

EDICE pevnost

Otomar Dvořák

Oči baziliška

Otomar Dvořák

Narozen v roce 1951 v Praze, nyní publicista a spisovatel na volné noze.

Částí své tvorby se věnuje literatuře faktu, zajímá se o historické záhady, tajemná místa v krajině, lidové zvyky, pověsti a mýty. Několik jeho sci-fi a fantasy povídek vyšlo v časopisech a antologiích – např. Volání odjinud (Rodokaps 14/1995), Syn řeky (Nemesis 6+7/1996), Údolí obrů (Ikarie 7/1998), Křivoklátská bestie (2004: Český horor, 2003) a jiné. Jako Ben Edair publikoval fantasy novelu Ďáblův klíč (1996), pod pseudonymem Paul O. Courtier napsal několik westernů a dvě conanovky: Conan a dědictví Atlantidy (2001) a Conan a tajemství mořských d'áblů (2002). V roce 2003 vydal dětskou fantasy Kouzelný meč Abaddon, postavenou na hře se slovy a představami. Zatím poslední autorovou knihou je historický román s fantastickými prvky Císař alchymistů (2005).

OČI BAZILIŠKA

Část první – Dýka assassinů.

I.

Jagues ohryzával kost se zbytky připáleného lojovitého masa a jeho bezvousá brada se v záři ohně leskla mastnotou.

„Opravdu nechceš, pane?“ zeptal se pro jistotu.

Mladý muž, sedící naproti němu a zahalený zimomřivě do dlouhého šedého pláště, zavrtěl hlavou.

Jagues pokrčil rameny a znovu zaťal zuby do tuhé kýty. Vzápětí však strnul a napjatě se zaposlouchal do zvuků noci. Za vymezeným kruhem míhavého svitu se cosi pohnulo. Opodál uvázaní koně znepokojeně zafrkali, podkova zvučně udeřila o vystouplý kořen. Listím proběhl závan tajemného šepotu a pak někdo neviditelný foukl do uhlíků ohniště. Hádci plamenů se bázkivě přitiskli k zemi. Dohořívající poleno zakvílelo, jako by z něj unikala uvězněná duše. K nebi prudce vyrazil snop jisker.

Jagues se zakuckal svým soustem a rychle se pokřižoval.

„V našem ohni je salamandr, pane,“ špitl bázkivě.

„To jsou všichni u vás v Champagni tak pověrkiví, Jaguesi?“ zeptal se mladý muž s úsměvem.

Jagues místo odpovědi jen něco zabručel.

Tahle cesta se mu líbila čím dál míň. Cítil se zklamán a podveden. Výpravu do Svaté země si představoval docela jinak. Z obrazů, co jsou jimi vyzdobeny stěny kaple tam doma v Bloix, znal biblickou zemi jako zelenou louku, na které se mezi palmami pasou kudrnaté ovečky. A na téhle veselé louce zbožní rytíři bijí černé Saracény za pomoci sboru andělů s ohnivými meči. Domů si odvážejí truhlice plné zlata, stříbra a

drahého kamení. A Bůh nejen dopřává svým rytířům, aby zbohatli, ale ještě jim k tomu za zásluhy předává poukázky k přímému vstupu do nebe.

Když před čtyřmi lety odjížděl vznešený markýz Corrad z Montefelda s velkolepou křížovou výpravou francouzského krále, toužil Jagues dostat se mezi jeho zbrojnoše. Velice po tom toužil! Odejít do pohádkové země, stát se hrdinou a přitom se jaksi mimochodem zbavit úmorných dluhů a hubaté manželky. Nevybrali ho, byly v tom jistě nějaké intriky, jak jinak...

Ale teď si na něj najednou vzpomněl blahoslavený Bernard, ten zázračný světec z kláštera v Clairvaux, a povolal ho k sobě. „Jaguesi,“ řekl mu, „Ještě pořád toužíš po cestě do Svaté země?“

„Jak by ne, Otče!“

„Hledám spolehlivého sluhu, který by na daleké cestě provázel mladého rytíře. Ten pán se jmenuje Eccard z Carcassonu.“

Jaguesovi se zatmělo před očima. „Snad ne ten...“ vykoktal.

Ani se neodvážil vyslovit prokleté jméno. Vzpomněl si na muže vláčeného blátivou ulicí v řinčících řetězech, na zdivočelý dav, který na něj plival a křičel: „Uctívač ďábla!“

Ano, není to tak dávno. Ten vůdce prokletých se jmenoval Robert z Carcassonu. Jagues si moc dobře pamatoval jeho klidnou, hubenou tvář, povznesený výraz a dokonce ironický úšklebek, když šplhal po žebříku na hranici slámy a smolných polen. Ta tvář hleděla právě tak povzneseně, i když ji obklopila hučící hradba plamenů. Zmizela v nich a v černém, dusivém kouři. Ale Jagues měl pocit, že i skrze ten kouř divoce planou kacířovy oči a že se dívají upřeně přímo na něj... Jako by upalovaný muž byl salamandrem, démonem ohně, který na sebe bere podobu rudého draka. Ty oči Jaguese pronásledovaly celé noci v děsivých snech.

A právě tehdy, když hranice vysoko vzplála, křičel

hysterický dav: „Hod'te k němu jeho syna! Hod'te k němu to hadí mládě Eccarda!“

Eccard z Carcassonu, syn upáleného kacíře! Proboha, jakou úděsnou službu to po mně Otec Bernard žádá?

„Vím, že jsi poctivý a poslušný syn církve,“ usmál se opat nad Jaguesovým zděšeným výrazem, „a že mi po návratu dopodrobna vypovíš, jak se ten mladý muž na cestě choval. Ne, že bych mu nevěřil. Eccard veřejně odvolal kacířské učení, jímž byl ve svém nerozumném dětství oblouzen. Zřekl se svého zatvrzelého otce a rozhodl se dovršit své pokání poutní cestou do Palestiny a službou u rytířů posvátného Templu. Má v tom moji plnou podporu. Ten mladý muž je velice vzdělaný a může nám být v mnohém užitečný. Což nás bible neučí, že ztracené syny máme při jejich návratu s radostí vítat a přivínout je k srdci?“

Jagues z toho byl poněkud zmaten a tak jen uctivě políbil opatův prsten.

Zprvu svého nového pána často nenápadně pozoroval, jestli snad mezi jeho dlouhými vlasy nezahlédne hroty d'ábelských růžků. Ale viděl jen upřímnou tvář mladého muže s hnědýma očima, v nichž vězel nějaký hluboký smutek, který se neztrácel ani tehdy, když se rytíř Eccard vytrhl z častého zamyšlení a usmál se nad něčím širokým chlapeckým úsměvem.

Časem si prý člověk zvykne i na šibenici, proč by si tedy nezvykl na d'ábla, když vystupuje v celkem sympatické podobě. Na co si však nový rytířův zbrojnoš zvyknout nemohl, byla tahle podivná země. Už cesta po moři byla pro Jaguese jediným, nekončícím utrpením. Moře se zmítalo jako splašený kuň a žaludek v těle právě tak. Po celou plavbu nebyl Jagues schopen pozřít jediné sousto a to už je co říct. Ještě si z něj utahovali, že jako správný poutník začíná postem! A sotva vystoupil v Acconě na břeh, rázem si připadal jak na velikém bláznivém jarmarku, kde každý prodává, kupuje, vychvaluje

sebe a haní jiné, smlouvá, okrádá... To že je Svatá země? Všude plno podivně oblečených lidí a ještě podivnějších hrbatých zvířat. V uličkách města neustálý křik, hádky, rvačky, opilí rytíři se znakem kříže na prsou se potácejí z krčem a tasí na sebe meče kvůli krásným Saracénkám! A za městem to není o nic lepší! Za napití ze studny oberou křesťanští správci nebohé poutníky o poslední měďák, v poušti je zabijí a oloupí divocí beduíni a jejich nahá těla nechají napospas šakalům... Sodoma a Gomora! Jak se na to Bůh může dívat!

I tahle ovce, kterou včera koupil od nějakého pochybného pastýře, byla stará, tuhá a předražená. Se světem to jde zkrátka z kopce... Jagues hmátl po měchu s hustým červeným vínem a naklonil ho k ústům. Dobré víno! Alespoň nějaká útěcha -i když, pravda, vínu tam od nich ze Champagne se ani zdaleka nevyrovná!

Zaklonil hlavu, aby mu chladivý proud vína mohl stékat přímo do hrdla – a najednou si všiml, že hvězdné nebe nad nimi se rozsvěcí zvláštním světlem. Jako kdyby shůry padal stříbrný prach. Na pozadí mléčného obzoru vystaly černé vykřičníky cypřišů. Okolní kopce vystoupily z noci, přízračné a neskutečné, jak krajina z nějakého snu.

„Pane,“ vykřikl Jagues, „pane, co se to děje?“

A vzápětí se zděsil: jeho pán spal s hlavou pochýlenou na prsa, ale nad ním se hrozivě tyčil jakýsi obrovitý stařec s tváří poskládanou do hlubokých vrásek, s očima plnými noci a vousem vlnícím se až k zemi. Vztahoval dlouhé, zakřivené prsty ke dvěma pozemským červům u skomírajícího ohně. A pustými horami najednou zaburácel jeho hlas. Byl to hlas podobný hromu, táhlý, dunivý řev...

Měch vyklouzl z Jaguesových rukou a pleskl o zem. Proud vína vyšpláchl do ohniště, plameny zlobně zasyčely a stáhly se.

Vše se ponořilo do tmy. Koně divoce ržáli a vzpínali se na opratích v zoufalé snaze uprchnout z nebezpečného místa.

„Pane Bože,“ křičel Jagues, „Bože všemohoucí, Bože milosrdný, chraň mě před d'ábly a démony!“

„Co blázníš?“ ozval se ze tmy Eccard. „Přilož na oheň. Rychle! Někde nablízku se potlouká lev!“

Jagues zpocený hrůzou lezl po kolenou, skláněl tvář k zemi, rozfoukával uhlíky a opatrně k nim přisunoval suché, trnité větévky. Jakmile červenožlutí hádci opět vyskočili z popela, odvážil se vzhlednout do míst, kde stál onen příšerný stařec. Jenže za Eccardovými zády teď uviděl jen rozpukaný, vrásčitý kmen prastarého olivovníku.

Eccard pozorně naslouchal do tmy.

„Už je daleko,“ řekl po chvíli, „koně se uklidnili.“

„Pane Bože, ať už je ráno,“ úpěl tiše Jagues, „ať už aspoň zakokrhá první kohout, pokud tu vůbec mají kohouty! Tohle je noc! Proč jsi chtěl, pane, zůstat zrovna tady? Mně se tu hned nelíbilo. Mám čuch na divný místa.“

Eccard se na něj zkoumavě zadíval. „Opravdu?“ řekl s náhle probuzeným zájmem. „Opravdu cítíš tu zvláštní sílu? To je dobrá vlastnost, Jaguesi. Měl bys ji pěstovat. Bůh k tobě často hovoří, jenže ty vůbec nechápeš, co ti chce říct. Tenhle kopec se jmenuje Betel. El Betel – Dům Boží. Na vrcholku nad námi stávalo sedm kamenných sloupů. Tady praotec Abrahám často rozmlouval se svým Bohem. Tady Jákob usnul s hlavou na kameni a uviděl ohnivý žebřík mezi Nebem a Zemí. Bůh miluje kameny. Jsou to kosti Země. Svůj zákon vepsal Mojžíšovi do kamenných desek...“

„Vedeš divný řeči, pane. Mám strach, abys nehřešil.“

Eccard se podivně usmál, ale neřekl nic. Přitáhl si plášť těsněji k tělu a zadíval se do plamenů. Zůstal tak, dokud východní obzor nezrůžověl předzvěstí jitra.

Jagues mezitím dopil zbytek vína z měchu a dostal kuráž. Chvillemi zpíval jakousi košilatou písničku a když mu došla slova, proklínal všechny d'ábly – rohaté i bezrohé.

II.

Když konečně opustili tábořiště, měl Jagues co dělat, aby se udržel na úzké pěšince, klikatící se po hraně nějaké staré kamenné terasy. Vedl svého mezka za uzdu, ale po pravdě řečeno, spíš se ho přidržoval. Neproniknutelná zmeť trnitých houštin ve svahu nad nimi bývala kdysi olivovým sadem, jenže už dlouho o něj nikdo nepečoval, takže příroda tady opět zvítězila nad lidskou snahou po užitečném řádu.

„Měli bychom brzy narazit na starou samarskou cestu,“ řekl Eccard, vedoucí vpředu svého ryzáka. Zastavil se, zaclonil si dlaní oči proti ostrému slunci stojícímu nízko nad obzorem a rozhlížel se po údolí. Dosud leželo v hlubokém modrém stínu kopců: z šedostříbřitého porostu se jak zuby z dásní zdvíhaly ostré, načervenalé skalky. Dýchala odtamtud rosná vlhkost plná hořkosladkých vůní. Jitřní idyla nebude trvat dlouho: za pár hodin se to tu změní v rozpálenou výheň.

„Samarskou cestu,“ bručel Jagues, „myslel jsem, že putuješ do Jeruzaléma, pane, pomodlit se u Božího hrobu a požádat o službu u templářů. Co chceš hledat na nějaké samarské cestě?“

„Je to zkratka k pobřeží na severu. Možná, že zajedeme až do Týru...“

„Proboha, takový lán cesty! Umřu horkem, pane!“

„Týrské víno ti určitě pomůže vstát z mrtvých. Věř, že ani pro mě to není žádná zábava. Potřebuji se nutně setkat s jedním důležitým člověkem. Doslechl jsem se, že vyjel z Jeruzaléma do Týru a tak se mu snažíme nadběhnout a dohonit ho dřív, než... Zkrátka, musím mu předat důležitý vzkaz.“

„Od opata Bernarda?“

Eccard se usmál: „Ano, od našeho blahoslaveného opata, zvědavče! Nezdá se ti, že překračuješ povinnosti zbrojnoše a ptáš se na věci, do kterých ti nic není?“

„Promiň, pane... Co to? Slyšel jsi to, pane?“

„Máš zajímavou schopnost, jak odvádět pozornost od tématu, který ti je nepříjemný.“

„Opravdu, pane! Jako by tam v houští něco zasténalo. Radši přidej do kroku, pane! Mám strach, že to jde za námi. Aby nám to neskočilo na záda! Mohla by to být prokletá duše nekřtěného pohana. Nekřtěná duše je po smrti strašně nebezpečná! Saje lidem krev... Proboha!“

Eccard se prudce otočil, když za sebou zaslechl Jaguesův zděšený výkřik. Zhlédl ještě, jak se houštiny nad nimi s praskotem rozhrnuly, přes hranu zídky se překulilo lidské tělo v jakémsi zakrváceném bílém rubáši a bezvládně dopadlo na pěšinu před zkoprnělého zbrojnoše. Jagues uskočil a narazil zády do mezkovy hlavy. Poplašené zvíře se začalo vzpínat a vyhazovat.

Eccard přehodil otěže ryzáka přes nejbližší větev a chvátal zpátky. Sklonil se nad ležícím.

„Opatrně, pane,“ ozval se nejistě Jagues, „pokud to není strašidlo, tak je to zaručeně nějaká léčka těch saracénských psů!“ Jednou rukou stáhl k zemi hlavu jančícího mezka a druhou hmatal podél zavěšených vaků se zásobami, až v prstech ucítil násadu kopí. Po paměti zbraň vytáhl ze závěsných poutek; ani na okamžik přitom nespouštěl oči z „podivné mrtvoly“.

Eccardovi už bylo jasné, že to není žádný umrlec v pohřebním rubáši, ale arabský beduín v dlouhém bílém burnusu a s typickým šátkem, kryjícím hlavu i obličej před palčivým sluncem a pouštním prachem. Z jeho snědé tváře strnule zíraly široce rozevřené oči. Bylo v nich něco divného... Snad jako by hleděly do jiného světa. Rozpraskané rty muže se najednou těžce pohnuly. „Gehemma,“ zašeptal, „sabbah gehemma... ill Allah...“

„Je zraněný,“ řekl Eccard, „myslím, že ho napadl ten lev, co tu v noci obcházel, podívej,“ ukázal na hluboké, krvácející

šrámy, jimiž byla pokryta beduínova hrud' i ramena pod rozervanou košilí. Také sval na předloktí levé ruky měl ošklivě roztržený.

„Je to přímo zázrak, že se šelmě ubránil,“ řekl Eccard, „ale ztratil hodně krve...“

„Pomáhá jim ďábel,“ usoudil Jagues, „zato lev je na naší straně. A není divu, když tolik vznešených křesťanských pánů ho má ve svém erbu. Mám toho pohanského psa dorazit?“ A významně potěžkal kopí.

„Radši mi podej vodu.“

„Cože? Ty chceš, pane, plýtvat naší drahocennou vodou? Na nepřítele?“

„Doufal v naši pomoc. Jistě zaslechl naše hlasy a z posledních sil se doplazil k pěšině... Až bude proti mně stát s mečem, pak to bude nepřítel. Teď je v našich rukou. A my ho nezklameme... Tu vodu!“

Jagues neochotně a s nevrlym mručením sejmul z mezkova hřbetu měch s vodou. Eccard dal zraněnému napít, vymyl jeho rány, zasypal je hojivým práškem a ovázal čistým plátnem.

Panenky beduínových očí se pomalu zužovaly a zaostřovaly; bylo zřejmé, že muž se vrací z temných záhrobních světů a začíná opět vnímat svět kolem sebe. Upřel soustředěný pohled do Eccardovy tváře. A pak najednou promluvil lámanou franštinou: „Kdo jsi?“

„Eccard z Carcassonu. Jedu náhodou kolem. Měl jsi štěstí, že Bůh zkřížil naše cesty.“

„Alláh je veliký,“ zašeptal beduín, „a nikdo z nás nedohlédne až na konec jeho záměrů. Jsem Ali ibn Tamür. Prosím, zavez mě nahoru na kopec do vsi Beitínu, mám tam příbuzné. Postarají se o mne.“

Sáhl si rukou k hrdlu a nahmatal malou zlatou destičku s vyrytými znaky podivně krouceného písma. Sevřel ji v prstech a prudkým škusnutím přetrhl kožený řemínek, na němž ji měl

zavěšenu.

„Vezmi si tohle. Kdybys měl problémy s kočovnými beduíny, stačí jim to ukázat. Jsem šejkův syn. Přijdeš-li jako host do mého stanu, budu poctěn. Můj kmen teď pase svá stáda ve stepích za Jordánem. Všude se na mě doptáš. Znají mě také pod přívískem Syn Svaté skály.“

Eccard zpozorněl. „Jaké skály?“ zeptal se rychle.

Ali se unaveně pousmál. „Skály, ze které prorok Muhammad vystoupil na Nebesa. Můj otec byl tenkrát s těmi, kdo bránili Svatou horu proti křižákům. Z Alláhovy vůle to krveprolití přežil. Při ústupu zachránil ženu, kterou chtěla banda nevěřících znásilnit. A tehdy učinil můj otec šejk Tamür velký slib: jestli bez úhony dojdou do rodných stanů, bude jejich první syn zasvěcen Svaté hoře. Ale Alláh je zkoušel: dal jim pět dcer, než jim dopřál syna... Stala se z toho legenda, která se vypráví u všech kmenů z rodu Settova: vystupuje v tom příběhu plno andělů a je tam víc zázraků než trávy na planině Chafar...“

Během řeči mu víčka začínala nezadržitelně klesat. Mluvil stále pomaleji, až najednou přestal uprostřed slova. Bylo zřejmé, že až do téhle chvíle se držel nějakou zvláštní silou vůle. Ten zdroj síly jako by najednou vyprchal a šejkův syn v několika vteřinách upadl do hlubokého spánku.

III.

„Jsi příliš důvěřivý, pane,“ ozval se Jagues, když už asi hodinu jeli širokou kamenitou cestou po hlavním hřebeni Efraimských hor. Zařekl se sice, že bude mlčet, ale nevydržel to. Musel pořád myslet na podivné pohledy vesničanů a jejich rychlou mluvu plnou zvláštních chrchlavých hlásek, na jejich divoká gesta, při nichž nejednou s úlekem sahal po dýce, než

pochoopil, že se mu pouze snaží něco vysvětlit. To všechno v něm vyvolávalo zmatený pocit nejistoty a ohrožení.

Zdálo se, že vesničané jsou z jejich příchodu neméně vystrašení. A raněný nemohl být, bohužel, nijak nápomocný při pokusech o vzájemné dorozumění, protože setrval v hlubokém spánku; tak hlubokém, že se spíš podobal mdlobě. Nakonec domorodci přece jen pochopili, co se po nich chce, sejmuli bezvládné tělo z koňského hřbetu a odnesli ho do jednoho z těch podivných domků, které vypadají jako nedostavěné, protože jim chybí pořádná střecha.

„S chutí bych se vsadil o svého mezka, pane,“ pokračoval Jagues, „že ten machometán je vyzvědač. Určitě jeden z těch, co pozorují cesty a dávají zprávy tlupám přepadávajícím poutníky...“

„Můžeš být chvíli zticha?“ přerušil ho Eccard nezvykle příkře.

Jagues zahryzl zuby do rtů. Jel dál na dva kroky za rytířem, mračil se a občas polohlasně zamumlal: „A stejně mám pravdu!“

Jak stoupali stále výš, otvírala se před nimi dávná „zaslíbená země“ jako na dlani. Vlevo jiskřila vzdálená hladina moře, jako by se tam převalovalo tekuté stříbro. Bělaly se na ní plachty lodí, směřujících k zubatým hradbám opevněných přístavů. Accona se zdála být takřka na dosah a vzadu se v namodralé mlze tyčila hora Tyros, ježící se baštami a cimbuřími.

Zelený pás stromů a úrodných polí lemoval pobřeží a od něj se ostře odrážela šedožlutá barva vyprahlých horských srázů. Na svazích se pohybovala stáda koz a ovcí.

Po pravé straně cesty sestupovaly skalnaté vrcholky do širokého údolí, které jako by bylo vystláno zelenou beráncí kožešinou. Bělala se v ní spousta městeček a vesnic. Středem údolí se klikatila řeka Jordán. A za ní zase hory, suché náhorní plošiny, pouště...

Eccard neustále pátral pohledem ve směru k moři, kde se chvílemi ze stínu stromů vynořovala hlavní pobřežní silnice. Projel po ní oddíl ozbrojených jezdců s třepotajícími se praporci na vztyčených kopích, přehrčel těžký vůz tažený volským spřežením, pak se objevil nějaký domorodec sedící bokem na rychle cupitajícím oslíku. Řada velbloudů, obtížených objemnými vaky, kráčela houpavým, důstojným krokem.

Eccard se zdál být zneklidněn: zřejmě čekal, že na silnici spatří někoho jiného. Pobízel ke stále většímu spěchu a k Jaguesově rozmrzelosti zkracoval chvíle odpočinku. Trmáceli se v odpoledním vedru, klopytali ve tmě dlouho do noci a vstávali s prvními záblesky nového dne.

„Uštve me koně,“ reptal Jagues.

„Nesváděj to na koně,“ řekl Eccard, „vím, že toho máš plné zuby, ale důvody, proč tolik spěchám, jsou opravdu vážné.“

Po třech dnech se konečně zcela vyčerpání ocitli před branami Tyrosu. Byl podvečer, slunce se utápělo v moři a špičky věží rudě žhnuly, jako by po nich stékala krev. Otevřenými vraty proudil dovnitř i ven pestrý dav. Strážní seděli ve stínu zdi a hráli kostky.

„Hej!“ houkl na ně Eccard, „nevíte, jestli už dorazil do města markýz Corrad z Montefeldy?“

„Přijel krátce po poledni, pane.“

„Kde se ubytoval?“

Vojáci pokrčili rameny. Pak si jeden vzpomněl: „Prý je hostem biskupa.“

„Zatraceně!“ uklouzlo Eccardovi.

Vojáci se na rytíře překvapeně podívali.

Ale ten už prudce kopl koně do slabin a hřmotně se prořítíl pod klenbou brány. Chodci před ním zděšeně uskakovali na obě strany ulice.

„Pane! Počkej na mě! Nevyznám se tu! Ztratím se!“ křičel

za ním Jagues, který se marně snažil přinutit svého mezka k větší rychlosti.

IV.

Eccard zarazil zpěněného ryzáka a přešel pohledem po rozlehlém nádvoří vroubeném arkádami. Bývalá chalífova rezidence se nořila do sametové tmy. Světlo vycházejícího měsíce padalo skrze kamenné krajkoví na mramorovou dlažbu a vytvářelo na ní fantastický labyrint stínů. Pod skupinou starých palem tiše šuměla skrytá fontána a cikády jí přizvukovaly monotónní skřípavou písní. Místo jako stvořené pro rozjímání o Věčném a Nekonečném...

Ale mladý rytíř neměl teď čas ani mysl na nějaké meditace. Jeho pozornost upoutala jasně ozářená okna v severním traktu budovy. Tlumeně odtamtud zazníval hlahol hlasů, cinkot pohárů, smích a drnkání loutny. Seskočil z koně a přivázal ho k jednomu ze sloupů.

V tu chvíli se do nádvoří hlučně vrátil mezek a vyčerpaný Jagues přímo spadl z jeho hřbetu. „Zbláznil ses, pane?“ zaúpěl.

Jenže Eccard už vstupoval do chodby osvětlené loučemi v kovových držácích, a tak pospíšil za ním. Na konci chodby spatřil další otevřené dveře, jimiž proudila ven směs těžkých kořených vůní. Jaguesovo chřípí se začalo neklidně chvět. Pak si všiml, že před Eccardem, chystajícím se právě vstoupit do sálu, zkřížili strážní ozdobné halapartny s biskupskými znaky.

Jaguese to rozčílilo. „Hlupáci!“ rozkřikl se, „jste slepí, že nepoznáte rytíře? Okamžitě uvolněte ty dveře, nebo sáhnu po meči a dám vám lekci zdvořilosti!“

„Jen klid, Jaguesi,“ položil mu Eccard ruku na rameno, „jen klid, paštiky ti neutečou.“

V tu chvíli se z nějakého temného kouta vynořil obtloustlý

mnich. „Jsi pozván, pane?“ zeptal se Eccarda.

„Ne, nejsem. Ale musím velmi naléhavě mluvit s markýzem Corradem.“

„To, bohužel, není možné. Pan markýz právě večeří s Jeho Eminencí biskupem. Nikdo je nesmí rušit.“

„Jedná se o záležitost vyššího zájmu,“ řekl Eccard a podal mnichovi svinutý pergamen.

Ten ho rozvinul, naklonil se s ním ke světlu, slabikoval text, dlouho studoval podpis a pečetě. Konečně ho s lehkou úklonou vrátil. „Mám přerušit hostinu a oznámit příjezd vyslance?“ zeptal se.

„Ne, proboha, jen to ne! Záležitost je... abych tak řekl... naprosto důvěrná. Nepřeji si ani žádné vzkazy špitané do ucha. Nikdo u stolu by si neměl povšimnout, že se děje něco mimořádného.“

„Chápu,“ zatvářil se mnich spiklenecky, „pojď, pane, se mnou. Uvedu tě mezi rytíře z markýzova doprovodu. Počkáš a občerstvíš se po únavné cestě. Během hostiny se ti jistě naskytne příležitost, abys s markýzem nenápadně promluvil.“

Vstoupili za ním do velkého prostoru plného prozářené mlhy z čadících pochodní a mnohých svíček, jejichž tavící se vosk stékal v slzných vodopádech na desky stolů. Sloupořadí obložené modrozelenými kachli jako by se vznášelo v neklidném chvění. Mnich je rychle vedl podél jedné z bočních stěn.

Jagues se neustále otáčel a klopytal, vrážel do pobíhajících sluhů, rozšířenýma očima hltal roznášené mísy, v nichž trůnili obrovští, do zlatova propečení ptáci, ryby v černých omáčkách s mandlemi a rozinkami, jehněčí vonící česnekem a tymiánem, hromádky podivných semen a plodů... Samé pohanské pochoutky! Ale co: když se člověk před jídlem pořádně pomodlí, není hřích jich okusit.

„Rytíř Eccard z Carcassonu,“ řekl mnich, „je hostem Jeho

Eminence.“

Vousatí křižáci, opření lokty o dlouhý stůl při zadní stěně, pokývli na pozdrav a dál se pomocí svých dýk a zubů věnovali hromadám pečené. Mastné prsty si otírali do kousků chleba, které bez rozpaků odhazovali pod stůl, a každé sousto splachovali mohutnými doušky vína.

Eccard usedl na volnou stoličku, Jagues se spokojil s místem na podlaze pod sloupem, kde už se rozvalovalo několik pážat, panošů a zbrojnošů. Vesele se smáli: zřejmě si vyprávěli vtipy o svých pánech.

Eccard roztržitě upil z poháru, který před něj postavili. Neklidný pohled upíral do čela sálu, kde sedělo panstvo. Nevšímal si dam v tuhých čepcích pošitých perličkami, které upejpavě vyzobávaly rudá zrníčka z granátových jablek, ani hejska s dlouhými nakadeřenými vlasy, který jim šeptal vášnivé komplimenty a brnkal přitom na loutnu. Soustředil se na jediné dvě osoby.

Biskup se právě důvěrně nakláněl k mohutnému muži s výbojnými licousy, něco mu říkal a malá očka v kulaté tváři se mu šibalsky blýskala. Šlechtic zachmuřeně pokývl a na jeden ráz vyprázdnil svůj pohár. Biskup okamžitě luskl prsty. Přispěchal mnich s konvicí. Biskup pokynul a mnich hbitě markýzovi dolil.

„Ten lišák ho chce opít,“ ozval se vedle Eccarda něčí hlas.

Rytíř se překvapeně otočil a spatřil, že vedle něj usedá muž v dlouhém bílém plášti se znamením červeného rovnoramenného kříže na prsou.

„S kým mám tu čest?“ zeptal se Eccard neutrálním tónem.

„Jmenuji se Abelard,“ řekl templář se zvláštním úsměvem a s něčím si pohrával na desce stolu. Na krátký okamžik prsty nadzvedl a Eccard zahlédl polovinu pečetě: byl na ní předek koně s jezdcem.

Eccard beze slova zalovil v měšci u pasu a pak k templářově

polovině přisunul druhý půlkruh, zobrazující zadek koně s jezdcem. Obě poloviny zlomené pečeti přesně zapadly k sobě a ukázalo se, že obrázek znázorňuje dva jezdce na jediném koni.

„Nemýlil jsem se,“ pokývl templář Abelard a rychle svou polovinu opět schoval.

„Překvapuje mě, jak rychle se tu zprávy šíří,“ ušklíbl se Eccard. „Je tomu sotva týden, co jsem v Acconě vystoupil z lodi.“

„Máme své lidi všude. Informace se předávají ze stanice na stanici. Už tě netrpělivě čekáme, pane Eccarde,“ při tom oslovení se kysele zatvářil, jako by mu nechtělo jít přes rty, a dodal, „doufám, že brzy ti budu moci říkat bratře.“ Pokynul hlavou k biskupovu stolu: „Co s tím budeme dělat?“

„Proč vůbec Corrad přijal biskupovo pozvání?“ odpověděl Eccard otázkou.

„Biskup umí zahrát na strunu jeho samolibosti. Omotá si ho sladkými řečmi kolem prstu – a pak ho zmáčkne. Obávám se, že markýz Corrad už delší dobu na různých místech naznačuje, že něco ví, že odhalil Velké tajemství, že je důležitější osobou, než se zdá... Jeho chování je nebezpečné pro něj i pro nás. Týrský biskup je prodlouženou rukou papeže. I on hraje svoji hru. Rád by dokázal naše spojení s kacírskými sektami, s manichejskými, s albigenskými, s mystiky grálu... Smetl by nás a sám by se zmocnil Kamene. Pak by byl nejmocnějším mužem světa, to přece víš... Netvař se tak vážně, směj se, jako bychom si vypravovali žertovné historky, dívají se na nás...“

„Necháš mě umřít hlady, pane?“ ozval se Jagues ze svého kouta.

Eccard po paměti sáhl do pekáče uprostřed stolu, odlomil velké husí stehno a hodil ho přes rameno. Jagues se po něm vrhl a obratně ho polapil v letu.

„Přináším dopis od Bernarda,“ pokračoval Eccard tlumeným hlasem, „ve kterém markýzi Corradovi přikazuje, aby mi

neprodleně předal veškeré dosavadní výsledky pátrání.“

„Myslím, že se to nebude markýzovi moc líbit,“ uchechtl se templář, „ale my už si s ním poradíme.“

„Hlavně, aby teď něco nevyžvanil...“

„Necháš mě umřít žízni, pane?“ ozval se opět Jagues.

Eccard si povzdechl. Popadl ze stolu celou dvoupintovou konvici vína a podal ji dozadu svému sluhovi. Nějaký rytíř, který si chtěl právě dolít, hmátl do prázdna a zklamaně protáhl obličej. „Koukám, že nejste troškaři,“ zamumlal.

Templář se naklonil těsně k Eccardovi a ztišil hlas do šepotu: „Vidím jediné řešení – únos!“

„Máš na to dost lidí?“

„V Týru jsme zřídili komendu teprve nedávno. Držíme tu formální posádku dvaceti mužů. Ale jsou to tvrdí chlapi, nebojí se ani čerta. Během půl hodiny je můžu mít tady, obsadíme strategické body ústupu, připravíme rychlé koně...“

„Nelíbí se mi to. Vypukne moc velký rozruch.“

„Pořád lépe, než aby se biskup dozvěděl něco, co mu musí zůstat utajeno.“ Abelard se na Eccarda povzbudivě usmál, pevně mu stiskl předloktí, pak se zvedl a nenápadně se loudal podél stěny pryč.

Nedošel daleko.

Od biskupského stolu zařinčel padající pohár, s rachotem se tam kácela židle. Templář se prudce otočil, Eccard vyskočil ze svého místa a sáhl po meči. Jagues, který se právě nepozorovaně přitočil ke stolu a zalovil v nejbližší míse, strnul s hrstí plnou fíků. Zkoprněle zíral tam, kam teď směřovaly všechny pohledy v sále.

Vše se sběhlo během několika vteřin a přesto měl Jagues pocit, že se nekonečně dlouhou dobu dívá na jednoho z obsluhujících mnichů, v jehož pozdvižené pravici se třpytí zlověstným leskem dlouhá a podivně úzká dýka. Sledoval očima toho nevelkého muže v hnědé kutně, jak se s

pronikavým výkřikem „Sabbät! Sabbät!“ vrhá celým tělem kupředu proti markýzi Corradovi. Markýz stačil jen zpola povstat a pozdvihnout ruku v reflexivním obranném gestu. Vzápětí mu ostrý hrot vražedné dýky roztrhl rukáv, sjel do podpaží a z boku se mu skrze plášť i košili hluboko zabořil do těla.

V tu chvíli jako by se zmražený čas pohnul. Jagues viděl svého pána, jak přeskakuje stůl a s mečem v ruce se řítí k markýzovi. Za ním znělo řinčení tasených zbraní, opilostí otupení křižáci se vzpamatovali a se vzteklým řevem se jako lavina hnali do čela sálu. Nastala nepopsatelná vřava, plná řinkotu nádobí padajícího se stolů a hysterického jekotu zděšených žen. Křižáci šlapali ve střepech a kalužích rozlitého vína, od převrženého svícnu vzplál ubrus a čadící plameny ozařovaly obraz zkázy.

Biskup se proti vrahovi rozmáchl stoličkou, ale vtom druhý z mnichů, který za jeho zády doléval víno, upustil konvici, bleskovým pohybem sáhl pod kutnu a v jeho ruce se objevila obdobná tenká dýka. Lidem zatrnulo, že chce zabít i biskupa, on však duchovního správce odhodil stranou a vrhl se zezadu ke zraněnému markýzovi, aby mu zasadil smrtelnou ránu mezi lopatky.

„Ty zákeřnej lotře!“ vykřikl Jagues a jak byl v ráži, popadl kameninovou misku ze stolu před sebou a mrštil ji přes sál. Házet uměl. Když za mlada pásal klášterní ovce, stačilo, aby se shýbnul pro kámen, a vlci prchali k lesu – natolik ho už znali.

Miska zasáhla útočícího mnicha do ramene. Zapotácel se a bodl do prázdna.

Eccard se zatím prodíral proti proudu halapartníků, spěchajících k biskupovi, aby svého pána ochránili vlastními těly před hrozícím nebezpečím. Koutkem oka zahlédl jednoho z vrahů v mnišském hábitu: hroty kopí ho přirazily ke sloupu, na jeho hlavu přšela spousta ran a tvář se mu zalévala krví.

Přesto mu na rtech ztuhl podivný, blažený úsměv a oči se mu v extatickém vytržení obracely vzhůru.

Eccard mu dál nevěnoval pozornost, protože pár kroků před sebou spatřil templáře Abelarda, jak se sklání nad bezvládným markýzovým tělem a v rukou zkoumavě obrací tu podivnou tenkou dýku. Vzhlédl k přicházejícímu Eccardovi a trpce se usmál.

„Odtud jsme útok nečekali,“ řekl a podal dýku Eccardovi.

Mladý rytíř si užasle prohlížel zbraň, jakou ještě v životě neviděl. Rukojeť měla zpracovávánu do podoby zauzlovaného hada, modravě pableskující čepel byla pružná a zakončená hrotem špičatým jak jehla.

„Dobře si ji zapamatuj,“ promluvil opět templář, „tuhle dýkou zabíjejí assassinové, snoubenci smrti... Opravdu bych nečekal, že do hry zasáhne Stařec z Hory... Asi se něco dozvěděl nebo vytušil, že jdeme za Kamenem...“

„Jaký Stařec?“

„Vysvětlím ti to, až bude čas. Musíme teď markýze za každou cenu udržet při životě. Alespoň do té doby, než ti řekne všechno, co ví!“

Znovu se sklonil k raněnému, zabijáckou dýkou mu rozřízl košili a ohledával ránu. Byl to poměrně malý otvůrek a vytékalo z něj jen pár krůpějí krve.

„Takový vpich je horší než rána sekerou,“ řekl Eccard, „krvácí dovnitř...“ Zvedl se a hlasitě vykřikl: „Jaguesi, přines mi moji brašnu s léčivy!“

Jaguesova rozcuchaná hlava se mihla v zástupu zvědavců, které už biskupské stráže vytlačovaly napříč drženými halapartnami do bezpečné vzdálenosti. Skupina křížácké šlechty se rozestavila podél stěny nad raněným markýzem. Oči jim číhavě rejdivy z kouta do kouta a blýskaly neméně než jejich obnažené meče.

Biskup se vynořil z kouřné mlhy mezi sloupy a chvátal k

nim těsně obklopen tělesnou stráží. „Strašné, strašné!“ vykřikoval teatrálně, lomil rukama a chytal se za hlavu. „Udělal jsem tak důkladná bezpečnostní opatření! Čekal bych cokoliv, jenom ne tohle! Spíš bych se nadál, že přijde ďábel osobně, než že bratři Filip a Theobald spáchají něco takového! Vždycky tak tiší, pokorní, poslušní a bezúhonní! Byli v konventu přes rok a každý je jen chválil!“

„Assassinové se na svůj úkol připravují dlouho a důkladně,“ ušklíbl se templář, „vedou svatou válku... zrovna jako my...“

„Co tím chceš říct, Mistře Abelarde?“

„Nic, to byl jen hloupý pokus o vtip... Dostali jste je oba?“

„Filip už svou duši odevzdal peklu. Ale Theobald uprchl.“

„To je zlé. To je moc zlé!“ Templářova tvář se zachmuřila, vstal a nejistě se rozhlédl. „Oni se nikdy nespokojí s tím, že svůj čin nedokončili. Jestliže se pokusili jednou, nepřestanou, dokud markýz bude alespoň trochu živý.“

U hlavního vchodu do sálu nastal ruch, stráže ihned pozvedly kopí do bojové polohy. Hlídači od dveří byli někým neúprosně vytlačováni. Zabělaly se tam pláště s rudým křížem, zaduněl krok těžkých bot. Sevřená skupina templářů v drátěných košilích a hranatých přilbách prošla jako klín davem a obklopila těsným kruhem raněného markýze. Bylo zřejmé, že jejich velitel, řádový mistr Abelard, pro ně poslal. Teď jim polohlasem udělal pár stručných pokynů. Nato se obrátil zpátky k biskupovi, který tam stál pobledlý a levé víčko se mu chvělo nezadržitelným tikem. Zřejmě pochopil, že tohle kolo prohrál a musí se snažit, aby vymazal podezření z nedbalosti při přijímání důležitého hosta.

„Může Vaše Eminence zajistit bezpečné místo, kam bychom markýze uložili a kde by byl chráněn před nečekanými útoky?“ zeptal se Abelard.

Biskup si rozpačitě mnul mezi prsty trojitou bradu.

„To je těžké... snad... ano, můžeme ho zavřít v kostele. Náš

kostel jsme zřídili z té jejich proklaté mešity. Má bytelná vrata a žádná okna – jen malé světlíky v kopuli.“

„Výborně, přeneseme ho tam!“

Templáři naložili markýze Corrada opatrně na nosítka a v těsném několikanásobném kruhu ježícím se zbraněmi ho nesli přes nádvoří ke kostelu. Další menší skupina šla napřed, nechala si od kaplana otevřít těžká, ozdobnými hřeby pobitá vrata a provedla důkladnou prohlídku vnitřku kostela. Uspokojeni s výsledkem zaujali pozici u vchodu, nechali mezi sebou projít ochrannou bariéru s nosítky a vrata se za nimi s třeskem zabouchla.

„Nevěří nám,“ reptali křižáci z místní posádky a z markýzova doprovodu, „jsou to nafoukanci! Myslí, že jsou lepší křesťani než my!“

V.

Uvnitř bývalé mešity vládlo chladné a vznešené ticho. Křik z nádvoří sem doléhal jen jako vzdálený šum; jako by se tam venku převalovaly vlny moře. Nad hlavami se jim klenula modře malovaná kopule. Znázorňovala nebe plné zlatých hvězd: v každé z těch hvězd byl otvor, jímž dovnitř padalo stříbřité měsíční světlo. Jagues se točil kolem dokola s hlavou zvrácenou dozadu, docela vyveden z míry tímhle „saracénským zázrakem“.

„Co je s tebou, Jaguesi?“ houkl na něj Eccard, „čekám na tampón a pinzetu!“

„Promiň, pane. Už běžím, pane!“

Eccard klečel u nosítek a snažil se podle svých omezených možností co nejlépe ošetřit markýzovo zranění. Mátlo ho Corradovo bezvědomí: buď bylo způsobeno krvácením probodených plic, nebo jedem, jímž mohl být potřen hrot dýky.

Abelard mu na práci svítil. Svícen vzal od oltáře. Tenhle oltář a veliký kříž na stěně nad ním byly jedinými prvky, které budovu měnily na křesťanský kostel. Templáři zapálili i všechny ostatní svíčky, co tu našli, a rozestavili je na mozaikovou podlahu. Míhavé světlo se lesklo na přilbách a brnění rytířů, stojících nehnutě po obvodu kruhové svatyně. Zato jejich obří stíny tančily pitvorně po stěnách.

„Jsme tu jak ve vězení,“ povzdechl Eccard, když pozorně rozřezával ránu, aby ji vyčistil od sražené krve, „jestli se biskup něco dozvěděl, má nás v hrsti!“

„Nevěřím, že by se něco dozvěděl,“ namítl Abelard, „určitě nic podstatného, čemu by rozuměl... Oni to hlídali. Proč myslíš, že stáli za biskupem a dolévali víno? Aby jim neuniklo ani slovo. Jen kvůli tomu si už rok předem budovali pověst nejvěrnějších a nejprostodušších. Měli od Starce z Hory přesný příkaz: zjistit, jestli se markýz Corrad jen tak chvástá nebo doopravdy něco ví. Očekávali, že biskup to z něj bude chtít vytáhnout. Byli připraveni. Jakmile Corrad pronesl první větu naznačující pravdu o tajemství Kamene, sáhli po dýkách a umlčeli ho!“

„Nebezpeční protivníci.“

„Je to poprvé, co zasáhli proti nám. Máme se Starcem z Hory tajnou, nepsanou dohodu. Tiše respektujeme rozdělení sfér vlivu. On považuje za své úhlavní nepřátele seldžucké Turky, právě tak jako my. Díky němu si turečtí vezírové a sultáni nejsou nikdy jisti životem, což nám samozřejmě velice vyhovuje. Stařec z Hory je vlastně v rámci muslimské víry pokládán za kacíře...“

„Pozoruji, že rytíři Templu mají zvláštní sympatie pro všechny druhy kacířů.“

„Pssst!“ přiložil Abelard prst na ústa a spiklenecky přimhouřil oko. Všiml si totiž, že Jagues stojí opodál a napjatě naslouchá.

„Co okouníš!“ obořil se na něj, „nemáš nic lepšího na práci?“

Jagues se zatvářil dotčeně. „Nesu pánovi plátno a červený prášek. Čekám, až to bude potřebovat.“

„Nebudu to potřebovat,“ řekl Eccard, „přines mi raději tinkturu, čichací sůl a sadu jehel. Musíme markýze probudit. To je teď ze všeho nejdůležitější.“

Jagues pokrčil rameny a vrátil se zpátky k otevřenému vaku. Když vybíral potřebné baňky, najednou se ho zmocnila divná tíseň. Že by z těch hrozných řečí, které musel před chvílí vyslechnout? Snažil se zapamatovat si obsah slov, aby je po návratu mohl věrně vyprávět opatu Bernardovi. Ten se bude divit! Tajná dohoda s pohany! Nehorázné vtipkování o kacířích! Cožpak i mezi zbožné rytíře Templu pronikl ďábel?

Zvedl hlavu: měl pocit, že jakási síla ho nutí podívat se do severního výklenku. Podíval se tam a zachvěl se hrůzou: jeden ze stínů vrhaných hlídkujícími templáři se zhmotnil! Krčil se tam v podobě malého černého skřeta a oči mu žhnuly jako dva uhlíky!

Jagues zamrkal, aby zaostřil svůj pohled... Ne, není tam nikdo, byl to opravdu jen stín nedaleké hlídky. Nebo strašidlo... Určitě už minula půlnoc, oblíbená hodina duchů a posvátný kříž tu není tak dlouho, aby stačil vyhnat všechny demony z ohavného Mohamedova brlohu... Jagues se pokřižoval a zamumlal slova ochranné modlitby.

Eccard od něj převzal potřebné pomůcky a požádal ho, aby se vzdálil.

Tajnosti! pomyslel si Jagues trpce. Jsou to pletichán, ne Boží rytíři! Všechno to blahoslavenému opatovi povím, aby viděl, jak se v nich zmýlil!

Odešel stranou a trucovitě si sedl na cestovní vak zády ke svému pánu. Vzápětí se ho opět zmocnil znepokojivý pocit, že jsou upřeně pozorováni nějakýma skrytýma očima. Rozhlížel

se, ale nikoho kromě templářů neviděl. Vnitřek svatyně byl holý, bez ozdob a obrazů, s prázdnými výklenky ve stěnách. Nikdo se tu nemohl schovávat; neměl by kde. A navzdory tomu tu někdo je, Jagues to cítil stále silněji. Zpotil se hrůzou a začal si úpěnlivě přát, aby už bylo ráno.

Eccardovi se zatím podařilo pomocí tření, napichování citlivých míst jehlami a čichání pronikavě čpících látek přivést Corrada k vědomí. Markýz otevřel kalné oči a zmateně se díval na zářící malované hvězdné nebe nad sebou. Pak se nejistě usmál, jako by ho uspokojilo, že ho neobklopují plameny pekelné.

Eccard se nad něj dychtivě naklonil: „Pane markýzi, slyšíš mě? Jsem Eccard z Carcassonu. Přijel jsem s pověřením opata Bernarda. Mám pokračovat tam, kde ty jsi přestal. Řekni mi jen jedno: kde máme hledat? Kam vede stopa Kamene?“

Markýzovou tváří projelo křečovitě zachvění. „Našel jsem...“ zachroptěl, „v Šalamounových stájích... Svatá skála... dej si pozor... strašný je pohled baziliška...“

„Jakého baziliška? Co je to?“

Eccard s markýzem zoufale zatřásl, když viděl, jak se jeho pohled opět stává nepřítomným. „Čpavek!“ vykřikl, „dejte mu rychle čichnout čpavku! Pane markýzi! Vzbud' se!“

Abelard chvatně otvíral ampuli se čpavkem.

A v téže chvíli Jagues pronikavě zaječel. S hrůzou pozoroval, jak se od jednoho stínu oddělilo cosi jako beztvará šedá hromádka, která se vzápětí vztyčila, nabyla formy lidské postavy a vrhla se obrovským skokem do středu svatyně.

„Pozor! Zadržte ho!“

Polekané výkřiky templářů se slévaly a tříštily v duté ozvěně pod hvězdnou kopulí.

Eccard nestačil ani zareagovat, Abelard měl velmi pohotové reflexy, ale přesto byl pomalý proti tomu chlapíkovi v hnědé kutně, který s výkřikem „Džihád chafí!“ mohutným

rozmachem vrazil do markýzových prsou assassinskou dýku. Teprve pak dopadla na jeho zátylek drtivá rána Abelardova meče. Falešný mnich Theobald se s roztráštěnou hlavou zhroutil na tělo své oběti.

Nastalo strnulé ticho.

„Kde se tu vzal?“ odvážil se nakonec porušit mlčení Eccard. Přesto bezděky tlumil hlas do šepotu.

„Byl tu od začátku,“ povzdechl Abelard stísněně, „vstoupil do kostela spolu s námi... Vmísil se mezi stíny... Assassini ovládají staré umění neviditelnosti.“

Část druhá – Šalamounovy stáje.

I.

„Pusťte mě! Okamžitě mě pusťte, nebo uvidíte, jak s vámi zatočím!“ křičel Jagues a přitom divoce kopal a bušil pěstmi do nízkých dubových dvířek zpevněných železnými pásy. Jeho zuřivost zůstávala bez odezvy, údery doznívaly kdesi v dálce, v tajemném labyrintu chodeb... Nakonec se úplně vyčerpan sesul na studenou podlahu sklípku. Úzkým průzorem podobným střílně sem vanul dech žhavého palestinského slunce, ale tady panoval vlhký chlad. Brzy mu začnou cvakat zuby, spustí se rýma, ale kdyby jen to: zaručeně ho zkroutí i hostec a pakostnice a ujímání... Proklínal proradné templáře i svého zrádného pána. Tolik se těšil na Jeruzalém: jak mohl tušit, že když sem konečně dorazí, zavřou ho do sklepa? A přitom to začalo docela nenápadně...

Z Týru jeli pohodlně po přímořské silnici, doprovázel je Abelard s několika rytíři. Prý aby velmistrovi osobně podal hlášení o tragické smrti markýze Corrada. Cesta ubíhala příjemně, neboť templáři měli s sebou vydatné zásoby jídla a dobrého vína. V přístavu Jaffě se k nim připojila skupina poutníků, žádajících o ochranu při nebezpečném přechodu horami. Ukázalo se, že krajina kolem poutnické cesty je vskutku velice pustá a zlověstná. Mezi kamením se podél ní povalovaly lidské i zvířecí kosti a také trosky rozbitých vozů. Supové neustále kroužili nad vyprahlými útesy, jako by čekali na další příděl potravy. Jagues si byl skoro jist, že loupeživí beduíni jsou nablízku, že pozorují výpravu z nějaké rokle, skalního převisu nebo jeskyně. Ale na dobře ozbrojenou

skupinu rytířů si zřejmě netroufli.

A tak za pár dní bez úhony a v dobrém rozmaru stanuli v údolí Cedronu. Nad nimi se na skalnatém ostrohu tyčily medově zbarvené hradby, korunované úchvatnou zlatou bání, která jako by se vznášela ve chvějícím se mlžném vzduchu, která planula tak oslnivě jako samo slunce...

„Templum Domini,“ ukázal na ni Abelard, „velkolepý maják našich bludných cest. Nikdy se nenasytím toho pohledu.“

„To je Boží hrob?“ zeptal se Jagues hlasem plným bázně a úžasu.

„Ne,“ usmál se Abelard, „Boží hrob leží v Dolním městě. Na Chrámovém pahorku je posvátná půda. Tam židé nepohřbívali nikoho, natož zločince.“

„Zločince?“

Jagues nechtěl věřit svým uším. Jak mohl templář něco takového vyslovit v souvislosti s Božím hrobem? Ano, už to mělo Jaguese varovat, ale on v dobré víře následoval svého pána Eccarda a projel spolu s ním Zlatou bránou do nádvoří Templu. Brána za nimi zapadla – a past sklapla!

II.

Dva řádoví bratři v bílých hábitech vedli mezi sebou Eccarda, svlečeného jen do košile a spodků. Oči měl zavázané černou páskou. Občas klopýtl o schod a jistě by upadl, kdyby ho ti dva nepodpírali. Připadalo mu, že jdou nekonečně dlouho, že sestupují někam do nejhlubšího nitra země. Ucítil zatuchlý chlad špatně větraných prostor. Najednou zůstali stát. Pak mu něčí ruka sejmula pásku z očí.

Spatřil řadu masivních sloupů, která ubíhala do dálky a ztrácela se ve tmě, kam už nedosáhlo světlo pochodní. Nahoře

spíš tušil než viděl nízký strop z překladů tvořených obrovskými kamennými bloky. Povšiml si, že vpravo tvoří stěnu pouze otesaná skála. Sklepení tam plynule přecházelo do přírodní jeskyně. Když se zaposlouchal, zaslechl kromě praskotu a sykotu pochodní vzdálený zvonivý zvuk, který se šířil na vlnách ozvěny, rozpouštěl se v nekonečné černé hlubině a vzápětí se ozval znovu... Rytmický puls skrytého srdce. Skalní hodiny odměřují čas věčnosti...

„Někde kape voda,“ řekl potichu. „Je tu pramen?“

„Máš cit pro nepatrné věci, Eccarde z Carcassonu,“ promluvil muž, který vystoupil z úkrytu za blízkým sloupem. Měl na sobě prostý řádový plášť, ale v jeho tváři se zračila vznešená důstojnost a jeho pohled byl pohledem člověka s neúprosnou vůlí. Oči měl modrošedé, chladné a zkoumavé. Vlasy i vousy už mu prokvétaly stříbrem.

„Ano,“ pokračoval, „je tu skrytý pramen.“

„Tušil jsem to,“ vydechl Eccard, „pramen v jeskyni... vždycky je pramen v jeskyni... Mořská hvězda, Paní pramenů... Teď už chápu, proč se hora jmenovala Mórija a proč se na její vrchol vydal Abrahám obětovat syna.“

Velmistr Eccarda zkoumavě pozoroval. Najednou řekl tak ostře, až sebou Eccard polekaně trhl: „Proč jsi se zřekl svého otce? Proč jsi odvolal? Báls ses smrti? Mučení?“

„Ne... to ne... nesouhlasil jsem s otcovou vírou, která tvrdí, že pozemský svět stvořil ďábel a nás v něm uvěznil. Nechtěl jsem otce zradit, dokud žil, ale jeho pravda nebyla nikdy mou pravdou! Copak jsi, vznešený velmistře, nečetl Bernardův dopis?“

„Četl. Prý už jsi opět věrný syn církve. Opravdu?“

Zadíval se na Eccarda, jako by mu chtěl proniknout až na dno duše. Pomalu sáhl pod plášť a vytáhl černý krucifix. Pozvedl ho proti Eccardovi gestem, jakým se zažehnává ďábel. A pak pronesl nečekanou větu: „Plivni na něj!“

Eccard se zachvěl – a nebylo to jen chladem vanoucím z útrob temného podzemí. Zatékal pohledem kolem sebe, jako by čekal odněkud pomoc a spásnou radu. Uviděl, že vpravo i vlevo stojí zástup rytířů v drátěných košilích s kapucami a v bílých pláštích s templářským křížem, stojí tam nehnutě jako sochy s rukama založenýma na prsou. V popředí poznal Abelarda, ale i jeho tvář byla nepohnutá jako kamenná maska.

Jak se zachovat? Co je dobře a co špatně? Zadíval se do neúprosných velmistrových očí a pochopil, že tenhle muž nesnáší pokrytectví. Eccard se zhluboka nadechl. Ano, nezbývá, než vsadit všechno na jedinou kartu!

Soustředil v ústech sliny a pak prudce plivl na nastavený kříž.

V zástupu rytířů vzrušeně zahučelo. Zařinčely meče tažené z pochev.

„Cos to učinil, hříšníku!“ zahřměl zlověstně velmistřův hlas.

„Opovrhují nástrojem mučení a smrti,“ řekl Eccard tiše, ale pevně. „Klanět se kříži je totéž, jako bych se měl klanět šibenici!“

Templáři znovu vykřikli. Pokročili kupředu a vzápětí se kolem Eccarda uzavřel kruh blýskajících mečů. Přimhouřil oči před hroty směřujícími na jeho tvář. Cítil v uších hukot vlastní vzbouřené krve. Smrt je blízko... Ale nesmím dát před nimi najevo strach... Teď už nemohu couvnout. Vsadil jsem a prohrál, co se dá dělat...

Za blyštivými čepelemi, na nichž se chvěly krvavé odlesky planoucích loučí, jako by najednou zahlédl obrovskou, modře světélkující postavu Starce s vousem vlnícím se až k zemi a s očními důlky plnými noci... Na Eccardových zádech vyvstal studený pot.

„Pohaněl jsi kříž,“ promluvil opět velmistr, „a přitom chceš nosit plášť s tímto znamením! Jak se to srovnává s tvým svědomím?“

„Kříž, který vidím na vašich pláštích, má všechna ramena stejně dlouhá,“ řekl Eccard se zoufalým odhodláním, „ten rudý kříž je symbolem posvátného ohně. Krvavý plamen na neposkvrněné sněžné pláni – to je Duch Boží oplodňující Pannu!“

Meče se za zvonivého třesku srazily nad Eccardovou hlavou.

„Bafomet!“ vykřikli sborově templáři, „Bafomet Sanctus!“
Velmistr se usmál.

Abelard přistoupil k Eccardovi. Přes ruku měl složený nový, čistý, bílý plášť. Rozhodil ho, zahalil do něj Eccarda a sepnul mu ho sponou na rameni.

„Obstál jsi ve zkoušce, bratře,“ řekl, „teď jsi jedním z nás!“

III.

V oblacích černého kouře a v roji zlobně syčících jisker se z dohořívající hranice zdvíhalo něco obrovského. Jagues chtěl utéct, ale nemohl se pohnout z místa. Nohy jako by mu vrostly do země a tělo zkamenělo. Chtěl vykřiknout, jenže z hrdla mu nevyšel žádný hlas. S úděsem pozoroval, jak rozplizlá ohnivá hmota nabývá podoby krvavě rudého kohouta máchajícího blanitými netopýřími křídly a rozmetávajícího řěravé uhlíky kroutícím se hadím ocasem. Obluda rostla, už zabírala polovinu nebe, její stín padl na nebohého Jaguese a její oko uzavřené tenkou mžurkou se začínalo pomalu otvírat. Zahledělo se upřeně na Jaguese – a byl to pohled upalovaného kacíře Roberta z Carcassonu...

Jagues zařval a probudil se. V první chvíli si nemohl uvědomit, kde vlastně je: šero, nízká kamenná klenba... Ale ovšem, ten zatracený sklep!

Co ho to studí na krku? Stočil pohled nad sebe – a po zádech

mu přejel mráz. Měl dojem, že děsivý sen pokračuje dál... To přece není možné! Musím se už konečně probudit, musím... Několikrát prudce zamrkal, ale přízrak nezmizel – ba naopak, jak se Jagues pohnul, ucítil naprosto reálné a bolestivé bodnutí. Už je to tak – o krk se mu opírá zlověstný, blýskavý hrot zahnuté šavle. Opatrně klouzal pohledem po její čepeli vzhůru. Šavli drží mohutný Turek v širokých plandavých kalhotách a s bílým turbanem na hlavě!

Jagues jen naprázdno polkl. Tak tohle je konec! Templ padl nějakou zradou do rukou těch mohamedánských psů a nebohý sluha teď bude podříznut jak podsvinče... Došel jsem až do Jeruzaléma a nic jsem z něj neviděl!

„Pane Bože,“ začal se tiše modlit, „odpusť mi všechny hříchy a splň svůj slib, že kdo zemře ve Svaté zemi rukou pohana, přijde rovnou do nebe...“

Z kouta sklepa zaznělo něco jako potlačovaný tichý smích.

Tak modlíci se křesťan je jim k smíchu!

„Jaguesi z Clairvauxského ovčína,“ ozval se vtom slavnostní hlas z míst, kde tušil dveře, „jsi připraven zemřít pro svého pána?“

„Zrádče!“ zařval Jagues, „jak to, že mluvíš po našem? Přidal ses k Saracénům? Zaplatili ti jidášský peníz? Mít po ruce kopí, dýku nebo aspoň pořádný klacek, poslal bych tě do pekla, kam už dávno patříš!“

Někdo vyprskl smíchem docela hlasitě.

Jen se smějte, říkal si v duchu Jagues, rudý vztekem a bezmocí.

„Kuráž by mu nechyběla,“ ozval se jiný hlas, „možná si zaslouží podstoupit templářský křest.“

„Vy nejste Saracéni?“

Teď vypukl řehot naplno. Ani Turek v turbanu už nedokázal udržet zlověstně zachmuřenou tvář.

„Samozřejmě, že ne,“ řekl zase ten předchozí hlas, „chtěli

jsme jen zkusit, jestli nebudeš zbabělý před nepřítelem a neuděláš tak ostudu templářskému jménu. Každý z nás musel projít zkouškou a křestem.“

„Já jsem přece pokřtěný!“

„Templářský křest je ještě něco navíc. Po noci strávené v osamělém rozjímání je adept ráno s'at, aby zemřela jeho minulost se všemi hříchy. Pak se od'atá hlava znovu přiloží k tělu a rána se pokropí zázračnou vodou z pramene Panny. Hlava v tu chvíli znovu příroste a je z tebe nový, čistý člověk.“

Jaguesovi poklesla brada, nejistě sledoval toho v turbanu, jak poodstoupil a mohutně se rozmáchl šavlí...

„Přece jen...“ vykřikl a rychle se odkulil z dosahu nebezpečně ostré zbraně, „nevím... jestli taková zkouška... není na mě moc těžká...“

Zvedl se na všechny čtyři a uviděl, že dveřní otvor je plný zvědavých hlav.

„Ty nevěříš v zázračnou moc mariánské vody?“

„Ale věřím... jistě... jenže... přece jen... člověk nikdy neví...“

„Tak se přesvědč, jak je dobrá!“

A příval ledové vody, vychrstlé z nejméně pěti věder, ho zaplavil a málem udusil. Kuckal a plival, vytíral si vodu z očí.

„Jsi pokřtěn, Jaguesi,“ řekl opět mluvčí, „ale jako pokání za to, že jsi nevěřil v možnost vstát z mrtvých, dáš každému z nás bratrské políbení.“

Načež všichni přítomní vyhrnuli své hnědé hábity a nastavili mu řadu bělajících se zadků.

Jagues se ještě na schodech motal jako opilý a jektal zuby, ačkoliv měl na sobě nový, suchý hábit, stejný jako všichni ti zbrojnoši, platnéři, kováři, podkoní, mečíři, tesaři, kuchaři, spízníci – zkrátka černí bratři Templu. Bodře ho popleskávali po ramenou, smáli se a vzpomínali, jak byl kdo z nich vyděšený, když procházel přijímací zkouškou.

Točité schodiště je vyvedlo do patra, kde ten, který tak pěkně sehrál roli Turka, otevřel nízké dveře pod masivním kamenným překladem, v němž byl vytesán templářský kříž. Chtěj nechtěj se musel každý hluboce sklonit, než vstoupil do refektáře. Nečekaný příval světla Jaguese na okamžik oslnil. Třemi vysokými obloukovými okny se sem řítilo ranní slunce jako zlatý vodopád. V něm zářily oslnivou bělostí pláště rytířů sedících v řadě podél dlouhého stolu. Každý z nich měl před sebou misku a pohár. Muži mlčeli a opírali svá čela o sepjaté ruce. Jaguese napadlo, že připomínají legendární spící vojsko ze zakleté hory.

Tázavě se podíval na své průvodce, ale ti položili výstražně prsty na ústa a ukázali ke druhému stolu při protější stěně. Tam byla převažující barvou čern a šed'. Po špičkách došli ke svým místům a rychle zapadli na židle.

Jagues rozechvěle usedl. Jak šoupl židli, ozvalo se pronikavé skřípnutí, které se nepříjemně rozlehlo ztichlým sálem. Pár tváří se po něm vyčítavě ohlédlo. Hospodářský správce, sedící v čele „služebního“ stolu, k nim vrhl nevraživý pohled, říkající zcela jednoznačně: Zase pozdě! Pak si to vyřídíme!

Jagues se zatvářil zkroušeně a upřel oči do svého talíře. Ležela tam nasolená ryba. Pohledem podél řady zjistil, že před každým mužem je skoro stejně vyhlížející ryba. Dost jednotvárný pohled. S lítostí si vzpomněl na bujarou hostinu u týrského biskupa.

Kaplan, sedící v čele refektáře vedle velmistra, náhle ukončil chvíli ranního rozjímání: „Svatá Marie, Matko Boží, ochraňuj rytíře svého Templu a nedopust', aby jejich meč byl zlomen.“

„Amen,“ zamumlali rytíři a pustili se do obírání svých ryb.

Jagues se při jídle neustále ohlížel, byl trochu nervózní z toho, kde zůstal jeho pán. Dlouho ho nemohl mezi rytíři najít, a

to nejen kvůli nezvyklému bílému plášti. Eccard byl ostříhán nakrátko, tak jako všichni ostatní. Vlasy sčesané z vrcholku hlavy na všechny strany a zastřižené rovně nad očima tvořily jakousi obdobu přilbice. Akt postřižin vykonal sám velmistr stříbrnými nůžkami. A když Eccard slavnostně opakoval slova řeholního slibu předepsaného svatým Bernardem, byly jeho vlasy páleny v ohni.

Zachytil teď užaslý Jaguesův pohled a s úsměvem mu pokynul.

V tu chvíli se k Eccardovi naklonil vedle sedící Abelard a špitl: „Nedůvěřuj příliš svému sluhovi.“

„Vždyť mi ho vybral sám opat Bernard...“

„Právě proto!“

Eccard se na Abelarda překvapeně podíval, ale ten sklonil hlavu a usilovně hledal ve svých ústech zbloudilou kůstku.

„I když je jen prostoduchý, nevzdělaný venkovan,“ řekl Eccard, „má úžasnou intuici. Šestý smysl. Vnímá věci, které u nás přehlušil příliš pěstovaný rozum. Sám jsem si to ověřil. Bernard ví, co dělá, když mi ho vybral.“

Abelard se křivě pousmál. „Bernard je moc daleko. Tohle je dočista jiná země než ta, kterou zná ze svých Svatých knih. Možná se o nás leccos doslechl a přestává tomu rozumět. Možná nám nastražil past. Mysli na to a dávej si pozor.“

IV.

„Kam jdeme, pane?“ ptal se Jagues a popoběhl za Eccardem, který se chvatně prodíral davem tlačícím se u Skalního chrámu.

Stovky poutníků dychtivých zhlédnout vrcholek tajemné hory Mórije, ukryvaný zde pod zlatou kopulí, postávaly na nádvoří v palčivém slunci. Služební bratři občas vynesli

několik omdlelých, ukládali je do stínu a otírali jim tváře namočenou houbou. Uvnitř sloupových ambitů stály kolem sametově ohlazeného útesu stráže. V průběhu minulého roku se totiž zjistilo, že Abrahamova skála o pořádný kus ubyla. Poutníci si z ní odlamovali kamínky jako vzácné relikvie.

„Mám jít osedlat koně, pane?“ snažil se Jagues.

„Ne, není třeba...“

„Uhni, nemehlo!“ zavrčel Jagues a ohnal se pěstí po vyčouhlém mladíkovi, který se mu motal v cestě. Opět musel popoběhnout. Pot se z něj jen lil a lapal po dechu.

„Rozumím, pane,“ volal za Eccardem, „chceš navštívit Boží hrob jako kající poutník, půjdeš pěšky a bos. Jestli opravdu půjdeš bos, vezmu ti s sebou boty a koně. Zpátky už můžeš klidně jet!“

Eccard se nemohl ubránit úsměvu, ale neotáčel se. Přes rameno řekl: „A ty nepůjdeš bos, aby sis vymodlil odpustky?“

„Já nemám tolik hříchů jako ty, pane. Já jsem měl zbožné rodiče a se svojí ženou jsem si prožil důkladný očistec!“

„Jsi drzý a prostořeký!“ napomenul ho Eccard, ale protože se smál, nevyznělo to dost přísně.

„Odpust', pane. Nemám to vzdělání, pane, abych mohl odpovídat chytře.“

„Vím, že se těšíš na Boží hrob, ale musím tě zklamat. Zbožnou pouť musíme ještě na nějaký čas odložit.“

„Saracéni zaútočili!“ vykřikl Jagues radostně. „Že se nemýlím, pane! Cítím to ve všech kloubech. Už od rána jako by mě něco svíralo a to je znamení, že hrozí nebezpečí. Půjdu přichystat kopí a štít. Jak velké pytle mám vzít na válečnou kořist?“

„Naše bojiště je teď tady,“ řekl Eccard a zastavil se.

Během rozhovoru došli na odvrácenou stranu chrámového okrsku a najednou se kolem nich uvolnilo. Pod zdí z mohutných kvádrů, která je prý posledním zbytkem původního

Šalamounova chrámu, leželo plno zříceného zdiva a mezi těmi troskami se krčila nevelká kaplička Panny Marie. Její dveře byly dokořán a kolem postával hlouček rytířů v bílých pláštích, zatímco z nitra kapličky zaznívaly dunivé rány a skřípění.

„Co budeš po mně chtít, pane?“ zeptal se Jagues nejistě a s nedůvěrou se zadíval na kapličku.

„Abys mi pomáhal,“ řekl Eccard. A vrhl po Jaguesovi rychlý pohled, ve kterém bylo něco podivného.

Popošli blíž a zaslechli, co právě skupince rytířů vykládal nějaký vychrtlý mužík v černém baretu. „...jestliže markýz vystupoval jako ochránce židů, má to svoji logiku,“ říkal rozhorleně a divoce přitom rozhazoval rukama. „Prošel jsem všechny jeho účty, vznešení pánové, důkladně a systematicky, jak je ostatně mým zvykem. Ano, markýz byl u židovských lichvářů natolik zadlužen, že měli prakticky v rukou veškerý jeho majetek. Před tíživou situací hledal únik vstupem do řádu. Otázkou je, co tím sledovala židovská obec, když přistoupila na spolupráci s ním a jaké zjištěné cíle sledoval on sám, protože jsem v řádových účtech odhalil, že tajně převedl značnou částku...“ Najednou zmlkl a zadíval se tázavě na Eccarda s Jaguesem.

„Pokračujte,“ řekl Eccard, „je to zajímavé. Předpokládám, že mluvíte o markýzi Corradovi.“

„Pojďme radši dovnitř,“ přerušil trapnou situaci Abelard, „myslím, že tam jsou hotovi.“

Z jasného dne vstoupili do příšeří kaple. V šikmých paprscích, padajících sem malými okénky, vířila spousta prachu, takže malba Černé Madony s žehnajícím děťátkem prosvítala jakousi šedavou mlhou. Několik polonahých, potem zbrocených mužů právě dokončovalo odsunutí mohutné kamenné desky. Pomocí pák a sochorů ji vyzvedli z jejího lůžka v podlaze a přemístili stranou na dřevěné válce. Pod ní se otvíral temný jícen vyzděné šachty, odkud vanul studený, vlhce

čpící vzduch. Nějaký muž se opatrně nakláněl nad otvor a snažil se do něj posvítit pochodní. Plamen se v průvanu divoce zmítal a zlobně syčel.

Jagues se zachvěl.

„To je ta studna?“ zeptal se Eccard.

„Ano, to je ona,“ odpověděl jeden z templářů.

„Spíš vchod do pekla, pane,“ zašeptal pobledlý Jagues.

„Já bych si ještě rád shrnul, co vím od Bernarda,“ řekl Eccard, „a doplňte mě, jestli jsou mé zprávy neúplné.“

„Okamžik,“ přerušil ho Abelard a vydal nějaké příkazy. Dělníci se s uctivými úklonami vytratil z kaple. „Jsou to saracénští otroci, váleční zajatci,“ dodal na vysvětlenou, „z našeho jazyka sice znají jen pár slov, ale kdo ví? Opatrnosti nikdy nezbyvá.“ A zadíval se na Jaguese.

„Jestli si přeješ, pane...“ začal Jagues.

„Můj sluha tu zůstane,“ zvýšil Eccard hlas, „sám blahoslavený Bernard mi ho vybral a proto mu plně důvěřuji!“

Rytíři se po sobě rozpačitě podívali. Abelard pokrčil rameny.

„Je to tvoje vůle,“ řekl.

„Takže před třiceti lety sem přijel Hugo z Poynsu s osmi vybranými rytíři a s tajným pověřením hledat Kámen. Opat Bernard podle verše z První knihy královské – Bude přebývat v temnotě po všechny věky – předpokládal, že Kámen by mohl být zakopán někde pod Templem. Král Baduin I. byl do té věci zasvěcen, vyklidil Templ a dal ho zcela k dispozici pro jejich pátrání. Po pár letech se podařilo najít zavalený vchod do podzemních Šalamounových stájí.“

„Mórija je zevnitř provrtaná jako ementálský sýr,“ podotkl jeden z templářů.

„A také něco našli,“ pokračoval Eccard, „několik kamenných desek popsaných starým hebrejským písmem. Byl to úspěch, ale Bernard se cítil zklamán. Na těch deskách nebylo

nic mimořádného. Dlouho ležely bez užitku a hledalo se dál. Hledala se krásná pozlacená truhla – vždyť taková vzácnost jako Kámen nebude ležet bez svého legendárního obalu... Pak se nabídl markýz Corrad, že by se pokusil nápisy z desek přeložit, že má znalce staré hebrejštiny. Přijel, přivedl své židovské poradce, nechal si od nich nápisy přečíst. Ukázalo se, že jsou to jen technické návody pro stavebníky chrámu. Žádný Zákon Boží! Židé naznačovali, že to, co se hledá, bylo už dávno převezeno jinam, dokonce snad ještě před zničením Jeruzaléma babylonským králem.“

„Třeba nás chtěli zmást,“ ozval se Abelard, „kdyby věděli, kde svůj poklad mají, už dávno by si ho sami vyzvedli!“

„Možná nemohou... nevědí jak... nebo je to pro ně příliš nebezpečné... Neznáme zatím podstatu Kamene a tak nevíme, co jim brání, aby to udělali. Corrad pak ve skalním prameni na konci Šalamounových stájí objevil okov a zbytek zpuchřelého provazu. Z toho usoudil, že nad ním bude zadržena studna. Nechal šachtu studny znovu prorazit. Našel prý v ní nějaké znaky, zažil cosi magického... A tehdy se také rozešel se svými židovskými přáteli. Prý ve zlém...“

„Říká se dokonce, že ho prokleli: Do roka a do dne sejdeš krutou smrtí!“ řekl další z templářů.

„Že by byli ve spojení s assassiny?“ nadhodil jiný.

„Nesmysl!“ prohlásil Abelard.

„Od té chvíle jako by se zbláznil,“ povzdechl prošedivělý templářský mistr, „přestal dodržovat regule řádu, opíjel se a v opilosti vedl vychloubačné řeči o tom, jak nás má všechny v hrsti, jak budou králové, císařové a dokonce sám papež škemrat o jeho přízeň. Poslali jsme zprávu o situaci Bernardovi. Corrad se to dozvěděl a rozzlobil se, že jsme si na něj stěžovali. Odjel do Týru dřív, než přišly Bernardovy pokyny.

Odpověď blahoslaveného opata byla jednoznačná: Vyloučit

z řádu, zbavit pravomocí! V případě potřeby zavřít! Posílám nového učeného muže, předejte mu výsledky pátrání!“

„Zřejmě i na vzdálený Alamút, orlí hnízdo assasinů, se donesla zpráva, že Corrad něco ví o Kameni,“ řekl Abelard. „Stařec z Hory zřejmě tuší nebezpečí a chce raději nechat Kámen navěky spát, než aby ho kterákoliv strana dostala.“

„Třeba by se ho také rád zmocnil,“ mínil Eccard, „ale neví, kde je ukryt. Možná doufá, že ho přivedeme na stopu – a pak nás jednoho po druhém tiše zlikviduje.“

„My držíme ochranný meč a ty hledej,“ řekl Abelard, „je to závod s časem, ve kterém musíme vyhrát – a nebo je s námi se všemi konec!“

Po jeho slovech nastalo tísnivé ticho. Pochodně se zmítaly, jako by se oheň nad něčím vztekal.

„Božská Panna neopustí své věrné,“ zašeptal starý templář. Všichni stočili pohledy k fresce na zdi a zůstali po pár minut pohroužení do tiché modlitby.

„Jdeme!“ vytrhl se náhle Eccard ze zadumání a pokročil k okraji studny. „Jaguesi, vezmi dostatečnou zásobu loučí.“

„Radši bych bojoval se Saracény, pane,“ pobledl Jagues, „opravdu je nutné, abych...“

Ale Eccard se už zhoupl na břevně položeném napříč přes otvor a nohama se zachytil první příčky provazového žebříku, který tu byl uvázan. Jeden z templářů mu podal hořící louč. Nikdo už nepromluvil jediné slovo, jako by se báli, že by narušili posvátné chvění vyvolané silou společné modlitby.

Jagues si jen zhluboka povzdechl, zasunul za opasek svazek rezervních loučí, jednu hořící vzal do zubů a spustil se za svým pánem, který už připomínal velkou světlušku, zvolna klesající temnotou šachty.

Eccard sestupoval pomalu, držel louč poblíž stěny a propátrával ji zevrubně kolem dokola. Všiml si, že místy je šachta proražena kompaktní skálou. Načervenalá hornina s

rýhami po špičácích kopáčů jiskřila ve světle spoustou zářivých zrníček, jako kdyby byla poprášena ohnivým prachem. Ale jen o malý kousek dál opět narazil na vyzdívku z pravidelných, obdélníkových kvádrů. Pravděpodobně byla stěna v těchto úsecích drolivá a tak ji museli zpevnit. Eccard ohmatával spáry mezi kameny, hledal nějaké znamení, tajnou značku, kterou prý objevil Corrad...

Ale dosáhl dna, aniž narazil na cokoliv zvláštního.

Tmavší zbarvení stěn ukazovalo, kam až kdysi dosahovala voda. Teď byla studna odvodněna. Corrad zřejmě pro usnadnění svých výzkumů nechal prohloubit boční odtok, takže tu prostředkem vydlážděného kruhu crčela jen úzká, narezlá stružka.

Jagues hlučně seskočil, či spíše spadl na dno. Louče se mu s rachotem rozsypaly.

„Musíš dělat takový rámus?“ zavrčel Eccard.

„Promiň, pane... Myslíš, pane, že bychom tu mohli něco vzbudit? Něco zlého, co se tisíce let schovávalo ve tmě?“

„Drž aspoň chvíli jazyk za zuby!“

Eccard v předklonu prošel nízkým tunelem a před ním se rozevřel povědomý prostor monumentálního sloupořadí. Šalamounovy stáje! Vzpomněl si na tajemnou, magickou atmosféru nočního templářského obřadu. Ano, v téhle prostoře je uzavřena nějaká fascinující síla... Všiml si zbytku důmyslného zařízení, kterým se kdysi voda z pramene rozváděla do jakési soustavy žlabů. Byly snad určeny k napájení Šalamounových koní? Čím víc Eccard poznával zdejší podzemí, tím víc pochyboval o tom, že by někdy doopravdy sloužilo jako stáje.

O kus dál se miniaturní potůček vsakoval do drobných trhlin v podlaze a mizel – stejně záhadně, jako se objevil. Bylo to pozoruhodné, ale nic takového, co by Eccarda v této chvíli mohlo zajímat. Vrátil se proraženým tunýlkem zpátky na dno

studny.

„Jaguesi! Kde jsi?“

„Tady, pane.“

Hlas zněl z protější strany, kde dno studny ubíhalo pod převislou skalní stěnu a přecházelo ve stále se úžící jeskyni. V dobách, kdy studna bývala v provozu, musela zde sahat voda až do stropu.

„Co tu děláš?“

„Mám strach, pane. Dívá se na mne. Netroufám si otočit se k němu zády. On potí krev, podívej, pane. Ten pramen je z jeho krve...“

„Co to blábolíš?“

Eccard pozvedl louč vysoko nad hlavu, až do míst, kam se Jagues tak úzkostlivě díval. I jemu se na okamžik zatajil dech. Spatřil nad sebou obličej starce s prázdnými očními důlky a vousem vlnícím se až k zemi. Na zvrásněných tvářích se leskly červené krůpěje, chvěly se pod očima jak krvavé slzy, spojovaly se navzájem, narůstaly, až nakonec vlastní vahou stékaly po vousech a odkapávaly do tůňky dole. Jednotvárný žblunkavý zvuk se v pravidelných intervalech rozléhal podzemím. Hudba vody a kamene. Hlas věčnosti...

„Znám ho,“ zašeptal Jagues stísněně, „jde za námi... od toho místa, kde řval lev... To nebyl lev, pane, to byl On! Tenkrát už po nás sahal, ale já se modlil a tak se proměnil v olivový strom. Zaklel jsem ho, ale On se nás nevzdá... Jeho duch jde pořád za námi a pořád se nám připomíná...“

„Bafomet,“ vydechl Eccard, „Bafomet Sanctus...“

„O čem to mluvíš, pane?“

Eccard sebou trhl, jako by se probudil ze sna. A skutečně se v té chvíli začínal někam propadat, měl pocit, že se o něj pokouší závrať... Ano, řekl si v duchu, míhavé světlo plamene mu dodává zdání živosti. Ale nikdy žádné světlo nedopadne až na dno jeho očí...

„Pouhá tvář vytesaná do skály,“ řekl nahlas co možná nejlhostejnějším tónem a dotkl se kamenných vousů. Prsty mu potřísnila krev. „To, co z něj kape, je obyčejná voda. Je v ní rozpuštěné železo a proto je červená. Odtud se vlastně napájí studniční pramen, sem prosakuje všechna vlhkost a hora Mórija se potí skrze tu tvář.“ Zamrazilo ho, když si uvědomil všechny významy toho, co právě řekl. A odněkud z hloubi mysli k němu opět připlouvalo záhadné slovo: *Bafomet*... Najednou ve zmateném víření Eccardových myšlenek zablikla jiskřička poznání. Rychle přiblížil louč ke skalnímu starci. A vskutku: svislé linie vousů přetínalo v jednom místě pět příčných žlábků. Tři kratší a dva delší. Co to je? Určitě ne náhodné pukliny.

„Jaguesi, co vidíš tady,“ ukázal hořící pochodní.

Jagues se nejistě naklonil blíž. „Ruku, pane,“ řekl po chvíli uvažování, „ten dědek si hladí vousy.“

„Hladí vousy, hm, asi máš pravdu... Ale proč to dělá? Proč má tři prsty nezvykle krátké? Ne, ne... je to jinak! Podívej: malíček, prsteník a palec má ohnutý, ukazovák a prostředník vztyčený. On přísahá při svých vousech! To je starobylá přísaha patriarchů!“

„Ale proč přísahá?“

„Že nikdy neprozradí...“ Najednou Eccarda něco napadlo. Rychle popošel ve směru, kterým ukazovaly vztyčené prsty. Po pár krocích narazil na skalní stěnu. Bezradně ohmatával vlhký kámen.

„Jaguesi, podrž pochodeň co nejbliž u jeho ruky!“

Stíny se pohnuly a sunuly se po stěnách jak odhrnované černé závěsy. Změnou polohy světelného zdroje se odhalila úplně nová soustava výstupků a výklenků.

„Dělám to dobře, pane?“

„Děláš. Jenže je to k ničemu. A přitom mi připadalo, že už tornám... ne, počkat... on je slepý... slepci jsou proroci, nevidí

náš svět, protože se dívají do jiného... Zvedni plamen k jeho očím!“

Stíny se opět o notný kus posunuly – a najednou se jedna ze svislých puklin jevila mnohem černější než ty ostatní. To může znamenat jen jedno: že se za ní prostírá mnohem hlubší prostor tmy, kam světlo pochodně nepronikne.

„Zůstaň tak, Jaguesi! Nehýbej se!“

Eccard se odhaleným otvorem protáhl do malé dutiny ve skále. Chvatně se rozhlédl – a vzápětí se mu rozbušilo srdce. Uprostřed jeskyňky stál kamenný sarkofág. Víko z něj bylo sejmuto a opřeno vedle o stěnu. Rakev? Ne, spíš schránka pro vzácný poklad, pro menší zlacenou truhlu z akáciového dřeva. Tušil to a přesto pocítil zklamání, když se naklonil nad kamennou schránkou a uviděl uvnitř pouhopouhé prázdno. Do kabely u pasu sáhl pro provázek s uzlíky navázanými v pravidelných vzdálenostech a přeměřil jím vnitřní rozměry sarkofágu. Dva a půl lokte na délku, jeden a půl lokte na výšku a totéž na šířku. Naprosto stejné rozměry jsou uvedeny v Druhé knize Mojžíšově! Neklamný důkaz, že Archa s Kamenem byla kdysi ukryta právě tady! Jenže kdo jí odnesl? A kdy? Že by markýz Corrad? Pak není divu, že rozčílil židy, znepokojil assassiny a začal být zajímavý pro týrského biskupa. Ne, není to moc pravděpodobné. Jak by takovou věc dokázal odtud vynést, aby si templáři ničeho nevšimli? A navíc je vyzvednutí schránky podle všech hodnověrných zpráv spojeno s velkým nebezpečím. Prý i pouhý dotek zabíjí a delší pobyt v její blízkosti může u člověka vyvolat zhoubnou nemoc.

Eccard si od dohořívajícího zbytku připálil novou louč a pečlivě zkoumal kamennou schránku ze všech stran, ve snaze najít alespoň nějakou drobnou stopu. Nic, všude jen čistý, hladký kámen.

Stejně důkladnému průzkumu podrobil i nedaleko opřené víko. Už se chtěl také znechuceně odvrátit, když vtom jako by

se na vnitřní straně víka zablesklo něco bělavého. To, co zprvu vyhlíželo jako drobná šmouha, se v záři přiložené pochodně rozpadlo v řádku latinských písmen. Někdo je sem v rychlosti načmáral křídou. Na zemi pod nápisem zůstalo ještě trochu křídového prachu, jak se hrudka při psaní po drsném povrchu drolila. Bylo jisté, že někdo si tu docela nedávno poznamenal nějaký důležitý údaj. Nebo je to vzkaz zanechaný dalším pátračům. Pro všechny případy... Kdo ho zanechal? Markýz Corrad? Nejspíš.

Stálo tam: RABBI JÓSAFAT ELIACHOR.

Eccard si to jméno vtiskl do paměti.

Jak se prudce napřímil, zahučelo mu v uších a zatočila se mu hlava. Ten pocit, že omdlí, byl teď mnohem intenzivnější než prve před kamennou tváří. Země se s ním zahoupala a ve tmě zavířily kruhy blikavých červených skvrn. Musel se opřít zády o skalní stěnu a zhluboka lapal po dechu. Možná je tu málo vzduchu, i pochodeň začala prskat a skomírat. Rychle vykročil k východu. Musí se co nejrychleji dostat pryč z toho těsného prostoru!

Vzápětí se ho zmocnil úzkostný zmatek. Stíny poskakovaly po stěnách, tančily při každém pohybu louče a svislá puklina, kterou sem vešel, se někde mezi nimi ztratila. Několikrát se vrhl k výklenkům, které vypadaly jako pravděpodobný východ – a pokaždé zjistil, že jsou neprůchodné. Ta komora je dokonalá past!

„Jaguesi!“ vykřikl, „Jaguesi, kde vězíš? Pojd' mi naproti! Nemůžu najít průchod!“

„Už jdu, pane!“ ozval se zbrojnošův vzdálený hlas, který se tříštil, lámal a vracel podivně zkomolený, jako by skalní duchové výsměšně opakovali vyřčená slova.

Eccard ustoupil zpátky k sarkofágu a usedl odevzdaně na jeho roh. Louč už jenom rudě řeřavěla, zmocnil se ho strach, že brzy zhasne a on se tu ocitne v naprosté tmě. Ne, to nebyl

obyčejný strach, to byla zvláštní drtivá úzkost, pocit, že jakmile nastane tma, něco sem přijde, něco tak strašlivého, že se to vymyká veškeré představě. Měl pocit, že se ocitl v obrovské neviditelné ruce, která se pomalu, nezadržitelně svírá v pěst, aby ho rozmačkala. Už přímo zoufale lapal po dechu...

V protějším výklenku se pohnula postava.

„No, konečně!“ vydechl úlevou. Ještě před chvílí by byl ochoten přísahat, že výklenek, kterým teď Jagues vchází, je slepý. Jak je vidět, není. Další důkaz, že prostorová orientace ho už zcela opustila.

Muž se odlepil od skály a pomalu šel k Eccardovi.

„Počkej, stůj!“ křikl na něj Eccard ochraptěle. Už i hlas ho opouštěl. „Zatraceně, nevzdaluj se od průchodu! Jakmile vejdeš dovnitř, ztratíš ho právě tak jako já a budeme v pasti oba!“

Jenže Jagues jako kdyby neslyšel. Pomalu a užasle kráčel přes jeskyni a z jeho postoje vyzařovala jakási nedůvěra. Skoro jako by nechtěl věřit tomu, že tu Eccarda vidí.

„Zbláznil ses! Neslyšíš, co ti říkám? Ohluchl jsi snad? A kdes nechal louče, hlupáku!“

Příchozí skutečně nenesl žádné světlo. Obrys jeho postavy byl v narudlém šeru komory stále matnější a neurčitější. Eccardova louč zhasínala...

Proč mlčí? A pak Eccardovou hlavou bleskla zdrcující myšlenka: Přichází mě zabít! Ano, Abelard měl pravdu, když mě před ním varoval...

Chtěl Jaguese znovu oslovit, ale z hrdla mu vyšlo jen zasípění. A příchozí se pořád tak váhavě, číhavě blížil. Už byl od rytíře na dosah ruky. Spolu s ním přicházel závan podivného, mrazivého chladu. Tvář postavy se ztrácela v hlubokém stínu...

A v tu chvíli se Eccarda zmocnila hrůza. To není Jagues, uvědomil si. To je někdo jiný. Někdo jiný!

Odtáhl se co nejdál a narazil zády na stěnu. Temné zjevení pomalu napřáhlo ruku, jako by se ho chtělo nedůvěřivě, zkoumavě dotknout. Eccard nahmatal u pasu rukojeť dýky a prudce zdvihl skomírající světlo, aby neznámému posvítíl zblízka do tváře.

Vzápětí ztuhl ochromujícím děsem. Kdyby ho hlasivky poslouchaly, určitě by zařval. Připadalo mu, že právě vstoupil do šíleného snu. Čekal cokoliv, ale tohle ne: z nejtěsnější blízkosti se na něj užasle díval Eccard z Carcassonu!

Jagues neztratil duchapřítomnost. Po celou dobu měl v paměti místo, kde jeho pán zmizel ve stěně. Teď se k puklině vrhl, naházel před ní na zem celou svou zbývající zásobu loučí a podpálil ji. Hučící hranička jasně ozářila úzký průchod. V přílivu světla prošel Jagues do jeskyňky. Připadlo mu, že dutina je naplněna nějakou prudce vířící nažloutlou mlhou. Sevřelo mu to hrdlo, zalapal po dechu a rozkašlal se. Protřel si slzící oči a pak se zděsil: jeho pán ležel bezvládně na zemi a nad ním se skláněl jakýsi chlap. Další assassin! Chce zabít mého pána! – blesko Jaguesovi hlavou.

„Zadrž, lotře!“ vykřikl a rozběhl se k neznámému.

Ten se polekaně vztyčil a otočil se k Jaguesovi čelem. V tu chvíli Jagues ztuhl, jako by ho zasáhl blesk. Chvíli jen třeštil oči a naprázdno otvíral ústa. Ten chlap, co se skláněl nad Eccardem, byl Jagues! Ještě jeden Jagues! I na jeho tváři se přihloupě rozpačitý úsměv měnil ve výraz děsu. Přízrak se polekal své podobnosti se skutečným Jaguesem? Nebo snad on je skutečný a já jsem jen přízrak?

Jagues se zhluboka nadechl. „Usmaž se, démone!“ zařval a vši silou mrštil hořící pochodní po záhadné postavě. I v krajním rozrušení měl pořád dobrou trefu. Stínový Jagues v sebeobránném gestu napřáhł levou ruku, louč mu narazila na předloktí, zasyčelo to – a zjevení rázem zmizelo v roji jisker.

Ve stejnou chvíli ucítil zbrojnoš palčivou bolest na levém předloktí, polekaně se tam podíval a zjistil, že mu hoří rukáv. Rychle plameny druhou rukou utloukl. Nedovedl to pochopit. Pochodeň dohasínala na zemi až u protější stěny.

„Trochu moc silný na mojí hlavu,“ zabručel, „takhle jsem si nepřipadal ani po dvakrát přepalovaným koňaku!“

Zdvihl omdlelého pána a mumlaje zaklínadla proti d'áblům a démonům, vlekl ho ven. Svítící pruh ve skále ukazoval správnou puklinu, která vede z pekelné hrobky ke vzduchu, světlu a životu.

Část třetí – Syn Svaté skály.

I.

Eccard se bezděky vztyčoval ve třmenech a snažil se dohlédnout za linie šedožlutých pahorků. Horký vzduch se neklidně chvěl nad jejich rozpálenými hřbety a vytvářel dojem blýskavé vodní hladiny.

„Jsme v zajetí duchů, pane,“ ozval se znechuceně Jagues a odplivl si přes levé rameno, což je dobré proti uhranutí a omámení. Bohužel, to plivnutí bylo jen symbolické, protože ústa měl právě tak vyprahlá jako všechno kolem. „Ukážou nám vodu, a když přijdeme blíž, zase ji schovají. Hrají si s námi jako kočka s myší!“

„Šetři dechem,“ řekl Eccard, „jsou to jen vzdušná zrcadla...“

„Zrcadla! Dej mi pokoj se zrcadly, pane! Nechtěl bych ještě jednou potkat sám sebe!“

Příhoda z Šalamounových stájí zanechala v Jaguesovi hluboký dojem. Žádné argumenty o preludech vyvolaných pohybem stínů a o vlivu omamných studničních výparů nemohly zviklat jeho skálopevné přesvědčení, že v tom děsivém podzemí bojoval tváří v tvář s ďáblem.

Eccard na to vzpomínal jako na podivný, znepokojivý sen. Napadlo ho, že v jakési tajné knize perského alchymisty před lety četl: Ve chvíli zrání Velkého Díla dochází často k rozdvojení časů. Astrální tělo je odloučeno od těla hmotného a předbíhá ho, nebo se za ním zpožďuje. Tak lze potkat své Já...

Děsivá představa! Co asi musel kdysi skrývat sarkofág, když pouhá prázdná schránka vyzařuje ještě dnes tak mocné síly?

Ano, jsme v zajetí duchů. Ten pověřivý Jagues má vlastně pravdu...

Nejistě se rozhlédl. Trávili už na cestě druhý den a zmocňovala se ho stále silnější obava, že zabloudili. Řádový bratr, který častěji pobýval v těchto končinách, mu sice velice podrobně popsal cestu – jenže podle jeho údajů by už před několika hodinami měli dorazit k brodu Al Damieh, k tomu prastarému přechodu přes Jordán. Teď slunce stálo vysoko na poledni a po řece ani památky. Snad se vynoří tam za tou hradbou kopců... Jenže kolik takových hřebenů už minuli?

K nebezpečné výpravě do pouště se Eccard rozhodl krátce poté, co vyslechl několik nejvýznačnějších představitelů jeruzalémské židovské obce. Samozřejmě, že nedůvěřoval jejich teatrální pokoře, hlubokým úklonám, dvojsmyslným úsměvům a květnatému slovníku. Vychytralá lstivost z nich přímo čišela. Ale přesto jejich argumenty zněly rozumně a docela pravděpodobně.

„– Ne, opravdu neznáme znalce písma, které si přivedl markýz Corrad, nestýkali se s námi, ani slovo s námi nepromluvili... Prý to byli nějací mudrci až z daleké Hispánie, zasvěcenci kabaly, tajného učení o stvoření světa... To víte, tací se s obyčejným židem nebaví... Ostatně, velice brzy odjeli... Ano, zdálo se, že se s panem markýzem rozešli ve zlém... Rabín Jósafat Eliachor? Ano, to jméno je známé, to býval proslulý jeruzalémský rabín, ještě za časů, než křižáci dobyli Svaté město... Ale od pádu Chrámové hory o něm nikdo neslyšel... Jistě, nedá se popřít, že židé tehdy společně s muslimy bránili Svatou skálu – ale také na to, jak známo, krutě doplatili. Nikdo z nich nepřežil... My všichni jsme tu noví přistěhovalci, z milosti vzácného krále Baduina Třetího, kéž ho Adonai zahrne svým požehnáním... Ne, nezůstal jediný svědek tehdejších krvavých událostí... Rabín Jósafat byl možná rozsekán rozvášněnými křižáky, ale stejně tak je možné, že

uprchl a někde se skryl... Každopádně o něm nikdo od těch dob neslyšel... Opravdu nikdo neví, kde ho hledat... Rádi bychom vznešenému rytíři vyhověli, moc nás to mrzí...“

A právě tehdy, když naslouchal monotónnímu mumlání pejzatých židů, bleskla Eccardovi hlavou tři slova: Syn Svaté skály. Vzpomněl si na beduína, kterému poblíž Beitínu zachránil život. Netvrdil snad onen mladík, že jeho otec šejk Tamür vyvázl z osudné bitvy?

„Jaguesi, připrav naše koně a zásoby. Hlavně hodně vody. Pojedeme do pouště navštívit beduíny.“

„Že jsem raději nezůstal doma u své milované Annetky!“ zaúpěl Jagues. „Sice mě čtyřikrát denně ztloukla koštětem, ale teď na to vzpomínám jako na zlaté časy!“

Velmistr váhal, než dal Eccardovi svolení. Poukazoval na to, že Eccardova osoba je pro další průběh pátrání nenahraditelná. Pak mu alespoň nabízel ozbrojený doprovod, ale to Eccard okamžitě odmítl. Oddíl rytířů vstupující na pastviny kočovníků by mohl být pokládán za odvetnou výpravu, která to jde beduínům „spočítat“ za jejich loupežení na poutnických cestách. Buď by před templáři utekli hlouběji do Sinajské pouště, nebo by se postavili na ozbrojený odpor.

„Jdu k nim jako host osobně pozvaný šejkovým synem. Host důvěřuje hostitelům a nepřichází do jejich domu s taseným mečem!“

„Někdo nás sleduje, pane!“ vyrušil Jagues rytíře ze zamyšlení a rázem ho vrátil zpátky do reality Judské pouště.

Eccard se otočil v sedle a rychle přelétl pohledem po vrcholcích kopců za sebou. Zahlédl jen luňáka stoupajícího šikmo vzhůru a ozývajícího se pronikavým, pisklavým křikem.

„Cos viděl?“ zeptal se Jaguese.

„Chlapa s černým šátkem přes obličej. Seděl na tom d'ábelském, hrbatém saracénském zvířeti. Přímo tamhle na hřebeni, bez hnutí, jako socha... A díval se za námi. Když jsi

se ohlédl, pane, rychle zmizel.“

„Možná putuje skupina kočovníků sousedním údolím a poslali na kopec hlídku. Teď už o nás vědí. Pojed', rozhlédneme se z toho návrší před námi. Hlavně ruce pryč od zbraní! Rozumíš, Jaguesi? Ukazuj prázdné dlaně. Jinak by naše cesta mohla skončit dřív, než vůbec začala.“

A Eccard pobídl svého ryzáka vzhůru kamenitým svahem mezi řídké roztroušenými keři, na nichž se žlutaly hrozny droboučkových kvítků. Měl s ovládním koně trochu problémy; připadalo mu, že zvíře se najednou zbláznilo. Uvědomil si, že už pár hodin je ryzák nervóznější než obvykle. Ale teď by se nejraději vymknul z moci svazujícího udidla a pádil bezhlavě někam pryč do pouště. Točil se a tančil na místě, jako by ho půda páčila pod nohama. Přitom si Eccard všiml, že Jagues má s mezkem podobné problémy.

„Nablízku je nějaká šelma!“ křikl na sluhu.

„Kdepak, pane. To je něco docela jiného a moc divného... No tak, nech toho, potvoro! Takhle se můj Barnabáš děsí, když se blíží bouřka. To opravdu nechápu, protože nebe je jak vymetený, nikde ani mráček. Ale řeknu ti, pane, i mně se žaludek divně svírá – úplně jak na té lodi, když jsme pluli přes moře.“

Eccardovi se mezitím podařilo koně zvládnout a popohnat ho k vrcholu. Vzápětí radostně zavýskl. Přímo pod předními kopyty ryzáka se rozevřela hluboká úžlabina, na jejímž dně se mezi strmými břehy olověně leskla říční hladina. Na protějším břehu, dál od řeky, upoutávala pozornost svérázná homole zakončená rozsáhlou, zřejmě uměle zarovnanou plošinou. Tam prý kdysi dávno stávalo město Adóm, střežící přechod přes řeku. Přesně takhle to onen templář popisoval.

„Našli jsme Al-Damieh! Je přímo pod námi!“ houkl na Jaguese, který stále ještě ve svahu zápolil s trucovitým mezkem.

Eccard teď zkoumal z nadhledu okolní krajinu, ale po záhadném muži na velbloudu nebylo nikde ani stopy. A odtud by ho zaručeně museli vidět: leda by se schoval do nějaké jeskyně. Nebo se udělal neviditelným. Po nedávných zkušenostech už Eccard nevyklučoval ani takovou možnost.

Ryzák zvedl hlavu, zavěšil a sténavě zaržal. Eccard cítil, jak se svaly pod koňskou kůží rozechvěly prudkou třesavkou. Že by obě zvířata zachvátila nějaká choroba? To by ve zdejších pustinách byla opravdu nepříjemná komplikace.

Chlácholivě popleskal koně po krku a vedl ho opatrně bokem srázu dolů k řece. Jak sestupoval níž, doléhal k němu stále silněji hluk pádící vody. Kalný proud se prudce hnál korytem, pěnil se, šplíchal, narážel do břehů, podemílal je a strhával z nich celé kusy bělavého štěrku promíšeného s jílem. Nepravidelný jehlan z naskládaných balvanů, označující vstup do brodu, se ocitl hluboko ve vířícím řečišti. Hladina stále stoupala a zdivočelý příval už zaplavoval i ústí cesty.

„Tohle má být ta řeka, co se o ní vypráví v bibli?“ podivil se Jagues, který zarazil mezka vedle Eccarda, „vypadá dost nepřívětivě.“

„Na vrcholcích Hermonu nejspíš řádí bouře,“ řekl Eccard, „velké deště přeplnily prameny.“

„Bůh nechce, abysme šli na druhou stranu, pane! Potká nás tam něco zlého! Člověk by měl dát na taková znamení...“

V tu chvíli mezek zaryčel a vyhodil zadkem, takže Jagues musel prudce obejmout jeho krk, aby se nezřítíl.

„Ty čerte!“ vykřikl. „Co to do tebe vjelo?“

Eccard odtrhl pohled od kalného proudu, otočil se po svém sluhovi, aby zjistil, co to vyvádí – a ustrnul, když kousek za ním ve svahu spatřil zahalenou postavu.

Ten tajemný muž se vztyčil zpoza velkého kamene, v jehož výklenku dosud seděl, takže ho při příchodu shora nemohli vidět. Hábit z bílého plátna zakrýval jeho tělo. Opíral se o

dlouhou hůl, ukončenou na horním konci stříbrnou koulí. Tvář měl zcela zavínutou v bílé plachetce, takže z úzké mezery svítil jen pár očí, jiskřivých, temných a pronikavých, které se teď na ně nehnutě upíraly.

„Ježíši Kriste!“ vykřikl Jagues, „je to člověk nebo přízrak?“

„Nejspíš nějaký muslimský poutník,“ usoudil Eccard, „možná slíbil Alláhovi dojít pěšky z Jeruzaléma do Mekky, rodiště toho jejich Proroka, aby tam uviděl Černý kámen, který spadl z hvězd.“

„Ty znáš kdejaký kámen, pane,“ zamumlal Jagues, „ale moudrý člověk ví, že kameny po světě trousí ďábel. Jsou to zbytky staveb, které mu Bůh nedovolil dokončit.“

„Nerad' a radši slez z mezka. Podrž mi koně, promluví s tím chlapíkem.“

„Opatrně, pane...“

„Nesahej tak provokativně na dýku. Drž pořádně! Pořád se plaší.“ Vtiskl Jaguesovi do rukou uzdu svého ryzáka a popošel k neznámému.

„Bud' pozdraven,“ promluvil k zahalenému, „čekáš tu, až voda opadne?“

Tajemný poutník se ani nepohnul. Strnule a bez mrknutí zíral na Eccarda. Zřejmě nerozuměl.

„Ali ibn Tamür,“ zkusil to tedy Eccard jinak, „ben Al-Aksá...“

V očích neznámého se cosi zablesklo. Snad jiskřička zaujetí.

Eccard rychle vytáhl z opasku zlatou destičku od Aliho a ukázal mu ji. Zahalený muž se naklonil blíž a se zájmem si ji prohlédl. Pokýval, pak pozvedl hůl, ukázal s ní přes řeku ke vzdáleným kopcům a promluvil hlubokým hlasem, který přes vrstvu látky zněl zvláště dutě.

„Ajn Músá,“ řekl, „džabal Ra's Sijágha.“

Několikrát ta slova s důrazem opakoval.

„To je nějaké zaklínadlo, pane,“ zachvěl se Jagues, „nenech

ho mluvit, nebo na nás ukáže svou holí a promění nás taky v kámen!“

„Neboj se,“ usmál se Eccard, „co teď říká, jsou jména míst, kde můžeme Aliho najít. Bohužel, ta jména neznám... Ale Músá je arabsky Mojžíš. Buď nám chce připomenout, že touhle cestou šel kdysi Mojžíš... nebo má na mysli Mojžíšovy prameny, to je známé místo; kdysi tam prý sídlili mniši a poustevníci.“

Obrátil se zpátky k podivnému poutníkovi a ukázal s tázavým výrazem na řeku.

Poutník lehce pokývl, pomalu a rozvážně opět usedl na zem a stříbrnou hlavicí hole poklepal vedle sebe, jako by chtěl naznačit, aby také usedli a čekali. Poté sklopil hlavu a zavřel oči, čímž dal zřejmě najevo, že rozhovor považuje za ukončený. Ponořil se do vnitřní modlitby a okolní svět ho přestal zajímat. Možná takhle vydrží celý den... dva dny, týden... prostě tak dlouho, dokud voda neopadne a on bude moci pokračovat v cestě.

Jagues zatahal rytíře za cíp pláště. „Pojed'me pryč, pane,“ špítal rozčileně, „není dobré tu zůstat. Koně to cítí a já taky!“

Otočil se a vlekl třesoucí se zvířata k úžlabině, kterou sem před chvílí sestoupili.

Poutník se najednou docela nečekaně probudil ze své strnulosti, pronikavě vykřikl a zahradil Jaguesovi cestu napřaženou holí. Jagues polekaně couvl, koně se počali s divokým říčením vzpínat – a vzápětí nebohý zbrojnoš cítil, jak mu půda ujíždí pod nohama: úplně stejně jako paluba lodi na rozbouřeném moři!

„Pomóóóc!“ vykřikl, „propadám se!“

Ztratil rovnováhu a zůstal bezmocně viset na uzdách koní.

Eccard mu chtěl přiskočit na pomoc, ale zem se znovu prudce otřásla, takže klopýtl a upadl. Po čtyřech se hrabal kupředu, zmáčen sprškami vody, která jako by chtěla stoupat k

nebi v jakémsi dešti naruby.

„Drž koně!“ křičel s ústy plnými prachu a písku, „drž koně, nebo nám utečou a už je nechytíme!“

Jeho hlas zanikl v temném dunění. Kdesi hluboko v podzemí se zřejmě valil vůz s okovanými koly naplněný převalujícím se kamením. Eccard se pokusil vstát, ale opět mu neviditelná síla podtrhla nohy a on upadl na záda. Nad sebou spatřil tančící pahorky. Připadalo mu, že všechny ty kopce běží dlouhými skoky k severu jako splašené stádo ovcí. Svah úvozu nad cestou mu klouzal ze zorného pole... Ne, to nebyl klam, to se celá stráž proměnila v hada sjíždějícího do údolí; prudce tloustnouceho hada, na jehož hřbetě pukaly drny a oživlé keřiky v bujném dovádění vyhazovaly kořeny vzhůru a metaly kotrmelce.

„Konec světa, pane, to je konec světa!“ křičel Jagues, smýkaný sem tam mezi koněm a mezkem. Ale uzdy nepustil.

Eccard si uvědomil, že jen včasný zásah neznámého nedovolil Jaguesovi vstoupit do rokle, kde by ho pohřbila lavina jílu a kamení.

Dunění zvolna doznívalo v dálce, poslední uvolněné kameny proběhly chřestivě kolem a žbluňkly do řeky.

Jagues se nedůvěřivě zvedal z pokleku, oprášil si kolena, díval se po sobě, jako by s úžasem zjišťoval, že je celý.

Neznámý teď stál těsně u řeky a upřeně pozoroval pádící proud. Pomalu se otočil k Eccardovi, něco řekl a ukázal svou holí na Jordán. Teprve teď si Eccard uvědomil, že povodeň opadává. Jehlan značící vstup do brodu už byl opět na suchu, ale voda ubývala dál... Uprostřed proudu se vynořily lesklé hřbety ohlazených balvanů, jak stádo koupajících se vepřů... A hladina nepřestávala rychle klesat... Během několika minut řeka odtekla! Dočista odtekla a zanechala prázdné koryto s blyštivými oky četných kaluží a úzkou stružkou klikatící se prostředkem.

„Pojedme, Jaguesi,“ řekl Eccard a vyšvihl se do sedla.

„Radši bych se vrátil, pane,“ ozval se Jagues stísněně, „tahle cesta není dobrá...“

„Ale vede jen dopředu,“ dodal Eccard a ukázal mu na strmou hradbu jílového sesuvu, který zavalil úvoz za jejich zády. „Pospěšme, dokud je koryto prázdné. Nemusí to trvat moc dlouho.“

Pobídl ryzáka a vedl ho opatrně mezi kluzkým kamením dna. Jagues ho následoval v těsném závěsu a pořád se nejistě otáčel vzhůru proti bývalému proudu. „Tomu bych nikdy nevěřil, že řeka může vytéct,“ mumlal přitom a nechápavě kroutil hlavou.

„V bibli se píše, že když Izraelité nesli archu přes Jordán, voda také ustoupila. Jehova způsobil ten zázrak...“

„Zázrak,“ opakoval Jagues, „zázrak... To ten chlap s tou holí. Má moc divné oči. Proč skrývá tvář?“

Otočil se ke břehu, který opustili, a zmateně jezdil očima po jazycích sesunuté hlíny a mezi zakutálenými kameny.

„On zmizel!“

A vskutku: po tajemném poutníkovi tam nebylo ani památky. Jako by se rozplynul.

Neměli však čas o tom příliš dlouho uvažovat. Divoký hukot předznamenával to, co se vzápětí objevilo za zákrutem údolí: stěnu vířící kalné vody, která se za zběsilého hřmotu hnala dolů korytem.

„Rychle!“ vykřikl Eccard, „řeka se vrací!“

Bodl koně ostruhami, ale zvíře samo vycítilo, že jeho spása závisí na rychlém dosažení protějšího břehu. Podkovy se smekaly po ohlazených bocích kamenů, ryzák klopýtl a dosedl na zadek... Eccard se jen tiše modlil, aby se nezřítíl na bok nebo si nezlomil nohu.

Hučící stěna se nezadržitelně přibližovala.

Jagues předjel Eccarda, mezek se hnala divokými skoky, jaké

by od něj nikdo neočekával. Zbrojnoš se naklonil v sedle a napřáhl k Eccardovi ratiště kopí.

„Chyt' se, pane!“

Eccard hmátl a podařilo se mu sevřít hlazenou tyč v prstech. Zapřel se do třmenů, sevřel ryzáka koleny a tahem mu pomáhal, když hrabal kopyty v sesouvajícím se šterku v marné snaze vyškrábat se na strmý protější břeh.

Zpěněné jazyky olízly obnažené dno, vyšpláchly a zaplavily úzkostně říčícího koně až po břicho.

Vodní stěna se za zlověstného řevu řítila blíž a blíž.

Mezek vztekle ryčel, Jagues táhl vši silou, Eccard se vzepřel a křikl na koně: „Běž! Musíš!“

Ryzákovi se konečně podařilo najít pevnou oporu, zachytil se předními kopyty, vyhoupl se vzhůru přes hranu břehu a divoce se hnál do svahu za mezkem.

Řeka proletěla těsně pod nimi jak zpěněná smršť.

II.

Jagues musel sníst pořádný kus uzeného s chlebovou plackou a důkladně to spláchnout vínem, aby se po přestálém nebezpečí uklidnil. S naplněným žaludkem začal věci vidět v poněkud příznivějším světle. Začal si představovat, jak svá neuvěřitelná dobrodružství vypráví doma ve vesnici Bloix a jak na něj ti místní křupani, ti věční štamgasti z hospody U zlatého hroznu, zírají s hubami dokořán a ochotně mu platí další džbáněk, aby pokračoval a nepřestával v nejlepším... Pak si vzpomněl na Bernarda a trochu zneklidněl. Co od něj bude chtít ctihodný opat slyšet? Jagues si přestával být jist, jestli mu bude moci potvrdit zbožnost a bezúhonnost rytířova chování. Jenže na druhou stranu by na Eccarda nerad vrhal nějaké špatné světlo... Co je ještě dobré a co už není? Kdo se v tom

má vyznat? Složitost světa není pro selskou hlavu, všechno je nějak moc zamotané... Proč nám ten saracénský čaroděj dovolil překročit řeku? I v tom bude jistě nějaký záludný úskok!

„Musím být ve střehu,“ řekl si Jagues, když spokojeně říhl a vyškrábal se zpátky na mezčí hřbet, „protože můj pán chodí po světě jako ve snách. Má plnou hlavu těch svých kamenů.“

Eccard ovšem v této chvíli myslel na ty nejobyčejnější kameny, jejichž navršené hromádky označovaly trasu sotva znatelné cesty. Chvílemi byla vyšlapaná až na písčité podklad a jako bělavá stužka protínala pláň prosychající žluté trávy. Jindy se však ztrácela na holé skále a pak byla kamenná návěští velmi užitečná.

Navečer se před nimi konečně otevřelo údolí podobné nastavené lidské ruce. Snižující se horské hřbety připomínaly pokrčené prsty a v místě palce se zvedala kuželovitá hora. Dole v dlani ležela hrst šťavnaté zeleně.

Jak přijížděli blíž, barevné skvrny rozhozené po louce se proměnily ve velké, modrobíle pruhované stany, jejichž látka se nadouvala a pleskala ve větru. Kolem se popásalo několik koní, oslů a velbloudů uvázaných ke kolíkům. Nahaté děti se s výskotem cákaly v mělkém, bahnitém jezírku. Celý ten malebný obraz pak dokresloval kouř stoupající v pozadí z ohnišť a srážený větrem k zemi, takže vše chvílemi zahaloval do modravé mlhy. Na vrcholcích Moábských hor leželo zapadající slunce jako velká, krvavě žhnoucí koule.

Zdálo se, že dvou jezdců sestupujících dolů po šterkové cestě si nikdo nevšímá. Ale bylo to jen zdání. Najednou vyšla ze stanů skupina mužů. Přes dlouhé modré košile měli přehozeny hnědobíle žíhané pláště z velbloudí srsti a hlavy pečlivě zavinuty do kostkovaných plachetek. Vyčkávavě se zadívali na příchozí.

Eccard se usmál co možná nejzářivěji a zdvihl na pozdrav

vztyčenou dlaň.

„Sallám alejkum,“ zamumlali beduíni sborově, uklonili se a naznačili, jako by chtěli nabrat hrst země. Pak si zaťatou pěst přitiskli na prsa a na čelo.

Jeden z nich, zřejmě nejváženější, protože jeho bradka prokvétala stříbrem, udělal jednoznačné zvací gesto k nejbližšímu stanu.

Eccard seskočil z koně a bez obav vstoupil. Jagues trnul nad opovázlivostí svého pána, ale nezbývalo mu, než ho následovat. Nejistě se rozhlížel a na zvědavé pohledy odpovídal křečovitým úsměvem, který spíš připomínal vyceněné zuby vrčícího psa. Nemohl si srovnat v hlavě, že právě tohle jsou ti obávaní lupiči. Vypadali docela mírumilovně. Ve své poušti se zřejmě cítili naprosto bezpeční a dva osamělí jezdci je nemohli vyvést z míry. Spíš neobvyklý příchod dvojice vzbudil jejich zvědavost. Budou se od nich chtít co nejvíc dozvědět – zabít a okrást je mohou vždycky. Jagues zhodnotil kvalitu dlouhého kopí, zabodnutého u vchodu do stanu. Když v předklonu vstoupil pod odhrnuté plátno, první, co mu padlo do oka, byl kulatý štít a zahnutá šavle v rudé pochvě, zavěšené na středním stanovém sloupu. Potichu se začal modlit, protože ho sevřela úzkost, že odtud nevyjde živý.

Eccard však věděl, že ve chvíli, kdy ho přijali jako hosta, mu nic nehrozí. Host je chráněn posvátným zákonem staré tradice. Ale jakmile opustí tábor, mohou ho sledovat a na nějakém odlehlém místě zabít...

Hostitel jim pokynul na koberec u nízkého šestihranného stolečku.

„Ti mají ve stanu víc koberců než náš hrabě ve své tvrzi,“ řekl Jagues užasle. A vskutku: koberce tu tvořily podlahu, zástěny proti průvanu i lůžka.

Beduíňští muži prohodili pár slov, Eccard odpověděl úsměvem. Zahalená stará žena přinesla hliněnou nádobu s

mlékem, tenké tuhé placky, kus nazelenalého sýra a pár stříbrných kalíšků, z nichž se šířila pronikavá mátová vůně.

Eccard se pustil do rozvážného usrkávání horkého mátového čaje a nenápadnými kopanci povzbuzoval Jaguese, aby následoval jeho příkladu.

„Co když je to jed,“ šeptal Jagues, „nebo kouzelný nápoj, po kterém se změním v to jejich příšerné hrbaté zvíře?“

„Tak budeme aspoň dvě příšery, aby jedné nebylo smutno. Jen pij, slíbil jsi, že mě budeš následovat na všech cestách!“

Jagues s povzdechem vyprázdnil svůj kalíšek.

Po čaji přišla vhodná chvíle ke sdělení účelu návštěvy.

„Ali ibn Tamür,“ řekl Eccard své oblíbené zaklínadlo a vytáhl z měšce zlatou destičku od šejkova syna.

Vyvolalo to nečekané vzrušení. Přítomní muži se o něčem přeli, chrlili proti sobě dlouhé proudy slov, šermovali rukama a ukazovali na Eccarda.

Spor nakonec vyřešil hostitel, který hlasitě zatleskal a vykřikl: „Saliko!“

Zástěna oddělující ženskou část stanu od mužské se odhrnula a dovnitř vklouzla mladičká dívka. Svědčila o tom její útlost a hlas, protože jinak byla zahalena tak důkladně, že z ní viděli jen jedno oko. To oko bylo ovšem velice krásné, veliké a temné, v jeho hlubinách tkvěla zasněná nostalgie...

Hostitel k ní promluvil několik dlouhých vět. Dívka pokorně pokývla.

„Můj otec se ptá, proč jdeš za Synem Svaté skály?“

Promluvila franckým jazykem. Velice plynule, jen přízvuk byl trochu zvláštní.

„Kde ses naučila naší řeči?“ řekl Eccard překvapeně.

„Od své matky. Velký šejk ji kdysi zajal. Byla jeho otrokyní.“

„Byla?“

„Zemřela na zlou horečku... Minulou zimu...“

Dívčin otec ji nevrle přerušil.

„Chce odpověď. Nevyptávej se a mluv. Proč hledáš Syna Svaté skály?“

„Řekl mi, že bude poctěn, když ho navštívím v jeho stanu. Pomohl jsem mu, když ho ošklivě poranil lev...“

„Tos byl ty?“ vydechla dívka užasle, ale hned se vzpamatovala a přeložila Eccardovu odpověď.

Muži se chvíli o něčem radili a vrhali přitom na oba hosty zkoumavé pohledy.

„Můj otec říká, že je mu to líto. Ali ibn Tamür je u stáda na vzdálené pastvině.“

„Kde? Zajedu za ním.“

Na okamžik uvedl hostitele do rozpaků.

„Nenašel bys to,“ překládala dívka, „zabloudil bys a zemřel v poušti.“

„A nemohl by mě tedy někdo z vás doprovodit? Zaplatím mu.“

„To nejde... Zrovna zítra ráno strháváme stany a stěhujeme tábor. Otec na tu práci potřebuje všechny své syny, všechny své bratry a všechny své zetě.“

Teprve teď Eccard pochopil. Ali ibn Tamür je zřejmě na loupežné výpravě.

„A nemohl bych alespoň pozdravit jeho otce, velkého šejka Tamüra?“

„Nemohl. Šejk Tamür je svatý muž. V plnosti svých let byl nadán prorockým duchem. Andělé ho krmí božskou manou, za poledního parna ho ovívají svými křídly a zlatými hřebeny rozčesávají jeho vous. Šejkův stan nemůže být poskvrněn nohou nevěřícího!“ A pak najednou úplně stejným tónem, jako by neustále pokračovala v překladu, dodala několik překvapivých vět. „Zachraňte Syna Svaté skály! Bojuje s ďáblem – to jeho drápy ho poznamenaly, ne lví! I vám jde o život. Vystupte na horu Nebo, tak se jmenovala za

Mojžíšových časů, na tu vysokou horu přímo nad námi. Tam ho najdete. On vás ochrání před beduíny, vy ochráníte jeho před d'áblem. Moc vás prosím. Bojím se o něj. Je dražší mému srdci víc než všechny šperky královny ze Sáby!“

Oko se jí zalesklo slzami. Odvrátila se, hluboko sklonila hlavu a rychle odešla do ženské části stanu.

„U všech svatých,“ zamumlal Jagues s ústy plnými tuhé beduínské placky, „já tušil, že nemáme chodit přes řeku! Když si mám teď vybrat mezi touhle bandou hrdlořezů a d'áblem, nemůžu se rozhodnout.“

„Rozhodnu to za tebe,“ řekl Eccard a vstal, „mám dojem, že už jsme dlouho nebyli na nějakém pořádně vysokém kopci.“

Se zdvořilými úklonami vycouvali ze stanu.

III.

„Dívají se za námi?“ zeptal se Eccard, skloněný ke krku ryzáka, který zdatně zdolával příkrý svah.

Jagues vrhl opatrný pohled přes rameno.

„Dívají, pane. Chtějí se ujistit, že se doopravdy vracíme. Myslím, že jakmile zmizíme za hřebenem, pošlou pár mužů, aby nás sledovali.“

„Tu chvilku, co budeme z jejich dohledu, musíme využít a zmizet jim.“

„Na téhle poušti se jim těžko ztratíme, pane. Znají to tu určitě líp než my. Jo, to u nás doma v lese...“

Nebylo mu dáno dokončit chválu rodného lesa, protože musel rychle pobídnout mezka, aby stačil Eccardovi. Rytíř těsně za hřebenem strhl ryzáka doleva a nasadil mu ostruhy. Přehnali se napříč táhlou strání, vnořili se do rokle vyschlého potoka a po jejím písčitém dně pronikli do oblasti Mojžíšových pramenů, která se rozkládala na opačné straně beduínského

tábora.

Tady rostl řídký hájek starých dubů s tuhými pichlavými listy. Táhl se až k úpatí hory, kde z kamenné sutě prosakovaly vodní stružky, slévaly se do mělkých jezírek a dávaly vyrůst bujně zeleni. Nikde není tak zřejmá zázračnost doteku vody jako na poušti. Není divu, že právě na poušti přišel Jan Křtitel na nápad probouzet lidi pomocí vody k novému životu. Ve spleti houštin se skoro ztrácely rozvalené zbytky kamenných zdí. Trosky klášterů a kaplí...

Prodrali se kolem nich až k sotva znatelné stezce, která stoupala po úbočí hory a ztrácela se v houstnoucím šeru večera. Pod stromy už ležel hluboký stín. Eccard zastavil a počkal na Jaguese.

„Nejrozumnější bude nechat zvířata tady,“ řekl, „hora je příliš strmá pro jezdce, musíme se na ni vyšplhat pěšky. Tady naše koně nikdo neuvidí, mají tu pastvu i vodu.“

„Ale co když nám je ti machometáni mezitím ukradnou? I s výzbrojí a zásobami!“ poděsil se Jagues.

„Určitě je nenapadne, že jsme obešli jejich tábor dokola. Na skalnaté plošině, kde jsme odbočili z cesty, nemohou najít žádné stopy. Pokud nás budou hledat, tak směrem k Jordánu.“

Jagues se nezdál být zcela přesvědčen. S reptáním uvázal obě zvířata ke stromu nad pramenem, popleskával je a objímal, jako by je už neměl víckrát spatřit. Konečně se odhodlal k odchodu. Přesto se ještě jednou vrátil a odepnul od sedla kopí.

„Připadám si jistější, když mám něco v ruce,“ usmál se omluvně.

Když začali stoupat na posvátnou horu, planul její vrcholek ohnivými odlesky zapadajícího slunce, ale pak se všechno náhle a bez varování propadlo do namodralé tmy. Noc nastala tak prudce, jako když někdo přirazí okenici osvětleného okna.

Poslepu tápali vzhůru, smekali se po uvolněném kamení, které zpod jejich nohou rachotivě sbíhalo do skryté hlubiny.

Stezka se jim brzy ztratila a tak šplhali nazdařbůh. Změť rozpukaných skalních bloků se před nimi zdvíhala jak obří schody. Jediným orientačním vodítkem jim byl temný kužel vrcholu, jasně se odrážející od světlejšího hvězdného nebe. Zpoza hory stoupalo zvláštní bílé světlo; po chvíli se zdálo, že celý vrcholek je obklopen pulzující svatozáří. Podobný pocit už Jagues jednou zažil: tenkrát u ohně, kdy se mu zjevil děsivý stařec...

„Neříkal jsi, pane, že tady Mojžíš umřel?“

Eccard neodpověděl. Upřeně pozoroval vrchol. Právě teď nad něj pomalu a majestátně vyplouval oslnivě bílý kotouč měsíce. Proti němu se jasně rýsovala černá silueta postavy s rozpaženýma rukama.

„Je tam,“ špitl Eccard a přidal do kroku.

„Kdo? Náš beduín nebo ďábel, co ho přišel sežrat? Já nejsem bázlivý, pane, ale něco mi svírá krk, že ani nemůžu vydechnout. A víš moc dobře, pane, že se nikdy nemýlím...“

Jenže Eccard už byl zase o hodný kus napřed a zřejmě ho ani neslyšel. Na okamžik se dostali do nějaké úžlabiny a vrchol jim zmizel z dohledu. Tím překvapivější bylo, když se náhle ocitli na jasně ozářené plošině, plné bizarně nakupených balvanů, odkud všechny svahy spadaly už jenom dolů. Měsíc jim stál přímo nad hlavami a stříbrným dotekem vykrajoval z noci štíty hor, zatímco v hlubokých údolích mezi nimi houstla tím zlověstnější tma. Na jihozápadě se lesklo protáhlé zrcadlo Mrtvého moře.

Odněkud z dálky sem dolehlo plačtivé zaúpění. Z různých stran se k němu přidávaly další a další hlasy a jejich táhlý nářek plnil pusté pohoří děsem.

„Vlkodlaci, pane,“ trhl sebou Jagues.

„To jsou jen šakalové, zbabělí ohlodávači mršin,“ řekl Eccard nepřítomně, protože v tu chvíli už myslel na něco jiného. Pátravě se rozhlížel po pustém vrcholu. Před krátkým

okamžikem se tu přece docela zřetelně tyčila lidská postava.

„Ali!“ zavolal tlumeně, „Ali ibn Tamüre! To jsem já, Eccard! Přišel jsem za tebou!“

Žádná odezva. Jen vytí šakalů jako by se změnilo ve škodolibý chechtot. Do tváří jim udeřil nápor studeného západního větru. Přinášívá vítané osvěžení po horkém dni, ale tady, vysoko na vrcholu dávné hory Nebo, přímo mrazil. Eccard se těsněji zahalil do svého řádového pláště.

„Ali ibn Tamüre! Synu Svaté skály!“

A pak ho spatřil. Ležel na plochem kameni tváří k zemi, prsty rozepjatých rukou se mu křečovitě svíraly a otvíraly a celým jeho tělem probíhaly divoké záškuby, jako by jím zmítaly vlny bolesti. Eccard k němu pokročil a dotknul se ho.

„Hledám tě, příteli.“

Ali se prudce vztyčil a upřel na Eccarda planoucí oči. Byla v nich zuřivost i utrpení, panenky měl neskutečně rozšířené a zdálo se, že v nich přeskakují ohnivé jiskry. Tvář byla v měsíčním světle křídově bílá, koutky úst mu cukaly a stékala z nich pěna. „Gehema,“ zasípěl, „... džihád chafí...“

„Jsi nemocen? Můžu ti nějak pomoci?“

Teprve teď to vypadalo, že Syn Svaté skály začíná Eccarda poznávat. „Jdi pryč!“ vykřikl chraptivě. „Nechci tě znát! Jsi moje prokletí! Proč jsi mne tenkrát nenechal zemřít?“

„Pomohu ti,“ Eccard napřáhl ruku, aby se ho dotknul.

Ale on před tou rukou uskočil, jako by to byl jedovatý had.

„Zmiz!“ zařval, vyskočil na nohy a v jeho ruce se zableskla dýka.

Eccard překvapeně couvl.

„Pozor, pane!“ volal Jagues a pozvedl kopí. „Mám ho skolit?“

Eccard svého zbrojnoše nevnímal. Pomalu ustupoval před šejkovým synem a upřeně se díval do jeho podivných očí. Ne, nebylo v nich nic lidského – jen zuřivé šílenství...

„Dábel už zaťal spár do jeho duše. Už mu není pomoci. Lituji tu ubohou dívku... Pojd'me!“ Obrátil se a rychle sestupoval z hory dolů.

Jaguesovi připadalo riskantní obracet se zády k šelmě v lidské podobě. Couval s kopím napřaženým a kryl svého pána.

Ali stál nad nimi na balvanu, mírně nachýlený, s dýkou v pěsti. Mezi vyceněnými, blýskajícími se zuby mu unikalo hluboké, temné vrčení a splývalo s vytím šakalů nad horami.

„Vlkodlak,“ mumlal Jagues a znamenal se magickým trojitým křížem, „nemýlil jsem se, je to vlkodlak!“

Ztratili se v úžlabině a když Jagues zjistil, že lidská šelma nejde za nimi, přidal do kroku. Brzy Eccarda dohnal.

„Podnikli jsme tu cestu zbytečně, pane.“

Eccard neodpovídal. Byl příliš pohroužen do svých myšlenek. I na něho dolehla deprese a rozčarování. Přitom tušil, že právě tato tajemná osobnost je jediným dosažitelným klíčem k objasnění záhady Kamene. Možná by stálo za pokus, ukrýt se někde v okolí a počkat, jestli Aliho ten agresivní záchvat přejde... Možná, že tenkrát, když ho našli v olivovém sadě pod Beitímem, měl za sebou obdobný záchvat. Až se ráno probere, bude unavený, pokorný a vděčný. Eccardův učitel lékařství napsal celý učený traktát o neblahém vlivu měsíčního úplňku na některé přecitlivělé povahy...

Eccard se ohlédl k vrcholu, aby zjistil, jak daleko postoupil měsíc na své dráze. Co spatřil, ho ohromilo. Ke strnule stojícímu Synu Svaté skály přicházel kdosi zahalený od hlavy až k patě do bílého roucha a dotkl se ho stříbrnou koulí na konci dlouhé poutnické hole. Eccard měl dojem, že ho klamou smysly, že je to nějaký zvláštní sen... Roztrhaný mrak zaclonil měsíc a podivné stíny putovaly přes vrchol hory jako zástup průsvitných duchů. Vzápětí mrak zhoustl a celá hora se ponořila do neproniknutelné, tušové tmy.

„Pojd', pane,“ dotkl se Jagues jeho ramene, „zrovna mi

připadalo, jako bych zdola od pramene zaslechl zaržání mého Barnabáše. Jestli na něj, na chudáka starýho, zaútočily nějaké noční obludy a on se jim nemůže dost dobře bránit, protože je přivázaněj...“

Přijít v této situaci o koně by bylo opravdu nemilé. Eccard se chvatně pustil za svým sluhou. Sestup v hluboké tmě jim připadal ještě horší než výstup. Každým okamžikem se mohli někam zřítit a rachot uvolněného kamení příliš upozorňoval na to, že někdo slézá z hory. Při vší opatrnosti tomu však nedokázali zabránit.

Konečně zaslechli zurčení pramének a funění uvázaných koní. Měsíc už opět vyhlédl trhlinou v mracích a rozhodil po zemi pod starými stromy sít' stínů a míhavých skvrn. Obě zvířata se zdála být trochu zneklidněna vytím šakalů, ale jinak bylo všechno v pořádku. Mezek otočil hlavu k přicházejícímu Jaguesovi a tiše zaržál.

„Bylo ti beze mne smutno, vid', starouši?“ houkl Jagues a rozběhl se k němu. Udělal sotva pár kroků, když se mu pod nohy připlétl vystouplý kořen.

„Zatraceně!“ sykl a dopadl na všechny čtyři. V téže chvíli ho ovanul prudký závan vzduchu a něco nad ním suše třesklo. Jagues se leknutím překulil na záda. Nad ním trčelo z kmene dubu hluboko zaražené beduínské kopí a ještě se lehce chvělo.

Náhodné klopýtnutí mu zachránilo život. Opravdu náhodné? Neměl ani čas na děkovnou modlitbu, protože ze stínu dubového háje se s divokým křikem vyřítilo několik tuctů beduínů a jejich zahnuté šavle blýskaly v měsíčním svitu jako stříbrné plameny.

Eccard tasil meč, prudkým švihem odrazil nejbližšího útočníka a uskočil ke stromu, aby měl krytá záda. Jako naschvál se měsíc znovu ukryl za hustým mrakem a ze tmy znělo jen řinčení mečů, narážejících na sebe tak prudce, až od jejich hran sršely modré jiskry.

Jagues si uvědomil, že by měl proniknout ke koním, odvázat je a dostat se s nimi k Eccardovi. Vždyť jeho pán tam má u sedla zavěšený štít, přilbu a prsní pancíř... To všechno má – a přesto musí bojovat zcela nechráněný a každá rána, kterou nezachytí mečem, ho neodvratně zraní.

Vrhl se naslepo do tmy ve směru, odkud k němu doléhalo poplašené ržaní. Jakási temná postava mu zastoupila cestu, zaslechl povědomý svist švihající šavle a instinktivně zvedl nad hlavu kopí držené napříč mezi oběma rukama. Zachytil úder, ale jeho síla ho odhodila zpátky. Zapotácel se a klesl najedno koleno. V poslední chvíli se mu podařilo pozvednout hrot a prudce bodnout proti stínu, vrhajícímu se shora na něj. Prudkost nárazu mu málem vyrazila kopí z ruky, cosi křuplo a útočník chrčivě zasténal.

Jagues škubnutím uvolnil zbraň, přeskočil hroučící se tělo a dopadl do jezírka. Studený příval mu šplíchl do obličeje a málem ho zalkl. Rozkašlal se, potácel se po nerovném dně, ale usilovně se brodil do míst, kde znovu přibývající měsíční světlo odhalovalo obrysy uvázaných zvířat. Voda mu naštěstí nesahala ani do pasu. Vzápětí zahlédl další tři stíny, které vstoupily mezi něj a milovaného Barnabáše. Pocítil zoufalství a beznaděj. Ti pohanští psi jsou v přesile! Odtud se nedá uniknout! A ten děs v něm přerůstal v zuřivost. Zaječel, vrhl se na trojici s kopím drženým napříč a srazil je jediným mohutným náparem jak pevnostní beranidlo. Rychle se otočil a v dalším zákmitu měsíčního světla spatřil Eccarda opřeného zády o strom, jak krouží mečem pod přívalem ran. Nevedl si špatně, ale jak dlouho mu vydrží síly a postřeh?

„Pozor, pane!“

Na nekrytém Eccardově boku se objevil statný beduín a rozpřáhl se ke smrtící ráně. Jagues bez váhání mrštil své kopí přes jezírko. Opsalo plavný oblouk a zabodlo se do beduínových zad. Muž vykřikl, upustil šavli a s rozhozenýma

rukama padl tváří do stříbrného zrcadla hladiny. Voda vysoko vystříkla.

„Tak teď to bude horší,“ zamumlal Jagues a vytrhl z pochvy široký tesák. S tak krátkou zbraní a bez štítu nemá moc naděje proti beduínským šavlím. Kočovníci, které před chvílí srazil do vody, se už zase zdvíhali, prskali, kleli po saracénsku a drali se k němu. Z druhé strany se vynořila další skupina. Pohledem změřil vzdálenost ke koním...

Ne, už to nestihne. „Pane Bože,“ vykřikl, „já vím, že přijdu rovnou do nebe, ale mně se tam zrovna teď moc nechce!“

Pronikavý arabský výkřik zazněl ze svahu hory. Při jeho zvuku útočníci strnuli a ruce se zbraněmi jim poklesly. Měsíc už opět svítil naplno a Jagues nevěřicně valil oči na Aliho ibn Tamüra, který tam stál a s hněvivými gesty chrlil na zkoprnělé beduíny příval vášnivých vět.

Kočovníci po chvíli váhání sebrali pár raněných (a jednoho mrtvého, jemuž Jaguesovo kopí projelo skrz naskrz tělem) a tiše se vytratil do noci.

Eccard se zkrvaveným mečem v ruce ohromeně zíral na Aliho, který rychle sestupoval k němu. Oči měl šejkův syn plné neklidu a úzkosti, ale ústa se usmívala.

„Alláh nedopustil křivdu, buď mu za to věčná chvála!“ zvolal a překotně tiskl Eccardovu ruku v dlaních, přiložil si ji na čelo a na srdce a hluboce se sklonil. „Omlouvám se za tu ošklivou chvíli tam na vrcholu... ale přišli jste nevhod... postil jsem se a modlil řadu dní a nocí... pak mě navštívil šejtan, vládce všech d'áblů... přišel, aby mě pokoušel, aby mě zkrušil všemi podobami pekla... Ale už je to dobré, všemocný Alláh poslal anděla, poslal svého předobrého posla, poslal nejsvatějšího ze svatých mužů, poslal dervíše se stříbrnou holí a dal mi skrze něj znovu okusit slast nebe, dal mi obnovený příslib Věčného života... A poslal mě dolů, řekl: Zachraň životy těch mužů, vždyť i oni zachránili tvůj. Jejich čas ještě

nenastal. Ani tvůj čas ještě nenastal. Jste spojen čekáním...“

Najednou se zarazil, jako by řekl něco, co nechtěl. Padl na kolena a začal líbat Eccardovy zaprášené jezdecké boty.

„Odpusť, provinil jsem se proti tobě, jsem stokrát nehodný, jsem tvůj nejponížejší otrok...“

„Nech toho,“ vyškubl se mu Eccard, tonoucí v rozpacích, „nech toho, vstaň...“

Ali se pomalu vztyčil. Zdálo se, že už se docela uklidnil.

„Pojďte,“ řekl, „zavedu vás někam, kde budete v bezpečí.“

IV.

Ali je vedl podél úpatí hory, spleťtými soutěskami a vyschlými koryty. Únavou klouzali ze sedel a s povděkem přivítali, když se ze tmy vynořil improvizovaný přístřešek z větví a suché trávy. Před boudou čadil malý ohýnek a potápěl celé údolí do dusivé mlhy. Mladík v pruhovaném kaftanu ho pilně krmil vlhkou, zelenou trávou. Polekaně vzhlédl, když zaslechl klapot kopyt, ale pak poznal Aliho a radostně se usmál. Oba si vyměnili obřadné pozdravy a prohodili mezi sebou pár vět.

„Tady můžete v klidu a bez obav spát,“ obrátil se poté Ali k Eccardovi. „Když budete mít hlad, můj synovec Halef vám dá sýr a mléko. Jste mými hosty. Zítra ráno za vámi přijdu. Kéž vám Alláh dopřeje klid a mír.“

„Je to léčka, pane,“ šeptal věčně podezíravý Jagues, jakmile Ali zmizel z dohledu, „zjistili, že mě ani tebe v boji nepřemohou a tak si počkají až usneme a pak nás ve spánku podřežou jako husy. Ale buď bez obav a odpočiň si, budu držet hlídku!“

Ošetřil Eccardovi podle jeho pokynů několik oděrek, škrábanců a tržných ran, které utržil při té šarvátce, prostřel mu

houni na hromadu klestí a sám usedl poblíž ohně. Kopí zabodl vedle sebe, aby ho měl po ruce. Kouř dusil a štípal do očí, ale Jaguesovi bylo jasné, že je to jediná ochrana před útokem krvelačných komárů. Také pomekávající kozy se držely v kouři, aby se zbavily dotěrných trapičů.

Jagues si občas promnul oči, jenže mu to nebylo moc platné. Šed' kolem něj houstla; posléze zjistil, že už to není kouř ani mlha, ale dlouhé, splývající vousy starce s tváří vrásčitou jak staletý kmen a s temnými otvory místo očí, v jejichž bezedné hlubině blikaly hvězdy. Onen stařec stál rozkročen od obzoru k obzoru jak obrovská brána nad světem. Pojednou se mu prázdné oční důlky začaly plnit zlatavou září. To uvnitř starcovy hlavy právě vycházelo slunce...

Jagues sebou úzkostně pohnul – a zjistil, že je bílý den. Je ráno a on spal! Pátravě se otočil po Eccardovi, aby zjistil, nakolik si všiml, jak špatně jeho zbrojnoš držel hlídku. A vzápětí se zděsil: lůžko z pláště a chrastí bylo prázdné! Rytíř zmizel!

Jagues vytrhl kopí a hnal se do stráně nad údolím, zděšen nejen z toho, že nesplnil svou povinnost, ale i z toho, že by měl zůstat sám v poušti mezi divokými beduíny. Zmateně se rozhlížel. Slunce teprve nahlíželo přes temena kopců, větve keřů byly obaleny celými šňůrami duhových perel, z trávy vyšlehovaly modré, rudé a smaragdově zelené záblesky, jako by tam někdo rozházel hrsti drahokamů. Je opravdu zvláštní, že v téhle vyprahlé zemi jsou tak vlhká rána.

Rázem však zapomněl na studenou lepkavost svých nohavic a s úlevou si oddychl, když uviděl Eccarda. Rytíř stál na malé skalce a díval se do údolí, které se odtud táhlo do daleka – nejspíš až k Jordánu. V dobách, kdy prameny měly nadbytek vody, tudy zřejmě odtékal poměrně široký potok. Nyní bylo dno suché, zarostlé trávou a keříky. Přítomnost rostlin však svědčila o tom, že všechna vláha se odtud ještě neztratila.

Eccarda však zjevně zajímalo něco jiného.

Na jakési plošině nad údolím stály dvě podivné stavby a v dálce se na pahorku temně rýsovala ještě jedna. Jejich základem byly masivní pilíře z plochých balvanů zasazených úzkou stranou do země. Nahoře jako stříška přes ně ležela mohutná deska tvořená jediným obrovským kamenem. Zdálo se nemožné, aby ho tam nějaký lidský tvor dokázal vyzvednout. I ve slunečném, rosném ránu vydechovala z podivných přístřešků nějaká prastará, barbarská síla...

„Obří stolečky!“ vydechl Jagues s posvátným úžasem, „ony jsou i tady a já myslel, že jen u nás doma. Vypráví se, že obr Gargantua si je stavěl, když pásal kozy svého pána Merlina a chtěl posvačit. Krájel si na nich dvousáhovým nožem chléb a sýr.“

„Kozy jsou tu pořád, ale obr nám někam zmizel,“ pokývl Eccard s úsměvem ke stádu rohatých, smolně černých d'áblíků, kteří se pásli či polehávali kolem kamenů. „Možná je pod svými stolečky pohřbený,“ pokračoval Eccard. „Učenci míní, že jsou to hroby obřích králů z dob před Potopou nebo obětní oltáře pohanů... v Bretani jim říkají dolmeny...“

„O svatojakubské noci se k nim slétávají čarodějnice a hřadují na nich jak hejna havranů,“ řekl Jagues a rychle si odplivl proti uřknutí, „a kdo projde mezi těmi kameny v hodině slunovratu, ocitne se v docela jiném světě a už nikdy nenajde cestu zpátky.“

„To se opravdu říká?“ zbystril Eccard pozornost. „Znal jsi někoho, kdo něco takového zažil na vlastní kůži?“

„Nikdy jsem se moc nevyptával,“ pokrčil Jagues rameny. „Zajímat se o kameny je strašně nebezpečné. Člověk přitom může přijít o duši, ani neví jak...“ A podíval se na Eccarda s vyčítavou útrpností.

„Opat Bernard si myslí, že je v nich Božská síla.“

„Už jsem taky pochopil, pane, že tě sem náš blahoslavený

opat neposlal, aby sis vymodlil odpuštění u Božího hrobu. Ty mu máš z pohanských zemí přivést kouzelnou věc. Zrovna jako je to v těch pohádkách, kde rytíř hledá tři zlaté vlasy Moudré Panny, aby jeho král mohl žít věčně a nebo Bílého hada, kterého jeho král chce sníst, aby porozuměl řeči všech zvířat. Když Bernardovi najdeš, co potřebuje, odpustí ti. Když nenajdeš, budeš, jak se říká, o hlavu kratší. A já tě mám hlídat, aby sis to, co najdeš, nenechal pro sebe. Že je to tak?“

Eccard se na Jaguese zadíval s užaslým ohromením. Teprve po chvíli mu rty zvlnil úsměv, šťouchl zbrojnoše přátelsky pěstí do ramene a řekl: „Musím si na tebe dát větší pozor! Jsi nejen drzý, ale i chytrý!“

„Já nemám to vzdělání, pane,“ zatvářil se Jagues skromně, „ale Bůh mi dal na krk hlavu a tak ji občas použiju. A jak jsi se mě zastal před templáři, to bylo od tebe hezký. Řekl jsi jim, že mi můžeš důvěřovat – a to jsi řekl svatou pravdu!“

Eccard se na Jaguese mlčky díval. Pak mu pevně stiskl zápěstí. „Bernard mi vybral sluhu líp, než sám tuší,“ řekl. „Teď se vrať ke kozařově boudě a počkej tam na Aliho, aby se, až přijde, nedivil, kam jsme zmizeli. Já se tady ještě trochu porozhlédnu.“

„Dávej pozor, pane. Drž se na sluneční straně. Stín těch kamenů prý zmrazuje krev.“

„Bud' bez obav!“

Konečně Eccard opět osaměl.

Vlastně tu nebyl sám. Ty zvláštní kamenné „hříbky s děravou nohou“ mu byly důvěrně blízké, připomínaly mu krajinu dětství, úplňkovou noc, kdy matka sbírala na jejich úpatí čarovné byliny, zatímco měsíc svítil kamennou branou jak lucerna poutníka přicházejícího z hlubin noci... Často s nimi později rozmlouval, svěřoval se jim se svými prvními nešťastnými láskami – dokud mu otec nezakázal k dolmenům

chodit. Je to dílo ďábla, prohlašoval přísný a zachmuřený Richard z Carcassonu, všechno, co je hrubé a hmotné, tíhne do hlubin, směřuje k temnému bohu primitivních vášní, k Černé matce růstu, bujení a množení. Naproti tomu ušlechtilé věci jsou průzračné a beztvaré. I ta nejkřišťálovější voda je příliš špinavá pro čistého světelného ducha. Proto se Vyvolení nekoupou ve vodě, ale pouze v měsíčních paprscích... Otec zapudil matku, vzal jí syna. Zemřela prý v nějakém zapomenutém horském klášteře. Sám pak žil jako poustevník, obklopen skupinou fanaticky oddaných stoupenců... Eccard to dění pozoroval s trpkostí. Občas, když už nemohl déle vydržet, prchal tajně ke svým kamenným přátelům a plakal s čelem přitisknutým na jejich studená těla. Uvědomil si, že v nich nachází zvláštní sílu. Při východu slunce jejich odvážně sestavené bloky skřípěly. Probíhalo v nich nějaké pnutí. Snad změnami teplot... Vesničané říkali, že kameny někdy zpívají. Jednou zaslechl vysoký, zvonivý tón, jakoby praskla příliš napnutá struna. Vyděsil se a vyběhl zpod kamenné klenby. Když se nic nedělo, vrátil se tam. Připadal si pod kamenným stolem bezpečně, jak v matčině náruči... jako v lůně... jako by se ještě nenarodil a jenom vnímal plynutí mocných, konejšivých sil... Začalo mu být jasné, že kameny žijí. Aby však mohly promluvit k člověku, musí stát na určitém místě v určitém seskupení, mít zcela určitý tvar...

Když tohle všechno zcela upřímně vyprávěl opatu Bernardovi, ten zkušený muž se hluboce zamyslel.

„Víš, co jsou Desky zákona?“ řekl pak a sám odpověděl. „To jsou dva nejmocnější kameny, v nichž je vepsáno tajemství stvoření. Mojžíš je vyrobil v dešti ohně na křižovatce nebeských sil, v extázi Božího vnuknutí. Ten, kdo je dokáže správně přečíst, stane se pánem času a prostoru. Nic pro něj nebude nemožné. Stane se tvůrcem zázraků, protože Bůh bude s ním a v něm... Náš svět je v úpadku a jedině návrat

ztracených Desek zákona by ho mohl zachránit. Zvědové mi hlásí, že egyptští fátimovci i bagdádský chalífa zahájili podezřelé pátrání po starých památkách. Musíme je předejít. Vyslal jsem věrné rytíře, aby obsadili Templ. Vyslal jsem kdejakého znalce... ale desítky let uplynuly a výsledky jsou pořád mizivé. Tvůj zvláštní vztah ke kamenům by mohl dát našemu pátrání nový směr. Je to tvoje poslední naděje, Eccarde! Svůj život jsi prohrál, ale Bůh ve svém neskonalém milosrdenství ti nabízí velkou příležitost!“

Ten lišák Bernard! Skromný mnich trpělivě buduje svou kariéru světce a rozehrává přitom úžasnou šachovou partii, kde i papež, císař a králové jsou pouhými figurkami hry.

Proč na to Eccard přistoupil? Proč raději hrdě nepřijal trest? Snad za to může neodolatelné volání kamenů, naděje, že se s nimi znovu setká a že jim snad konečně porozumí...

Zahnal nepříjemný vír vzpomínek a sestoupil na plošinu k dolmenům. Přitiskl dlaň na hrbolatý bok obřího balvanu a ucítil jeho zvláštní chlad, ačkoliv se do něj už notnou dobu opíralo slunce. V noci bude naopak hřát a ani mrazivý vítr ho nedokáže úplně ochladit.

Vytáhl z kabely svůj provázek s navázanými uzlíky a přeměřil výšku i šířku obřího stolu. Pořád stejné rozměry... Všude na světě! Ano, kameny jsou sestavovány podle jednotného plánu, jsou orientovány v prostoru podle slunce, měsíce a hvězd. Číslo a míra: to je onen magický klíč, jímž se otvírá brána Velké Proměny...

Ovládlo ho vzrušení, ještě nikdy nebyl tak blízko správného poznání, jenom uchopit konec té nitky a nepustit...

A vtom ho cosi vyrušilo. Na protilehlém svahu údolí se něco zatřpytilo. Směrem k Jordánu tam pomalu kráčela povědomá postava: muslimský poutník v dlouhém bílém hábitu a se zahalenou tváří. To, co se tak blýskalo, byla stříbrná koule na konci jeho dlouhé hole. Eccard ho sledoval pohledem, dokud

mu nezmizel za dalším dolmenovým pahorkem. Zanechalo to v něm velice znepokojivý pocit.

V.

Jagues podezíravě pozoroval dva velbloudy, postávající před pastýřovou chatrčí. Jeden měl na hřbetě jezdecké sedlo, bohatě zdobené stříbrem a červenými šťapci, druhý byl ověčen pytli a měchy. Mohutnými žlutými zuby drtili mhou travu a bodlinaté větévky keříků, občas zvedli hlavy k Jaguesovi a s posměšně skeptickým výrazem slintavě žvýkali. Připomínali mu pitvorné kamenné hlavičky d'áblů ze staré kašny tam doma v Bloix.

Ani dva beduíni, sedící opodál na zkřížených nohách, u něj nezbuzovali příliš důvěry. Jeden z nich měl na tváři čerstvý krvavý šrám; to byla zaručeně památka na přepad u Mojžíšova pramene. Teď se na Jaguese usmál a pokýval hlavou, jako by byli kdovíjak dávní přátelé.

Jagues je tu ke své nelibosti našel, když se vrátil z dolmenové loučky. Sedl si v dostatečném odstupu od nich, ale tak, aby je měl stále na očích a demonstrativně se přitom opíral o kopí.

Tak je zastihl Eccard.

„Co se děje?“ zeptal se.

„Hlídám je, pane. A oni hlídají mne. Neptej se proč, to nevím.“

„Kéž ti Alláh dopřeje šťastný den, effendi!“ ozvalo se znenadání za nimi a ze zarostlé rokle vyšel Ali ibn Tamür. Zřejmě postřehl Eccardův překvapený pohled a tak dodal na vysvětlenou: „Hledal jsem svého synovce Halefa, myslel jsem, že bude tady nahoře s kozami. Zřejmě zašel někam dál... Přivezl jsem ti dary, můj pane. Dva vytrvalé běžecké

velbloudy, sedlo, nějaké drobnosti a zásoby na cestu... Ne, neodmítej, to je jen nepatrný výraz vděčnosti za všechno, co jsi pro mne učinil. Teď ale musíš ty i tvůj otrok jít se mnou do mého stanu. Budeme jíst, pít, rozprávět, naslouchat hudbě a starým zpěvům...“

„Děkuji za tvé pozvání,“ vpadl mu Eccard do řeči chvatněji, než by se slušelo, „a je mi moc líto, že ho nemohu přijmout. Naléhavá záležitost mě však nutí ke spěchu. Snad jenom...“ ohlédl se nejistě po dvojici beduínů.

„Nerozumějí nám,“ usmál se Ali, přesto však vyšel volným krokem do stráně nad chatrčí. Eccard pokynul Jaguesovi a ten jen spiklenecky přimhouřil oko a významně potěžkal kopí.

Rytíř dohnal Aliho. Chvíli šli vedle sebe mlčky. Začínalo být horko, z travin stoupala těžká hořká vůně, cikády vášnivě vřeštěly.

„Rád bych promluvil s tvým otcem o časech dobývání Svaté skály,“ řekl Eccard.

Ali se zachmuřil. Odpověděl až po dlouhé době. „Nesmíš se zlobit, effendi, ale otec by s tebou nechtěl mluvit. Strašně nenávidí křižáky. Tomu se nemůžeš divit. Viděl na vlastní oči, jak vraždili bezbranné, jak pobíjeli ty, kdo se vzdávali a prosili o milost, jak znásilňovali ženy a se smíchem házeli děti z městských hradeb na nastavená kopí. Viděl, jak se uličkami pod Templem brodili v krvi. Zažil poslední zoufalý boj na hořících střechách chrámové čtvrti. Mnozí obránci sami hořeli a přesto ještě máchali mečem jak ohniví mstitelé... Gehemma, říká tomu otec Gehemmou nazýváme nejspodnější a nejstrašnější patro pekla!“

Aliho se zmocnilo vzrušení, tvář mu zbrunátněla a na spánku mu naskočila pulzující žíla.

„Válka je krutá,“ řekl Eccard stísněně. „To nezměníme. Ani já, ani ty...“

„Promiň,“ vzpamatoval se Ali, „nechci tě obviňovat; jenom

se ti snažím vysvětlit, proč by s tebou otec nechtěl mluvit. Chtěl ses od něj něco dozvědět? Ptej se: otec mi o těch dobách často vyprávěl.“

„Nezmiňoval se ve svém vyprávění o rabínu Jósafatu Eliachorovi?“

Ali prudce vzhlédl. Nedokázal zakrýt své překvapení.

„Proč ho hledají?“ vydechl.

„Jenom já ho hledám,“ řekl Eccard pomalu a s důrazem. Upřeně přitom sledoval Aliho tvář. „Nechci mu ublížit. Pokud dosud žije, nikomu na světě neprozradím jeho úkryt. Chci ho jen zachránit před těmi, kteří by se rádi zmocnili jeho tajemství a zneužili ho ke zkáze lidstva.“

„Zvláštní,“ ozval se Ali po chvíli, „jak všem záleží na jednom židovi. Ačkoliv odmítl uvěřit v Prorokovu pravdu, vznešení ímání a učitelé koránu považovali za důležité zachránit ho z obklíčeného Jeruzaléma.“

„Řekl ti otec něco bližšího? Připadá mi dost zvláštní, že šejku Tamürovi a židovskému rabínovi se podařilo uprchnout, když nikdo jiný z obránců Svaté skály nezůstal naživu!“

„Jsi důvtipný, effendi,“ pousmál se Ali, „a víš moc dobře, kde hledat odpovědi na své otázky. Skutečně jejich zachránění spolu souvisí a není náhodné. Ale otce bys těžce urazil, kdybys užil slovo *uprchli*. Ať už byl jakýkoliv, určitě nebyl zbabělec. Dostal rozkaz – a úkol, který mu svěřili, splnil. Se svým oddílem se probil ulicemi plnými drancující lůzy a provedl skupinu mudrců od Templu do Davidova hradu na opačném konci města, který dosud držela egyptská posádka. Ti učenci totiž přišli do Jeruzaléma necelý rok předtím spolu s fattimovskými vojsky z Egypta...“

„Z Egypta!“ opakoval Eccard překvapeně.

„Přesně tak. A s nimi byl i nějaký židovský rabín. Pod otcovým vedením pronikli do Davidova hradu. Myslím, že Templ byl v posledních chvílích tak zuřivě hájen jen proto, aby

se té malé skupince umožnil ústup. Samozřejmě, že ani v Davidově věži neměli ještě vyhráno, ale nápor tam nebyl tak krutý. Všem bylo jasné, že i když křižáci halasně mluví o vysvobození Božího hrobu, jde jim hlavně o Templ a posvátnou skálu Móriju. A tak zatímco na Svaté skále ještě zuřil strašný boj, začal velitel Davidova hradu Iftichár vyjednávat podmínky kapitulace. Nabídl hraběti Raimondovi, který vedl útok na tomto úseku hradeb, výkupné za životy svých lidí. A hrabě Raimond souhlasil. Byl to jeden z mála mužů mezi křižáky, který věděl, co je to válečná čest. Egyptská posádka zaplatila a bez zábran odešla do města Aškalony – a s ní i skupina mudrců převlečených za prosté arabské vojáky. Můj otec se od nich cestou odloučil a po nebezpečném putování – během něhož vysvobodil ze spárů křižácké tlupy i mou matku – dorazil nakonec do rodných stanů.“

„Ted' chápu, proč všichni křesťané Raimondovi spílají, že je hlupák, ačkoliv se zachoval jako pravý a čestný rytíř. Netušil, že nechává uniknout z Jeruzaléma tu nejvzácnější kořist...“

Eccard se zarazil. „Onen jediný žid mezi arabskými učenci byl Jósafat Eliachor?“

„Myslím, že tak znělo jeho jméno.“

„Takže do Aškalony,“ opakoval si Eccard sám pro sebe.

„Jsi spokojen?“ pousmál se Ali. „Našel jsi to, co hledáš?“

„Možná.“

„Sám vidíš, že jsem ti nic nezatajil,“ řekl Ali, „i když to může být k mé škodě. Ale tys mě tenkrát pod Beitímem mohl zabít nebo nechat ležet napospas šakalům – a také jsi mě zachránil. A také jsi netušil, jestli to nebude k tvé škodě. Přesto mi řekni: myslíš, že je opravdu dobré pátrat po tom učeném rabínovi? Komu to nakonec prospěje? Křesťanům? Židům? Muslimům?“

„Je to věc, která se netýká téhle války. To, co zná rabín

Jósafat, by mohlo světu vrátit Řád a Zákon...“

„Měl bych ti odpovědět, že Řád a Zákon dal světu náš Prorok Muhammad. Ale nechci se s tebou přít. Ani všichni muslimové nepochopili odkaz Proroka a velká většina z nich už dávno propadla peklu, i kdyby se stokrát denně modlila směrem k Mekce! Gehemma vládne nad světem!“

Oči se mu rozšířily a začal krátce, trhaně dýchat. Eccard ho pozoroval s obavou, měl dojem, že Syna Svaté skály se opět zmocňuje jeden z jeho záchvatů. Slova o pekle vládnoucím nad světem připadla Eccardovi až příliš povědomá... Vrací se to jako kletba. Nebo opravdu kdesi v pozadí stojí temná síla... Dábel? Slepý stařec s vlajícími vousy, záhadný Bafomet, ale také poutník v bílém, nepostižitelný derviš se stříbrnou holí... Jako by se kolem Eccardova světa ovíjela stále těsnější pavučina...

My dva, říkal si v duchu rytíř s pohledem upřeným na Aliho, máme spolu víc společného, než vůbec tušíme. Jako bychom byli rub a líc jediného Já – a někdo s námi hraje složitou hru.

Zahnal svou úzkost. „Mám k tobě ještě jednu prosbu,“ řekl Alimu, „poradíš mi nejkratší cestu do Aškalony?“

„Ne,“ odpověděl Ali – a pak se usmál, když spatřil Eccardův zklamaný výraz. „Pojedu s tebou. Musíme přebrodit Jordán u Jericha, protože Al Damieh byl narušen zemětřesením. Musíme projít územím, kde vládnu beduíni. A jak by ses v rušném aškalonském přístavu doptal na svého rabína, když neumíš ani slovo arabsky? Pojedu s tebou, effendi, a tak nejlíp splatím svůj dluh!“

Část čtvrtá – Zajatci Aškalony.

1.

Poslední noc Eccard odmítl odpočívat; zmocňovala se ho stále silnější obava, že přichází pozdě. Ten pocit znal: stejnou úzkostí trpěl tenkrát, když chvátali zkratkami do Tyrosu za markýzem Corradem.

Netrpělivě upíral oči před sebe do tmy, ale neviděl víc než Aliho záda, pohupující se v rytmu jízdy. Dva navzájem svázaní velbloudi běželi stejnoměrným, vytrvalým klusem a Eccard měl co dělat, aby jim se svým ryzákem stačil. Občas musel houknout na Jaguese, který podřimoval na mezku Barnabášovi a zůstával pozadu.

Ali je vedl neomylně, podle jakýchsi orientačních bodů známých jen jemu, protože Eccardovi připadaly zdejší jednotvárné pahorky jeden jako druhý. Najednou Ali zastavil a počkal, až k němu Eccard dojede.

„Tam za tím kopcem je Aškalona,“ máchl rukou před sebe.

„Vidím odlesk záře na obloze,“ pokývl Eccard. „Proč tam plane tolik světél?“

„Nevím, effendi. Ale až sem přináší vítr pach kouře. Možná velký požár.“

Eccard pobídl koně a prudkým tryskem vyrazil k sedlu, za nímž cesta zřejmě sestupovala do pobřežní nížiny. Sotva překonal vrchol stoupání, otevřela se před ním temná pláň posetá spoustou blikajících bodů; na první pohled to vypadalo, jako by si nebe a země vyměnily místo. Mnohonásobný prstenec ohňů planul v rovině kolem zubatých hradeb a věží, které se tyčily jako černá silueta proti mléčně světélkujícímu

moři. V obleženém městě vládlo ticho, jenom na ochozech se občas zableskla přilbice nebo hrot kopí přecházející stráž. Zato z cesty na úpatí kopců sem doléhal hřmot, skřípění kol, dusot kopyt a táhlé volání vozků.

„Co budeme dělat, pane?“ zeptal se Jagues, který se zastavil vedle něj a s úžasem hleděl na světelné moře.

„Zatím je jisté jen jedno: do Aškalony se nedostaneme tak jednoduše, jak jsme si mysleli. Moje arabské převlečení a nápad vydávat se za němého sluhu šejkova syna Aliho ibn Tamūra je teď k ničemu. Vyndej mi z vaku templářský plášť.“

Ali je mlčky pozoroval a neřekl nic. Zdál se být naprosto klidný, ačkoliv si vůbec nemohl být jistý, co se stane, až vstoupí do křížáckého tábora a jestli ho Eccard dokáže ochránit.

Teď jel Eccard v čele malé karavany a jeho bílý plášť s rudým křížem výrazně probleskoval tmou. Nedostali se ještě ani k cestě, po níž se valil dlouhý had těžkých vozů, když z houštiny ve svahu zazněl strohý hlas: „Stůj! Heslo!“

„Mater Dei,“ odpověděl Eccard s unavenou ledabylostí.

Za křovím se vztyčil lučištník s šípem připraveným na těživě.

„Přicházíš z nečekané strany, rytíři,“ řekl udiveně.

„Byl jsem vyjednávat s beduíny, aby nám nevpadli do zad. Šejkův syn s námi jede jako rukojmí.“

„Uvolněte cestu pro rytíře!“ zavolal velitel stráží a různé hlasy ve tmě ten povel předávaly dál a dál.

Jagues se užasle rozhlížel, když se proplétali mezi těžkými vozy, plně naloženými svitky lan, bubny, rumpály, deskami a trámy. Záblesky luceren na bocích vozů osvítily na okamžik rohaté hlavy a vypoulené oči volů pod těžkými jhy.

„Vezou dobývací věže,“ podotkl Eccard, „zdá se, že to tentokrát s Aškalonou myslí vážně. Zatím si na ní pokaždé vylámali zuby.“

Zabočili kolem ohňů, kde polooblečení křižáci jedli a pili pohodlně rozvalení v udusaném prachu a hráli svá těla v sálavém teple, protože od moře vál chladný větrík. Někteří spali se sedlem pod hlavou, jiní opravovali zbroj, vyprávěli a chvástali se svými hrdinskými kousky. U řady uvázaných koní rachotil džber, pajdavý vysloužilce napájel žíznivá zvířata. Z temného kouta zazněl ženský jekot a postupně zanikal v chlupském chechtotu. Páchlo to tam kouřem, potem a hnojem. Nad hlavami pleskaly neviditelné korouhve, ukryté v temnotě. Závan větru přinesl z dálky útržek písně, někdo hlubokým hlasem zpíval baladu o rytíři, který odjíždí do dalekých zemí a jeho mladá žena mu mává z okénka věže šátkem promáčeným slzami...

Jagues se poptával po templářích. Každý jim ukázal na jinou stranu, ale po delším bloudění narazili na důstojníka a ten je ochotně dovedl k pahorku naproti městským branám. Bílé stany tam stály v uzavřeném půlkruhu a ve všech přístupových uličkách přecházely stráže. Zastavily Eccarda s jeho doprovodem a nekompromisně, i když zdvořile, po něm požadovaly, aby se prokázal heslem, hodností a pečeti.

Než rytíř stačil odpovědět, vystoupil ze stínu vysoký, ramenatý templář a zvolal: „Bratře Eccarde! Sama Božská Matka tě přivádí! Zrovna jsme o tobě mluvili!“

„Abelarde!“ užasl Eccard, „co ty tady?“

„Všechno si povíme, pojd' do mého stanu,“ řekl Abelard a otočil se ke strážným, aby jim vydal pokyny ohledně ustájení koní a ubytování rytířových sluhů.

Eccard odtáhl Jaguese na chvíli stranou. „Hlídej Aliho,“ špitl mu, „ne, že bych mu nevěřil, ale ty záchvaty jeho choroby...“

„Bud' bez starostí, pane,“ usmál se Jagues a jeho úsměv nevěstil nic dobrého, „cestou jsem si zdříml v sedle. Ted' ho až do rána nespustím z očí.“

„Tak mi konečně pověz, co to tu vyvádíte,“ řekl Eccard, když odložil drátěnou košili, shodil opasek s tížícím mečem, zul boty a pohodlně si opřel bosé nohy o nízkou stoličku. Upil z poháru vína a se zájmem se zadíval na Abelarda.

„Nevšiml sis?“ ušklíbl se Abelard. „Dobýváme Aškalonu.“

„A co tak najednou?“

„Jsme tu jako doprovod týrského biskupa. Ten starý lišák si najednou vzpomněl, že nastala nejpráhodnější doba k likvidaci nepřátelského města, které nám už několik let sedí v týle. V Egyptě prý vypukla vzpoura kurdských žoldněřů, takže aškalonští nemohou doufat v egyptskou pomoc. To samozřejmě zní rozumně, takže biskupovi nedalo moc práce přemluvit jeruzalémského krále Balduina ke společnému tažení.“

„Že zrovna týrskému biskupovi tolik záleží na jeruzalémském zázemí!“

„Právě! Když nás vloni ohrožoval Damašek a Bagdád, zavřel se na své opevněné hoře a nehnul ani prstem!“

„Je to jasné. Přece jen se od markýze Corrada stačil dozvědět něco, čemu porozuměl. A sice, že klíč k tajemství Kamene je v Aškaloně.“

„Určitě! Což je také důvod naší účasti na tomhle tažení,“ usmál se Abelard. „Demonstrujeme naše svaté poslání bojovat proti muslimům, ale naším hlavním úkolem je koukat ctihodnému biskupovi na prsty.“

„Jestli město padne, týrský biskup určitě ví, koho hledat. Okamžitě nechá obklíčit a střežit židovskou čtvrt.“

„V tom případě tam musíme být dřív než on!“

„To bude závod na život a na smrt!“

„Na život a na smrt,“ pokýval Abelard a náhle zvažněl. Zadíval se strnule do plamene louče, jako by tam spatřil nějakou tísnivou vidinu. Pak potřásl hlavou. „No, co, proto jsme tady... Ale teď na to nemysleme, bratře. Dolej víno. Času

dost: velký útok na město začíná až s východem slunce.“

II.

Jitřním šerem se rozlehlo troubení rohů; ryčný, chraplavý zvuk mající v sobě něco zlověstného. Jagues se přestal smát a pocítil, jak mu po zádech přeběhlo lehké zamrazení. Už to začíná!

Noc strávil v příjemné zábavě s několika strážnými, kteří si službu krátili tlacháním a popíjením. Noc před bitvou mívala vždy svou zvláštní atmosféru: radostné očekávání se mísilo s nejistotou a strachem. Chlapi se snažili přebít v sobě rozporuplné pocity černým humorem. Jedině Ali jako by nepodléhal všeobecnému vzrušení. Uložil se na rohož vedle svých velbloudů a pokojně spal, nebo to alespoň předstíral. Jagues po něm občas mrkl, ale k ránu už na svěřeného beduína skoro zapomněl. Úměrně k množství vypitého vína v něm stoupala odvaha. Začal se těšit, že se konečně zúčastní řádného boje a obohatí se nějakou skvělou kořistí. Drancovat město je stokrát výnosnější než bitva na širém poli...

Ale přesto ho troubení zaskočilo. Opojení jako by naráz někam vyprchalo a zůstala jen úzkost. Ochladilo se a padla rosa. Východní obzor se rozevřel jako puklá rána a vytryskla z něj krev přes polovinu nebe. Odevšad už znělo volání, řinčení železa, ržaní koní a dusot kopyt. Oddíly se shromažďovaly pod svými korouhvemi, velitelé je objížděli a chraptivými hlasy vykřikovali povely.

Abelard vyšel ze stanu v běloskvoucím plášti. Přivedli mu černého hřebce s bílými čabrakami, na nichž se též rdělo znamení templářského kříže. Černí služební bratři mu pomohli do sedla, ačkoliv by to zvládl i sám: měl na sobě pouze lehké brnění, skládající se z hrudního krunýře, nárameníků, chráničů

loktů a holení.

Jagues přispěchal ke svému pánu, aby mu pomohl navléknout přední a zadní plechový plát a svázat je na bocích koženými řemínky.

„Ali ibn Tamüre!“ zavolal Eccard na beduína. Vyhoupł se do sedla a na levé předloktí si zavěsil podlouhlý štít. Syn Svaté skály mezitím došel až k němu a tázavě vzhlédl.

„Mrzí mě, že se nemůžeme do města dostat nenápadně. Události mě opět předběhly. Chci ti tedy poděkovat za pomoc... Jenom ještě jednu otázku. Máš představu, v které části města leží židovská čtvrť?“

„To vím,“ pokývl Ali, „jenže ti to nebude moc platné. Potřebuješ někoho, kdo by ti prstem ukázal na rabínův dům. Nebudeš mít čas na hledání, když se za tebou poženou křižáci jak rozvodněná řeka...“

„Pochopil jsi náš plán?“

Ali se usmál. „Nemáš jinou možnost. Řekl jsi přece, že chceš zabránit, aby Jósafatovo tajemství přišlo do nepovolaných rukou. To je i můj zájem. Můj otec byl bojovník Svaté skály. Vyvedl rabína a egyptské mudrce z obklíčení nepřátel. Měl by snad Syn Svaté skály zůstat pozadu? Ne! Půjč mi koně, protože můj velbloud nerad běhá v houfu. Jedu s vámi!“

Třicet templářů stálo na vrcholu pahorku, odkud byl dobrý výhled na město. Rýsovali se tam proti rudě zbarvenému nebi jako kamenné jezdecké sochy. Jediný pohyb způsoboval prudký vítr, který jim nadouval pláště a rozevlál nad nimi jejich proslulou černobílou zástavu. Černá a bílá, světlo a tma, počátek a konec...

Nad plání se rozlehlo dunění bubnů, ryk trub, jekot píšťal a pronikavý řev tisíců hrdel. Temná masa těl se dala do pohybu jako lavina, jak vodní příval slévající se z bezpočtu potůčků.

Jagues s úžasem hleděl na to hemžení lidských mravenců; ale především ho fascinovaly dobývací věže: trojice obrovských monster obedněných na čelech dubovými fošnami. Jejich dutá nitra však byla zezadu plná ochozů propojených žebříky. Tam se krčili lučištníci u řady úzkých střílen. Jiní muži už měli připravené padací můstky s háky na koncích a lana opatřená záchytnými kotvicemi. Věže se pomalu kolébaly na valivých válcích tlačeny desítkami vojáků. Z dálky to vypadalo, jako by pluly mořem hlav. Jakmile se dostali na dostřel, začali lučištníci ze svých výšin ostřelovat obránce na městských hradbách. Katapulty umístěné na vrcholech věží odpalovaly v pravidelných intervalech těžké kamenné koule, které z třeskem narážely na zubaté hrany cimbuří, tříštily je a odskakovaly jak obří míčky.

Zatím už první vlna útočící pěchoty zaplavila hradní příkop a drala se k úpatí hradeb. Jejím úkolem bylo naplnit na určených místech příkop kamením a pískem, aby dřevěné věže mohly přilnout ke zdem a útočníci z nich přeběhnout na městské hradby. Obránci se snažili jejich snahu mařit. Z vrcholu hradeb zasvištěla celá mračna šípů, které s cvakáním narážely do velkých křížáckých štítů. Občas se některý útočník zasažen zhroutil, ale přes jeho tělo se drali další, okamžitě zaplnili vzniklou mezeru a střechou ze štítů zvednutých nad hlavy kryli ty, kteří vlekli vozíky s materiálem na zasypání příkopů.

„Nechávají je přijít moc blízko,“ mumlal Abelard, „bud’ jsou aškalonští hlupáci, nebo je v tom nějaká čertovina. Vsadím se, že mají v záloze nějaké nepříjemné překvapení.“

A vskutku: obránci města zřejmě jen čekali na to, až budou dobývací věže v příhodné vzdálenosti. Pak bylo náhle z hradeb vystřeleno několik desítek zvláštních střel. Podobaly se hliněným džbánům, z jejichž zúženého hrdla šlehal plamen. Roztříštily se o dřevěná čela útočných věží a roztekl se z nich

oheň. Skutečně roztekl!

Jagues jen vyvalil oči a pokřižoval se. Muselo v tom být něco ďábelského, když dokázali přinutit oheň, aby tekl jako voda, aby odkapával z výstupků a hran jako krůpěje hustého planoucího medu. Všechny tři věže byly v několika vteřinách obaleny hučící stěnou plamenů. Útočníci prchali od hradeb s bolestným řevem a odhazovali hořící štíty. Oheň prskal a rozletoval se ve stovkách krůpějí a každá z těch kapek hořela dál tam, kam dopadla. Mnozí se váleli po zemi ve snaze uhasit svá těla stravovaná plameny, trhali ze sebe oděv, nazí se jak červi zahrabávali do písku. Ale neúprosný oheň se zdál být neuhasitelný... Bojiště se zvolna ztrácelo v chuchvalcích černého kouře, jehož stoupající oblaka zaclonila i vycházející slunce.

Krajina se ponořila do přízračného šera, tváře lidí kolem Jaguese dostávaly mrtvolně sinavou barvu... A Jaguesovi připadalo, že skrze ten kouř planou nelítostné, pomstychtivé oči, viděl, jak se nad dobývaným městem zdvíhá krvavý kohout s netopýřími křídly a hadím ocasem... Bazilišek, démon zkázy...

„Zatraceně,“ zavrčel Abelard, „ti lotři mají řecký oheň. Kde ho mohli získat? Buď nás byzantský císař zradil a poslal jim své specialisty a nebo...“ podíval se na Eccarda a ten pokývl. Přesně v tu chvíli ho napadlo totéž. Rabín Jósafat Eliachor, znalec velkých tajemství!

Zdecimované zbytky pěchoty ve zmatku prchaly a marně se je velitelé snažili zastavit. Zdálo se, že útok křižáků je definitivně odražen. Ale vtom zasáhla podivuhodná náhoda. Silný vítr, vanoucí už od rána z moře, se náhle obrátil a zatočil se nad plání jak obrovský vír. Možná to způsobila mračna kouře, jejichž stín zchladil rozpálenou pláň. Jagues, mrkající slzícíma očima v prudce zvířeném prachu, měl pocit, že to přízračný bazilišek zamával svými černými křídly.

Plameny hořících věží byly teď hnány vichrem k městským hradbám. Oheň letěl s hlasitým hukotem v oblacích jisker a žhavých uhlíků. Vzápětí vzplanuly dřevěné ochozy na hradbách a požár přeskočil na střechu jedné z bašt. Právě v téhle baště měli zřejmě aškalonští další zásoby řeckého ohně a možná i černého prachu, jaký se užívá k trhání skal. Zaburácel dunivý výbuch. Ve sloupu dýmu, ohně a prachu se na všechny strany rozlétla tříšť kamene a zpřerážených trámů. Další poryv větru odvál kouř stranou a odhalil tak zubatý průlom ve zdi pod zpola zřícenou baštou.

Křížáckým ležením se rozlehl vítězný řev a masa vojska se opět pohnula k městu. Bylo jasné, že obránci těch míst při výbuchu zahynuli a vstup do Aškalony bude nějakou dobu nekrytý...

„Přišla naše chvíle!“ vykřikl Abelard a tasil meč. „Kupředu, bratři!“

Templáři se spustili z kopce jako řítící se bouře. Jagues křečovitě svíral otěže divokého hřebce, kterého mu vnutili (použití jeho pomalého dobráka Barnabáše Eccard pro tento případ přísně zakázal), a připadalo mu, že se v závratném letu někam propadá. Jak rozmázlé barevné šmouhy se mu vlevo mihlo čelo běžící pěchoty. Zkřížili cestu několika jízdním oddílům, ve svahu nad sebou spatřili elitní rytíře obalené železem od hlavy až k patě. Pod královskou korouhví tam zlatě zasvítla Balduinova přilba. Pak zahlédli týrského biskupa, jehož kulatá tvář byla rudá buď vzrušením, nebo vztekem. Mával na ně a něco křičel, kolem něj se vlnil les halaparten tělesné stráže.

Nevšímal si ho: teď už měli dostatečný náskok a bylo jasné, že k průlomu ve zdi dorazí jako první. Ovanul je žár hořících věží. Koně se začínali plašit a vzpínat, Jagues měl co dělat, aby temperamentního hřebce zvládnul a udržel se vedle svého pána. Po jeho druhém boku pádil Ali, nakloněn až k vlající

hřívě a s pevně sevřenými rty. Oči jako by mu svítily.

„Matko Boží, stůj při mně,“ drmolil Jagues, když přeskakoval zuhelnatělá těla vojáků, když míjel oheň planoucí na zbytcích rozvalené zdi. Dábelské čáry! Plameny se držely na holém kameni! Nebylo tam už absolutně nic hořlavého, ale oheň navzdory vší logice plápolal dál.

Přehoupli se přes hromady sutin – a byli ve městě! Mraky kouře vrhaly do ulic stín, na plochých střechách domů se hemžili lidé s hasicím náčiním. Požár se zatím nešířil.

Do cesty jim vběhlo několik ozbrojenců, ale templářský oddíl je smetl jako železný příval. Někteří byli odmrštěni ke stěnám domů a jiní sražení švihajícími meči padli pod kopyta koní.

„Vpravo!“ křičel Ali, který se teď přesunul do čela oddílu.

Podkovy zaduněly na dlažbě úzké uličky mezi vysokými domy téměř bez oken. Jagues si připadal jako ve skalní soutěsce a neměl z toho zrovna nejlepší pocit.

„Tady začíná židovská čtvrť!“ křičel Ali a ukázal na symbol Davidovy hvězdy v průčelí jednoho domu.

Nějaký chlapík vyběhl proti nim ze zátočiny, zděsil se, když je spatřil, a chtěl rychle uskočit do boční uličky. Ale už to nestihl. Několik templářů ho obklopilo, zatlačili ho ke zdi a na hrud' mu přitiskli hroty napřažených kopí. Muž zbledl, zvedal dlaně proti útočníkům a něco blekotal.

„Řekni mu,“ obrátil se Eccard na Aliho, „že mu neublížíme, že ho naopak ochráníme před křižáky, co jdou za námi, když nám po pravdě ukáže, kde tady bydlí rabín Jósafat Eliachor.“

Ali se s židem chvíli domlouval arabsky. Pak spokojeně kývl.

„Zavede nás tam.“

Chlapík se rozběhl před nimi a Jaguesův kuň mu při tom letu těsnou uličkou málem dýchal na zátylek. Zbrojnoš ho měl stále na mušce, připraven mrstit kopí okamžitě, jakmile by se

žid pokusil o něco podezřelého. Jenže tohle zřejmě nebyl žádný hrdina. Třásl se jako osika, když se občas v běhu ohlédl a viděl nad sebou vysoké templářské koně, vlající bílé pláště a hranaté přilby pod nimiž se ztrácely tváře, a které rytířům dodávaly vzezření nelidských kovových démonů. Zahnul na jedné křižovatce vpravo a vzápětí se ocitli na jakémsi plácku či malém náměstíčku. Odtud bylo zjevné, jak se město Aškalona podkovovitě svažuje dolů k mořské zátocce s opevněným přístavem.

Žid se zastavil a chvějící se prst namířil na bílý dům obklopený zahradou za vysokou zdí. Do ulice ten dům neměl žádná okna. Jednotvářná plocha stěny byla narušena pouze obdélníkem dveří v hlubokém výklenku. Hluk bitvy sem doléhal velice tlumeně; byla to tichá a malebná oáza, která jako by neměla nic společného s krutým světem venku za městskými hradbami. Eccard si najednou uvědomil podivnost toho ticha. Kde je řvoucí dav křižáků? Proč se jim neženou v patách?

Neměl čas o tom déle přemýšlet. Templáři obklíčili dům a zaujali obranná postavení zády ke zdi. „Rychle!“ volal Abelard, máchající mečem a ukazující, kam se má kdo postavit. „Rychle, bratře Eccarde, než se Saraceni vzpamatují. Za chvíli jich tu bude jako kobylek a útok, jak se zdá, vážne. Možná se budeme muset probíjet zpátky.“

Eccard seskočil s koně a následován Jaguesem a Alim zamířil ke dveřím. Bylo otevřeno. Ctihodný rabín se zřejmě neměl v městě Aškaloně čeho obávat.

Prošli úzkou chodbičkou do atria, zahradního dvora zarostlého morušemi a fíkovníky. Uprostřed se modrala vodní nádržka. Sem také vedla všechna okna z prvního poschodí.

Ali po těch oknech přešel pátravým pohledem.

„Obytné místnosti bývají nahoře,“ řekl, „v přízemí jsou jen kuchyně, spíže a komory. Možná bych měl jít první a oslovit

ho jako Syn Svaté skály, jako syn šejka Tamüra, který ho už jednou vyvedl z obklíčeného města.“

„Dobrý nápad,“ pokývl Eccard.

Ali vyběhl po vnějším schodišti a zmizel v domě. V téže chvíli vyhlédla z přízemního arkýře jakási starší žena, zřejmě se chtěla přesvědčit, kdo to přišel. Když spatřila Eccardův templářský plášť, zděšeně zaječela a uskočila do šera kuchyně.

„Umlč jí, nebo vzbouří celou čtvrť!“

„Hned jí ucpu tu nevymáchanou hubu, pane,“ houkl Jagues, vykopl dřevěnou mřížku s popínavými růžemi a dral se do kuchyně oknem.

„Ale chovej se k ní jako k dámě!“ volal za ním Eccard.

Pak se rytíř otočil a netrpělivě se zahleděl k oknům v prvním patře. Bylo tam nějak dlouho ticho. Zato zvenčí se začínal ozývat hluk, výkřiky, řinčení křížících se mečů, zaržání koně. Templáři se dostali do šarvátky s obhájci města. Situace je každou vteřinou nebezpečnější. A ostatní křížáci nikde. Co se to děje?

„Ali!“ zakřičel Eccard. „Co je s tebou? Našel jsi rabína?“

„Našel,“ ozval se shora Aliho hlas. Zněl velice zvláště a znepokojivě. Byl zastřený, chraplavý, plný smutku a zdrcujícího poznání...

Eccard se pln úzkosti rozběhl po schodech vzhůru. V podélné chodbě několik vyšívaných závěsů zakrývalo vstupy do místností. Jeden z nich byl odhrnut stranou a do šeré chodby padal z odhaleného otvoru pruh oslnivého světla. Eccard s bušícím srdcem vstoupil a první, co uviděl, byl Ali, stojící nahrbeně jako temná silueta proti přesvětlenému oknu. Průvan šustil ve sviticích pergamenů, které se sesypaly z polic lemujících stěny. Zřejmě právě tohle byla rabínova pracovna.

Eccard postoupil ještě o krok do místnosti, aby zjistil, na co se Ali tak upřeně dívá.

A pak to také uviděl.

Starý, prošedivělý rabín v dlouhém kaftanu a s vyšívánou čepičkou na temeni hlavy ležel na koberci tváří k zemi. Zápěstí měl omotána modlitebními řemínky. Zřejmě to, co se stalo, ho zastihlo uprostřed modlitby. Dokonce by si mohl náhodný příchozí myslet, že vznešený Jósafat Eliachor padl tváří k zemi v extázi hluboké meditace, nebýt jednoho znepokojivého prvku. Ze zad mu trčela rukojeť dýky ve tvaru zauzlovaného hada. Zákeřná assassinská dýka!

„Je mrtev,“ řekl Ali bezbarvým hlasem.

III.

Z nádvoří sem dolehl dusot četných kroků, skřípot, rány jako by někdo něco přitloukal. Nade vším vynikl Abelardův hlas: „Pořádně zataraste dveře! Povalte před ně ty kamenné vázy! Deset mužů pod zed’! Jakmile se někdo pokusí přelézt, srazte ho kopím dolů!“

Eccard přiskočil k oknu a vyklonil se ven.

„Co se děje, Abelarde?“

„Jsme v pěkné kaši, bratře! Cítím v tom prsty toho lotra biskupa. Když pochopil, že mu vyrveme tajemství, radši se vzdal možnosti dobýt město, couvnul a nás nechal Saracénům napospas! Venku už jsme se nemohli udržet, šest našich padlo!“

Eccard pocítil beznaděj a zoufalý vztek. Cožpak mu není dáno vynést odtud Velké poznání? Alespoň ukojit vlastní zvědavost, aby neumíral s pocitem, že byl jen malý krůček od tajemství a přesto ho nedokázal odkrýt... Horečně se začal přehrabovat v hromadách pergamenových svitků. Jak v rychlosti poznat, co je důležité? Rozbaloval je a snažil se něco pochopit ve složitých soustavách znaků...

„Nezdržuj se,“ volal na něj Ali ode dveří, „pojď a nech to

ležet. Je to tajné písmo. Když k němu nemáš klíč, nikdy ho nevyluštíš!“

Z nádvoří zaduněly údery na vstupní dveře. Dřevo zapraštělo. Zřejmě používají beranidlo, deset mužů se proti dveřím rozbíhá s těžkou kládou. Nebude dlouho trvat, než proniknou do dvora.

Na jednom z rukopisů Eccard postřehl povědomé značky. Ano, tohle je stará symbolika perských a egyptských mágů... červený a modrý drak... bazilišek...

„Zapřísahám tě při vousu Prorokově, pojd' už!“ vykřikl Ali, chytil rytíře za cíp pláště a vlekl ho pryč z pracovny. „Pojd'! Já ochotně zemřu, ale tobě jsem dlužen život!“

Spisy se rozsypaly po zemi, průvan je hnál po koberci jako bílé sněžení, které u rabínova těla vytvořilo šustivou závěj. Eccard napěchoval do kabely to, co právě držel v ruce, namátkou sebral ještě pár svitků, ale pak už byl Alim přímo neurvale odtažen na schodiště.

U východní zdi zuřil boj, městští ozbrojenci se drali na vrchol stěny. Podle špičatých přilbic na plátěných turbanech Eccard poznal egyptské elitní vojáky. Poslali na ně tedy profesionály, žoldnéře z egyptské posádky. Proti útočníkům se tyčil les kopí, Eccardovi to připomnělo husté rákosí zmítající se v prudkém větru. Egypt'ané odráželi hroty templářských kopí svými dlouhými meči, někteří zasažení padali naznak, řítily se dolů se zdi, ale zvenčí šplhali další a další. V jednom místě se jim podařilo udržet se na úzké plošině a pár jich dokonce seskočilo do dvora.

Ozval se povědomý sykot šípů, útočníci z vrcholu zdi ostřelovali ustupující templáře.

„K domu!“ křičel Abelard, „kryjte se za sloupy!“

Eccard s Alim proběhli pod arkádami. Slyšeli, jak do kamenné balustrády cvakají narážející střely; jeden šíp jim projel těsně před nohama a vyryl do mramorové dlažby

dlouhou bílou rýhu.

„Tady jsem, pane!“ ozval se z příšeří kuchyně Jaguesův hlas. Věrný zbrojnoš tam střežil dvě ženy. Ta starší, tlustá, měla ruce svázané vlastním šátkem a druhým šátkem ucpaná ústa. Druhá, mladá dívka s dlouhými, leskle černými a kudrnatými vlasy a s temnými pronikavými očima, se opírala zády o sloup a její pohled byl jak ostří dýky. Rty měla pevně sevřené v jakémisi pohrdlivém úsměšku.

Jagues stál naproti ní a hrotem kopí mířil na její půvabně vyklenutou hrud’.

„Nebezpečná kočka, pane,“ řekl přes rameno, „neječela jako ta stará, nevolala o pomoc, ale ve vší tichosti se mě pokoušela zabít.“

Eccard neodpověděl. Snad ani neslyšel, co mu jeho zbrojnoš říká. Dívčiny oči se totiž stočily k němu, vpily se do jeho očí a on měl pocit, jako by mu páteří přejela mrazivá vlna. Vší silou vůle se vytrhl z podivného omámení a obrátil se k Alimu.

„Řekni jí, že se nás nemusí bát, že nejsme nepřátelé. Přišli jsme rabína Jósafata zachránit, ale přišli jsme, bohužel, pozdě. Řekni jí, jak je nám to líto. A také jí pověz, kdo jsi. Vyslov své jméno. Připomeň šejka Tamüra, prokaž se jí jako jeho syn. Tak mluv! Co mlčíš?“

„Jaký to má smysl, effendi?“

Od vchodu dolehl praskot vylamovaných dveří, řev a vzápětí řinčení mečů křížících se v urputném boji.

Jagues se znepokojeně ohlédl. „To vypadá bledě, pane! Kde jsou ostatní křížáci?“

„Nejspíš nás zradili.“

„Přece jen nás nemine cesta do nebe...“

Do kuchyňského výklenku nahlédl Abelard. Ve tváři měl uštvaný, ale zároveň zarputilý výraz. Potrhaný bílý plášť se mu na boku barvil krví.

„Jsi raněn, bratře?“ znepokojil se Eccard.

Abelard jen mávl rukou. „To je vedlejší. Ale ty, bratře Eccarde, jim nesmíš padnout do rukou! Určitě tu je nějaká cesta k úniku! Musíš se o ni pokusit, dokud ještě máme sílu je zadržet! Za půl hodiny bude konec... se vším... Ale než do jednoho padneme, naše meče se pořádně vykoupou v jejich krvi!“

„Abelarde!“

„Jděte! Prchejte! Západní zeď je pořád volná, zřejmě nevede do ulice. Využij toho, Eccarde! Musíme splnit své poslání: já i ty!“

„Jdu se poohlédnout po nějakém žebříku,“ chopil se Jagues hned iniciativy. Naděje, že cesta do nebe bude odložena, mu vlila do žil novou energii.

Eccard s Abelardem se krátce, pevně objali.

„Sbohem, bratře,“ řekl Abelard. „Budu krýt tvůj ústup. Pospěš si. Nenech nás zemřít zbytečně.“

Eccard se obrátil k Alimu, který právě něco horlivě vykládal mladé židovce. Dívka ho pozorovala s vytřeštěnými očima. Neklidně si pohrávala s řetízky na svých zápěstích, úzkostně se ohlédla do míst, kde zuřil boj...

„Ali,“ řekl Eccard, „zůstaň tu s těmi ženami. Namluv pak Egyptanům, že jsi byl v našem zajetí, že jsme tě drželi jako rukojmího.“

Ali udělal odmítavé gesto. Židovka klouzala pátravým pohledem z jednoho na druhého.

„Půjdu s tebou, effendi,“ prohlásil Ali, „budeš mě ještě potřebovat. Bez tlumočnicka bys byl ve městě ztracen.“

„Nemohu žádat, abys kvůli mně tolik riskoval...“ .

Židovka pokročila kupředu a upřela na Eccarda své podmanivé oči. Něco naléhavého mu říkala. Eccard se bezradně otočil k Alimu.

Aliho tváří přešel zvláštní mrazivý úsměv. „Chce s námi, effendi. Prý ví, kde najdeme bezpečný úkryt. Zavede nás tam.“

Doufá, že ji ochráníš, jako můj otec ochránil jejího dědečka. Obává se, že město brzy padne a křižáci budou znásilňovat a mučit ženy. A obává se... assassinské dýky...“

„Jaký důvod by mohli mít vrahové Starce z Hory, aby ji pronásledovali? Když zabili starého rabína, mohli zabít i ji!“

Ali pokrčil rameny a znovu promluvil s dívkou pár arabských vět. „Ona tvrdí, že jsme vrahy vyrušili. Že tu museli být těsně před námi. Nestačili už ji zabít. Ale vrátí se... Assassinové se vždycky vracejí a nic je nezastaví... Přepisovala prý Jósafatovi záznamy, protože jemu už oči nesloužily...“

„Takže mi je dokáže přečíst?“ vydechl Eccard vzrušeně.

„Nevěř jí, effendi,“ ušklíbl se Ali, „je lstivá. Chce nám překazit útěk. Zavede nás do nějaké léčky, kde padneme aškalonským do rukou. Nebo se nás sama pokusí zabít!“

„Pojď, pane,“ volal Jagues, který právě z nějaké komory vyvlekl tyč s napříč zatlučenými příčkami a opíral ji v rohu západní zdi.

Eccard ho však nevnímal. „Dáme si pozor,“ mumlal a nemohl odtrhnout pohled od židovčiny očí. Nacházel v nich úzkost, prosbu, nejistou jiskřičku naděje. Ne, Eccard by byl ochoten přísahat na upřímnost té dívky. Připomínala mu vystrašené zvířátko zahnané do kouta.

„Řekni jí, Ali, že se nemusí bát. Že ji ochráníme před assassinskými dýkami i před křižáky. Že má moje rytířské slovo. Ať nás zavede do toho bezpečného úkrytu.“

„Tak lezte!“ křičel Jagues, který už byl celý nervózní z neustálého zdržování.

Eccard pokynul dívce k žebříku. Poděkovala mu vděčným úsměvem, podkasala si sukni a hbitě vyšplhala na vrchol zdi. Eccard ji následoval, i Ali se zachmuřenou tváří a hryzoucí vztekle zuby do rtů. Poslední vylezl nahoru Jagues, vytáhl žebřík a spustil ho na opačnou stranu zdi, kde byla hustě

zarostlá zahrada sousedního domu.

Eccard naposledy pohlédl z nadhledu na nádvoří, které opouštěli. Zmítal se tam propletený chumel těl, nad nímž prokmitávaly záblesky švihajících mečů. Všiml si templáře, který zachytil štítem zákeřnou ránu saracénské šavle a vzápětí vnořil hrot svého meče do protivníkovy břicha a viděl jiného templáře, který se naznak zřítíl do bazénku, až voda vysoko vystříkla a Egypt'an se vrhal za ním s dýkou v zubech... Několik těl se bolestně svíjelo pod nohama zápasících, bílé dláždění rudlo krví.

Najednou Eccard ustrnul, když spatřil, že skupinka egyptských vojáků si povšimla jejich útěku. S hlasitými výkřiky ukazovali na vrchol zdi a okamžitě se rozběhli podél arkádového loubí směrem k uprchlíkům. Do cesty jim však vskočil Abelard: prvním z nich rozt'al přilbu i s hlavou jediným švihem těžkého dvouručního meče, opsal hrotem zbraně plynulý oblouk a zasáhl druhého útočníka v pase. Ten se jen s heknutím prohnul a přepadl dopředu na tvář. Třetímu se podařilo včas nastavit štít, ale síla úderu mu přerazila ruku a mrštila jím zpátky, narazil zády do zdi a pomalu se po ní v bezvědomí sesul k zemi. Další dva ustrašeně couvli...

Eccard přehodil nohu přes vrchol zdi, sestoupil do tiché zeleně a zanechal to drastické divadlo na odvrácené straně stěny, která tu tvořila hranici mezi životem a smrtí.

IV.

Dívka prokmitávala před nimi, chvílemi se ztrácela v bujně zeleni a pak se opět vynořovala, jako přelud vábící je do nitra zakázaného ráje, kde spí Had...

Chvatně se prodírali za ní. Drsné palmové ratolesti je šlehaly do tváří, listy fíkovníků po nich chňapaly jak velké

zelené dlaně s roztaženými prsty; s ostrým bzukotem proti nim vystřelovaly poplašené cikády. Hbité hnědé ještěrky před nimi prchaly spleť pokroucených větví. Přelezli polorozbořenou zídku a přímo pod sebou měli zadní trakt nějakého rozsáhlého domu s mnoha přístavky a hospodářskými budovami. Obytná část s atriovým dvorem ležela ještě níž, až pod jakousi přírodní terasou. Terén tu začínal prudce klesat k zátocce, kde kotvilo několik bachratých kupeckých korábů. Ze zpěněných vln se výhružně zdvíhaly zubaté bašty s praky, balistami a šípomety. Za nimi se pak táhla nekonečná mořská pláň, která odtud připomínala tmavomodrou stěnu dotýkající se mlžným okrajem nebe.

Židovka přiložila prst na ústa a ukazovala, aby čekali. Pak tiše sklouzla po srázu dolů a zmizela mezi budovami.

„Jdu za ní,“ špitl Ali, ale Eccard ho zadržel.

Jagues se zhluboka nadechl. Svíral násadu kopí tak křečovitě, až mu prsty začaly brnět. Rychle se rozhlížel a odhadoval všechny možnosti ústupu: ne, tahle zahrada nedávala moc naděje na dlouhou obranu. Jsou židovské čarodějníci vydáni na milost a nemilost! Moc dobře si všiml, co její pohled udělal s panem Eccardem. Nejspíš ho uhranula. Začal drmolit staré zaříkávadlo, které ho naučila babička, považovaná u nich ve vsi za velkou vědmu.

Po zdánlivě nekonečné době úzkostného čekání se židovka opět objevila. Něco vysvětlovala Alimu a ukazovala na plochou střechu, na níž se vršily šedohnědé kupky.

„Co říká?“ ptal se netrpělivě Eccard.

„Tohle je prý dům jejího strýce,“ překládal Ali, „bohatého majitele lodí a velbloudích karavan. Zná to tu moc dobře, často si tu jako dítě hrávala. Teď, v době války, je plno jiných starostí a sem, do sušárny lnu, nikdo nepříjde. A kdybychom náhodou zaslechli hlasy, stačí se zahrabat do těch hromad. Říká, že nám časem sežene nějaké jídlo a pití. Teď prý

obhlédla okolí. Nikdo není nablízku, takže můžeme rychle vylézt tamhle na střechu.“

Jagues a Ali si vyměnili tázavý pohled.

„Na co čekáte?“ podivil se Eccard. „Jdeme!“

Zpočátku bedlivě naslouchali každému zvuku a trhli sebou i tehdy, když v blízkém keři nečekaně spustila zamilovaná cikáda. Ale jak horké odpoledne míjelo, postupně se uklidňovali. Zdálo se, že na nějakou dobu unikli bezprostřednímu ohrožení. Jenže co bude dál?

Eccard zatím neměl chuť klást si podobné otázky. Myslel na Abelarda, který se mu za tu krátkou dobu stal tak blízkým jako skutečný rodný bratr. Jeho osud ho naplňoval hořkostí, vracela se mu templářova tvář v té krátké chvíli rozloučení... Ještě víc ho však zneklidňovala tajemná židovka, pořád v duchu viděl vláčný pohyb její hlavy, rozevlávající bohaté prameny havraních vlasů... Odešla, ale slíbila, že se navečer vrátí. A Eccard se přistihl, že nemyslí na nic jiného než na chvíli jejího návratu. Pomáhá nám jen proto, že se bojí o svůj život, přesvědčoval hned v duchu sám sebe, je to od ní vlastně vychytralost! Její úsměvy jsou diktovány promyšlenou strategií a nikoliv citem! Uvědom si to, hlupáku! Jestli najde výhodnější možnost své záchrany, klidně nás hodí přes palubu!

A přesto si nedokázal poručit, aby na ni nemyslel.

Snažil se zaměstnat mysl průzkumem rukopisů zachráněných z rabínovy pracovny... Ano, zelený a modrý drak – zemské a nebeské proudění sil... Symbolické prolnutí živlů, v jehož centru sedí planoucí kohout, symbol ohně... a že by tato vlnovka značila vodu? Jak úhledné písmo. To psala její ruka... Kde je tak dlouho? Nestalo se jí něco? Nedopadli ji? Neklidně se ze svého místa na hromadě lněného pazdeří rozhlédl po zahradách, na které se už kladly večerní stíny.

„Našel jsi v těch poznámkách něco důležitého, effendi?“

zeptal se Ali, sedící doposud mlčky v protějším rohu střechy, jako by byl pohřížen sám do sebe.

„Možná,“ pokrčil Eccard rameny. „Značky leccos napovídají, ale bez přeložení hebrejského textu tomu nemůžu plně porozumět. Až se židovka vrátí, pustíme se do toho. A tebe, Ali, budu prosit, abys mi přeložil, co přečte.“

Ali se zvedl, přešel nad sedícího Eccarda a zadíval se do svitků rozložených na jeho plášti. Obrázek podivného tvora s kohoutí hlavou, netopýřími křídly a hadím ocasem ho zaujal.

Ukázal na něj prstem.

„Netvor Cheimet,“ řekl překvapeně, „přesně takhle ho popisují starci našeho kmene. Žije prý uprostřed pouště... On tu poušť vlastně kolem sebe vytváří. Nikdo se nepřiblíží k mocnému Cheimetovi, protože pouhý jeho pohled zabíjí. Strašlivé je Cheimetovo oko. Kdo se do něj podívá, změní se na místě v solný sloup. Člověk i zvíře.“

„Opravdu? A vědí vaši starci, kde ten netvor sídlí?“

„V pustých písčinách za Mrtvým mořem. Říká se, že i Mrtvé moře je jeho dílem, protože každá voda, na kterou pohlédne, zhořkne. A lze ho zničit jen jediným způsobem: nastavit mu zrcadlo, aby v něm spatřil sám sebe. Jen jeho vlastní pohled ho může usmrtit.“

„Věříš tomu vyprávění?“

„Je pravdivé jako všechny pohádky,“ řekl Ali mnohoznačně.

V tu chvíli se na střechu vyhoupl Jagues se svým nerozlučným kopím.

„Tiše!“ sykl. „K zemi! Někdo přichází!“

Okamžitě se vrhli do hromad sušeného lnu a přitiskli se za nízkou obrubní zídku lemující plochou střechu.

Chvíle napětí, kdy zadržovali i dech.

Na cestičce mezi budovami zachřestily něčí kroky.

Jagues pevně sevřel kopí, Eccard pomalu sunul ruku k místu, kde položil pochvu s mečem. Najednou si uvědomil, že

za jeho zády něco chrastí. Vítr tam kutálel zapomenutými svitky. Teď už bylo pozdě na jejich sbírám: každý podezřelý pohyb na střeše mohl být zdola zpozorován...

Kroky se zastavily těsně u zdi sušárny. Pak se ozvalo trojí zacukrování hrdličky.

„To je ona!“ vydechl Eccard s radostnou úlevou.

„Neukvapuj se, pane,“ přitlačil ho Jagues za rameno k zemi. „Znám podobné finty! Ona dá znamení, abychom vystrčili hlavy – a na protější střeše mohou stát připravení lučištníci, aby z nás nadělali roztomilé ježečky!“

Velice opatrně vysunul nad zídku vrcholek hlavy a přejel očima celé okolí. Dívka tam stála sama, držela v rukou nějaký pytel a trpělivě čekala s tváří otočenou vzhůru.

„V pořádku,“ řekl Jagues a klidně se vztyčil.

Dívka se usmála, zamávala jim a významně potřásla pytlem. Jagues se naklonil a podebral uzlík svým kopím, vytáhl náklad nahoru a než k nim židovka stačila vyšplhat, už měl skoro rozbaleno. S povděkem ocenil pár placatých chlebů, cibuli, česnek, baňku oleje, sáček soli, hrst oliv, fíků a datlí.

„Sice žádné maso, ale při té bídě skoro královská hostina,“ bručel. Ještě víc se rozzářil, když ze dna pytle vylovil proutím opletený džbán vína. Ihned začal dýkou oškrabovat vosk ze zátky.

Dívka zatím rozprávěla s Alim.

„Prý byla na tržišti,“ překládal Ali. „Aškalonští se radují, že se křižáci neodvážili vlézt do průlomu, až na pár templářů lačných kořisti, které ale egyptská posádka bez problémů pobila u rabínova domu. Mezitím už stačili obránci průlom zabarikádovat pomocí trámů a kamení. Křižácké vojsko se vrátilo do ležení. Všichni ve městě věří, že bez dobývacích věží nemají křižáci proti aškalonským hradbám naději. A vyhladovět město nemohou. To by museli uzavřít mořskou cestu, jenže k tomu by potřebovali silné bitevní loďstvo – a to

nemají.“

Eccard příliš nevnímal, co Ali vypráví. Také Jaguesovy úvahy o tom, jak dlouho asi zůstanou obleženi v obleženém městě, k němu doléhaly jako z dálky. Roztržitě ukusoval z podaného kousku chleba a přitom ani na vteřinu nedokázal odtrhnout oči od židovky. Vnímal každé její nepatrné gesto, každé bezděčné hnutí ve tváři, každý záblesk úsměvu, obav, nejistoty... Přistihl ji, že se občas zadívá někam do prázdna a světlo jejích očí pohasne, jako by je zastřela temná opona. Ale hned zase pohodí hlavou, prohrábne prsty svou bujnou hřívu a rozpačitě se usměje. Pochopil, že se úzkostlivě vyhýbá jeho pohledu, ale přitom o něm moc dobře ví. Jak tam tak seděla se zapadajícím sluncem za zády, hasnoucí paprsky se jí usadily ve vlasech, prozářily je a vytvořily jí kolem hlavy ohnivě planoucí svatozář...

Eccard si uvědomil, že bude brzy tma a to ho vzpamatovalo. Sáhl po rabínových svítcích, rozbalil je, pokynul jí, aby šla blíž a prstem jí ukazoval na jednotlivé řádky.

Četla a Ali překládal:

„Kámen, který stavebníci zavrhli, je kámen úhelný. On bude svorníkem tvého chrámu. Jeho stín ti ukáže směr života.

Pro Moudré je Slovo, pro Učené Číslo a pro Dělné Harmonie.

Na kruh polož čtverec a na něj obdélník. Průsečíky ti vytvoří hvězdu osmi trojúhelníků. To je gradal, který nese tajemství. Ale dbej, aby obsahy všech byly stejné.“

Eccard si překlady horlivě zapisoval olůvkem na druhou stranu pergamenů.

„Říká se tam něco o baziliškovi?“ zeptal se.

„Bazilišek je malý král.“

„Víc nic?“

Dívka pokrčila rameny a podivně se usmála. Co měl její úsměv znamenat?

Chvatně rozbaloval další pergameny. Světlo se ztrácelo stále rychleji.

„A co je psáno tady?“

„To je seznam léčivých a jedovatých bylin.“

Netrpělivě svitek odhodil stranou. „A tady?“

Už byla skoro tma.

Dívka se nakláněla až těsně nad pergamen, obtížně luštila kudrlinky písma...

„Vezmi tři unce lněného oleje, tolikéž želatiny, fosforu... dbej, aby nepřišel do styku se vzduchem...“ překládal Ali.

„Co to má být? Jaký je nadpis?“

„Neuhasitelný řecký oheň...“

Eccard se zasmál. „No, vida, po tomhle tajemství se pídí už několik generací vyzvědačů! Za ten pergamen by nám zaplatili zlatem!“ Načež celý svitek roztrhal na drobné kousky.

„Dál!“

„Říká, že už na to nevidí. A prý je to stejně zbytečné. To nejdůležitější v pergamenech není. Je tam sice řečeno všechno, ale bez klíče tomu neporozumíš.“

„A ona ten klíč zná?“

Odpověděla záhadným úsměvem.

„Hraje si s tebou, effendi,“ řekl Ali zachmuřeně, „jsi jí pro smích. Opravdové tajemství z ní stejně nedostaneš – jen samé dvojsmyslné hádanky. Varuj se jí! Dábel na sebe rád brává podobu svůdné ženy!“

V.

Ležel v pronikavé vůni schnoucího lnu a jeho duše se potácela mátožným polospánkem. Trhl sebou, když ucítil na tváři hebký, chladivý dotek. Prudce zvedl hlavu: to, co se klenulo nad ním, nebylo noční nebe s hvězdami, ale záplava

temných vlasů a pár neklidně blýskajících očí. Bezděčně vztáhl ruku, ale dívka uhnula a pokynula mu, aby ji následoval. Omámeně vstal. Všiml si, že Ali spí na břicho s tváří položenou na zkřížených rukou. Také Jagues, držící hlídku na okraji střechy, se pohodlně opřel zády o obrubník, hlava mu spadla dozadu a hlasitě, pravidelně oddychoval. Mezi nohama mu ležela dočista vyprázdňená butylka od vína. Jen když oba neustále nabádají k obezřetnosti! – pomyslel si Eccard – a přitom usnou jak špalek!

Dívka se přehoupla přes okraj střechy a po koncích zazděných trámů sestupovala dolů jak po žebříku. Vzhledla a pokynula mu, aby ji následoval.

Eccard se zastavil nad Alim: vzpomněl si na jeho naléhavé varování. Jenže měsíčná noc je natolik vlhá a plná vábivého kouzla...

Dívka si zřejmě myslela, že Eccard chce Aliho vzbudit, a tak prudce vrtěla hlavou a odmítavě mávala dlaní.

Proč se ti dva od první chvíle nenávidí? Postřehli jeden v druhém něco, co mi uniká? Sehnul se a sebral z podlahy svůj opasek s mečem. Připnul si ho; kdyby to měla být léčka, nedá svůj život lacino. Ale cosi hluboko v mysli mu říkalo: ona zná podstatu Velkého díla, ona má klíč k porozumění tajemným návodům, kresbám a stavbám... Sdělení nevězí ve slovech, nelze ho přeložit do žádného jazyka... Lze ho jen procítit a prožít...

Následoval ji jako ve snu. Počkala na něj a vzala ho za ruku, vedla ho vzhůru svahem, takřka neprostupnými houštinami, po skrytých pěšinkách, které zřejmě znala jen ona a kam už dávno nevstoupila lidská noha.

V neklidném mřížoví světla a stínů se před nimi vynořily základy jakési prastaré zdi. Mohutné kvádry se už rozestupovaly a ze škvír vyrůstaly silné kmeny fíkovníků. Místy visely dolů temné drapérie popínavého břechťanu. Pod zdi

mezi zlomky zpřerážených sloupů leželo torzo sochy. Záhyby bohatě řaseného roucha už byly plné tlejícího humusu a pokrýval je zelený mech. Hlava soše chyběla. Na podstavci však bylo možno rozeznat několik latinských písmen: AŠT.R.É...

Eccard pomalu přešel prstem po zákrutech písma. „Ašstarté,“ opakoval zamyšleně.

Židovka s úsměvem pokývla. Vedla ho dál puklinou ve zdi do prostoru plného zříceného zdiva. Dávný chrám byl pohlcován bujnou zelení, vracel se zpátky do lůna přírody. Pod padlými sloupy byla půda vlhká, prosakoval tudy nějaký zanesený pramen. Ano, musí tu být pramen, uvědomil si Eccard, panenská bohyně vždycky souvisí s pramenem, vynáší život z hlubin země, pramen ji oplodňuje, aby se její nahé tělo pokrylo zeleným šatem...

Dívka se vrhla na kolena, rukama začala divoce odtrhávat trnité houští, až si do krvava rozedřela dlaně. Ale nedbala na to, kutala, odhazovala hnijící listí a zakutálené kameny, až se před ní objevila malá lesklá tůňka. Vzhlédla k Eccardovi, stojícímu nad ní, a v očích jí zajiskřil měsíční svit. Rty měla pootevřené a chvěly se jí, jako by se jí zmocňovala horečka. Beze slova si stáhla košili s ramen a odhalila své bílé tělo...

Rytíře rázem opustil rozum: měl pocit, že ho uchvátila bouřlivá vlna a strhla ho do jiskřících hlubin. Přitiskl dívku k sobě, zajel jí prsty do vlasů, líbal její tvář a ústa. Poddávala se mu bez odporu a stahovala ho k sobě, zaklesla se kolem něj rukama i nohama v divokém výbuchu vášně...

V té chvíli zběsilé závratí slyšel, jak mu její horké rty šeptají do ucha podivná slova: „Urim... Thumim... Urim... Thumim...“ Bylo to snad zaklínadlo? Magie?

Propadal se hloub a hloub, ztrácel se ve víru vybuchujících hvězd...

Pak ležel, sladce vyčerpán, cítil chladný vítr od moře, jak se

dotýká jeho nahého těla. Její rozhozené vlasy mu zakrývaly hrud'. Zdálo se, že usnula s hlavou na Eccardově rameni, ale najednou jako ze sna zašeptala: „Basilius...“

Země se zachvěla pod dunivým krokem. Obrovský slepý stařec překračoval hory, jeho šedivé vousy vlály jako cáry mraků hvězdným nebem, nohy mu ovíjeli hadi, na prsou mu seděl hořící kohout a vysoko nad ním svištěly perutě letícího draka...

Jde do pouště najít své ztracené oči, napadlo Eccarda. Vůbec netušil, odkud k němu ta myšlenka přišla.

„Urim... Thumim...“ šeptala židovka.

Země se otřásla prudčeji. Snad opravdu zemětřesení. Jenže Eccard nebyl schopen procitnout, nedokázal se vymanit z hlubiny snu...

Probudila ho až vlhká zima. Otevřel oči a nevěřicně hleděl vzhůru na růžově promodralé nebe vysoko nad větvemi fikovníků, z jejichž listů na něj kapala rosa jako hojný déšť. Vzápětí si uvědomil, jak podivuhodnou noc má za sebou. Hmatal rukou kolem svého boku, ale hebký dotek ženských vlasů už nenašel. Odešla?

Celé tělo ho bolelo, připadalo mu, že má snad všechny kosti přelámané. Cosi ho pálilo na prsou. Sáhl tam a ucítil lepkavé teplo. Nechápatě zvedl prsty k očím.

Lpěla na nich krev!

Polekaně se zvedl na lokti. Zjistil, že jakési ostří mu rozřízlo kůži šikmo přes prsa. Vrhł pohled stranou, ve směru té zvláštní jizvy – a v tu chvíli měl pocit, jako by mu někdo sevřel srdce v ledové pěsti. Do hromádky jeho šatů byla zaražena dlouhá, tenká, jiskřivě namodralá dýka s rukojetí ve tvaru zauzlovaného hada!

VI.

Jagues stále zřetelněji vnímal nějaký vzdálený hřmot a v otupělé mysli se mu pomalu líhla myšlenka, že by bylo dobré schovat se před bouřkou. Víčka měl však jako z olova a stálo ho nesmírné úsilí, než je otevřel alespoň na malou škvírku. Vzápětí ho oslepil bílý blesk a ve spáncích mu bolestivě zacukalo. Poděšeně si sevřel hlavu v dlaních ze strachu, aby se mu nerozpukla jak nakřáplý džbán... Co se to stalo? Pil jsem, ano, pil jsem víno, ale nebylo ho zase tolik, aby zdolalo pijáka ze Champagne... Namíchali mi do něj nějaký zatracený dryák!

Zděšeně se vztyčil a mžoural na svět. Slunce zaplavovalo plochou střechu oslnivým svitem, ale od západu padal stín. To, co Jagues zprvu považoval za bouřkový mrak, byly tři sloupy černého dýmu valícího se v mohutných chuchvalcích z přístavu. Až sem doléhal třesk, praskot, sykot a zuřivý křik mnoha lidských hrdel.

A pak Jagues spatřil anděla pomsty třímajícího planoucí ohnivý meč, jehož hrotem ukazoval právě na něj, na nehodného sluhu a špatného zbrojnoše, který porušil daný slib a opustil svého pána v nebezpečí...

„Vstávej!“ promluvílo zjevení a mělo Eccardův hlas.

Jagues si rychle protřel omámené oči. No, jistě, je to Eccard z Carcassonu, má bledou a strhanou tvář, těkavý pohled a rty se mu zimničně chvějí. Jeho košile je potrhána a potřísněna krví... Něco strašného se muselo stát, pomyslel si Jagues, a já, bídák, jsem všechno zaspal!

„Dělej, neokounej,“ sykl rytíř, sklonil se ke svému zbrojnošovi, chytil ho za halenu pod krkem a rázně ho postavil na nohy. „Musíme odtud zmizet. Náš úkryt je prozrazen! Chvilka je příhodná: zdá se, že křižáci přece jen sehnali lodě a zaútočili z moře. Ve zmatku bitvy se nám snad podaří proklouznout. Kde je Ali?“

„Nevím... Odpust', pane. Už nikdy nebudu pít víno!“ prohlásil Jagues a vzápětí se zarazil, jestli to snad se svým slibem nepřehnal. „Vino, které mi přinese čarodějnice,“ upřesnil.

Eccard pevně stiskl zuby, jako by se sluha bezděky dotkl jeho rány. Jistě, ten šrám pálil jako oheň, ale mnohem víc ho bolela zraněná duše. Cítil trpkost a zlost, strašlivou hořkost nad tím, že ho židovka zradila právě ve chvíli, kdy jí konečně uvěřil. Vyčítal si, že podlehl mámení smyslů, že nedokázal odolat svým nízkým choutkám. A přesto: v té jediné podivné chvíli se mu podařilo zažít pocit splynutí s vesmírem a Bohem, pocit nebeského blaha, kterého světcí dosahují až po dlouhé askezi... Svět je plný klamu a mámení! Neměl snad otec pravdu, když tvrdil, že náš svět byl stvořen d'áblem? Ale proč mě nezabila? – opakoval si pořád dokola a hledal v tom pro sebe nějaký záblesk naděje. Selhala ve svém předsevzetí, protože se zamilovala do své oběti? Je to možné... jenže...

Assassinská dýka, kterou Eccard pečlivě zabalil do svého pláště, nepatří do rukou ženy. I kdyby rabínova dcera potajně přestoupila na islám, přesto by jí Stařec z Hory nikdy nesvěřil posvátnou dýku Svaté války! Tady něco nehraje... Možná dýku pouze použila pro svou osobní mstu a nebo... Nebo i ona je obětí...

Ne, teď nesmím propadat zoufalství a beznaději. Tahle cesta už stála moc životů a mojí povinností je dojít až na konec. Zapomenout na sebe a myslet jen na posvátnost Velkého díla...

„Kde zůstaly rabínovy svitky?“ zeptal se Jaguese, který začal přípravy na cestu tím, že pěchoval zbytky jídla do vaku.

Zbrojnoš pokrčil rameny.

Dostihli mě, pomyslel si Eccard, vzali mi všechno a zanechali varování... Jenže já mám v hlavě obraz, který se dotýká pravdy. Vnuknutí. Vizi Starce Baziliška... Bafomet Sanctus... Ona mi předala klíč, to tajemství nesdělitelné slovy,

cítím ho v sobě, i když mu zatím moc nerozumím...

Co se stalo s Alim ibn Tamürem? Zabili ho?

Eccard se pátravě rozhlédl zpustlou zahradou. Šikmé ranní slunce ji plnilo spleť stínů a oslnivě jasných skvrn, které mátlý oko. Ano, mohou se tu skrývat desítky assassinů a přesto si jich nevšimnu, pokud na ně přímo nešlápnu. Jak to tehdy říkal Abelard? Ovládají staré umění neviditelnosti...

„Jdi první, pane,“ řekl Jagues, „budu tě krýt.“

Zdálo se, že už se zcela vzpamatoval. V pravici pevně svíral nerozlučné kopí a vyzařovalo z něj odhodlání zbavit se hanlivého stínu na svém jméně hrdinskými kousky. Eccard se musel při pohledu na něj chtěj nechtěj pousmát.

„Sleduj ty keře, za zídkou,“ sykl.

Jagues jen pokývl, opřel se jednou nohou o obrubu střechy a přimhouřenýma očima se díval přes hrot napřaženého kopí.

Eccard s mečem v ruce rychle sjel po stupních domovního nároží a odskočil do stínu. Prostora mezi hospodářskými budovami byla prázdná a pustá. Zato od přístavu se vznášela hřmot a křik.

Neváhal a chvatně se prodral houštinou. Šlahouny břechťanu se tu kroutily jako hadi a pevně ovíjely tenké kmínky fíkovníků. Klestil si cestu ráznými švihy meče a brzy se ocitl u dolní zdi zahrady. Za jejím zubatým vrcholem, přes nějž se nakláněly převislé trnité větve, se černala stinná soutěska úzké uličky.

Řádka vyšlapaných kluzkých schůdků tudy sbíhala směrem k moři, Eccard už chtěl seskočit ze zdi, když vtom ho blížící se dusot mnohých kroků přiměl, aby se vmáčkl do skuliny mezi kamením. Vzápětí pod ním proběhla skupina ozbrojenců, štíty navlečené na levém předloktí jim o sebe třaskavě narážely, na přilbách a ostří širokých seker zajiskřily světelné odlesky. Zmizeli směrem k přístavu jako znepokojivý ranní přelud.

Dříve, než se Eccard stačil nadechnout, aby hvízdal signál na

Jaguese, rozlehl se níž v uličce, kam už nedohlédl, křik a řinčení srážejících se zbraní. Ten oddíl zřejmě chvátal zastavit nepřítele, deroucího se do uličky. Eccard naslouchal zvukům boje a snažil se odhadnout jeho vývoj. Zvuky se postupně vzdalovaly: neklamná známka, že aškalonští útočníky z uličky vytlačují.

„Je tu nějak moc živo,“ ozval se vedle něj Jaguesův hlas.

„Mám obavu, že neprojdeme,“ povzdechl Eccard. „Jsme v pasti. Ať už zvítězí Aškalona nebo křižáci, pro obě strany jsme osoby podezřelé, nežádoucí a velmi vhodné k likvidaci.“

„Neklesej na mysli, pane,“ špitl Jagues. „Když budeš tak laskavý a pohlídáš mi kopí, tak se o něco pokusím.“

Tiše jako lasička se po šlahounech popínavých rostlin spustil do uličky a zmizel z rytířova zorného pole. Eccardovi to připadalo jako celá věčnost, než se opět ozvaly na schůdcích kroky. Ulekl se, když spatřil matný lesk egyptské přilby. Někdo z oddílu se vrací!

„Pane,“ zvolal vtom Egyptan vesele, „můžeš dolů. I pro tebe mám jednu moc slušivou přilbu. Pravda, ten druhý voják ještě trochu žil, ale myslím, že jsem ho aspoň po křesťansku zbavil trápení.“

Jaguesův nápad byl prostý a geniální. Nikdo si ve zmatku nijak zvlášť nevšímal dvou opozdilých vojáků. Teprve na nábřeží posetém padlými a raněnými poznali, s jak těžkými ztrátami byl útok odražen. Aškalonští vyzbrojeni sekerami káceli stromy v zahradách a budovali z nich zátarasy v ústích jednotlivých uliček. Nějaký velitel na Eccarda s Jaguesem křičel a ukazoval, kam mají jít pomoci. Tvářili se, že ho nevidí, a přidali do kroku.

Několik mohutných válečných galér stálo se spuštěnými plachtami na olověně šedé hladině rejdy. Nemohly blíž, bránily jim v tom řetězy natažené mezi obrannými baštami. Z jejich palub se však neslo krupobití šípů, prakových kamenů a ohněm

sršících balistových střel, které zasypávaly molo tak hustě, že se tam žádný obránce nemohl udržet. Od korábů už směřovalo ke břehu několik plně obsazených člunů, ježících se zbraněmi jak železní ježci. Veslaři horečně zabírali a nebylo nikoho, kdo by je mohl zastavit. Levá bašta se ztrácela v kouři a její katapulty oněměly. Z pravé ještě někdo střílel, těžké kamenné koule občas hvízdavě prořízly hladinu. Jagues si povšiml člunu, který se po zásahu vysoko vymrštil v gejzíru zpěněné vody a jenom zasykl, když se mezi poletujícími rozlámanými prkny mihla rozhozená lidská těla připomínající potrhané hadrové panáky.

Aškalonské loďstvo bylo zničeno, jeden z korábů se potápěl u vstupu do rejdy, jeho vztyčený kýl se ještě vynořoval z vln jako hlava umírající velryby. Další hořel a hustý černý kouř zakrýval nebe. V pochmurném stínu tím víc vynikaly jazyky plamenů, vrhající krvavý svit na plachty útočníků, na praporce s obrazem lva sv. Marka třepotající se vítězně na stěžních.

„Benátčané,“ vydechl Eccard užasle. „Jak to, že přišli na pomoc, když se mají s křížáky rádi jako kočka se psem? Co jim ten šelma biskup musel slíbit? Nebo že by se také doslechli o rabínově tajemství?“

„Raději myslí na to, jak odtud zmizet, pane,“ ozval se Jagues, „jsme tu moc na ráně a brzy začne být právě v těchto místech zatracené horko!“

Přeběhli pod druhým pásem hradeb, které chránily vnitřní město a jejichž ochozy a střílky se hemžily zmateně pobíhajícími obránci.

„K zemi!“ zařval najednou Jagues a vrhl se plavným saltem za nízký násep. Takovou mrštnost by od jeho zakulacené postavy věru nikdo nečekal. Také Eccard sebou praštil do písku právě včas. S hukotem přilétající kamenné koule udeřily nad nimi do hradební zdi a zasypaly je sprškou tříště.

Eccard se konečně odvážil pozdvihnout hlavu. Vpravo

řinčely meče: benátský výsadek se tam znovu zachytil břehu a podařilo se mu vylodit. Na úzkém výběžku mola jim vzdoroval oddíl egyptské posádky. Ve zmateném chumlu těl kmitaly blesky máchajících šavlí, občas byl někdo sražen nebo v zápalu boje stoupl do prázdna a zřítel se z mola do rozbouřené hladiny rejdy. Cesta vlevo se ještě zdála být volná.

Tam, pod nízkými skalisky, se krčily rybářské chatrče. Člun, napadlo Eccarda, kde jsou rybáři, tam bude i člun! Po moři podél pobřeží by se dalo nejlépe uniknout!

Stačilo, aby Jaguesovi ukázal na loďky černající se na jiskřivé písčíně, a zbrojnoš okamžitě pochopil.

Zatvářil se kysele. „Jestli se zvrhneme, pane, zaručeně se utopím. Neumím plavat a moře mne nemá rádo!“

„Tvá vysmolená kůže ještě lecos vydrží!“ zasmál se Eccard a rozběhl se k útesu, ukončujícímu na této straně záliv.

Tady už byli dost daleko od bitevní vřavy a připadalo jim, že mají téměř vyhráno. Odhodili egyptské prilby a štíty, aby je náhodou nějaká křižácká hlídka nezastřelila dřív, než se jich vůbec zeptá, co jsou zač a spojenými silami se vzepřeli do jednoho z člunů. Kýl syčivě klouzal po hladkém písku a brzy jim nohy olízla zpěněná vlna, zvedla loďku a snažila se jim ji vyrvat.

„Drž!“ houkl Eccard na Jaguese a chytil se obruby člunu, aby se překulil dovnitř. Při tom bezděky vzhlédl k rybářské vesničce, možná z podvědomé obavy, že majitel loďky bude protestovat. Jenže chatrče byly vylidněné, jejich obyvatelé se někam ukryli... Zvedl pohled k té nízké šedé skále, připomínající puklý pecen chleba – a najednou mu zatrnulo u srdce. Na skalní terase stála rabínova dcera! Nedívala se na ně, dosud si jich zřejmě nevšimla, její pozornost poutalo něco, co se odehrávalo na odvrácené straně skály.

Eccard se pustil člunu a jak náměsíčník se vracel zpátky na břeh.

„Co je, pane,“ křičel za ním Jagues, „kam jdeš? Sám člun neudržím... Zatraceně! Už nám ho moře vzalo!“

Jenže Eccard nevnímal. Všechny city, které v sobě násilím potlačil, znovu vyvřely na povrch jako žhavá láva. Unikla, říkal si v duchu s radostí, nezabili ji...

Jagues za ním popoběhl. „Kam jdeš, pane? Co tam... Bože všemohoucí, stůj při nás! To je ona! Čarodějnice! Uřkla tě, pane! Už tě zase vábí k sobě! Nepodléhej tomu! Plivni přes levé rameno a opakuj třikrát rychle za sebou: Michaeli, Gabrieli, Rafaeli, učiňte, ať ode mne odstoupí síla nečistá!“

Ale Eccard na něj nedbal. Rychle obešel výběžek skály, bránící mu ve výhledu, a zaraženě zůstal stát. V místech, kde se skála rozpadala v jakési kamenité pole, se hemžil hlouček mužů v pruhovaných kaftanech a malých čepičkách na temeni hlavy. Nejspíš nějaké židovské shromáždění... Ale co to provádějí? Tajnou modlitbu za spásu města Aškalony? Všiml si, že jsou mezi nimi šedovousí starci i mladičci s ještě hladkými, jakoby dívčími tvářemi, zrudlými teď vzrušením. Všichni sbírali kamení a vrhali ho kamsi do úžlabí skály, kde se s třeskem odráželo a rachotivě kutálelo. Ubíjejí tam snad nějakého netvora, nějakou mořskou obludu? Eccard popošel ještě blíž a zvědavě natahoval krk. A pak uviděl, že před skalní stěnou, bombardována sprškou kamení, se choulí postava v bílém zakrváceném obleku, kryje si hlavu lokty, snaží se uhýbat, ale už nemá kam, protože za zády má skálu.

Eccard si uvědomil, že kamenování je starobylý způsob židovské poprav: všichni jsou katy a přitom se ani jeden z nich nepošpiní dotykem s tělem odsouzence... Ale proč zrovna teď, když kousek odtud v přístavu zuří boj? Kdo je to, že jeho rituální zabití považují za tak neodkladné?

Veliký valoun udeřil kamenovaného muže prudce do ramene a vychýlil ho z rovnováhy. Zatápal rukama a zachytil se skály, na okamžik zvedl tvář k nebi... V tu chvíli ho Eccard

poznal a zalapal po dechu. Odsouzencem byl Ali ibn Tamür, Syn Svaté skály!

„Nechte toho!“ zařval Eccard.

Židé se polekaně otočili.

Chvíli se tak vzájemně měřili pohledy, když vtom zazněl ze skály nad nimi ostrý ženský hlas. Rabínova dcera cosi přikazovala a prstem ukázala na Eccarda. Oči jí plály vztekem a nenávisť, jiskřilo v nich, Eccard měl pocit, že z nich vyšlehává blesk, který ho mrazivě sežehne... Ano, uvědomil si s hořkostí, chce mě zabít a nenávidí mě, protože mě miluje a sama sebe proklíná za tuhle slabost... Jaká škoda, že s ní nemohu promluvit, že mi chybějí slova... Jsem jako němý, který má dokázat nevinu! Jak? Čím?

Kolem hlavy mu zasvištěl kámen. Židé na něj s nepříčetným řevem zaútočili. Ona ví, jak v nich probouzet vztek! Ovládá je! Nebezpečná čarodějnice!

Uskočil, sehnul hlavu před dalším kamenem, pak se vrhl kupředu. Bolestivý úder do rtů mu naplnil ústa nasládlou pachutí krve. Začal vidět rudě. Proletěl sprškou kamení a byl mezi nimi, švihal mečem vpravo i vlevo a jejich zděšené výkřiky ho naplňovaly pocitem zadostiučinění. Během několika minut se kolem něj uvolnilo, zvířený prach se rozptýlil a ve skalních štěrbinách se míhaly vlající kaftany prchajících židů. Rytíř se opřel o meč a zhluboka vydechl. Na ostří ulpělo něco krve, ale zřejmě žádného z nich nezabil. Najednou byl rád, že nemá nikoho na svědomí, zmocnil se ho divný pocit nevolnosti.

„Jaguesi,“ zavolal, „kde vězíš?“

„Hledám své kopí, pane. Hodil jsem ho po té zatracené čarodějnici, ale ona se rozplynula dřív, než k ní stačilo doletět! To je poprvé v mém životě, co jsem někoho minul!“

„Nezdržuj se! Musíme odtud zmizet, než si na nás zavolají ozbrojenou posilu! Pomoz mi s Alim, odneseme ho do člunu!“

Beduín klečel zhrouceně u skály, opíral se o ni zády a tvář plná podlitin se mu chvěla. To nebylo jen zraněními po kamenování! Eccard si uvědomil vytřeštěné oči šejkova syna, jeho křečovitě se kroutící ústa a slinu stékající ze rtů... Židé ho zřejmě přistihli, když se o něj pokoušel záchvat nemoci, a proto se jim nemohl ubránit.

„Proboha!“ vykřikl Jagues. „On už se mění ve vlkodlaka i ve dne!“

„Neblázni a pomoz mi ho zvednout.“

„Dávej pozor, aby tě nepokousal, pane. Kdo je pokousán vlkodlakem, sám se stává vlkodlakem.“

Za neustálého Jaguesova reptání dopravili Aliho k vodě, položili ho do dalšího z rybářských člunů a odtlačili plavidlo na větší hloubku. Pak se chopili pádel a zmítání na hřebenech vln jako tančící káča úporně bojovali s příbojem. Moře vyplavovalo roztříštěná prkna, plachty, provazy, nafouklí utopenci po nich vztahovali ruce z krvavé pěny...

„Jak převozník na řece Acheron,“ povzdechl Eccard.

Jagues se pokřižoval. Pán už má zase nějaké pohanské myšlenky, vlkodlaci beduín zlověstně vrčí a věrnému zbrojnoši se začíná bouřit žaludek z neustálého houpání... Jestli se vrátím z tohoto pekla, sliboval v duchu úpěnlivě, koupím do kaple v Bloix tu největší svíčku, jaká se dá ve Francii sehnat!

Část pátá – Past na baziliška.

I.

Na chvějivé hladině v okovu se vlnil a prolamoval převrácený obraz žltorudých stolových hor, obklopujících ze všech stran jednu ze zapomenutých oáz Negevské pouště. Eccard s rozkoší vdechoval svěží a vlhký chlad čerstvě načerpané vody. Skřípot studničního rumpálu a ryk žíznivých velbloudů u napájecího žlabu mu zněl jako nejkrásnější hudba. Zhluboka se napil, studená voda mu stékala po vousech a skrápěla košili. Měl pocit, jako by mu odplavovala suchou hořkost nejen z hrdla, ale i z duše. Hrůzy hořící Aškalony a útěku na vratké bárce zpěněným vlnobitím se tady, v hlubokém zamyšleném tichu pouště, zdály být jen tísnivým, horečnatým snem.

Měli za sebou několik vyčerpávajících dnů a nocí, kdy se skrývali na pobřeží před tlupami lidských hyen, které se tam pilně věnovaly sbírání vyplavených předmětů a olupování utopenců. Jistě by neváhaly navěky uspat i několik nepatřičně živých. Nakonec se skupince uprchlíků podařilo proklouznout ke Ghazze, nové křižácké pevnosti, zbudované nedávno na troskách antického města. V její blízkosti narazili na jízdní hlídku johanitů. Špitální rytíři projevovali škodolibou radost nad tím, že vidí zdecimovaného templáře, a s ironickým tónem se vyptávali, jakže to vlastně bylo s tím hrdinným průnikem Abelardova oddílu do průlomu v aškalonských hradbách. Eccard mlčel a krčil rameny, zato Jagues si nehodlal dávat ústa na zámek a neodpustil si peprnou poznámku, jestli snad johanité nezmeškali útok proto, že museli čistit svá brnění od

obsahu střev, která se jim svírala strachem.

„My pečujeme o těla a duše nešťastných poutníků,“ odsekl velitel johanitské hlídky, „a nehoníme se za kořistí a poklady jako někteří!“

Jagues skřípěl zuby a sahal po dýce a kdoví jak by to dopadlo, kdyby ho Eccard neodtáhl stranou. Johanité jim dali napít a najíst a odvezli je do bezpečí křesťanské oázy, zbudované pro poutníky, kteří uvízli ve Svaté zemi bez prostředků. Pravda, milosrdenství rytířů řádu sv. Jana musel Eccard podpořit zlatým prstenem, poslední památkou po matce. Přesto si k němu johanité zachovávali opovržlivý odstup. Byl rád, že alespoň nemusí nic vysvětlovat. Pohroužil se do světa svých představ a vizí, zatímco Jagues se vydal zaopatřit nějakou potravu pro jejich tělesné schránky.

Eccard se snažil najít logický svorník všeho, co se dozvěděl a prožil v posledních týdnech. Ano, několikrát se už dotkl samé podstaty Velkého tajemství, cítil jeho ochromující a mrazivou blízkost, chyběl mu už jen ten poslední krůček, záblesk poznání, který by osvítil temnota a všechno uspořádal do smysluplného řetězce... Židovka mu chtěla něco naznačit, něco, co přesahuje možnosti lidských slov, co se nedá vyslovit ani popsat... Basileus! zašeptala dříve, než ho navždy opustila, než se opojení lásky změnilo v závrať smrti... Láska a smrt, dva póly života... Nevězí právě v tom tajemství baziliškova zrcadla?

Najednou rytíř ucítil něčí upřený pohled. Zvedl tvář od převráceného obrazu pouště na vodní hladině a přímo před sebou spatřil Aliho. Syn Svaté skály na něj upíral horečnaté oči. Ze záchvatu se už před několika dny vzpamatoval, ale přesto se nezdál být zcela zdrav. Od té chvíle, kdy ho zachránili před ukamenováním, nepromluvil, jenom čtyřikrát denně padal tváří na zem směrem k Mekce a mumlal úpěnlivé modlitby. Johanitům Eccard sdělil, že Ali je zajatec a jeho

osobní otrok. „Templáři mají pořád nějaké spolky s nevěřícími,“ ušklíbl se pohrdavě špitální rytíř, ale víc si Aliho nevšímal.

Teď tu beduín stál a pozoroval Eccarda, jako by si chtěl jeho podobu navěky vštípit do paměti.

„Co je?“ zeptal se Eccard nejistě.

„Vrať se domů, effendi,“ promluvil Ali chraptivým, zastřeným hlasem, „vsedni na nejbližší loď a jed' domů. V téhle zemi tě čeká smrt. Strašná a neodvratná smrt!“

„Neodvratná?“

„Ano, effendi. Neměl bych tě varovat a přesto to dělám... protože... protože střežíš můj život, jako bys byl můj rodný bratr... protože jsi jako já... abych zachránil tvou duši, spálil jsem svitky rabína Jósafata!“

Eccarda se zmocnila náhlá beznaděj a jen stěží potlačovaná zlost. „Proč, proboha?“ vykřikl. „Netušíš, co všechno jsem musel obětovat, abych je získal!“

„Snad tě tedy přesvědčí, co ti teď řeknu, effendi. Na jednom z rabínových pergamenů jsem četl tato slova:... ten, kdo se dotkne Tajemství, zemře. Ten, kdo chce použít Tajemství pro své záměry, přivodí zkázu všem. Tak se stalo v Sodomě. Učenci těch dob si chtěli hrát na bohy a probudili ďábla. Mrtvé moře v místech, kde býval ráj, ať je ti varováním navěky!“

„Mrtvé moře,“ opakoval Eccard zamyšleně.

„Hořké jako náš život a slané jako naše slzy. Jenom ti, kteří si to zaslouží, ti nejčistší z nás vystoupí všemi patry nebe až do sedmého nejvyššího a skrze Urim a Thumim jim dá Alláh nahlížet do věcí minulých i budoucích...“

„Urim a Thumim,“ zvedl Eccard překvapeně hlavu, „co je to?“

„Dva kameny,“ odpověděl Ali nejistě, náhle zmaten a vytržen ze svého mystického zanícení, „dva kameny, temný a čirý, jejichž prostřednictvím hovořil Mojžíš s Bohem, když

vedl židovský národ pouští...“

„Urim a Thumim... temný a čirý... oči starce Bafometa – Pána Moudrosti... oči ztracené v poušti...“

„Mlč, effendi!“ vykřikl Ali zoufale, „tvá slova přivolávají na tvou hlavu zkázu! Z nebe udeří blesk a sežehne tě na prach, jestli budeš mluvit dál. Prchni odtud a pros Alláha, aby vymazal vše, co ti uvízlo v paměti! Modli se za sebe i za mne, protože i mně hrozí zkáza... chřtán pekelné obludy se už otvírá, aby mě navždy pohltil!“

„Jaké tajemství tě tíží, Ali ibn Tamüre? Svěř se mi. Víš, že to s tebou myslím upřímně. A dal jsem slib jedné půvabné dívky v beduínském stanu pod horou Nebo, že tě vyrvu z d'áblových spárů...“

„Salika!“ vzlykl Ali a zakryl si rukama tvář. „Ó, Alláhu, proč mě tak zkoušíš!“

Otočil se a prchal mezi písečné pahorky nad oázou, jejichž hřbety růžověly krvavým svitem zapadajícího slunce.

Eccard nebyl schopen usnout. Rozčilení ho po celou noc udržovalo v bdělosti, chodil sem tam podél kamenných zídek políček, kolem zavlažovacích kanálů pod šumícími palmami a chvěl se ve studeném západním větru. Ani plášť, který si tiskl lokty pevně k tělu, ho nemohl uchránit před lezavým chladem. Jako by se ho dotýkala sama Smrt. Aliho varování znělo zlověstně. Co všechno Syn Svaté skály ví? Co přede mnou tají? Proč ho židovka tak nenávidí? Otázky bez odpovědi. Vítr jednotvárně šuměl a potřhané mraky rychle pluly přes tvář měsíce.

Ráno Ali v oáze nebyl. Zmizel během noci a spolu s ním i jeden velbloud. Osadníci se začali rozčilovat a vyzývavě se dotazovali, kdo jim nahradí škodu. Aby je umlčel, věnoval jim Eccard zlatý řetízek, který nosil na krku od svého narození a jehož cena byla nejméně trojnásobkem ceny ukradeného

zvířete.

„Jsi příliš důvěřivý, pane,“ vzdychal Jagues, sedlající koně, „pořád ti to opakuju, jenže ty se nechceš nechat poučit!“

Zdalo se, že rytíř ho neposlouchá. Zamyšleně si něco rýsoval klacíkem do jemného písku u studny. Do kruhu vepsal dva trojúhelníky tvořící čtverec.

„Čaruješ, pane?“ zeptal se zbrojnoš, když si povšiml obrázků.

Eccard s nepřítomným úsměvem pokývl.

„Kam pojedeme, pane? Do Jeruzaléma?“

„K Mrtvému moři.“

„Pane Bože,“ zaúpěl Jagues, „cožpak jsem ještě neodpykal všechny své hříchy?“

II.

Bezútěšná krajina se rozpadala do bezpočtu stupňů: náhorní plošiny byly odděleny strmými rýhovanými srázy od nižších teras a ještě hlouběji se klikatila kamenitá dna vyschlých potoků. Jako by se tu kdysi zřítilo obří schodiště a jeho zpřelámané stupně pokryly všechno kolem. V temnomodrém prostoru nad pouští kroužil jen luňák. Při svém majestátním plachtění nevěnoval sebemenší pozornost dvěma nepatrným bodům, namáhavě se pohybujícím na úpatí skalních sloupů. Příliš velcí na to, aby se mohli stát jeho kořistí, a příliš vzdálení na to, aby ho mohli ohrožit.

Jagues sledoval pohledem dravcovy odvážné křivky a záviděl mu jeho volnost, tu možnost nechat se unášet větry a vzdušnými proudy, letět a být pánem prostoru... Před nimi se tyčila další rozeklaná hradba žárem rozpukaných skal a nezbývalo jim, než uhnout z východního směru, jehož se doposud drželi, a jenom doufat, že jim vbrzku nějaká příčná

rokle dovolí návrat k původní trase. Tahle odbočka od hlavní jerišské cesty byla málo používaná a velice špatně značená. Několikrát zabloudili ve skalním labyrintu a museli se vrátet po vlastní stopě. Jagues už před hodnou chvílí skončil s otázkami, jestli je tu dosud k vidění zkamenělá Lotova žena, dokonce si přestal i prozpěvovat a jeho tvář zpopelavěla strachem. Nedůvěřivě vzhlížel k bizarním útvarům, které se nad nimi tyčily do závratné výše, a měl stále silnější pocit, že v nich rozeznává potměšilé tváře příšer, rohatých d'áblů, draků chrlicích oheň, ptáků gryfů se lvími hlavami, jeskynních skřetů a ošklivých divých mužů. Z rozevřených tlam oblud se občas sypaly praménky drobného písku jak odkapávající slina.

Ohlédl se, aby se ujistil, že nemá nic zákeřného za zády – a najednou měl pocit, že mu v hlavě vybuchlo oslnivé světlo. Bylo to tak pronikavé a nečekané, že jenom zděšeně vykřikl a vzápětí padal v přívalu bílého ohně do prázdna...

Vzpamatoval se brzy, cítil tupou bolest v zátylku a před očima plnýma mžitek a průsvitných pavoučků se mu zhmotňovala tvář rytíře Eccarda, sklánějícího se nad ním se starostlivým výrazem.

„Co se ti stalo, Jaguesi?“

„Nevím, pane. Nejspíš mě zasáhl blesk. Ve chvíli, kdy jsem se ohlédl... tamhle v těch místech...“

„Pohled baziliška,“ zamumlal Eccard a rychle se rozhlédl, „tušil jsem, že na něj budeš vnímavý...“

Jagues ho křečovitě chytil za ruku. „Utečme, dokud je čas!“

„Neboj se,“ řekl Eccard, „když se budeš držet přesně mých pokynů, nemůže se ti nic stát.“ Popošel k úzké puklině ve skalním bloku, sehnul se a pátravě nahlížel dovnitř. „Nejspíš to přišlo odtud. Necháme tu koně. Dolů se dá sejít jedině pěšky.“

„Omrzel tě život, pane?“ zaúpěl zbrojnoš. „Chceš lézt dobrovolně do dračího hnízda?“

Jenže rytíř už zmizel v puklině a Jaguesovi nezbývalo nic

jiného, než ho následovat. Zpocený hrůzou a dosud omámený tajemným světelným mihotáním se smekal a klouzal sypkým štěrkem po dně strmě klesající pukliny. Tam dole se průhledem mezi temnými stěnami něco zalesklo. Jako by se tam chvěla rozlitá rtuť či roztavené stříbro, v němž sem tam blikaly plovoucí hvězdy... Bylo to cosi mrazivě krásného. Brána ráje? Nebo spíš pekla?

Jagues se vykutálel ze skalního chřtánu a zjistil, že puklina vyústila na výběžek štěrkovité pláže nad mořským zálivem. Okraj vody byl lemován krajkou zkamenělé pěny nebo navrstveného ledového škraloupu... Kde by se ve zdejších vedrech vzal led? Jsem v říši zázraků, opakoval si v duchu Jagues a lezl po čtyřech blíž k vodě, protože nohy rozechvělé bázní ho nechtěly nést. Dotkl se jazykem jednoho bělostného úlomku, ale místo chladivého pohlazení ucítil ve vyprahlých ústech palčivou hořkoslanou chuť. Zkřivil obličej do nešťastné grimasy.

Eccard nedbal na nářky zmateného sluhy. Jeho mysl teď byla uchválena monumentální podívanou. Skála, sestupující tady velice blízko k vodě, byla rozhlodána do masivních sloupů. Tyčily se jako zkamenělé stromořadí nad olejnatou hladinou a rozdělovaly sluneční svit do řady rovnoběžných svazků, dopadajících šikmo na vodní zrcadlo. Od něj se světlo odráželo a bylo vrháno zpět, kreslilo zvláštní spleť obrazce na patě sloupů.

Eccard zamyšleně vytáhl z pochvy meč a pak ho mohutným rozmachem zarazil do skalní štěrbiny. I čepel zbraně se leskla v přílivu světla a vrhala oslnivé záblesky. Rytíř rozepjal přezky, odhodil opasek, stáhl přes hlavu propocenou košili a na hromádce vzápětí skončily i boty s koženými chrániči holení. Přivázal k meči provázek, nahý couval a odpočítával uzlíky určující míru. Nahý a bezbranný, jak bílý měkkýš, který odhodil ochrannou ulitu... Jagues se potil úzkostí, uvědomil si,

že kopí zanechal u koní. Kdyby bylo nejhůř, skočí po pánově meči, bez ohledu na to, že tím naruší nějaké mocné kouzlo...

Rytířovo chování vypadalo z odstupu opravdu velice podivně. Zbrojnoš s úžasem sledoval, jak Eccard z váčku na krku vyňal kus ebenově lesklého uhlí a vsadil ho mezi čiré krystaly soli pučící z mělké vody Mrtvého moře, jak pokleká a opřen rukama o solný ostrůvek hledí z bezprostřední blízkosti na cosi tajemného. Tvář se mu rozzářila a vybledla v oslnivém jasu, jako by pozbýval těla a stával se nehmotným duchem.

Kam odcházíš, pane! chtěl Jagues vykřiknout, ale hlas mu selhal.

Eccard cítil, že konečně překračuje práh, jehož se už několikrát téměř dotýkal. Ano, dovedl naprosto racionálně určit, co se právě děje. Paprsky usměrněné skalními sloupy a odražené od mořské hladiny se odrážejí ještě jednou od kovového zrcadla meče. Dvě světelné energie směřují proti sobě a sráží se v solných krystalech ve vzdálenosti, jež je určena poloměrem kružnice, v níž by se mohly otáčet dva trojúhelníky o stejném obsahu. To je onen tvar, zvaný Hvězda Panny. Dávná sluneční paměť se na okamžik zastaví, aby zjevila tvar věci.

Černý uhel působí jako jádro, které k sobě soustředí těkavost obrazů, čern v oslnivém jasu zklidní zrak, bez ní by pozorovatel oslepl a příval energie by mu spálil duši... Obrovská, mrazivá síla mu stoupala páteří vzhůru, cítil podivné chvění ve všech svalech, zmocnil se ho pocit, že se jeho tělo rozpíná a rozrůstá do nekonečného prostoru. Oči se mu rozostřily a vše viděné se začínalo roztékat, jako by se tavilo ve výhni Božského zření. Růžice ze zářící soli jsou oknem do hlubin, kde lze spatřit kamenný pohár naplněný světlem. Míhají se v něm duhové stíny dávných dějů, děsivé obrazy měst rozmetaných strašlivým výbuchem... To Kámen se vymkl z kontroly příliš pyšných mudrců... země se otvírá a

pohlcuje Sodomu a Gomoru... Bezedná jizva se zalévá hořkou vodou a stoupá z ní kouř jako z vápenice. Ano, ten hřibovitý oblak smrtícího ohně jednou nazvou baziliškem, netvorem měnícím ráj v poušť...

A Eccard v téže vteřině uviděl Mojžíše na hoře Sinaj, kde během čtyřiceti dní zachycuje do dvou kamenných desek strašlivou sílu padající z nebe, sílu, na níž nesmí pohlédnout, aby ho nerozměnila na prach a nerozprášila ve světelném oblaku. Pouze Eccardovi teď bylo dáno spatřit, jak se mezi dvojicí desek chvěje věčný plamen, který za noci září jako ohnivý sloup a za dne víří písek v děsivém víru. Pocítil bázeň i oddanou důvěru těch, kteří následovali část Boha, nesenou v bezpečnostní schránce v čele jejich zástupu. Pochopil, proč musel být postaven chrám, aby Kameny byly v bezpečí. Ano, Kameny: jsou dva podle zákona Čísla a Míry. Pouze tím, že se jeden přiblíží k druhému, začíná božská síla působit. Kdyby však byla Míra překročena a Kameny se dostaly k sobě příliš blízko nebo se dokonce dotkly, pak by mohl nastat konec světa! Viděl, jak jsou potají odváženy, jak je několik zasvěcenců veze na lodi pod rouškou noci proti proudu nějaké velké řeky... a pak je nesou přes hory... do země lidí, jejich kůže je temná jako staré dřevo... daleko od Izraele... do bájně země Zefir, do země královny ze Sáby a tajemného kněze Jana... Tam je třeba hledat... Meč zaražený do protější skály roste a jeho stín stoupá k nebi jako gigantický kříž...

Jagues měl najednou pocit, že oslnivý jas nad zálivem potemněl. Odněkud z výšin sem padl stín a naráz se ochladilo. Snad kroužící luňák zakryl slunce? Ne, je to něco mnohem většího, strašlivý netvor přilétající neslyšně z hlubin pouště na blanitých netopýřích křídlech. Snáší se níž a níž, napřahuje pařáty po bezbranných červech na úpatí skal, oči mu temně rudě žhnou a Jagues poznává nesmiřitelný pohled upalovaného Richarda z Carcassonu...

Něco se zlomilo, obrazy, kterých se Eccard už téměř dotýkal, se roztrhly na tisíce střepů, jak křehký pohár po nešetrném úderu. Rytíř ucítil v týle závan mrazivého větru, dech blízké Smrti... Prudce vzhlédl. Přímo nad ním se tyčila silueta štíhlého muže v dlouhém vlajícím burnusu beduínů, jako by se tam pojednou zhmotnila.

„Ali,“ vydechl Eccard překvapeně, „jak jsi nás našel?“

„Čekám tu na vás,“ řekl Syn Svaté skály a ústa se mu podivně chvěla. Vsunul ruku pod plášť a pak ji prudce pozdvihl vzhůru. Zaleskla se v ní dlouhá, tenká dýka s rukojetí ve tvaru zauzlovaného hada.

„Sabbät!“ zachrčel Ali ibn Tamür a zamířil jejím hrotem na šíji nahého a bezbranného Eccarda. „Dýka Svaté války touží po krvi!“

Teď i Jagues procitl z omámení a zděsil se. Rychle se sbíral ze země, klopýtal a klouzal v sypkém šterku, ještě nikdy se mu nezdála vzdálenost několika loktů, dělící ho od meče zaraženého do skály, tak nekonečná. Jako by se pohyboval ve snu, jako by se brodil hustou kaší brzdící každý jeho pohyb... Už zdaleka natahoval ruku, roztažené prsty se blížily k jílci – a vtom z meče vyskočil roztřepený fialový blesk, kmitající jako hadí jazyk. Jagues ucítil palčivou ránu, která ho zbavila dechu a mrštila jím naznak zpátky do písku...

Eccard se sotva stačil pohnout, když ostří dýky svištivě rozřízlo vzduch. Ali však v poslední chvíli nepatrným pootočením zápěstí dal úderu jiný směr. Tenký hrot těsně minul rytíře a pak se s tichým křupnutím zabořil do Aliho těla. Syn Svaté skály přitlačil rukojeť i druhou dlaní a zarážel si assassinskou dýku stále hlouběji mezi žebra. Po bílém oděvu se mu zvolna rozlévala rudá skvrna.

„In Allah!“ zachroptěl a padl tváří mezi solné ostrůvky.

III.

Šakal polekaně vyštěkl a odskočil od prahu jeskyně, kde odpočíval ukryt před palčivým sluncem. Nestávalo se příliš často, aby ho v těchto místech někdo vyrušoval. Se staženým ocasem ustupoval z dosahu dvou mužů, kteří se sem šplhali příkrým srázem zdola od jezera a vláčeli něco těžkého.

„Tady bude stín a klid,“ řekl Eccard a opatrně složil své břímě pod prolomeným obloukem vstupního otvoru. Z nitra skal vál studený vzduch a příjemně ochlazoval rozpálené tváře.

Jagues se beze slova zhroutil vedle zraněného beduína. Dosud se nevzpamatoval z šoku způsobeného tajemným bleskem, hlavu měl dutou jako do dna vypitý sud a hučel mu v ní mořský příboj, v jeho duši se převalovaly vlny nějakého dávného divokého moře, protože to, které se teď lesklo v hloubce pod jejich nohama bylo nehybné, hladké... mrtvé...

„Chtěl tě zabít, pane,“ vypravil ze sebe konečně.

„Vím,“ řekl stroze rytíř a sklonil se nad Alim. Roztrhl beduínův oděv a zkušenými prsty ohmatával ránu. „Zatracený hrot,“ zamručel, „jako jehlice... zajede hluboko... podej mi...“

„Ještě jsi nepochopil, pane, že on je tvůj zlý stín!“ rozkřikl se Jagues rozhořčeně, „ještě pořád ho chceš léčit? Zbav se ho! Je to vtělení d'ábla!“

Eccard ho odstrčil a sáhl po své brašně. V tu chvíli se kolem jeho zápěstí sevřely Aliho prsty.

„Pozor, pane!“ vyjekl Jagues a popadl kámen.

Ali nechával oči zavřené, ale s křečovitým úsilím táhl rytířovu ruku k ozdobně malovanému váčku na své hrudi. Eccard pochopil a otevřel ho. Na dlaň se mu vykutálelo několik voskovitých žlutavých kuliček.

„Do žhavého... uhlí...“ zachroptěl Ali, „omamný kouř... pak zavalte vchod kameny... nechte mě tu... naposled ochutnat příslib ráje...“

„Ten derviš ti je nosil ve stříbrné holi?“ zeptal se Eccard téměř s jistotou.

Ali pokývl. „Vyslanec Starce z Hory.“

„Už dávno mu sloužíš?“

„Otec mě nazval Synem Svaté skály... zasvětil mě Alláhovi... on mě poslal... abych donesl jeho meč mocnému Starci na horu Alamút... Stařec z Hory je slepý a přesto je jeho pohled strašný... dívá se z hlubin duše a vidí svět bez masek a falešného pozlátka... Odvážil jsem se ho zeptat, proč náš svět propadá zkáze... Je málo víry, odpověděl mi, podívej – luskl prsty a ukázal mladému sluhovi, co stál za jeho křeslem k oknu. Skoč! – přikázal mu. A chlapec se s úsměvem vrhl do propasti... Vidíš, řekl Stařec, který byl slepý, tak vypadá pravá, poslušná víra... A dal mi vypít nápoj blaženosti a dal mě odvést do komnat vykuřovaných sladce omamným dýmem... a moje duše se odpoutala od mrzkého těla a putovala rajskými zahradami, kde překrásné dívky tančí na obloucích duhy nad potůčky, ve kterých proudí voda, víno, mléko a med... a pak jsem se probudil zpátky do vyprahlé pouště, do ošklivého světa... do pekla našich životů... prosil jsem a plakal, abych se směl vrátit, trpěl jsem hůř než zvíře, ďábel mi dráсал útroby a kroutil mě v křečích...

Jednou se vrátíš do sedmého nebe, řekl Stařec z Hory, jednou se tam vrátíš, jestli zemřeš při plnění Alláhovy vůle, která se vyjevuje mými ústy. A vložil mi do dlaní dýku Svaté války. Jdi, řekl, jdi a zabij toho, na nějž Alláh mým prstem ukáže!

Zabil jsem... a zůstal jsem v pozemském pekle... abych vydržel, posílal mi občas Stařec po stříbrném dervišovi další malý příslib ráje... trochu hašiše, trochu posvátného konopí... a já znovu zatoužil vrátit se do sedmého nebe... a pak řekl derviš na hoře Nebo: Stařec ti přikazuje – sleduj templáře Eccarda, nespouštěj ho z očí... on jde za tajemstvím, jdi s ním

jako stín a nedovol, aby se něco dozvěděl...

Snažil jsem se zabránit nejhoršímu, nemusel jsem tě zabít, kdybych tě dokázal uchránit před poznáním... nechtěl jsem tě zabít, i když dýka byla stále připravena... měl jsem tě rád, effendi, byl jsi na mě tak dobrý... byl jsi jako můj bratr... ošetřoval jsi mé rány a dělil jsi se se mnou o svůj chléb – a já nevděčník pořád držel pod pláštěm připravenou dýku... zoufal jsem si... peklo bylo čím dál horší a ráj mi unikal... to moje dýka probodla rabína Jósafata Eliachora... to já chtěl zabít jeho dceru, která mě pořád podezírala... stál jsem nad vámi s dýkou, když jste se milovali, čekal jsem trpělivě až usnete a trpěl jsem jako zvíře, vzpomněl jsem na Saliku, která byla kdysi tak blízká mému srdci... tak se stalo, že jsem váhal déle, než bylo nutné, židovka se probudila a spatřila dýku... asi myslela, že jsme domluveni... utekla, ale ty ses neprobudil a já věděl, že teď už mi nezbývá než zabít tebe... ale nedokázal jsem to... ďábel mě chytil za hrdlo a dusil mě... v poslední chvíli jsem strhl ruku stranou... nemohu vstoupit do sedmého nebe... nedokážu to... židé mě našli, když jsem bojoval s démonem a rabínova dcera na mě ukázala prstem: To je vrah mého otce! I mě chtěl zabít! Nedokončil jsem úkol a měl jsem zemřít! Za to bych se navěky propadl do nejhlubší gehemmy! A tys mě zachránil! Tys mě zachránil, abych se mohl ještě jednou pokusit o tvé zabití a tak vše napravit!“

Ali zaúpěl a zakryl si dlaněmi tvář.

„Jsem ztracen, příteli, jsem ztracen... Zazdi mě v jeskyni a naplň ji omamným dýmem, dopřej mi poslední sen, než se propadnu do Nicoty!“

„Splním tvé přání,“ řekl Eccard tiše, „spolehni se, Ali ibn Tamüre, Synu Svaté skály.“

IV.

Svěží jarní vítr rozevlál černobílý templářský prapor nad hlavami shromáždění, které se toho jarního dne sešlo na starobylém posvátném pahorku nad řekou Eurou v samém srdci Francie.

„Svatý Bernard,“ šeptali si místní sedláci, když mezi rytířskými plášti zahlédli kutnu cisterciáckého opata. Ozbrojené strážce udržovaly dav v patřičné vzdálenosti a tak nikdo z venkovanů a měšťanů nemohl zaslechnout, o čem ten velebný stařec hovoří s mladým, vyhublým a do tmavohněda opáleným mužem, kterého tu nikdo neznal.

„Bůh nám dopřál vidět, jak se naše sny naplňují,“ říkal právě Bernard s potěšeným úsměvem, „a jsem věru rád, milý synu, že jsem se v tobě nezklamal.“

Eccard jen uctivě sklonil hlavu. Nechtělo se mu hovořit. Všemi smysly vnímal podivuhodnou sílu, která obtáčí Svatý pahorek. Dávná Černá matka tu stojí patou na hlavě podzemního draka. Tam nahoře u studny je zpola zavalená umělá jeskyně a nad ní torzo nedostavěného kostela. Tři obrovské kameny vzepřené o sebe v rezonančních bodech čekají, až je po tisíciletích opět někdo rozezní...

Hudba kamene a světla! Tenkrát u Mrtvého moře to pochopil. Najednou jako by se mu v hlavě rozsvítilo a věděl docela bezpečně, že ony návody ke stavbě chrámu nalezené v Šalamounových stájích jsou cennější, než si většina pátračů myslela. Mocný Kámen nelze totiž použít, pokud člověk není na setkání s ním připraven. Kámen zabíjí nezasvěcené, jeho síla je pro obyčejnou lidskou duši drtivá. Proto je důležité mít napřed chrám, schránku, kamennou archu vystavěnou podle zákonů Číslo a Míry, podle souřadnic řádu světa. Teprve kdo má schránku, zvanou ve starých mystériích gradal, může v ní uložit Kámen Mudrců, který v sobě pojímá všechny Zákony

Stvoření. Ten, kdo je strážcem Kamene, dokáže pak s ním činit zázraky, může z ničeho dělat mnohé a z mnohého nicotu! Pak je téměř roven Bohu! Tenhle plod je zakázáno trhat nevědomým, protože by – i v dobré víře – páchali víc škody než užitku.

I já jsem dosud nevědomý, pomyslel si Eccard, jenom tuším obrysy něčeho děsivě krásného, něčeho nekonečně velkého a zároveň nekonečně malého...

V Jeruzalémě si Eccard nechal pořídit opisy překladů posvátné geometrie a spěchal s nimi do Francie. Jenže týrský biskup se nehodlal jen tak vzdát. V marseillském přístavu už na rytíře čekala stráž, aby ho zatkla pro podezření ze zrady, paktování s nepřítelem křesťanstva a kacířství. Dali mu dost času, aby v temné a vlhké věžní kobce přemýšlel o mystériích světla.

Vypadalo to, jako by i Bernard dával od případu ruce pryč.

„Ano, je synem upáleného kacíře,“ prohlásil blahoslavený opat před soudem. „Dal jsem mu příležitost, aby se napravil. Ovšem do jeho duše může nahlížet jen Bůh a pouze ten ví, zda-li je Eccardovo smýšlení upřímné. Co se skutků týče, poslal jsem s ním svého věrného člověka a ten v mém jménu střežil každý rytířův krok!“

Načež předvolali na lavici svědků Jaguese.

Zbrojnoš byl rozčilený a zmatený z tolika vznešených a přísně se tvářících soudců, toporně se ukláněl na všechny strany a při přísaze se zajíkal a koktal.

Soudci se pousmáli nad jeho prostotou.

„Cítil jsi při svém putování s rytířem Eccardem přítomnost ďábla, Jaguesi?“ zahřímal na něj hlavní inkvizitor.

„Ano, ctihodný otče,“ hlesl Jagues stísněně.

V soudní síni to vzrušeně zašumělo.

A Eccard se zachvěl.

„V jakých skutcích se ďábel projevoval?“

„Byl v jednom assassinovi, ctihodný otče. Ten strašný pohan byl poslán, aby mého pána zabil a nedovolil tak křesťanům poznat zbožná tajemství. A viděl jsem na vlastní oči, jak ten ďábel zvedl dýku, aby zabil modlíciho se rytíře – a pak ji se strašným řevem vrazil do vlastního srdce. A rytíř Eccard mu po křesťansku odpustil, v náruči ho odnesl do jeskyně a ten pohanský pes, i když je to k nevíře, ale já to slyšel na vlastní uši, ten machometán před smrtí trpce litoval svých skutků a bál se věčného zatracení. Byl to učiněný zázrak, ctihodný otče... Já jsem jen obyčejný člověk a tak jsem myslel, že by bylo nejjednodušší do toho pohana hned předem vrazit kopí, protože se mi vůbec nelíbil. Ale můj pán mi ukázal, jak jedná opravdu zbožný muž a zastyděl jsem se před ním za svou sprostotu.“

Po Jaguesových slovech zavládlo dlouhé ticho, rušené jen dojatým posmrkáváním mezi diváky.

Pak opat Bernard pozdvihl dlaně k nebesům. „Hle, Bůh skrze ty nejmenší zjevuje pravdu! Já nemám, co bych dodal!“

Vzápětí soud zprostil Eccarda z Carcassonu jakékoliv vinny.

Jestli se ještě někdy vrátím do Svaté země, pomyslel si teď Eccard, vím, koho vzít s sebou. Hledal pohledem v houfu prostých zbrojnošů a sluhů na okraji prostranství. Zdálo se mu, že zachytil Jaguesův spiklenecký pohled se šibalsky přimhouřeným okem. Ano, musíme se tam vrátit! Tohle všechno je teprve začátek Velkého Díla!

Sbor mnichů zanotoval velebný chorál, v jehož tónech zaniklo skřípění posouvaného kamene. Několik dělníků pomocí lan zvedalo sloup, jehož stín určí kruhové jádro budoucí svatyně. Základní kámen katedrály v Chartres byl vztyčen...

ĎÁBLŮV KLÍČ

Tam, kde se prastará řeka Mže hadovitě kroutí ve stínu rozeklaných skalních útesů a černých lesů, v tajemném kraji mezi Křivoklátskou vrchovinou a Českým krasem, v místech vyhaslých milířů a opuštěných pytláckých skrýší, u záludných brodů, v chalupách převozníků a v mlýnech poznamenaných povodněmi, tam všude jsem nacházel útržky tajemného příběhu. Něco utrousil málomluvný hajný mezi dvěma obláčky z dýmky, více věděl starý horník a hledač pokladů... Ovšem rybář, číhající na legendární obrovskou štiku v Černé tůni, to označil za mylnou domněnku – a výřečná hospodská od Krále Václava uvedla podrobnosti, které byly v naprostém rozporu s tvrzením všech předcházejících vypravěčů. Byl jsem zmaten. Které verze se přidržet? Vždyť ani místní lidé přesně nevědí, kudy kdysi vedla bludná pouť pasáčka Matěje! Raději jsem schoval mapu a svěřil se kompasu fantazie. Kráčel jsem lesy a jako bych slyšel za svými zády klapání oslích kopýtek, zbožné mnichovy vzdechy a studentovy ironické poznámky. Jako bych se já sám stal oním pasáčkem zpočátku 17. století a ohromenýma očima chlapce, jenž poprvé vykročil za humna rodné vsi, vnímal proměnlivé obrazy zdejší krajiny, naplněné magickým příšeřím dávných věků...

I.

Pronikavý skřek probudil ozvěnu mezi vrásčitými skalními sloupy, tyčícími se jako neschůdná stěna nad Suchomastským potokem. Stín letícího ptáka padl na chlapce, který ležel až nahoře nad nimi, na vyprahlé planině Kotýzu, stočený pod lískovým keřem do klubíčka jako spící štěně. Teď sebou trhl, prudce se posadil a protíral si oči oslepené snem. Co to bylo? ptal se sám sebe zděšeně, snad ne skalník? Jak jsem mohl tak znenadání usnout?

Zapátral pohledem po hřbetu travnatého kopce, kde se mezi roztroušenými bělavými balvany zvolna pohybovaly světlé a tmavé body. Klinkání zvonců a pobekávání znělo ze všech stran. Stádo se mu za tu chvíli pořádně rozběhlo! Sevřela ho úzkost, když si povšiml, jak západní obzor potemněl. Slunce se schovalo za hrozivou hradbu mračných hradů. Jestli se mu nepodaří shromáždit ovce a zahnat je domů dřív, než se strhne bouřka, bude zle. Na zádech mu dosud žhnuly čerstvé jizvy od sedlákova uzlovitého biče a v duchu jako by slyšel jeho švihy, hvízdavě protínající vzduch. Otrásl se při té představě. Život sirotka není snadný a okoralou patku chleba si musí perně zasloužit!

Chvatně počítal, spletl se a začal znovu... Sedmnáct, osmnáct, devatenáct... Polilo ho horko. Dvacátá opravdu chybí! Co dělat? Bez ní se nesmí vrátit!

Vyskočil a rozběhl se svahem vzhůru, veden jiskřičkou naděje, že ovce se zatoulala na odvrácenou stranu hřebene, do spleti trnkových a šípkových houštin. Hodnou chvíli tam zápolil s větvemi plnými trnů, přelézal ostré skalní hrany, smekal se a klouzal v lavinách drobného šterku. Volal, prosil, vyhrožoval, sliboval a proklínal.

Plný odřenin a šrámů se bezradně zastavil v místech, kde náhorní planina náhle končila zrádnou propastí. Závratný sráz byl zbrázděn spoustou puklin, hlubokých příčných roklí s kolmými stěnami, přes jejichž horní okraje přerůstal mech a vousaté klásky kavylu, vytvářejí tak smrtonosné pasti. Člověk šel po pěšině a najednou se mu země pod nohama otevřela; na každém kroku tu hrozil pád do hlubiny. Proto se sem málokdo z vesničanů odvažoval.

„Hou!... Kde jsi, Bělko?... Ozvi se, ty mrcho stará! Hou!...Hou!“

Poryv větru urval hochovi slova od úst a s kvílivým chechtotem je odnesl do dále. Pasáček si vzpomněl na skalníkův hlas, který ho probudil z příjemného snění o makových buchtách, a s obavou vzhlédl k vrcholu útesu. Nasedí tam snad onen obávaný černý krkavec se třemi hlavami, které se prý svíjejí jako klubka hadů a z jejichž pootevřených zobáků šlehají žluté plameny? Skalník, kuhán, húkavec, rarach... Má mnoho jmen, ale je nepochybné, že srazí ze skály každého, kdo se odváží proniknout do jeho království! Pasáček zaťal prsty pravé ruky křečovitě do výstupku kamene, zatímco levicí horečně lovil pod svojí chatrnou halenou. Proboha, snad nevytrousil snítku kapradí, utrženou o svatojánské noci!... Vydechl ulehčením, když zjistil, že je na svém místě poblíž srdce. Hned se cítil bezpečněji. Všiml si, že jakýsi krkavec – pravda, docela obyčejný a jen s jedinou hlavou – plachtí mezi skalními hroty, nechává se unášet větrem a s hlasitým skřekem mizí v šeru blížící se bouře.

Byl to opravdu skalník? Nebo jen přelud, malovaný strachem a barvami fantazie? Kdo ví? Pasáček, jemuž vesničané říkali Matěj, pevně věřil, že i v obvyklých předmětech, kamenech, stromech, ptácích a zvířatech, se mohou skrývat démonické a velmi nebezpečné bytosti. Ovšem chvíle, kdy je lze zahlédnout v jejich skutečné podobě,

přicházejí velmi zřídka...

Není právě teď taková podivná chvíle? Mezi těžkým přikrovem mračen a vzdálenými kopci na obzoru zazářil žlutavě popelavý pruh a utopil krajinu v neskutečném přísvisu; chlapec měl pocit, jako by se ocitl na dně hlubokého jezera. I vítr najednou zmlkl a v nastalém úzkostném tichu dolehlo k pasáčkovým uším žalostné zabečení. Srdce mu rázem prudčeji zabušilo: Bělka! Její hlas jako by zněl odněkud z nitra skály. Že by skalníková pomsta? Zaklel snad ovečku navěky do kamene? Ne, určitě musí být někde poblíž otvor, kterým zvědavé zvíře prolezlo nebo spadlo dovnitř.

„Bělko! Hou! Hou! Tady jsem!“ volal a opět naslouchal, aby si ujasnil, odkud k němu ovčí bečení přichází. Spustil se na kolena, lezl po čtyřech a prohmatával keříky a trsy suchých trav před sebou. Opatrnost byla na místě; v jednu chvíli se mu prsty propadly spleť stébel do prázdna, slyšel, jak uvolněné kaménky narážejí na stěnu a dlouho, velice dlouho padají někam dolů. Se zatajeným dechem vycouval ze slepé uličky a pokusil se obejít skrytou propast. Ucítit, že hlubina se teď otvírá vpravo i vlevo od něj, že bujné traviny pod jeho kolena pokrývají deskovitý balvan, která zřejmě kdysi spadl do hrdla pukliny a překlenul ji na způsob úzkého můstku.

A pak to uviděl: šikmé sluneční paprsky ozářily místo, kde se puklina uzavírala jako čepele nůžek. Sbíhající se skalní stěny svým dotykem vytvořily klenbu v podobě lomeného gotického oblouku. Vzápětí ten obraz opět zmizel, neboť sluneční svit byl uhašen mračny těhotnými bouří. Ve změti stínů by těžko někdo mohl tušit přítomnost skrytého otvoru; pasáček si však pamatoval směr.

Po delším úsilí se dostal až k ústí tajemné jeskyně. Obezřele nahlédl dovnitř: zdálo se mu, že v šeru tam rozeznává obrysy ovčího těla.

„Bělko, vydrž! Už jsem u tebe!“

Radost nad tím, že hrozba výprasku ztrácí svoji neodvratnost, ho zcela ovládla. Zapomněl na strach, rychle se protáhl úzkým vchodem do těsné sluje – a zařval hrůzou!

O zadní stěnu se opíral fext. Stál tam, prkenně ztuhlý a na kost vysušený, s tváří hnědou jako staré dřevo, a strnulý pohled prázdných očních důlků upíral na příchozího.

Pasáček chtěl rychle utéct, ale nemohl ve svém rozčilení najít vstupní otvor, zoufale hmatal podél studené stěny a třesoucími se rty šeptal: „Ne... ne... nech mě... nesahej na mě...“ Pak si vzpomněl na mocnou snítku kapradí, která tak snadno zahнала obavy ze skalníka. Sevřel ji pevně v pěsti a odvážil se znovu na fexta podívat.

Nepohnul se. Proč by se také měl pohnout? Je přece dávno mrtvý. Dva stojí v márnici na místním hřbitově, stáli tam už za dob dědů dnešních dědů – a nepohnuli se od těch dob ani o píd'. Fext býval člověk jako my, jenže prodělal tajemné kouzlo a jeho tělo se stalo nezranitelným. Zůstalo nezranitelné i tehdy, když ho duše opustila. Nemůže zetlít. Jenom vyschne jako mrtvý brouk...

Opravdu se nehýbá? Ne, to se jen na jeho hrudi něco zalesklo v mlhavém světle blýskavice, dopadajícím sem zvenčí. Co je to? Nějaký přívěsek... šperk... Ne, je to klíč! Zvláštní klíč... trochu připomíná kovový fazolový stonek, zakroucený na jedné straně do spirály, zatímco na druhé straně se člení do řady různě vysokých zoubků...

Pasáček naprázdno polkl. Rázem zapomněl na hledanou ovečku i na své strasti. Vybavily se mu pověsti o bájných pokladech. Nikdo nenajde poklad bez mocného klíče. Je jisté, že před lety se skrývali v jeskyních Kotýzu loupežníci. Kde zanechali naloupené zlatáky, když je kat rozvěsil po šibenicích k radosti krkavců? Tohle bude jistě tělo jejich vůdce, kterého se tehdy nepodařilo polapit. Říkalo se, že po něm marně střílel celý pluk mušketýrů. Kulky se mu prý vyhýbaly, jako by se

odrážely od neviditelné stěny. Ano, byl nezranitelným fextem a zemřel teprve stářím, sám ve své tajné skrýši. Klíč od pokladu nosil samozřejmě při sobě, klíč, kterým se odmyká okovaná truhlice, plná jiskřivých, těžkých minci... Chlapec už v duchu slyšel jejich vábné cinkání. Stačí najít odvahu, vztáhnout ruku – a bude navždy konec bití a ústrků, konec vší bídy a trápení. Sirotek Matěj, pasáček z Koněprus, se stane velkým pánem. Bude sám rozhodovat, co chce a nechce dělat, bude jíst maso a koláče a plné mísy makových buchet, bude... Nic velkolepějšího si už ani nedovedl představit.

Má se toho odvážit? Popošel blíž a s tlukoucím srdcem pozoroval fexta. Všiml si, že umrlec má mezi uchem a ramenem zaprášenou pavučinu – to je důkaz, že už se opravdu dávno nepohnul.

Chlapec se zhluboka nadechl, přimhouřil oči, prudkým hmatem sevřel klíč a škubl za koženou šňůrku, na níž byl zavěšen kolem krku vysušence. Křuplo to. Pasáček polekaně odskočil, ale klíč už držel a nepouštěl ho. Zdálo se mu, že fext se nachýlil dopředu, jako by se po něm chtěl vrhnout; záblesk sinavého světla ozářil vnitřek jeskyňky a rachot hromu rozechvěl skalní stěny...

Pasáček s křikem vyběhl ven, drápal se po čtyřech srázem, klíč držel v zubech, aby měl volné ruce. Zběsilý víchř se do něj opřel, déšť ho vztekle bičoval a sekal mu do tváří, z hřebene se řítíl kalný proud a jako vodopád se klokotavě ztrácel v bezedné propasti. Blesky se křižovaly s ohlušujícím burácením, hroty skal sršely ohněm a rozstříkávaly kolem gejzíry jisker. To jistě hejna skalníků klapala ohnivými zobáky a snažila se drzého troufalce srazit do hlubin. Cítil nad sebou svištění jejich černých perutí a slyšel chechtot těch démonů, soutěžící s rachotem hromu. Oslepil ho záblesk bílého světla – a rozhostilo se hluboké ticho. Kolem něj najednou nebylo nic než prázdno, absolutní prázdno bez konce... A připadalo mu, že hebká ruka

něžně otřela jeho mokré čelo a slzící oči...

„Maminko,“ zašeptal.

Na svoji matku si nepamatoval, ale v té chvíli měl pocit, jako by usínal v jejím náručí. Klíč ležel na jeho rozevřené dlani a tajemně se třpytil.

Když se probíral z mdlobného omámení, nebyl si jist, jestli je dosud živý, nebo už se ocitl v jiném a krásnějším světě, o kterém tak barvitě kázal farář každou neděli v kostelíku sv. Jiří. Ležel schoulený v hlubokých závějích suchého listí pod převisem. Nevěřicně se zahleděl na zlatě planoucí skály nad sebou. Celá hora z ryzího zlata! Je to možné? Asi jsem opravdu v nebi... Ne, to klíč, který ho studí v prstech, mu odemkl říši pokladů!

Ale bylo to jen večerní slunce, které dalo deštěm omytým útesům nad Suchomastským potokem rzivou barvu starého zlata, zatímco nachová hradba mračen se zlobným pobroukáváním ustupovala k východu.

Teprve teď se pasáček vzpamatoval natolik, že si vzpomněl na své ovce. Chvatně se vyšplhal zpátky na hřeben; marně se však rozhlížel. Stráně, zbrázděné hlubokými koryty, které vymlela voda, ženoucí se ještě před chvílí v přívalech dolů, byly pusté. Nezbývalo než doufat, že stádo se ve zběsilém úprku před bouřkou nezřítilo rovnou do skalníkovy podzemního království. Určitě ne, ujišťoval sám sebe pasáček, ovce jsou chytré, mnohem chytřejší než někteří lidé, a starý, moudrý beran je určitě zavedl na pěšinu k domovu. Vzápětí si představil vzteklou grimasu na hospodářově tváři, až zjistí, že ovce jsou zpátky v ohradě a pasáček nikde. Bezděky se schoulil a zakryl si lokty hlavu, aby se chránil před bolestivým švihnutím...

„Jsem to ale hlupák!“ zasmál se hned nato svému zbytečnému strachu. „Mám přece klíč! Nevrátím se k

sedlákov!“

Na dnešek ještě vydrží o hladu. Až se setmí, zajde nenápadně za babicí, co sbírá léčivé kořeny, vyrábí mocné škapulíře a pomáhá dětem na svět. Zeptá se jí, jak se zaříkávají poklady. Ona to určitě bude vědět.

Vzácný klíč si přivázal motouzkem kolem krku a pak se zvesela vydal do údolí. Pohvizdoval si a utrženým proutkem furiantsky srážel hlavy bodláků. Svěží večer rozsvítil první hvězdu, a ta na oblohu přivábila celý roj svých družek. Chlapci se zdálo, že na něj spiklenecky mrkají, že je to hrst zlatáček, rozhozená po temném sametu nebe.

Tíseň se k němu vrátila, až když sestoupil hlubokým úvozem k potoku. Ze tmy k němu dolehlo jednotvárné klapání mlýna, ale Matěj se vyhnul rozblácené hlavní cestě a odbočil pěšinkou doprava, kde pod táhlým hřbetem Zlatého koně bylo rozseto pár chalup s rozčepýřenými doškovými střechami, takže připomínaly spíš vrabčí hnízda než lidská obydlí. Z dřevěných, hlinou omazaných komínů se kouřilo a malými okénky probleskovaly teplé zákmity ohně. Jak by bylo příjemné natáhnout se k vyhřáté peci, cítit, jak promočené hadry na těle vysychají, a lačně nasávat vůni vařící se mastné polévky a čerstvě nakrojeného chleba... Zatím se však plížil jako zloděj zadem, přes humna, prodíral se kopřivami podél rozpadlých plůtků, přelézal hnojiště a kryl se za hranicemi naskládaných polen. Od stodoly se neslo naříkavé vytí psa. Proč to zvíře tak podivně a zoufale kvílí? Zlobí se, že ho pán uvázal k boudě? Asi ano, ale je to divné; v tuhle podvečerní dobu sedlák psy obvykle vypouští, aby odradili zloděje a nevíтанé návštěvníky. Z ohrady zabečela ovce. Tak stádo přece našlo cestu...

Matěj najednou strnul a rychle uskočil do stínu kůlny.

Překvapivě blízko zaslechl nepříjemně povědomý hlas. „Je to hlupák, lenoch a všivý darebák,“ říkal právě sedlák.

S kým to hospodář rozpráví?

Pasáček popolezl po břiše dopředu, nadzvedl se na loktech a opatrně nahlédl mezi plaňkami plotu do dvora. Spatřil dvě temné postavy, které se zastavily na pět kroků od něj. Jednu z nich poznával podle vypelichané beranice, vesty se stříbrnými knoflíky a širokých kalhot, zastrkaných do věčně zablácených holínek. Ten druhý byl nějaký cizinec, nejspíš dost vznešený pán, celý v černém, upnutý do dlouhého kabátu, jenž mu sahal až na paty, a s černým širákem na hlavě.

„Já bych ho zkontroloval,“ promluvil cizinec hlubokým, sametovým hlasem, v němž bylo možno vycítit náznak skrytého úsměvu, „nemusíte mít obavu, hospodáři. Vy se ho, jak vidím, rád zbavíte a já zrovna potřebuji malého pomocníka. Peněz mám dost a je bohulibé postarat se o sirotka... Nemám pravdu?“

„Mno,“ zavrčel sedlák, „jenže jeho výživa mě, milej pane, něco stála. Nevěřil byste, co toho takovej střízlík sežere. A taky jsem mu dal kazajku a boty na zimu...“ Rázem zmlkl, když v cizincově ruce spatřil slibně chřestící měšec.

„Za kolik ho prodáte?“ řekl černý muž úsečně a v tónu jeho hlasu zaznělo najednou něco mrazivého. Pootočil se a pruh světla z protějšího okna padl na jeho tvář.

Pasáček si musel pěstí ucpat ústa, aby nevykřikl. Mráz mu přešel po zádech a zuby se mu rozjektaly hrůzou.

V rysech obličeje tajemného černého muže rozeznal naprosto jednoznačně podobu vysušeného fexta z kotýzské jeskyně!

II.

Pasáček Matěj zděšeně prchal od vesnice, kde strávil sice neradostné, ale přesto poměrně bezpečné dětství. Bití a ústrky

mu teď připadaly jako zlaté časy v porovnání s bezejmennou hrůzou, která se před ním otvírá... Jak jen mohl v omámení vidinou pokladu zapomenout na tak důležitou věc, zdůrazňovanou ve všech strašidelných historkách o fextech: Nezničitelný mrtvý si vždycky přijde pro to, co mu bylo sebráno! Nesnese, aby byl okraden, aby byl něčeho zbaven třeba jen omylem... Cožpak v sousední vsi nezešílel hrobník, jemuž fext noc co noc kvílel pod okny: „Vrať mi moji kost!“ Ani zahazením předmětu se člověk nezbaví vytrvalého pronásledovatele... Bylo by tu jedno řešení: Vrátit se do tajné sluje a zavěsit klíč zpátky na krk mrtvého. Ale kde k tomu vzít odvahu?

Určitě bych ten vchod podruhé nenašel, ujišťoval pasáček sám sebe, je vidět jen při zvláštním předbouřkovém světle. Možná se otvírá jen jednou za sto let a ta chvíle už minula... A kromě toho, cožpak na vlastní uši neslyšel, že ten černý nežádá jen klíč, ale přímo jeho, Matěje? Nelitoval by za něj zlatáků! Proč? Chce ho jistě krutě ztrestat za opovážlivost. Tady už nic nepomůže, nezbývá než utíkat, prchat co nejdál, zmást stopu, přežít dnešní noc, přežít do rána, dočkat se spásného světla – a pak, za bílého dne, se vrátit pro poklad. Odemčením truhlice se fextova moc zlomí, to je víc než jisté...

Vůbec to nebylo jisté. U záhadných bytostí, jako jsou fextové, skalníci, skřítci, divoženky a podobná havěť, není nikdy nic jisté. Jenže nebohý pasáček se potřeboval držet alespoň nějaké naděje.

Pustil se na opačnou stranu, pryč z dosahu nebezpečných slují Kotýzu. Vyhnul se úvozu, jímž sestupovala do vsi blátivá cesta, a vydrápal se na kamenitou stráň zvanou Draha, k temnému cípu lesa, který tu svým výběžkem sahal až ke stodolám statků. Měsíc nesvítil a míhavý odlesk hvězd nestačil, aby prozářil stíny kopců a starých stromů. Noční les pohltil pasáčka jako hluboká studna, jako tisíciruký tvor, žijící

vlastním skrytým životem. Matěj si byl vědom hrůz číhajících v hloubi lesních hvozdů, ale strach z fexta ho popoháněl. Zadýchán vběhl do hustého mlází, prodral se jím a ocitl se ve velebné katedrále, kde silné kmeny staletých velikánů podpíraly klenbu utopenou v temnotě. Nahoře se míhaly modravé jiskřičky: možná světlušky a možná lucerničky stromových mužíčků...

Klopýtl o zákeřně nastavený kořen. Vzápětí pod jeho chodidlem praskla suchá větev. Křupnutí se rozlehlo stísněným lesním tichem jako rána z muškety. Pasáček se úzkostlivě ohlédl: snad tím rámusem, proboha, nevzbudil něco dřímajícího v houští! Tušil, že les ho pozoruje; zaslechl chvatný šepot listí, větve se rozhýbaly, dotýkaly se vzrušeně jedna druhé a předávaná zpráva se nesla od stromu ke stromu, pořád dál do nitra lesa.

Znovu se ohlédl. Pocit, že má něco nebo někoho za zády, byl stále silnější. Nesmím se ohlížet, přesvědčoval sám sebe, čím víc se člověk ohlíží, tím je to horší! Zaťal zuby a rozběhl se po stoupajícím hřebeni. Strnul, když se ve světlejším průseku, přímo na hřebenové pěšince, vztyčila proti němu nahrbená, bělavá postava. Lesní stařena!

Rychle plivl před sebe přes zkřížené prsty levé ruky. Ustoupila? Ne, stojí tam dál, čeká na něj! Pasáček raději uhnul z pěšiny a pustil se dolů prudkým svahem. Hlavně se neohlížet! Nevydržel to a přece se ohlédl. Zjistil, že stařena mezitím popošla o hodný kus kupředu...

„Hloupost!“ řekl najednou nahlas a přišlo mu to k smíchu, protože teď jasně viděl, že je to jen bělavá skalka, špičatý kámen poblíž cesty... Vtom mu ujela noha a sjel po zadku srázem dolů. Ani nestačil vykřiknout a už se kutálel v hustém podrostu na dně rokle, kde to páchlo houbami a tlením. Mohutné listy kapradin se nad ním rozkývaly a zasypaly ho sprškou studených krůpějí. Nedaleko něco polekaně vykviklo a

do všech stran se vzdalovalo cupitání mnoha drobných nožek.

„Nezlobte se, skřítkové,“ šeptal vystrašeně pasáček, „nechtěl jsem vás polekat... Já opravdu nerad...“

Dral se po čtyřech ven, rozhrnoval kapradí, všechno tu bylo slizce měkké a vlhké. Odporné a nebezpečné místo! Cestu mu zatarasil ztrouchnivělý padlý strom, vztahoval k němu pokroucené pařáty, z nichž visely dlouhé vousy lišejníků. Matěj zrovna hledal, kudy by tu překážku přešel, když vtom ze tmy za vývratem zazářily okrouhlé, obrovské, nemrkající oči. Plály zlým zeleným ohněm...

Matěj vyjekl, vrhl se zpátky, ale něco ho zezadu chytilo a pevně drželo. Začal se zmítat, šílený strachem, křuplo to a halena, která se mu zřejmě zachytila o zlomený pahýl větve, se roztrhla. Neohlížel se a prchal, hnál se bez dechu houštinami, desetkrát upadl a opět vstal, les mu podrážel nohy, chňapal po něm, snažil se ho zadržet. Pasáček statečně bojoval s neviditelným nepřítelem a přitom tiskl dlaň ke klíči ze strachu, aby nepřišel o svůj jediný poklad.

Nenadále se před ním otevřela mýtina, kde nad vysokou trávou zvolna putovaly šedé chuchvalce mlhy. Stádo pasoucích se srnek polekaně zvedlo hlavy a pak se jedna za druhou dlouhými, plavnými skoky vrhaly do houštin.

„Zatraceně!“ zavrčel vzteklý hluboký hlas – a pak se na krok od chlapce začala vztyčovat mohutná postava.

Pokusil se uskočit do stínu lesa, ale ruka neznámé bytosti po něm chňapla a sevřela ho ocelovým stiskem.

„Nech mě!“ ječel Matěj, „Pust' mě... prosím, pust'... všechno ti vrátím, přísahám... a taky... ještě černou slepici ti přinesu, opravdu... napiješ se krve... její krev je dobrá, lepší než moje, o moc lepší...“

„Co blázníš?“ zatřáslo s ním tajemné lesní zjevení. „Copak mě nepoznáváš?“

Pasáček popadl dech, zmlkl, popotáhl nosem a otřel si slzy.

Hlas přízraku zněl až příliš lidsky. Ucítil povědomou vůni kouře, kterým čpěl medvědí kožich halící toho člověka.

Vždyť je to uhlíř Konrád z Pařezin pod Koukolovou horou!

„Copak hledáš v lese tak pozdě na noc, Matěji?“

Pasáček mlčel, nenapadala ho žádná uspokojivá odpověď.

„Jak myslíš,“ ušklíbl se uhlíř. „Je to tvé tajemství, tak si ho nech pro sebe.“

Sehnul se a z trávy zvedl starodávný samostříl. V natažené těživě vězel připravený šíp. Tichá zbraň, uvědomil si Matěj, i uhlíř ví, že v nočním lese není radno dělat rámus.

Konrád vykročil přes mýtinu. Po několika krocích se zastavil a ohlédl se. „Tak co je? Jdeš nebo nejdeš?“

Pasáček nejistě přešlápl. Znal Konráda dobře, sedlák ho za ním často posílal s trakařem pro dřevěné uhlí. Pamatoval si ho jako tajemnou postavu pohybující se v neustálém kouři milířů; takhle asi vypadá čert, příkládající v pekle pod kotle s úpějícími dušemi. Uhlířovy drsné žerty často uváděly chlapce do rozpaků: jednou mu umouněnými dlaněmi začernil tváře, podruhé mu jakoby nic se slovy „podrž to“ položil na dlaň žhavý uhlík... Kam ho zve teď? Není v tom nějaká zrada?

„Utekl jsi tomu vydřiduchovi, co?“ houkl uhlíř. „Jen se přiznej! Řekni, že jsem na to kápnul! Mlčíš? I to je odpověď. Neboj se. Já být na tvém místě, udělal bych to už dávno. Jen pojď, dneska se můžeš vyspat u mě, krajíček chleba se tam vždycky najde a možná...“ spiklenecky přimhouřil oko, „i kousek šťavnatýho masa.“

Matěj jen nasucho polknul.

„Ale zítra musíš jít dál, rozumíš? Ne, že bych tě nechtěl nechat u sebe, ale znáš lidi... Někdo ze vsi tě zahlídne a hned to za tepla donese sedlákovi. Nerad bych měl nepříjemnosti, vrchnost jen čeká, aby mě mohla skřípnout.“

Matěj se usmál a pokročil k uhlíři. „Já... třeba bych mohl... jestli chcete... pomůžu vám to nést,“ a nesměle se konečky

prstů dotkl pažby samostřílu.

„To je nebezpečná hračka, chlapče. Vezmi raději tohle,“ ukázal uhlíř pod jeden z keřů na protější straně mýtiny.

Ležel tam dost velký pytel. Pasáček si všiml lepkavé skvrny, která prosakovala skrz hrubou pytlovinu; ve svitu hvězd se zdála černá, ale jistě bude červená.

„Měl jste dobrý lov?“

„Pssst!“ přiložil uhlíř ukazovák výstražně na ústa.

Matěj se víc neptal a hodil si pytel přes rameno. Musel popoběhnout, aby dohnal Konráda, který už rázoval dlouhými kroky po úzké, sotva znatelné pěšině, nořící se do březového mlází.

Mlha houstla; třásně a krajky par se svíjely a proplétaly huňatými větvemi v pomalém, zlověstném tanci.

„To nám ještě chybělo,“ mručel v chůzi uhlíř, „rusalky perou prádlo... Přidej, hochu, neloudej se! Rád bych byl za Mrtvým luhem dřív, než cesta nadobro zmizí v tomhle studeném mlíce.“

Matěj dělal, co mohl, ale ten pytel jako by byl čím dál těžší.

Překonali další hřeben a pod nohama se jim rozevřelo široké údolí, v němž se zvlněné moře stromů zvolna potápělo do beztvaré, šedivé nicoty. Nepůsobilo to příliš povzbudivě a pasáček tázavě vzhlédl k uhlíři, který stál na pokraji srázu a napínal oči do mlhy. Co tam chce vidět? On si opravdu troufá sestoupit dolů? O Mrtvém luhu, obklopujícím lesní rybník Čertovák, se vyprávělo dost děsivých příběhů na to, aby se mu zdaleka vyhnul každý, komu je život milý. Jako na potvrzení jeho obav zazněl pojednou odněkud z údolí chraplavý nářek; táhlý, hýkavý řev, tón, který stoupal a klesal a pak skončil tak náhle, jako začal.

„To byl hejkal, vidíte?“ vydechl Matěj a popošel ještě blíž k uhlíři. Jeho přítomnost v něm vzbuzovala pocit bezpečí, i když mu nebylo jasné, co by si uhlíř i se svými mohutnými svaly

počal proti potměšilému lesnímu duchovi.

„Kdo ví,“ řekl Konrád mnohoznačně, pozvedl samostříl a uvolnil pojistku. Teď stačilo jen zmáčknout spoušť, aby tětiva vymrštila smrtící šíp. On chce doopravdy střílet na hejkala? Zbláznil se snad?

Uhlíř začal pomalu sestupovat strání, kryl se ve stínech, občas se opřel o kmen stromu a obezřetně vyhlížel na sráz pod sebou. Chlapec se držel jeho příkladu, ale přece jen se neubráníl tomu, aby nedošlápl na protivně praskající větévku či neuvolnil kamínek, který se harašivě rozběhl dolů.

Uhlíř se po něm vyčítavě ohlédl a dával mu rukou znamení. Matěj strnul na místě a zatajil i dech. Přímo pod sebou teď viděl, jak mezi temnými kmeny probělavá světlejší pruh. No jistě, byla to cesta zařízlá do boku kopce a hluboko rozježděná koly těžkých selských vozů. V kolejích se olověně leskly četné kaluže.

Uprostřed cesty stála obluda. Připomínala neforemný balvan, ale pasáček si dobře všiml, jak se po nekonečně dlouhé chvíli pohnula, zavětrila směrem k nim a zafuněla. Silueta těla se protáhla do délky a nad hlavou zastříhaly nezvykle dlouhé, špičaté uši. Načež tvor opět sténavě zařval.

„Tak tady máš svého hejkala,“ zašeptal uhlíř. „Je to docela obyčejný osel.“

„Co tu dělá osel uprostřed noci?“

„To by mě taky zajímalo. Víš co? Prolez strání tamhle doprava, až k tomu obrovskému dubu. To je památný strom, mezi kořeny má studánku. Možná tam bude někdo spát nebo odpočívat, někdo, kdo patří k tomu oslovi.“

„A vy?“ podíval se pasáček nedůvěřivě na uhlíře. Nechce ho vehnat do nějaké pasti?

„Já půjdu z opačné strany. Neboj se. Kdybys narazil na lotra nebo loupežníka, neujde mému šípu.“

Matěj si tak jistý nebyl. Vzpomněl si znovu na fexta a

bezděky ohmatal klíč. Ne, neztratil ho, pořád se pohupuje na pevné šňůrce pod halenou. Kéž by to byl loupežník! Ale co když ten, kdo přijel na oslu, vůbec není člověk? A co když naříkající osel je naopak člověk zakletý mocným kouzlem do této podoby? Nebude dlouho trvat a nočním lesem budou bloudit dva nešťastně hýkající oslové!

„Netroufáš si?“

„Ale jo,“ povzdechl Matěj.

Odložil pytel a prosmekl se houštím. Ve tmě spíš tušil než viděl majestátní obrovitost stromu, jehož uzlovité větve tvořily klenbu nad cestou a jehož vystouplé kořeny se drtivou silou zatínaly hluboko do kamenité půdy. Vzduch byl plný chvění a vzrušeného šepotu listů. Na rozpraskané kůře kmene, který by stěží objali čtyři muži, byla přibita stříška ze dvou nehoblovaných prken, kryjící svatý obrázek Matky Boží. Matky s tváří tak černou, jako je země, skrze kterou dává všemu život.

Pasáčkovi se ulevilo: tohle je Dobré místo. Vzápětí však zaváhal: Dobré – ale jen pro toho, kdo nemá na svědomí žádný hřích...

U paty stromu se něco pohnulo. Shrbená postava v hnědé kápi klečela mezi zkroucenými hady kořenů a pomalu skláněla hlavu, až se čelem dotkla sepjatých rukou.

Modlí se, čaruje, vzývá Bohy a Démony... S tím nechci nic mít! pomyslel si Matěj a chtěl rychle vycouvat, jenže dub ho chytil smyčkou kořene a podtrhl mu nohu. Pasáček se s velkým lomozem skutálel přímo ke studánce.

Muž v kápi bleskurychle vyskočil, upřel vytřeštěné oči do houští, podzdvihl proti Matějovi kříž stlučený ze dvou křivolakých klacků a přeskakujícím hlasem zařval: „Apage satanas!“

Za zády kapucína se ozval hlasitý, srdečný smích. Otočil se a udiveně zíral na uhlíře, přicházejícího k němu se samostřílem

sklopeným k zemi. „Odstup, nečistá sílo,“ zamumlal mnich, sáhl do záhybů kutny, vytáhl jakousi skleněnou baňku a třesoucími se prsty se pokoušel vyrvat zátku. Nechtělo se mu to podařit.

„S dovolením,“ řekl uhlíř, vzal mu lahvičku a otevřel ji. „To je svěcená voda?“ zeptal se.

Mnich pokývl. „Ze zázračného pramene,“ dodal tiše.

Uhlíř s úsměvem namočil v lahvičce prsty a pak jimi na své hrudi udělal znamení kříže.

Mnich si zhluboka oddechl a hned natahoval ruku po své baňce: „Vraťte to, neplývejte, je to vzácná tekutina!“

„Váš osel dělá příliš rámusu,“ řekl uhlíř. „Může k vám přilákat lotříky, pro které by vaše zázračná voda a dokonce i kutna byly dobře zpeněžitelnou kořistí.“

„Nevím si s tím zvířetem rady,“ zatvářil se kapucín nešťastně. „Posedl ho ďábel, jančí a truceje... asi cítí tu hrůzu... ďábel je blízko, obchází lesem, slyším jeho kroky...“ hlučně vtáhl nosem, „jen si čichněte, jak pronikavě čpí povětří sírou...“

Matěj, který se obezřetně přibližoval, se při mnichových slovech zachvěl.

„Ano,“ pokračoval služebník boží rozčileně, „ďábel je dnešní noci na lovu, hledá vhodnou duši, které se chce zmocnit dřív, než kohout zakokrhá.“

„Zatím jsme ho nepotkali,“ usmál se Konrád.

Matěj se usilovně snažil, aby mu hlasitě necvakaly zuby.

III.

Ukázalo se, že uhlíř dovede přinutit vzdorovitého osla k chůzi, a to zcela mírumilovně, bez kopanců a láteření, dokonce i bez pomoci boží. Stačilo mu k tomu pár scvrklých pláňat,

kteřá vylovil ze své kožené brašny na opasku. Ušatec začichal, schroupal jedno a pysk se mu začal chvět chtivostí. Jakmile spatřil na nastavené dlani další, popošel za ním, jenže uhlíř také popošel, kráčel napřed a osel mu cupital v patách; smlsl druhé jablko a pak už nepřestával loudit. Pod dlouhýma ušima se mu zřejmě usadila myšlenka, že tohoto člověka oplývajícího dobrotami není radno pouštět z dohledu.

„Bravo!“ smál se mnich a radostně tleskal svýma baculatýma ručkama. „Kéž vám to Bůh stotisíckrát splatí, ušlechtilý muži! Slibuji vám, že na vás denně vzpomenu ve svých modlitbách, neboť jste mě vyvedl ze zakletého místa. A myslím, že bych teď velice rád požehnal vašemu příbytku, ať je sebeskrovnější.“

Uhlíř na to neřikal nic, jen se tiše usmíval pod vousy a měřil cestu svými mílovými kroky, neustále zezadu očicháván mlsným oslem. Matěj využil situace, nenápadně se ke zvířeti přitočil a přehodil mu přes hřbet nepříjemně těžký pytel.

Mnich nepřestával brebentit, mlel páté přes deváté, zdálo se, že mluvením chce přehlušit svou úzkost. Občas zmlkl v půli věty a vrhl neklidný pohled na mlhu, jejíž chuchvalce stoupaly mezi polámanými pahýly stromů ze dna údolí. Některé kotouče par vtékaly až na cestu, obklopily poutníky vlhkým sevřením a dechly na ně odporný pach bahna, hniloby a tlení; byl to pozdrav Mrtvého luhu, jehož hranici překročili u dubu Černé matky.

Pasáček nespouštěl oči z mnicha; jako většina vesničanu věřil v nadpřirozené schopnosti mužů, kteří žijí zbožným životem a jsou v důvěrném styku s mocnými silami dobra.

Pomyslel si: Mnich možná cítí blízkost fexta, který jde po mé stopě. Neměl bych se mu svěřit? Neochránil by mě silou své modlitby a tou zázračnou vodičkou v průhledné nádobě? Svěcená voda určitě zahání zlé duchy, ale pasáček si nemohl vzpomenout, co dělá s fextem, navíc s fextem, který je v právu,

protože byl okraden...

Najednou se mu mnich, a nejen on, ale i osel a uhlíř, ztratili v bělavém prázdnu. Sevřela ho tíseň,

„Kde jste?“ vykřikl.

Hlas zněl podivně dutě a zahlušeně.

„Jen klid,“ ozval se někde vpředu uhlíř, Jděte pomalu a dívejte se pod nohy, nikam jinam, rozumíte? Sledujte, kam šlapete. Kdyby se vám povrch cesty začal zdát nějaký divný, zůstaňte stát na místě!“

Bylo to zvláštní: ještě nikdy si Matěj neuvědomil, že i pouhý povrch cesty je malým, samostatným světem. Jako by putoval krajinou: tady bláto, vyhrnuté koly vozu do ostrého, zubatého pohoří, hned za ním hluboce vyježděné údolí, po jehož dně se klikatí stružka podobná říčce, najednou les z mechu a trsů ostřice a v něm jak horské jezírko otisk podkovy zalitý vodou. A pak i vyvýšený střed cesty začal klesat a mnoha výběžky a poloostrovy přecházel do šedivého moře velké kaluže, jejíž protější břeh se ztrácel v mlhavém nedohlednu... Co teď? Jak se dostat za ten trpasličí oceán? Pokusil se obejít kaluž zleva a dostal se mezi nějaké suché roští porostlé bílým lišejníkem; vypadalo to jako hromada kostí navršená v neladné směsici na dávném bojišti. Tudy neprojde...

Couvnu! Kde jsou ostatní? Nedaleko zahlédl podlouhlý, pohybující se stín. To bude jistě osel! Chvatně se pustil za ním, aby ho neztratil z dohledu. Pod nohama mu začvachtalo, a než si to stačil uvědomit, propadl se až po kolena do smrdutého, hladově klokotajícího bahna.

„Pomóóóc!“ vykřikl.

„Zpátky, Matěji!“ ozval se varovný Konrádův hlas někde daleko vlevo.

Ulekl se: Proboha, kam jsem to šel? S námahou vytáhl nohy z lepkavého sevření močálu. Ještě že je bos, jinak by určitě přišel o boty! Najednou si všiml stínu, krácejícího právě v

místech, kde začínala zrádná hlubina. Jako by se tam procházel nějaký vysoký člověk. Jeho rysy se míhaly a rozplývaly, ale pasáček by se vsadil, že ten neznámý má na hlavě široký klobouk. A vtom se v těch místech modravě zablesklo, vzplálo tam jasné světélko. Že by tajemný poutník zapálil lucernu?

Pasáček se zatajeným dechem couval zpátky na cestu a vyjekl, když zády do někoho vrazil.

„Ježíšmarjá!“ vykřikl polekaně ten druhý.

Matěj s úlevou poznal mnichův hlas.

„To jsem já,“ špitl, „kde je Konrád?“

„Tady,“ ozvalo se nedaleko nich. „Jsme v koncích, přátelé. Právě proto jsem pospíchal, vím, co Mrtvý luh dovede. Mohli jsme dojít na druhou stranu dřív než mlha zhoustla, nebýt mnicha s tím jeho zatraceným hejkalem!“

„Nehřešte, člověče,“ zamumlal mnich, „zvlášť ne na takovém místě,“ a začal rychle drmolit modlitby.

„Viděli jste ta světýlka?“ zeptal se pasáček.

„Tamhle je jich celé hejno,“ řekl uhlíř znechuceně, „tancujou si... záhubenčata, bludičky, svíčky utopenců... Nesnaž se k nim přibližovat, lákají člověka do smrtelných pastí..“

„Připadalo mi, že po močále někdo chodí.“

„Mrtvý luh je plný duchů. Nevšímej si jich a oni tě také nechají na pokoji. Horší je, že nám nezbývá než čekat, až mlha opadne.“

„Jak dlouho to může trvat?“ zeptal se mnich.

„Posledně se tady držela tři dny.“

„Panebože...“

Z prázdna vedle nich se vynořil velký, temný stín nějakého tvora. Bylo slyšet, jak hlasitě funí. Směřoval stranou do mlhy.

„Osel jde do močálu!“ vykřikl Matěj. „Ten hlupák se tam utopí!“ Popoběhl pár kroků, nahmátl vlhkou zvířecí srst, sjel dlaní po ostrém hřbetě a sevřel konec ocasu. „Stůj, ty tupá

hlavo!“

Osel nevrle zaryčel, ale nehodlal se nechat zastavit. Pokračoval v chůzi a neúprosnou silou vlekl vzpírajícího se pasáčka za sebou.

„Pojďte mi pomoci!“

„Drž ho,“ volal vzrušeně Konrád. „Drž se ho a jdi za ním! Mrtvý luh nás zmátl, jediná bezpečná cesta je tam, kam směřuje osel!“

Tak postupovali vedeni oslí moudrostí a blahořečili zvířeti, které ještě před chvílí proklínali. Světélka teď vyskakovala na všech stranách, vznášela se, stoupala, klesala, opisovala kruhy a složité křivky, chvílemi to vypadalo, jako by se chvěla rozčilením, že takřka jistá kořist jim právě uniká.

Těžko odhadnout, jak dlouho putovali, než jim půda pod nohama začala příkře stoupat. Brzy nato se v mlze začaly objevovat trhliny, skuliny a volné průhledy, rozpadala se na jednotlivé pásy, rozplývala se a ztrácela v korunách stromů. Zadýcháni, ale šťastni překonali další hřeben a vešli do vysokého borového lesa.

„Za chvíli budeme v teple a pohodlí,“ prohlásil uhlíř povzbudivě.

A vskutku: po necelé půlhodině chůze ucítili první neklamné známky blízkosti lidského sídla. Byl to především nakyslý pach, jaký vydává dřevo „zapékané“ v milíři. Brzy spatřili i jeho zdroj. Nevelké mýtině vévodila trojice homolovitých kupek; skrz rozpukaný drn, jímž byly ze všech stran důkladně obloženy, se z nich draly bělavé proužky dýmu. Uhlířovo obydlí se krčilo stranou, napolo zahloubené do holé stráně mezi začernalými pařezy a šlahouny ostružiní. Nízkou střechu chatrče kryly dlouhé pruhy kůry, jimiž prorůstaly narezlé mechové polštáře.

Vzápětí vyskočili z úkrytu za hromadami polen dva mohutní psi vlkodavové. Řítily se k příchozím s bojovným rykem a

zlověstně vyceněnými tesáky.

„No tak!“ okřikl je Konrád. „Baku, Krute! Co je to! Ticho, povídám! Tohle jsou moji hosté! Očichejte si je, ať si je pro příště pamatujete!“

Rozlícení netvoři se znechuceně zastavili, jako by jim bylo líto, že nesmějí návštěvníky sežrat. Ostražitě je zpovzdálí sledovali a občas jim uniklo z hrdel hluboké zavrčení.

Ve dveřích chatrče se objevila žena, zřejmě přilákaná halasením psů. Vypadala divoce a zanedbaně, černé, ale místy již prošedivělé vlasy jí v nepořádku padaly přes tváře, její blůza a dlouhá sukně byly snad ušity ze starých hadrů. Měla však velice zvláštní oči, lesklé a živé, hnědé jak ořechové dřevo; neobyčejně výrazně se v nich odrážela všechna hnutí její mysli.

Kdo ví, jestli to není bývalá divoženka, napadlo Matěje, uhlíř si na ni určitě políčil v hlubinách lesa a připoutal ji k sobě nějakým kouzlem.

„Už jsem se bála, že jsi překročil bludný kořen,“ řekla svému muži a v očích jí přitom zlobně zablýsklo.

Uhlíř se jen furiantsky zasmál. „Trochu nás zdržel Mrtvý luh. Vedu ti hosty, Kateřino.“

Šlehla po pasáčkovi a mnichovi pohledem ostrým jako nůž. „Připadá mi, že dnešní noci se s hosty roztrhl pytel. Všichni nezvaní a jeden divnější než druhý...“

„Ale no tak, Kateřino,“ začal uhlíř chlácholivě a zdálo se, že je sám reakcí své ženy překvapen, „chudáci, co putovali lesem, našli vždycky u Konráda pohostinné přístřeší.“

„Ten chlap, co se tu motal před chvílí, na chudáka zrovna nevypadal! Moc divnej byl... Jenom se zamračeně rozhlížel, jako by něco hledal, a ptal se po tobě, kam prý jsi šel a s kým. S kým by chodil? řekla jsem mu, můj Konrád si stačí sám a šel obhlídnout milíře na Horní paseky na Lejskově. Ušklíbnul se, jako by věděl svý. A asi věděl: mě by nenapadlo, že přivedeš

nějakýho svatýho vyžířku a hubenýho otrhánka! Jo, a když jsem se vracela s čerstvou vodou od studánky, protože chlapík tvrdil, že má žízeň, přistihla jsem ho, jak nám nakukuje do komory. Pak se zvednul a šel. Jídla ani pití se nedotknul. Takovej host mě uráží a měla jsem se co držet, abych na něj nepoštvála naše vlkodavy... Jenže ti halamové zalezli někam mezi dříví a kňučeli, jako by se ho báli!“

Uhlíř nad tím nechápavě kroutil hlavou. „Jak vypadal?“

„Nóbl pán, černý kabát až na paty a na hlavě velký širák.“

„To bude nejspíš nový panský hajný,“ usoudil uhlíř. „Hledá důkazy, že pytláčím v revíru. Ale to se nahledá! No, nechme toho, pojďte dál, nebudeme si někým takovým kazit náladu. A usměj se, Kateřinko, ať moji hosté vidí, jakou mám hodnou ženu. Ručím ti za to, že tihle dva tvým jídlem nepohrdnou a nenechají na stole ani drobeček!“

Kateřině zacukalo v koutcích úst, chvíli se přemáhala, ale pak už to nevydržela a rozesmála se. Úsměv jí však ztuhl na rtech, když zavadila pohledem o pasáčka. Rychle k němu přistoupila a chytila ho za ruku.

„Co je s tebou, chlapče? Není ti špatně? Tak najednou jsi zblednul!“

„To nic, paní,“ vykoktal Matěj a trpně se nechal zavést do chalupy. Na prahu se ohlédl k temné hradbě lesa lemujícího mýtinu a měl nepříjemný pocit, že ho odtamtud někdo pozoruje.

IV.

Kateřina před ně na dubový stůl položila bochníček dobře propečeného chleba a džbán s jantarovým, tekutým medem lesních včel, jehož vůně až omamovala.

Proč tady nemůžu zůstat, pomyslel si trpce pasáček, proč

musím ráno zase dál? Nevelká místnost, ozářená míhavým světlem z otevřeného ohniště, mu připadala jako ostrov bezpečí uprostřed bezedné, zlověstné noci. Noci, která zůstala venku, za malými okénky, zakrytými pletenými rohožemi. Sem si zlé síly netroufnou: ochranný domácí skřítek jistě hlídá práh a navíc s nimi u stolu sedí muž v hnědé řádové kutně, který nad jídlem monotónně mumlá řadu záhadných slov, z nichž každé má jistě sílu strašlivých zaklínadel...

„Nepotřebujete, pane, někoho, kdo by se vám staral o osla?“ dodal si nakonec Matěj odvahu k nesmělé otázce.

„Neříkej mi pane, ale ctihodný bratře Bernáte,“ odvětil mnich a nebylo mu moc rozumět, protože měl ústa plná chleba, „a co se týče mého osla, stačím na něj sám.“

Uhlíř se pousmál, naklonil se ke své ženě a chvíli si něco špítali, zatímco pasáček zdeptaně sledoval, jak mnichovy zuby pilně pracují na tuhé kůrce.

„Ctihodný bratře Bernáte,“ řekl najednou uhlíř a šibalsky přitom mrkl na Matěje, „ten chlapec je sirotek a vytrpěl mnoho ústrků od zlých lidí. Myslím, že by se váš klášter o něj mohl postarat.“

„Ach Bože,“ vzdychl mnich a obrátil oči k nebi, „nejsem Kristus, abych živil zástupy třemi rybičkami! Mám před sebou ještě dlouhou cestu, než se dostanu do našeho kláštera. Almužny a milodary, které mí ušetří zbožní lidé, stačí sotva na moji obživu. Co v těchto pustinách s dalším hladovým krkem?“

„Možná, že byste na důkaz naší úcty přijal kousek zvěřiny, aby se vám lépe cestovalo,“ řekla Kateřina a položila doprostřed stolu dozlatova propečenou, šťavnatou kýtu, vonící kmínem, cibulí, česnekem a jalovcem.

Mnich si při tom vábném pohledu mlsně olízl rty, poslepu nahmátl nůž, protože ani na okamžik nespouštěl pečení z očí, odkrojil kousek, vložil ho na jazyk a na tváři se mu vzápětí

objevil výraz rajského blaha. Rychle si ukrojil ještě jeden pořádně silný plátek, zbytek pak hbitě zabalil do kusu nepřiliš čistého plátna a ztopil v hlubinách své lýkové kabely.

„Pán Bůh vám to zaplat', dobří lidé! Je od vás hezké, že vám tak leží na srdci osud chudého sirotka... Jakpak se jmenuješ, chlapče?“

„Matěj, pane... tedy ctihodný Bernáte...“

„Dobře, Matěji. Umíš se modlit?“

„Trochu...“

„To nic. Všechno tě naučím. Když budeš poslušný, ochotný a pilný, možná by z tebe po letech mohl být právě tak ctihodný bratr jako já.“

„Takové rozhodnutí by se mělo oslavit!“ prohlásil uhlíř a vylovil odněkud soudek, vonící ostře pryskyřicí.

Mnich se bez váhání pustil do ochutnávání kvašeného jalovčinkového nápoje, tváře mu brzy zčervenaly a začal prozpěvovat písni nepřiliš zbožného obsahu.

Matěj vyčerpán usnul s hlavou na stole. Uhlíř si toho povšiml, zvedl ho a odnesl do kouta, kde jeho žena prostřela kožešiny na hromadu smrkových hoblin. Chlapec o tom nevěděl, tak tvrdě spal.

Mohlo být k ránu, když pasáčka Matěje probudila strašlivá rána, celý srub se otrásl v základech, dveře poskočily v pantech a petlice na nich hlasitě zachřestila. „Jde si pro mě!“ vyjekl, přitiskl se zády do nejzazšího kouta a kožich si přitáhl až pod bradu. V příští vteřině se dveře jistě rozletí na třísky a dovnitř vpadne něco nepředstavitelně strašného! Seděl ve tmě a úzkostně naslouchal poklidnému chrápání spáčů. Kdyby tak tušili, do jakého nebezpečí se vydali, když ho přijali pod svou střechu!

Seděl ve tmě a naslouchal... Nic už se nedělo, ale ten nehnuty klid působil ještě zlověstněji. Pak se mu zdálo, že

zaslechl kradmé, tiché kroky; zašustily trávou a suchým listím, pokračovaly svahem podél boční stěny chatrče a najednou zacvakaly na střeše směrem ke komínovému otvoru. Kdosi zjistil, že dveře nevyrazí, a tak vnikne dovnitř komínem, pomyslel si pasáček. Možná sem skočí v podobě černého kocoura nebo netopýra...

V tu chvíli pronikl mezerou v rohoži na okně pruh bledého, narůžovělého světla a dopadl na podlahu. Slunce vychází! Ze střechy zazněl pronikavý skřek a vzdalující se pleskot křídel. Něco velkého odlétalo.

Z vrcholu smrku nad mýtinou se rozezpíval kos, k jeho trylkům se z lískového houští přidal sedmihlásek, zatípala červenka a během několika minut zvučel celý les jásavým koncertem ptačích hlasů.

Matěj s úlevou zavřel oči a zřejmě ještě na chvíli upadl do dřímoty, protože když je znovu otevřel, viděl, že dveře jsou dokořán jako brána do modrého dne, slunce vrhá dovnitř na udusanou hliněnou podlahu obdélník oslnivého zlatého světla a svěží vánky přináší zvenčí pravidelné údery sekery.

Vyhrabal se na práh a mžoural dolů na paseku třpytící se rosou. Všechny hrůzy noci mu v tak krásném ránu připadaly jako zlý sen a nebytí hmatatelného klíče pod košilí, snad by skutečně uvěřil, že se mu všechno jenom zdálo.

Mnich Bernát se vynořil za ním z šera srubu, zíval na celé kolo a tiskl si obě dlaně ke spánkům. „Pane Bože,“ zasténal, „mám hlavu jako puklý hrnec... to ten uhlířův dryák, prokletá čertovská vodička...“ Všiml si Matěje: „Co okouníš, připrav osla na cestu!“

„Neslyšel jste v noci nic?“ zeptal se pasáček.

„Jo, slyšel, moc dobře jsem slyšel a nemohl jsem kvůli tomu spát, chrápal jsi, jako když pilou řeže,“ zavrčel mnich. „Vidím, že s tebou budu mít očistec už tady na zemi.“

„Ale já myslím, jak se třásla chalupa a dveře se málem

vyvrátily.“

„Vždyť říkám, že jsi strašně chrápal!“

„Nepodezírejte ho,“ usmál se uhlíř, který se kolem nich právě vracel z dolního konce mýtiny, kde dostavěl nový milíř, „slyšel jsem to také. Někde kousek odtud umřel starý strom. To se stává. Byl proschlý a zlomil se sám od sebe, v tichu a bezvětrí, pod tíhou svých let. Pojd'te se nasnídat.“

Snídaně, ač skrovná, naladila mnicha přívětivěji. Svolával Boží požehnání na pohostinnou mýtinu a ještě v sedle osla se obracel a kynul baculatou rukou. Matěj se držel sedlového řemene a poklusával po oslově boku. Také se naposledy ohlédl a obraz uhlíře Konráda a jeho ženy Kateřiny, hledících za nimi z modravého kouře milířů, jímž šikmo padal snop slunečních paprsků, mu navždy zůstal v paměti.

V.

Kráčeli zeleným přítmím bučiny, někde v dálce t'ukal datel a houkal holub doupňák; po zemi pokryté vrstvou loňského listí jim běžela vstříc spousta drobných zlatých skvrn, jako by se brodili přívalem kutálejících se penízků. Matěj se nenápadně dotkl ukrytého klíče; ano, je to všechno předzvěst šťastného osudu. Jen vydržet! Když vyláká fexta hodně daleko od místa jeho věčného spánku, jistě nebude tak silný. A s mnichovou pomocí by bylo možno poslat ho do pekla či do nebe – zkrátka tam, kam patří. Jestlipak by ctihodný bratr byl ochoten k takovému riskantnímu podniku?

Matěj váhal, několikrát se už nadechl, aby vypověděl Bernátovi všechno, co tíží jeho ubohou dušičku, ale mnich se na něj přísně podíval z výšin svého osla a pasáček rázem ztratil odvahu.

„Chtěl jsi něco říct, Matěji?“

„Já jenom... že... že tamhle na stráni budou možná jahody.“

„Podívej se tam. Trocha jahod by nám určitě přišla k chuti.“

Matěj se vyšplhal na slunný svah, jen řídce porostlý k zemi přisedlými huňatými smrčky. Nač si kazit krásný den vážnými rozhovory, přesvědčoval v duchu sám sebe, začnu o tom až odpoledne... Rozhrnul vysokou travu a uviděl zrající plody, které svítily jako rubínové krůpěje mezi bujným listím. Sehnul se k nim: vrzání kobylek a bzukot hmyzu ho takřka ohlušily. Natrhal plnou hrst; ta první patří mě, rozhodl se, teprve pak nasbírám do čepice pro Bernáta. Napřímil se, aby si sladké plody vsypal do úst. Najednou se mu zatočila hlava a zahučelo mu v uších; strání jako by zašvelil tichý smích. Polekaně se ohlédl a koutkem oka zachytil jakýsi mámivý pohyb: několik téměř průsvitných dívčích těl rychle přeběhlo mezerou mezi dvěma smrčky. Připadalo mu, že byly nahé, ale něco přitom kolem nich vlálo – snad dlouhatánské vlasy v barvě zrající trávy, těch bledě okrových klásků, znějících naléhavým bzukotem... Teprve teď si uvědomil, jaké je strašné vedro, jak prudce se slunce opírá do těchto míst, ucítil zběsilý tepot své krve a svědění potu na kůži. Zmocňovalo se ho podivné vzrušení, touha tak sladce závratná až na omdlení... Nad strání letěly tři vysoké tóny, křehká a prchavá melodie, vyluzovaná možná větrem...

Ale vždyť je úplné bezvětří!

Vzpamatoval se. Rozsypal jahody a zapomněl na ně, zděšen prchal ze zakletého kopce. Výš ve svahu se ozval praskot, něco velkého se tam prodírá, snad jelen nebo divoký vepř. Nebo...

Do nosu ho udeřil pronikavý kozlí pach, tak odporný, až se mu zvedl žaludek. Mezi smrčím se ozvalo krátké zahýkání, znělo to jako zvířecí hlas s náznakem lidského chechotu.

Matěj bez dechu doběhl na cestu.

„Co je?“ zeptal se mnich. „Honí tě někdo?“

„Tam... víly tančí a... a k tanci jim hraje... kozel!“

Bernát se pokřižoval a kopl osla patami. „Rychle odtud, je poledne, nebezpečná doba... Modli se, chlapče, abys zahnal ponoukání k hříchu, opakuj po mně: Odejmi ode mne, ó Pane, žádosti těla...“

„Odejmi... Pane...“ vzlykal pasáček, klopýtaje za oslem.

Mnich se po něm znepokojeně ohlédl: „Proč máš ústa od krve?“

Matěj si přejel hřbetem ruky po rtech: chutnalo to sladce. „To jsou rozmačkané jahody.“

„Dábel tvoří mámivé obrazy a jejich prostřednictvím se nám vysmívá. Utři se, ať nevyhlížíš tak zlověstně, ruší mě to v modlitbě. Soustřed' se a opakuj...“

„Měly moc krásné vlasy!“

„Uložím ti púst a tvrdé lože, hříšníku! Pamatuj si, že i jediným z těch vlasů tě ženský démon omotá a spoutá, utancuje tvé tělo až k smrti a tvou duši rozsápe k věčnému zatracení! Modli se!“

Po téhle příhodě si už Matěj netroufal začít o svém tíživém problému. Děsil se toho, jak by mnich reagoval, kdyby se dozvěděl, že mají v patách pomstychtivého fexta.

V podrážděném mlčení putovali dál lesní cestou a za celé odpoledne nikoho nepotkali. I široký kamenitý brod přes bujně se čeřící říčku Litavku, kde se jeden čas dokonce vybíralo mýtné, působil nyní smutně a opuštěně. Nad protrženým jezem se z kopřiv zdvíhaly očazené zříceniny vypáleného mlýna. Zlověstná připomínka nedávných válečných let...

Mnich spěchal tím víc, čím víc se slunce klonilo k západnímu obzoru. Ačkoliv celou dobu tvrdil, že nesmějí přetěžovat osla, aby se svéhlavé zvíře nerozzlobilo a nezačalo trucovat, teď zjistil, že to rychleji nepůjde, pokud nenasednou oba, a tak Matěji dovolil, aby si sedl za něj. Naštěstí osel zřejmě také spěchal; nejspíš už cítil blízkost stáje a možná i nějakou roztouženou oslici – kdo ví?

Jejich cílem byla stará formanská hospoda U Tří větrů, kterou jim uhlíř doporučil k přenocování. Když se mezi stromy začaly klást nafialovělé stíny jako předzvěst přicházejícího večera, spatřili patrovou budovu před sebou na úpatí holého kopce, kam skutečně foukalo ze tří stran. Po kamenných sloupcích podloubí se pnulo psí víno a rámovalo okna, která zářila do podvečera jasným světlem. Až na křižovatku před hospodou doléhal hlahol četných hlasů, smích a cinkot sklenic.

Mnichovo chřípí se zachvělo, slastně nasál vůni, linoucí se z otevřených oken kuchyně.

„Tady to bude dobré,“ usoudil.

VI.

Provoz na staré kupecké cestě z Prahy do Bavor už dávno nebyl takový jako kdysi. Třicet let trvající válečné běsnění nepřálo obchodu, hordy potulných žoldáků a loupežníků si brousily zuby na každý naložený vůz, a tak cesta zarůstala trávou, uchytily se na ní břízky a semenáčky dubů; pomalu, ale jistě ji pohlcoval les. Hostinec se zřejmě držel nad vodou jen díky několika sousedním vesnicím, jejichž sedláci tu svůj pracně vydělaný grošík proměňovali v útěšné zapomnění v podobě holby piva.

Matěj zavedl osla do poloprázdné stáje. Byl rád, že má záminku, aby se mohl zdržet venku a nemusel vstupovat do hospodského sálu společně s mnichem. Nedůvěřoval nezvykle hlučnému prostředí, cítil, že tam, kde by byl v příliš jasném světle vystaven pohledům mnoha očí, by neměl mnoho nadějí na únik. Je to past, říkal si, když chodil sem tam pod okny. Ale hladově kručící žaludek ho nakonec přece jen přiměl vylézt na podezdívku a nahlédnout pootevřeným větrákem dovnitř.

Ve špinavě šedém kouři jako by tam plula řada zarudlých,

zpocených, rozšklebených tváří; chechtali se a v nevázané bujnosti mlátili plnými džbánky do stolů, až pěna stříkala. Smáli se něčemu, co jim vykládal štíhlý mladík, stojící v čele stolu. Matěj si ho pečlivě prohlédl; zjistil, že ten mladý muž má pod ošumělou pelerínou, která mu volně visí z ramen, tmavohnědý oblek s krajkovým límcem, jaký nosívají městští písaři. V očích mu svítí něco divného, zvláštní potměšilý výraz, který se pasáčkovi nelíbil. Ale bezvousá mladíkova tvář se ani náznakem nepodobala fextovi!

Chlapec váhal, znovu důkladně zkoumal všechny osoby v sále, všiml si i mnicha Bernáta, jak se v koutě u krbu pilně zabývá korbelem. Nikoho, kdo by připomínal tajemného Černého pána, tam neviděl, což mu dodalo odvalu, aby vzal za kliku a vstoupil

Vstříc mu spolu s pachem cibule, spáleniny a zvětralého piva vzlétl zmatený halas vzrušených hlasů.

„Mě neoblafneš, študente! Ještě jednou... a budu to držet sám v ruce!“ překřičel všechny robustní sedlák, vstával ze židle a dral se k mladíkovi.

„Beze všeho, jak račte, vážený,“ usmál se šibalsky mladý muž, kterého právě nazvali studentem, „ale vsadím se s vámi o co chcete, že ten prsten přede mnou neuhlídáte!“ – a pozvedl mezi prsty laciný železný kroužek, aby ho všichni dobře viděli.

„O džbán piva!“ zvolal sedlák.

„A večeri k tomu,“ dodal rychle student.

„Proč ne? Stejně vyhraju! Já co jednou držím, to nikdy nepustím!“

„Svatá pravda!“ chechtali se ostatní.

Někdo řekl: „Sázím na souseda Říhu čtvrt zlat'áku!“

Jiní se rozjařeně přidávali: „Půl zlat'áku! – Celou zlatku!“

Sedlák se sebevědomě usmál a pozorně sledoval, jak ten potulný student balí prsten do černého šátku a podává mu ho.

„Nahmatejte si ho, pane. Je tam uvnitř? Držíte ho?“

„Držím!“ řekl sedlák vítězoslavně a tiskl zabalený prsten tak pevně, až mu klouby zbělely.

Mladík začal nad jeho rukou pronášet záhadné magické formule.

Sál ztichl napjatým očekáváním. Vtom student chytil cíp šátku, prudkým škubnutím ho vytrhl ze sedlákových prstů a zamával s ním nad hlavou. Sedlákova ruka zůstala prázdná, ale prsten nespadol na stůl ani na podlahu – prostě nebyl, zmizel, rozplynul se!

Vesničané zírali s pootevřenými ústy, neschopni jediného slova.

Matěj omámeně popošel blíž. Poprvé v životě viděl něco takového a chtěl zjistit, nakolik se ten podivný student podobá člověku. Tak mocný čaroděj by si možná poradil i s fextem... Nestačil to domyslet.

„To koukáš, co? Nechtěl bys jít ke mně do učení?“ zasmál se mu student zblízka přímo do obličeje, laškovně mu prsty pozvedl bradu – a najednou, aniž Matěj dokázal pochopit, jak se to stalo, držel na dlani klíč. Pasáček si s úlekem sáhl pod halenu a nahmatal jen zbytek přetržené šňůrky.

„Ale, ale, copak to tu máme,“ zahlaholil student. Zarazil se, když si lépe povšiml klíče, tvář mu najednou ztuhla a ve vyvalených očích se zračilo ohromení. Naprázdno polkl, rychle se úkosem podíval po zvědavých sedlácích a jen s krajním úsilím přinutil rty ke strojenému úsměvu. „To koukáš, bambulo, co? Myslíš si, že ti to samo narostlo pod košilí? Haha! Kdepak, hochu, to je klíček od mé truhlice s kouzelnickými knihami!“ A sotva postřehnutelným pohybem ztopil klíč pod svoji širokou pelerínu. „Konec produkce!“ zvolal hlasitě. „Dluhy z vašich sázek si vyberu později!“ Strhl z věšáku baret zdobený polámaným kohoutím perem a zmizel na schodišti do horního patra.

Teprve teď se Matěj vzpamatoval a okamžitě si uvědomil

dosah nebezpečí; vždyť přijít o klíč je totéž jako ho zahodit... Proklouzl mezi stoly, podlezl pod nohama zmateně se motajících sedláků a bez dechu vyběhl nahoru. V dlouhé chodbě s řadou dveří od ubytovacích pokojů byla skoro tma. Nikde nikdo. Že by se ten lstivý čaroděj udělal neviditelným? Zdola sem tlumeně doléhal vzrušený hovor z hospodského sálu. Sedláci se tam vášnivě přeli: jedni tvrdili, že ten mládenec určitě podepsal vlastní krví smlouvu s ďáblem, jiní mínili, že to všechno jsou jen prohnané triky. Najednou Matěj zaslechl klapnutí; to průvan bouchl nedovřeným oknem. Okamžitě se k tomu oknu vrhl, rozrazil ho dokořán a vyklonil se ven. Kousek pod ním se matně leskla stříška stájového přístavku. Tak tudy student zmizel!

Matěj seskočil na stříšku, s rozpaženýma rukama, aby udržel rovnováhu, seběhl po kluzkých šindelích a tam, kde jejich pravidelné řady končily, se vrhl do tmy. Očekával tvrdý dopad a překvapilo ho, když se zabořil do navršené slámy. Tak takhle je to tedy! Student předem počítal s nepříjemnostmi a připravil si ústupovou cestičku! Jistě už bude daleko, pomyslel si Matěj roztrpčeně, když se hrabal ven ze slaměné hromady, ale srdce se mu rozbušilo novou nadějí, jakmile u dveří stáje postřehl kradmý pohyb. Neváhal, proběhl stínem budovy a vrhl se do cesty studentovi, který právě ze stáje vynášel svázaný uzlík. Zřejmě svůj majetek ukrýval tady, aby se mohl kdykoliv nenápadně ztratit.

„Vraťte mi, co jste mi ukradli!“ vmetl mu Matěj do tváře.

Mladík strhl pasáčka k sobě a dlaní mu zakryl ústa. „Tiše! Nekřič!“ Zády rozrazil pootevřené dveře a vtáhl ho za sebou do teplé stájové tmy. „Odkud to máš,“ syčel mu přitom rozčileně do ucha. „Přiznej se! Jsi zlodějíček, kouká ti to z očí!“

„A co jste vy?“

„No, dovol! Já jsem magistr sedmera svobodných umění. Rozumím té věci – na rozdíl od tebe! Co s tím chceš dělat? Víš,

jakou to má moc a jak lze té moci použít? Víš, že nošení takového klíče může být smrtelně nebezpečné?“

„Vím,“ hlesl Matěj a rozvzlykal se. Najednou toho na něj bylo moc. Rozechvělým hlasem vyprávěl do tmy stáje celou svou nešťastnou příhodu s fextem.

„Jak sis vůbec představoval, že ten poklad najdeš?“ zeptal se poté student posměšným tónem. „Neobyčejně šťastnou souhrou náhod jsi narazil na klíč, ale nemůžeš spoléhat na to, že se náhoda bude opakovat a že se ti najednou někde objeví zámek, do kterého tvůj klíč zapadne. Takové místo musíš složitě vypočítat podle hvězdných znamení zvěrokruhu, musíš se na ně dostavit ve správnou chvíli a správně číst prastaré symboly, které se ti začnou objevovat. Valíš oči, co? Vlastně ti Bůh přeje, protože jsi narazil na mě. Svěř mi ten klíč a já najdu správné místo. O poklad se pak rozdělíme. Platí?“

Matěj ucítil dotek ruky, kterou mu student podával. „Ale co fext?“ namítl.

„Zapomeň na něj,“ odsekl mladík netrpělivě, „je to nesmysl. Žádná mumie nechodí po cestách. Mohl by tě zničit svojí astrální silou, mohl by se ti zjevovat jako duch, strašit tě v děsivých snech – ale rozhodně by tě nechodil kupovat k sedlákovi!“

„Tak kdo je ten Černý pán?“

Student neodpovídal. Zavládlo dlouhé ticho, rušené jen pokojným přežvykáním dobytka.

„Co si o něm myslíte?“ naléhal pasáček.

„Důležité je, že jsi mu unikl. Jinak by tu na tebe čekal. Možná ho odradila přítomnost mnicha...“ Zasmál se, takže Matěj si nebyl jist, jestli žertuje, nebo to myslí vážně.

Dveře skříply a zvenku proniklo trochu měsíčního světla. Bylo slyšet prozpěvování opilců, potácejících se pěšinou dolů k vesnici Levínu. Student vystrčil hlavu ze stáje a obezřetně se rozhlédl na všechny strany. Pak pokývl na Matěje.

„Vrat' se do hospody... a nikomu ani muk, rozumíš? Je to naše společné tajemství. Zítřa, těsně před východem slunce, se sejdeme na křižovatce. Než se ti zdejší flamendři vyspí z opice, budeme pěkně daleko!“

VII.

„Vstávejte, ctihodný Bernáte!“ křičel pasáček a zuřivě cloumal mnichem.

„Co je? Hoří?“ vyjekl Bernát a leknutím málem spadl ze slamníku. Zmateně hmatal po svém oblečení a mnul si spánkem slepené oči.

„Ne, ale... podvedl mě... vykradl se tiše a je pryč, úplně naprosto pryč... i s klíčem od pokladu!“

„Co to blábolíš, Matěji? Posedla tě zlá noční můra? Pomodli se, to tě uklidní...“

„Proboha, copak to nechápete? Musíme rychle za ním, když pojedeme na oslovi, můžeme ho ještě dohonit!“

„Tak dost!“ zahřměl mnich nečekaně hlasitě, takže Matěj se polekaně příkrčil. „Okamžitě klekni tamhle do kouta a pomodli se pětkrát otčenáš a třikrát zdrávas, abys odpykal mé nehorázné buzení a našel mír v duši. Já zatím posnídám a budu chvíli v tichu rozmlouvat s naším milým Pánem Bohem.“

Matěj si otřel slzy a se zaťatými zuby se odebral do kouta. Bezmyšlenkovitě opakoval kolem dokola pár vět, které mu uvízly v paměti, a cítil přitom, jak ho tvrdá prkna tlačí do kolen. Zlatavé záblesky slunce na listech lípy pod oknem mu připadaly jako pustý výsměch.

„Ježíšmarjá!“ vykřikl najednou Bernát zděšeně, a když se Matěj ohlédl přes rameno, viděl, jak vytřepává svoji kutnu a na jednu hromadu vysypává obsah všech tlumoků a četných pytlíků. Na lůžku se vršily křížky, svaté obrázky a růžence v

neladné směsi s plesnivými kůrkami, křížalami, slupkami oříšků a zbytky pečeně.

„Už je to tak,“ zaúpěl mnich, „okradli mě o to nejcennější, o můj poklad...“ Zarazil se, jako by si něco uvědomil, a pak se užasle zadíval na Matěje: „Co jsi to říkal o pokladu?“

„Měl jsem kouzelný klíč... našel jsem ho na Kotýzu, v tajné skrýši na krku fexta... no, a ten student, co tu včera v hospodě čaroval, mi říkal, že jenom on ví, jak přivolat truhlici plnou zlat'áků, která se tím fextovým klíčem otvírá. Byli jsme domluveni, že dneska ráno spolu vyrazíme, jenže on mě podvedl...“

„A ty jsi podvedl mě! Lhal jsi mi!“

„Nelhal jsem! Jenom jsem mlčel!“

„To je skoro totéž, lotře! Za to se budeš navěky smažit v kotli pekelném! Víš, co jsi způsobil? Ten vykutálený podvodník mi ukradl moji lahvičku s převzácnou zázračnou vodou ze svatohorského mariánského pramene, s vodou třikrát svěcenou! Kvůli téhle vodě jsem podnikl svou dlouhou, strastiplnou a nebezpečnou cestu, protože jenom ona může vyléčit nemocného opata našeho kláštera, jehož všichni milujeme jako rodného otce! A ten zlotřilý student chce takovou vzácnost odporně zneužít – a já vím k čemu! Rozlije ji do kruhu kolem sebe, aby byl chráněn před silami zla, až bude vyvolávat z hlubin země démony a zaklínat je, aby mu přinesli... Co klečíš u toho okna? Teď není čas na modlení, kát se můžeš později! Musíme rychle za ním, když pojedeme na oslovi, můžeme ho ještě dohonit!“

Ráno bylo právě tak jiskřivé jako včera a Matěj musel mhouřit oči, když mu podomek ukazoval proti vycházejícímu slunci: „Tamhle tudy odešel, ještě za šera. Neradil bych vám, abyste za ním jezdili. Být vámi, nechal bych toho černokněžníka plavat, ať už vám sebral, co chtěl.“ Ohlédl se,

jako by se bál, že za ním někdo stojí, a pak tajemně ztišil hlas.
„Ta cesta totiž vede k Ďáblovu mostu!“

Pokřižoval se a rychle zmizel ve stínu stáje.

Matěj se s podivným mrazením kolem žaludku vydal za mnichem, který už na něj čekal na křižovatce.

„Tady doleva,“ řekl a vyškrábal se za Bernáta na oslí hřbet.

„Tušil jsem to,“ zamručel mnich, „je to samozřejmě ta nejzpuštější cesta. Zbožní lidé moc dobře vědí, kudy nemají chodit.“

Čekalo je úmorné prodírání houštinami, kde bývalou kupeckou stezku označoval jen pruh sytě zelené trávy. Její čerstvé sešlapání však svědčilo o tom, že dnešního rána po ní neputují jako první. Pak se vnořili do hlubokého lesa, jehož jméno Černín bylo více než výmluvné. Rozložené větve jim zakryly oblohu a utopily je ve věkovitém šeru, kterým jen občas prokmitl nečekaný zelený záblesk. Cesta úplně zmizela pod závějemi listí a rezavého jehličí, z něhož vykukovaly podlouhlé ostré kameny, připomínající hřbety ryb plujících pod kalnou hladinou. Kolem poledne minuli vypálenou hornickou osadu Údlice; jen zuhelnatělé trámy lemovaly zarostlou pěšinu a mezerami v rozbujelých houštinách prokmitla vlevo nad osadou masa černých balvanů, navršených do gigantické kupy. Pasáček se nejistě ohlížel po zlověstné Údlické skále, mnich se hluboko skláněl k oslímu hřbetu, mumlal modlitby a rozechvělými prsty přebíral korálky růžence. Oba si oddychli, když měli mrtvou ves za zády. Vyšlapaná cestička je klikatě vedla vysokou trávou k okraji dalšího starého lesa pod modravým hřbetem Krušné hory. Bylo zřejmé, že student tudy spěchal a ani na minutku se nezastavoval. Snad tušil, že má pronásledovatele v patách. Proto si ani Matěj s Bernátem nemohli dopřát delší oddech. Byli už na pokraji vyčerpání, když po celodenním trmácení přes kořeny, kameny, rokle, potoky a kopce vpozdvečer spatřili, jak bídná cesta padá

nebezpečně strmým úvozem do nějakého hlubokého žlebu, z jehož černých útrob to páchne plísní a vlhkostí. Osel se začal smekat, kopýtko mu klouzala v jehličí, rozzlobeně hýkal a zpomalil navzdory veškerému pobízení. Nakonec zůstal strnule stát se sklopenýma ušima, aby dal najevo, že nehodlá naslouchat žádným příkazům..

„Hni se, lenochu!“ vykřikl mnich, seskočil, chytil ušatce za uzdu a táhl ho za sebou. Matěj se vší silou opřel do oslího zadku.

„Pane Bože,“ úpěl mnich Bernát. „Proč mě trestáš takovým jezdeckým zvířetem? Pěšky bychom tam byli dřív!“ Brzy se zadýchal a pleš se mu zaleskla hojnými krůpějemi potu. Zničeně padl před oslem na kolena a sepjal k němu ruce: „Já tě prosím! Alespoň tentokrát zkus běžet!“

Osel se od něj znechuceně odvrátil a začal s velkým zaujetím žvýkat kus suché kůry.

„Tak ty takhle,“ zaječel Bernát, popadl ze země klacek a vymrštil se jako vystřelený pružinou. S nepřičetnou zuřivostí začal bušit do oslova hřbetu, až se z jeho srsti začala zvedat oblaka prachu. Osel zaryčel, ale nehnul se a nepřestal zamyšleně žvýkat. Křuplo to a klacek se zlomil vedví.

„Přerazil jsem ho o tebe,“ řekl mnich udiveně, „vidíš, k čemu jsi mě vyprovokoval. A to jsem kdysi slíbil přecisté Panně, že nikdy nevztáhnou ruku na živého tvora!“

„Je to beznadějně,“ usoudil Matěj, „já radši poběžím napřed. Tamhle přes ten hřeben bych si mohl zkrátit cestu a studentovi nadběhnout.“

„Zkus to, chlapče,“ povzdychl mnich a usedl na kámen, „my s oslem tu zatím budeme chvíli rozjímat nad tajemstvím Božích záměrů.“

Pasáček se statečně pustil do zápasu s prudkým srázem, chytal se vystouplých kořenů a drápal se vzhůru jako malý, vytrvalý brouk. Zarputilý vztek mu dodával sílu a nedovolil mu

myslet na únavu. Ještě pořád cítil trpkou pachut' křivdy; klíč, kvůli kterému prožil tolik strachu a úzkosti, mu scházel, jako by ho ten zrádný student připravil o část těla... nebo duše... Ten klíč se mnou srostl, uvědomil si náhle a zarazilo ho to.

Zůstal stát na úzkém vrcholu, na místě bičovaném větry, kde se jen obtížně udrželo pár plazivých, zmrzačených borovic, a s úžasem se díval do údolí na opačné straně kopce. Stoupal odtamtud zlověstný, monotónní hukot a v oblacích páry se z jedné straně na druhou klenul oblouk sedmibarevné duhy.

Pasáček tím byl vyveden z míry. Věděl, že duha bývá po dešti, po bouřce... Je snad tohle údolí místem, kde navěky hřmí zakletá bouře?

Zvědavost přemohla jeho strach, a tak se pustil blíž. Slézal z jednoho obrovského balvanu na druhý jako po obřích schodech. Celá stráň byla poseta změtí rozbitého kamení a jen pár břízek a jalovců, držících se houževnatě ve škvírách, zpestřovalo tu pochmurně šedivou scenérii. Čím níž Matěj sestupoval, tím víc sílil tajemný hukot. A pak se najednou ocitl na převisu: poslední z balvanů visel nad hlubinou, přidržován spleť kořenů mohutného tisu. Některé z těch kořenů se svíjely v prázdnu, jak chapadla obludy chňapající po něčem unikajícím.

Matěj se opatrně nachýlil přes hranu kamene a podíval se dolů, přímo pod sebe. Uviděl zpěněnou vodu, která se točila, stříkala, tříštila se o četné balvany a drala se mezi nimi v závratném úprku. Vzduch byl plný poletujících krůpějí, jako by tu neustále drobně mžilo. Přímo uprostřed říčního koryta se zdvíhal skalní sloup, masivní špičatý útes, který rozděloval pádící vodu do dvou zúžených ramen. Podobná, ale o něco nižší a rozložitější skála se tyčila na protějším břehu. Matěje napadlo, že ten útvar připomíná podpěrné sloupy zříceného mostu. Z vrcholu prostředního pilíře vzlétlo hejno bílých ptáků. Zakroužili nad korytem a jejich skřehot se podobal

výsměšnému chechtotu. Možná to ani nejsou ptáci, ale duchové tohoto tísnivého místa.

Jak Matěj sledoval pohledem křivky ptačího letu, zachytil najednou koutkem oka podivný stín. Stín, který mu byl tak povědomý, že mu při jeho spatření projelo celým tělem mrazivé zachvění.

Zaclonil si oči dlaní proti oslňujícímu slunci. Ne, nemýlil se! Na protějším břehu, pod nižším ze skalních sloupů, stál černě oděný muž v širokém klobouku. Stál tam jako socha a upřeně se díval na pádící vodu. Jeho hubený, protáhlý obličej, orlí nos a temné, divoce planoucí oči by Matěj poznal mezi tisíci jinými. Ano, byl to on, zlověstný Černý pán s tváří mrtvého fexta! Stojí tu a čeká na pasáčka Matěje, čeká na místě, které nejlépe vyhovuje jeho hrůzným záměrům!

Co se stalo se studentem? Prošel tudy bez úhony díky mocné svěcené vodě? Nebo je jeho tělo rozsápáno a duše uvězněna v bouřícím vodním kotli? Anebo – pasáčkovi se zatajil dech při té představě – nebyl student jen lstivou maskou samotného Černého pána?

Tiše, aby nezpůsobil sebemenší hluk, vycouval Matěj ze své pozorovatelný. Chvatně se pak vracel přes suťový svah. Srázem na protější lesní straně kopce spíše sjel, sklouzal a skutálel se.

Mnicha ani osla nenašel na místě, kde je zanechal. Na okamžik propadl panice; kdo ví, jestli se jich ten černý mezitím nezmocnil a nehraje si teď s prchajícím pasáčkem jako kočka s myší...

Pak si však Matěj všiml stop v jehličí, které svědčily o tom, že osel se rozhodl pokračovat v cestě. Možná se zdráhal jít dál jen proto, že svým zvířecím instinktem vycítil nebezpečí, číhající u Ďáblova mostu. Mnich ještě nic netuší o tajemném pronásledovateli, tuhle „drobnost“ mu pasáček zatajil. Musí ho varovat!

Matěj se rozběhl do temného žlebu. Cesta klesala těsně nad kamenitým korytem potůčku, jenž tudy spěchal k řece, a velkým obloukem obcházela strmý suťový hřeben. Brzy bylo zřejmé, že sestupuje přímo k Ďáblovu mostu. Už bylo slyšet hukot peřejí – ale také chrastění kopýtek a mnichovo táhlé volání: „Matěji! Matěji! Kde jsi? Ozvi se!“ Ozvěna tříštila jeho hlas a škodolibě opakovala konce slov.

Proč raději nemlčí, pomyslel si pasáček. Může být něco horšího než ozvěně, která si všechno pamatuje, prozradit mé jméno?

Dal se do běhu, ale dřív, než stačil tu nesourodou dvojici dohonit, žleb se před ním rozevřel do modravě zamlženého údolí, jemuž vévodil pekelný pilíř. Vzápětí spatřil i mnicha, jak vede osla za uzdu a společně sestupují k vodě.

„Stůjte!“ vykřikl na ně zoufale.

Bernát se tázavě ohlédl a pak se zamračil. „No, konečně,“ řekl, „našel jsi ho?“

Matěj jen zavrtěl hlavou.

„Myslel jsem, že tu na nás počkáš. Proč ses vracel zpátky přes hřeben? Jsi uštvaný jako zajíc na honu. Takové vysilování těla nesvědčí duši. Kdy už se konečně uklidníš?“

„Prosím vás, cti... ctihodný bratře,“ zajíkal se Matěj, „modlete se, honem se modlete a hodně nahlas... volejte Boha a matku Boží a všechny svaté a dobré duchy a ochranné skřítky... já to tak neumím, slova se mi pletou... nejsem vzdělaný a zbožný jako vy a mám na svědomí moc hříchů...“

„Máš to v hlavě dost popletené,“ řekl Bernát, jen stěží skrýváje úsměv, „ale tvoje snaha mě přesto těší. Bojíš se Ďáblava mostu? Vypráví se, že ďábel tu chtěl kdysi postavit most, aby se řeka dala pohodlně přejít. Jenže každému, kdo by na ten most vstoupil, by ďábel, ukrytý pod mostním obloukem, vyrval duši. Naštěstí opat našeho kláštera – dej mu Bůh věčnou slávu! – včas prohlédl nečistý záměr, sestoupil do těchto míst a

svedl s pekelnou stvůrou nemilosrdný boj. Proklel d'ábla a do mostního piliře pouhou rukou hluboko zarazil dřevěný kříž. V té chvíli se zlovlná stavba zřítíla, kamení zavalilo říční koryto a vytvořilo peřeje. D'ábel s kvílením odletěl zpátky do temnot. Řeka je od těch dob sice nepřekročitelná, ale zato bezpečná pro lidskou duši. Proto se nám tu nemůže nic stát. Budeme se držet pravého břehu. Podívej, co jsem našel,“ pozvedl v prstech černý šátek. „Pamatuješ? Patří studentovi, prováděl s ním v hospodě ty svoje kejkle. Asi ho ztratil, ležel tady na kamenech u vody. Jsme na dobré cestě a možná ho už brzy dostihneme...“

„Prosím vás, nevyprávějte a modlete se... já mám strach...“

Právě vstoupili do stínu skalního sloupu.

„Budeme se modlit společně,“ pokývl mnich, „jednou už se to musíš naučit pořádně, jak se sluší a patří. Tamhle nahoře je ten opatův kříž, který drží řádění d'ábla na uzdě...“

Strnul s prstem napřaženým do mlžného oparu nad řekou a úsměv se mu vytratil z tváře. V místech, kam ukazoval, žádný kříž nebyl!

Mnich rozčileně popoběhl až na samý břeh a udiveně zíral do divoce pádícího proudu. Z mezer mezi kameny tam trčely zpřelámaná zbytky začernalých trámů. Rezavý hřeb, probitý skrz popraskanou dřevěnou dlaň, které chybělo tělo, se chvílemi ztrácel pod zpěněnými nárazy vln.

„Pane, stůj při nás,“ vykotal mnich zbledlý hrůzou, „d'ábel se vrátil stokrát silnější... srazil z vrcholu sloupu posvátné znamení...“

Spěšně se křižoval a cupitavými krůčky se rozběhl po proudu.

„Já nechci poklad,“ vzlykal Matěj, klopýtaje za ním, „nechci už žádný klíč... ať ho najde, ať si ho vezme, ať mi dá pokoj... ať mě netrestá... budu mu nosit ode všeho, co dostanu k jídlu... obětuju mu černou slepici... a jestli někdy dostanu

makovou buchtou, hodím ji do řeky, ani ždibíček z ní neukousnu!“

Osel začal hlasitě hýkat a vyhazovat zadními – a pak se splašil, předběhl je a hnal se před nimi kamenitou cestou podél řeky. Při svých bláznivých skocích postupně ztrácel mnichovy pytlíčky s potravou duše i těla.

Utíkali za ním a z modlitby jim zbyly jen nesouvislé, zadýchané výkřiky. Matěj se bál podívat na protější břeh, kde stojí pod skálou Černý pán; dovedl si představit, že až ho budou míjet, nebude pro něj dravý proud žádnou překážkou: roztáhne blanitá netopýří křídla, vznese se, přeletí řeku a popadne Matěje do drápů...

Pod skálou však bylo prázdno, jako by tam nikdy nikdo nestál. Jen řeka zlověstně hučela.

VIII.

Brzy nestačili oslímu tempu. Mnich se musel zastavit a lapal po dechu, pasáček ještě chvíli běžel a posílal za prchajícím vzbouřencem ty nejhorší kletby a posléze i kameny. Osel však nedbal, nezadržitelně se vzdaloval, až zmizel v dálce za zátočinou cesty.

Matěj se zdrceně vrátil k mnichovi.

„Co budeme dělat, ctihodný Bernáte?“

„Musíme... pořád...“ sípal mnich a ukazoval třesoucí se rukou před sebe, „bez zázračné vody se do kláštera nemohu vrátit... a než projít celou tou strastiplnou cestou znovu, to radši půjdu a vyrvu svou baňku třeba d'áblovi přímo ze chřtánu!“

Mluví odvázně, jakmile je d'ábel z doslechu, pomyslel si Matěj, ale tam u skalního mostu se bál právě tak jako já. Jako by nevěřil v sílu své modlitby. Možná ještě není dost silný,

netroufá si na takový zápas. Vždyť i chůze ho zmáhá. Matěj si nedovedl Bernáta představit, jak zaráží pouhou rukou dřevěný kříž do tvrdé skály. To zřejmě nedovede nikdo jiný než opat kláštera. Bernát je pouhý služebník mocného divotvorce, nesoucí mu z dalekých zemí živou vodu.

Ušli několik mil, ale osel pořád nebyl v dohledu. Řeka po jejich levici se zklidnila a rozšířila; v jejích hlubokých hnědozelených tůních se koupaly převislé větve vrb, lemujících bahnité břehy. Něco tam žbluňko; snad vyskočil nad hladinu kapr, nebo se vyplašený vodník rychle schoval do svého doupěte u dna, ve spleti krvavě červených vrbových kořenů. Stmívalo se, v namodralém šeru letěly nízko nad vodou divoké kačeny a jejich volání se teskně neslo od jednoho břehu k druhému. Po všem tom vzrušení a hrůze přicházel večer, dýchající zvláštní nostalgií a pokojným očekáváním čehosi neodvratného.

„Tamhle je Hradisko,“ přerušil mnich dlouhé mlčení a ukázal na temný masiv lesnaté hory, jejíž plochý vrchol se vynořil vysoko nad strmými stráněmi, svírajícími úzké říční údolí. „Pod ním je vesnička stejného jména, která už patří našemu klášteru. Jsme skoro doma, Matěji. U přívozu pod vsí se dozvíme, po kterém břehu student pokračoval – ale obávám se, že šel přímo na vrchol Hradiska. Jsou tam zříceniny, prý zbytky dávného hradu obrů, a v nich už spousta dobrodruhů hledala poklady. Samozřejmě, že marně, ale jejich duše tam dodnes bezcílně bloudí – kéž jim Bůh dopřeje pokoje. Nejhorší na celé věci je, že tímhle tempem na kopec do tmy nedorazíme – a před námi je svatojánská noc!“

Matěj ve vzrušení posledních dní dočista zapomněl počítat čas a neuvědomil si, že se blíží nejtajemnější ze všech nocí. Noc čarovná a hrůzně krásná, kdy každá bytost živá i neživá hovoří k člověku, kdy voda očišťuje a naplňuje mocnou silou, kdy kameny zvoní a les zpívá, kdy je možno stát se nadosmrti

šťastným nebo v tu chvíli zemřít – a kdy je také nutno pomocí živého ohně zahánět do tmy zástupy zlověstných duchů...

Právě chtěli zahrnout na cestu k vesnici, když z vrbových houštin lemujících řeku zazněl oslí nářek.

„Ten tvrdohlavec jistě spadl do jámy nebo se zabořil do hlubokého bahna!“ vykřikl mnich, podkasal si kutnu, aby si na ni nešlápl, a rozběhl se přes podmáčenou louku k řece.

Matěj se trochu zdržel, protože se pokoušel ulomit silnou větev, která by mu mohla posloužit jako zbraň proti loupežníkům kradoucím osla. Pak ho napadlo, jestli to není léčka, jenž je má přilákat do houštin blízko vody. Vodník se prý často proměňuje v koně; proč by tedy nedokázal napodobit osla?

„Opatrně!“ křikl za mnichem. „Jděte obloukem!“

Sám v předklonu proběhl houštinami, poslední úsek k místu, odkud neustále zazníval hlas, prolezl po čtyřech. Opatrně nadzvedl poslední, až k zemi se klonící větev a vyhlédl na malou travnatou loučku pod starou vrbou. Osel byl pevně uvázan k větvím stromu. Nelíbilo se mu to; trhal hlavou, vzpíral se, točil se dokola a hlasitě protestoval.

Ale to už se k vrbě prodral mnich, nedbaje na pasáčkovu varování. „Zamotaly se mu otěže do větví, buď Bohu chvála! To jistě Panna Maria pro nás udělala zázrak, když viděla naši bídu!“

„Tohle je důkladný dvojitý uzel,“ namítl pasáček, když také přistoupil ke stromu, „ten nemohl vzniknout sám od sebe.“ Sehnul se a pomocí zubů se pokoušel smyčku uvolnit.

„Vždyť říkám,“ pokýval Bernát, „zázrak!“

Vyvedli osla z houštiny; zdálo se, že je jim vděčný za své osvobození a snaží se, alespoň dočasně, hrát roli hodného a poslušného tvora.

Matěj se však neklidně rozhlížel. Měl divný pocit, že tu někdo je, vnímal přímo hmatatelně přítomnost skryté bytosti.

Linie stromů už splývaly v jednolitou temnou hmotu. Soumrak vymazal barvy a ponechal jen odstíny modravě šedé, zdobené zlatorůžovými konturami na místech, kam dopadaly poslední paprsky slunce.

Chlapec se naposledy ohlédl – a uviděl ji!

V průseku mezi rákosím stála rusalka. Měla na sobě jen tenkou bílou košili, husté černé vlasy jí spadaly po zádech v bohatých pramenech, mezi nimiž jako hvězda na nočním nebi zářil nad uchem vetknutý květ leknínu. Dívala se za nimi se zvláštním, trochu smutným úsměvem. Když si všimla, že se pasáček ohlíží, rychle odskočila do rákosí a zmizela.

Matěj cítil, jak ho polila horkost; byl to podobný pocit jako nedávno na té rozpálené jahodové stráni. Před mnichem se o tom nezmiňoval; neměl teď ani v nejmenším chuť na modlení. V duchu si raději představoval všechny podrobnosti přeludné dívčí postavy...

Stráně, svírající dosud z obou stran řeku, se rozestoupily a před unavenými poutníky se rozevřel přívětivý pás polí a lučin, stoupající až k úpatí mocného Hradiska. Pod horou blikalo několik světelek v oknech chalup, mnohem víc jich však zářilo na holých vrcholcích okolních nižších kopců. Vypadaly jako rozsypané hvězdy; některé z nich se odrážely v černém zrcadle řeky a rozpíjely se do dlouhých krvavých pruhů.

Byly to svatojánské ohně.

Mnich nevrle zabručel, když je spatřil: „Noc jako stvořená pro ďáblovy rejdy... a ten padlý kříž je zlé znamení... bojím se, že s opatem se něco stalo...“

Najednou vzplály další ohně v polích, na mezích, na křižovatkách cest a pěšin. Jedno z ohnišť bylo tak blízko, že před pozadím šlehajících plamenů mohli pozorovat siluety divoce křepčících postav, vyzbrojených kyji, vidlemi, kosami a cepy. Skutečně to připomínalo ďábly rojící se z pekelného jícnu. Bylo to dost podivné a vymykalo se to svatojánským

zvyklostem, které Matěj znal. Nač ty zbraně?

„Bud' je to rebelie, nebo se obávají nějakého přepadení,“ usoudil mnich. „V každém případě bych se jim raději vyhnul. Jsou úplně zdivočelí, slyšíš, jak řvou?“

Uhnuli z cesty a sestoupili blíž k řece. Do šplouchání vlněk tu zaznívalo skřipění přívozu. Napříč řekou se sunula oranžová jiskřička, blížila se, rostla, až se za ní vynořil obrys člunu. Směřoval do míst, kde se pod vysokým podemletým břehem krčila jako vlaštovčí hnízdo převozníkova hliněná chatrč, krytá sušeným rákosem.

Člun přirazil k prknům přístavního můstku. Zachřestily řetězy, lucerna se oddělila od přídě a houpavě stoupala po schůdcích vzhůru. Muž, nesoucí ji v ruce, byl sám.

„Bůh ti žehnej,“ houkl na něj Bernát, „koho jsi převážel?“

Zdalo se, že mnichova přítomnost toho statného muže polekala. Zatvářil se nejistě. „Nikoho, ctihodný... Kdopak by cestoval v takový čas? Jel jsem jenom nalíčit rybářské vrše. Chcete na druhý břeh?“

„Až podle toho, co se od tebe dozvíme. Neviděl jsi tu mladíka v městském obleku?“

„Ne, ctihodný.“

„A černého pána v širokém klobouku?“ zeptal se chvatně Matěj, nedbaje na to, jak jeho otázka Bernáta překvapila. Nebyl si jist, jestli to způsobilo neklidné světlo lucerny, nebo se převozník opravdu zachvěl.

„Nikoho takového jsem neviděl,“ řekl a neklidně přešlápl. „Mám tedy znovu odvázat loď? Nebo mi prokážete čest a povečeříte se mnou?“

Vypadalo to, že nabídka večere zvrátí všechna mnichova předsevzetí. Bernát zhluboka nasál vůni smažených ryb, šířící se podél břehu, olízl si rty a těžce povzdychl...

V tu chvíli se vynořila z houštin u vody dívka. Blížila se k nim s rozpačitým úsměvem, v rukou nesla svazky listí, květů a

bizarně zkroucených kořenů, takže Matěj se v první chvíli ulekl, že drží hady. Okamžitě ji poznal: byla to rusalka, co se za ním prve dívala z rákosí.

„Moje dcera,“ řekl převozník, když zjistil, že děvče vzbudilo pozornost návštěvníků. „Žijeme tu spolu sami. Ženu mi před pár lety vzala řeka.“

„Vypadá jako čarodějnice,“ ušklíbl se mnich. „Vidím, maličká, že neseš hadí kořen. Budeš vařit létací mast?“

Dívka po něm zlostně blýskla očima a vzdorovitě pohodila hlavou.

„Ale kdež, ctihodný,“ řekl chvatně převozník, „to jsou jenom byliny na léky proti horečce a zimnici.“

„Ona neumí odpovědět sama?“

„Bohužel, ctihodný. Je od narození němá.“

„Nic než Boží trest za vaše hříchy. Chodíš zřídkakdy do kostela, převozníku, a tvoji dceru jsem tam ještě nikdy neviděl!“

„Času je málo...“

„Samá výmluva! Radši mi řekni, co znamená to sročení kolem ohňů v polích.“

„Bude úplněk, ctihodný, svatojánský úplněk... a za takových nocí vyjíždí z lesů Prokletý lovec se svojí divokou smečkou vyžlat, vlkodlaků a pekelných příšer. Jeho divoká honba vždycky zdupe pole a zničí úrodu. Proto musí dnes celou noc planout mocné ohně.“

„Jsi samá výmluva a vytáčka, převozníku. Pláčete nad zdupanou úrodou, abyste nemuseli odvádět klášteru desátek. Ohně proti Divoké honbě – pěkná záminka k pěstování pohanských prostopášností! Ale to si povíme jindy! Teď mi ukaž, kudy vede nejkratší cesta na vrchol Hradiska!“

„Snad...“ zakoktal se převozník překvapením, „snad nemáte v úmyslu... dnešní noci...“

„Neptej se tak hloupě. Vaše strašidla jsou mi pro smích.“

Zlomím ďáblovu sílu v jeho hnízdě! Tak kudy?“

„Jak chcete, ctihodný... nejlepší je držet se hned zkraje lesa strmé stezky vpravo; dostanete se nad opuštěný lom a potom po hřebeni pořád nahoru. Z druhé strany je rokle potoka, zarostlá devětsilem, tam nesestupujte v žádném případě, je-li vám život milý...“

„Chceš vyhrožovat?“

„Jenom varuji.“

„Ať je ti Bůh milostiv, převozníku.“

„I vám, ctihodný.“

„Než se vrátíme, pohlídáš nám osla.“

„Jak je libo,“ řekl převozník a hluboce se uklonil. Možná proto, aby mu v té chvíli neviděli do tváře.

Matěj vykročil za mnichem, který už vystupoval po dřevěných schůdcích na hliněnou terasu nad přístavním molem – ale vtom mu něco sevřelo zápěstí. Takřka polekaně se otočil; byla to rusalka. Její prsty byly ledově studené, a přesto měl pocit, jako by mu celým tělem projel zášleh ohně. Pevně ho držela a druhou rukou něco naznačovala, rychlými, vzrušenými gesty opisovala ve vzduchu kruhy, vlnovky a složité obrazce, ze kterých Matěj nebyl ani trochu moudrý. Pomáhala si neartikulovanými skřeky v zoufalé snaze něco naléhavého sdělit. Temné oči na něj upírala z bezprostřední blízkosti; když se do nich podíval, připadalo mu, že padá do bezedné studny. Zachvěl se strachem z uhranutí.

„Já musím,“ zašeptal, „kvůli tomu klíči... rozumíš? Jedině když vrátím klíč, tak se toho černého zbavím!“

Smutně se usmála a něco mu vtiskla do dlaně. Pak ho pustila, otočila se na patě a utíkala podél řeky pryč. Její vlající vlasy brzy splynuly s tmou.

Matěj se zvědavým rozechvěním otevřel dlaň. Měl tam modré ptačí pírko.

IX.

Šli rychle a mlčky, slyšeli jen svůj zrychlený dech a vzdálený zpěv vesničanů. Pronikali skrze pole pod temným pláštěm noci a zdaleka se vyhýbali záři planoucích ohňů. Hora se nad nimi vztyčila, temná a hrozivá. Za zubatým hřebenem lesa na vrcholu plál stříbrný požár. To vycházel měsíc.

„Bojíš se, Matěji?“ zeptal se mnich a hlas se mu třásl.

„Proč se ptáte?“ odpověděl Matěj otázkou a snažil se pomalu, zhluboka dýchat, aby se nezalykal.

„Abys věděl, že... že se nemáš čeho bát, protože Bůh nedopustí, aby spravedlivý... Ježíšmarjá!“ vykřikl a uskočil za Matějova záda, když se větve stromu nad pěšinou z ničeho nic prudce rozkývaly.

Oba stáli bez dechu a naslouchali tichu.

„Co to bylo?“ zašeptal mnich po chvíli.

„Nevím,“ odpověděl Matěj rovněž šeptem, „už se nic nehýbá. Možná nad námi proletěl nějaký duch.“

„Neboj se, Matěji. Nebudeme tu déle, než je nezbytně nutné. Jenom najdeme studenta a přinutíme ho, aby nám vrátil, co nám vzal. Do půlnoci se nic zvláštního dít nebude, věř mi. Věříš mi? Já věřím v Boží vůli, bez které ani vlas z hlavy nepadne. Modli se – a budeš mít pocit, že jde někdo s tebou, někdo mocný, silný a veliký, kdo tě chrání a drží nad tebou dlaň... Jen tak se dá projít černým lesem.“

Vytáhl z kutny kříž a nesl ho před sebou v křečovitě natažené ruce, polohlasem opakoval naléhavé prosby a občas vyjekl, když narazil čelem do drsné kůry stromu, když ho po pleši pohladila pichlavá větev nebo když se mu kolem obličeje jako hebké neviditelné prsty ovinula pavučina.

Matěj po něm opakoval naučená slova modliteb, ale myslel přitom na tajemnou převozníkovu dceru, jejíž obraz se vznášel před ním a jejíž dotek ho dosud hřál... Najednou si vzpomněl

na tu zvláštní chvíli tehdy za bouře na Kotýzu, na pocit, že ho konejší matčina ruka... Ty dvě představy mu v mysli splynuly v jednu a úzkostný, ochromující strach před nimi ustupoval, tál jako černý sníh...

Došli strmou pěšinou, která bělavě prosvítala v noční temnotě, až do míst, kde se z jedné strany tyčil mladý, hustý les a z druhé dýchala prázdnota, spíše cítěná než viděná. Vzduch tam stříbřitě jiskřil v měsíčním světle nad hlubinou, do níž kolmo spadala skalní stěna bývalého lomu.

„Držte se okraje lesa,“ řekl Matěj, když viděl, že mnich má snahu vyhybat se stínům a raději se brodí vysokou suchou trávou na prostředku náhorní planiny, „znám to od nás z Kotýzských skal. Ani se nenadějete a šlápnete do prázdna. Strom má přece jen kořeny pevnější než tráva...“

Náhlý poryv větru zašustil v suchých stéblech a dýchl jim studeně do tváří. Les se rozšuměl, listí bříz se rozčileně třepotalo a nízké smrčky se vážně a pochmurně kývaly. Zdálo se, že z vrcholu hory se sem něco žene.

Matěj se zaposlouchal a jeho zbystřené ucho zachytilo v kvílení větru celou škálu zvuků: dusot, štěkot, táhlé vytí psů, kteří zachytili krvavou stopu, a dokonce vzdálený signál loveckého rohu.

„Divoká honba!“ vykřikl. „A blíží se sem! Rychle se musíme někam...“

Nestačil dopovědět. Zadul silný vichr, stromy zasténaly a rozkomíhaly se v bláznivém tanci. Vzápětí z mlází vyrazilo zběsile pádící stádečko srnčí zvěře; srny si nevšímaly lidí, proběhly kolem nich a dusaly do tmy. Pak se vynořila rozzuřeně chrochtající bachyně, provázená houfem pruhovaných selátek, prudce uhnula před zrádnou loučkou a s velkým lomezem zapadla do houštin podél pěšiny, kterou sem vystoupili.

Mnichovy oči se zděšeně rozšířily a brada se mu roztrásla.

Couval před ožívajícím lesem plným skřeků a hřmotu, couval a mával před sebou křížem, jako by chtěl šermovat.

„Stůjte!“ křikl na něj Matěj. „Pět kroků za vámi je propast!“

V tu chvíli se z houštin vyřítíl člověk. Matěj ho okamžitě poznal podle vlající peleríny. Byl to ten, kterého s takovým úsilím a tak dlouho pronásledovali, po jehož stopě šli s jedinou utkvělou myšlenkou, jak ho dopadnou, usvědčí a ztrestají...

Jenže takhle si konečné setkání určitě nepředstavovali! Student byl potrháný, zbrocený potem i krví.

„Je zle!“ křičel na ně a mával rukou. „Utrhlo se to, vymklo se to z pout, utíkejte!“

Mnich zaječel a otočil se na místě, rozběhl se klopýtaje vysokou trávou.

„Tam ne!“ vykřikl Matěj a skočil mu po nohou.

Mnich upadl, ale kopnutím se pasáčka zbavil a už se znovu sbíral. Nikdo by od jeho tučné postavy nečekal takovou mrštnost.

V mlázi těsně za nimi zadul lovecký roh a ozval se hlas, který by mohl být právě tak zaržáním koně jako vraním zakrákáním nebo ďábelským smíchem.

„Je pozdě!“ řval student a víchr mu rval slova od úst. „Padněte tváří k zemi, za žádnou cenu nezvedejte hlavu a nepokoušejte se na ně podívat... jinak vás rozsápnou!“

„Rozsápnou... rozsápnou... sápnou...“ ječela ozvěna v točících se bílých vírech, které smetaly listí ze stromů a s lomozem lámaly i ty nejsilnější větve. Mlázi ožilo, jako by se jím hadovitě proplétaly stovky hbitých těl.

Vyžlata, uvědomil si Matěj, vyžlata jsou tady. Ještě nikdo je neviděl tak zblízka, aby o nich mohl vyprávět. Ti, co je potkali, nepromluví do soudného dne...

„Stůjte... vy velebný, úctyhodný, zatracený Bernáte!“

Překonal hrůzu z nebezpečného okraje lomu, dohonil mnicha, skočil před něj a sevřel ho oběma rukama, aby ho

zadržel. Jenže to hřmotné tělo mělo obrovskou setrvačnost, srazilo Matěje dozadu, a když se pokusil znovu najít oporu pro nohu, cítil, jak se mu pod chodidlem utrhl drn a noha klouže přes hranu skály do prázdna. V té vteřině, kdy plně pocítil nezadržitelnost pádu, se mu snad zastavilo i srdce... Jako by se najednou zpomalil čas. Matěj zcela ostře vnímal, jak nekonečně dlouho padá na jedno koleno, zatímco mnichovy ruce ho rvou za vlasy a snaží se ho odhodit... Věděl, že se nesmí na Bernáta pověsit, protože by ho strhl s sebou do hlubiny; snažil se vzepřít, zaryl hlavu do tučného mnichova břicha a se zaťatými zuby tlačil zpátky. Mnich vydával jen zběsilý řev a tloukl pěstmi Matěje do zad; zřejmě si ve své nepřičetnosti myslel, že už ho odnáší sám ďábel...

V té kritické chvíli se jako vržené laso omotala kolem Bernátova hrdla srolovaná pelerína. Mnich zalapal po dechu, jeho nápor povolil, Matěj se posunul a našel na okraji skály oporu i pro druhou nohu, zpola se vztyčil a viděl, jak se mnich kácí nazad, prudce stržen zpátky na pevnou zem. Když pasáček přepadal přes jeho tělo, stačil ještě zahlédnout, jak student tiskne mnichovu hlavu, omotanou pláštěm, vší silou k zemi.

Pak už Matěj také zabořil tvář mezi mech, kaménky a pichlavá stébla. Snažil se nevnímat řev smršti, která se právě hnala přímo nad nimi za dupotu a šustotu, kvílení, chechtotu, nářku, zběsilého zpěvu, vítězného troubení, vrčení, vytí a štěkotu... Země se chvěla a jakási strašná síla se jej snažila nadzvednout, odhodit, kutálet před sebou. Zaťal prsty do šterkovité půdy a mísil slova modliteb s kletbami a starými zaklínadly.

Těžko říct, jak dlouho to trvalo, znenadání však lomoz začal slábnout a vzdalovat se. Matěj se odvážil opatrně nadzvednout hlavu a uviděl, jak v prázdnu za srázem ukončujícím horu letí nebem zástup rozevlátých mraků, v nichž dokázal rozeznat pitvorné podoby vychrtlých psů, kostlivých jezdců, obřích

medvědů a hadů s netopýřimi křídly. Roj vzdušných oblud zběsile víří v jediném obrovském klubku, žene se přes zářící měsíční kotouč a zvolna zaniká za temným obzorem.

X.

Les strnul ve stříbřitém tichu; kdyby právě teď někdo přišel, ani ve snu by ho nenapadlo, že tu před chvílí řádila zběsilá smečka. Jen změt' ulámaných větví, jimiž byla planina poseta, svědčila o něčem neobvyklém.

Ti tři tam bez hnutí seděli a zírali do prázdna. Znovu v duchu prožívali všechno, co je potkalo v několika předcházejících minutách, a měli pocit, jako by smršť prošla i skrz ně a všechno v nich zpřeházela.

„No,“ odvážil se nakonec student porušit ticho, „nevím, jak vám, ale mně to, že ještě žiju, připadá doopravdy jako zázrak. Měl jsem štěstí, že jsem včas doběhl na otevřenou pláň nad srázem, kde se Divoká honba nemohla opírat o stromy a vznesla se do výše...“

Nikdo na jeho slova nereagoval, všichni byli ještě příliš ponořeni sami do sebe.

„Matěji,“ řekl mnich tiše, „ty máš na noze krev.“

„To nic není,“ usmál se pasáček, „odřené koleno mívám každou chvíli.“ Ale jeho lhostejnost byla jen předstíraná. Ovládal ho zvláštní, povznášející pocit, který naplňoval jeho tělo nezvyklou lehkostí. Pomyslel si, že kdyby zamával pažemi, snad by vzlétl.

Mnich zápolil s cípem své kutny, až se mu ho konečně podařilo utrhnout a obvázat kolem Matějovy nohy. „Nebolí to?“ zeptal se.

„Ne, opravdu ne!“

„Víte, že ten kluk vám zachránil život?“ obrátil se student na

mnicha.

Bernát se zamračil, připomínka ho uvedla do nepříjemných rozpaků. Odkášlal si, zavrčel, pak rychle zamumlal: „Odčinił své hříchy, ale divím se, proč jste se vy ještě nepropadl do pekel! Kde máte moji zázračnou mariánskou vodu? Máte ji ještě vůbec?“

„Musím vás zklamat, ctihodný mnichu,“ ušklíbl se student.

„Cože?“ zvedl se Bernát rozčileně ze země. „Vy jste ji vyplýtvál!“

„Ještě jí trochu zbylo,“ řekl student a vytáhl baňku.

Mnich po ní chňapl jako tygr a zatřepal s ní. „Nějak moc šplouchá, tam nezůstalo víc než na dva palce ode dna!“

„Nenechal jste mě domluvit,“ usmál se student nakysle, „musím vás zklamat v důvěře v její ochrannou moc. Smočil jsem v ní uhel, jímž jsem kreslil pantakl a magický kruh, ale nakonec byla kladná síla vody zcela přebita silou téhle věcičky...“

Znovu zalovil ve skryté kapse pod hábitem a vzápětí na jeho dlani naplno zazářil neblahý fextův klíč.

Matěj se při tom pohledu otrásl, jako by už po něm sahal ďábelský spár. Po celou dobu toužil získat klíč zpět, ale teď, když ho měl na dosah ruky, si náhle uvědomil, že zlost a pocit křivdy nad tím, že byl okraden o příslib bohatství, ho už dávno opustily. Žádná truhlice se zlatáky, žádná zlomená kletba... jenom klíč se vrací a září tichým, výsměšným světlem. Připomíná, že se blíží konečné rozhodnutí a že se z toho nelze nijak vyvléct. Matěj tajně doufal, že až studenta dostihnou, bude po všem... Ale nic takového. Prokletí se nelze zbavit!

Student se na něj tázavě podíval, a když viděl, že Matěj váhá klíč převzít, položil ho opatrně na plochý kámen a štitivě od něj odtáhl ruce. Jemná spirála, jíž byla tvořena rukojeť klíče, vypadala v měsíčním světle, jako by se pomalu svírala a opět rozvírala.

Ten klíč snad dýchá?

Mnich se váhavě naklonil blíž. „Je zlověstně krásný,“ zasykl. „Alespoň teď vím, jak vypadá prokletá věc. Zakryjte ho něčím, je necudný jako nahá žena! Připomíná mi sedm smrtelných hříchů!“ Chvatně přetáhl přes kámen s klíčem nedaleko pohozenou studentovu pelerínu. „Jak vidím, pane bakaláři, žádný poklad vám nepřinesl, ale mám strach, jestli vás nepřipravil o duši.“

„Nedivil bych se tomu,“ řekl student a tentokrát se zdálo, že nežertuje. „Lituji, Matěji, že jsem ti ho vzal, ani nevíš, jak toho lituji. Byl jsem bezstarostný a skoro šťastný až do té chvíle, než jsem se ho poprvé dotknul... Protože, abys věděl, tenhle klíč žádnou truhlici se zlatáky neotvírá... Je to klíč k věcem, které ani já, ač vzdělaný ve vědách hermetických, tak docela nechápu.“

„Zaklínal jste duchy?“ zeptal se Matěj rozechvěle, „vy jste se toho odvážil?“

„Nebylo to poprvé,“ pousmál se trpce student, „mám v tom určité zkušenosti, ale co se stalo tentokrát, to mě zcela vyvedlo z míry. Položil jsem klíč do pantaklu a připravil jsem invokaci démona, který vládne věcem skrytým v hlubinách země. Sytil jsem ho kouřem páleného durmanu a krví kohouta, aby měl z čeho tvořit přechodné hmotné tělo, a když jsem třikrát zvolal jeho mocné jméno Ipsissimus, stala se podivná věc: spirála klíče se rozechvěla zvukem toho slova a zesílila vibrace do nečekaných oblastí... Ano, v té chvíli se mi to vymklo z ruky; ten klíč je ďábelský rezonátor, rozkmital astrální esence až do nejzazších hlubin, vytvořil vír energie, magnetickou bouři, ve které se zhmotnilo to, na co myslí všichni tam dole u ohňů, všechny příšery jejich vzteku a nenávisti, před kterými mi nezbývalo než prchat, protože jsem dostal strach, a jak známo, strach ničí účinek ochranného magického kruhu!“

Matěj ohromeně naslouchal, ačkoliv z toho tajemného

čarodějnického jazyka nerozuměl jedinému slovu.

Mnich se polekaně odtáhl a udělal ve vzduchu znamení kříže. „Nic mi není známo,“ vykřikl pohoršené, „jak byste si mohl myslet, že vím něco o vašich esencích a magických kruzích! Je to temná věda, která páchne pekelnou sírou! Nevíte, že jíst jablka poznání bylo člověku přísně zapovězeno? Nešklebte se tak divně a nemluvte před tím nevinným chlapcem o takových věcech! Bůh mi tohoto pasáčka pokoušeného ďáblem přivedl do cesty, abych spasil jeho duši. Už vím, Matěji, co musíš udělat. Byl na tebe vložen těžký úkol, abys ten nebezpečný klíč pronesl hříšnými svody světa do bezpečí posvátných klášterních zdí. Tam ho uložíš v chrámu pod oltářem a mně spadne kámen ze srdce. A pojďme rychle, mám pocit, že ďábel svůj klíč hledá, celou cestu jsem cítil blízkost démona temnot, ale teprve teď to chápu... Rychle pryč z těchto prokletých míst!“

„A nemohl byste...“ začal rozpačitě Matěj, „Bernáte ctihodný... pane bratře... třeba sám.“

„Apage satanas!“ ucukl mnich. „V životě bych se nedotkl tak nečisté věci!“

„Možná má tenhle nectihodný bratr pravdu,“ pousmál se student, „vezmi klíč do úschovy, Matěji. Neboj se, ty máš jednu velkou výhodu: nevíš, co s ním. Pro mě je příliš velkým pokušením, láká a svádí mě, abych poznal jeho tajemství... ale vím, že druhý pokus bych nepřežil...“

Matěj zdrceně sebral klíč a znovu ho uvázal na přetrženou šňůrku pod svojí špinavou pasteveckou halenou. Mnich a student ho napjatě sledovali a jako by si oddechli, že pasáček příliš nevzdoroval.

„Tak pojďme,“ řekl student.

„Snad si nemyslíte, že půjdete s námi?“ rozčilil se mnich. „Zmizte ze zdejšího kraje, ztraťte se co nejdál z klášterního panství! Odpouštím vám, jak se na křesťana sluší, ale

nepokoušejte moji trpělivost!“

„Udáte mě inkvizici?“

„Měl bych to udělat!“ zavrčel Bernát popuzeně, vzal pasáčka za rameno a tlačil ho před sebou zpátky k cestě, po které sem vystoupili.

Vzápětí se ukázalo, že opustit planinu nebude tak jednoduché. Pěšina zmizela pod vyvrácenými stromy, jejichž propletené větve a kořeny vytvořily neproniknutelnou hradbu. Mnich se po několika marných pokusech, při kterých si roztrhl kutnu a musel se hodně hlasitě modlit, aby se vyvaroval vzteklých kleteb, vrátil zpátky.

Student tam dosud seděl.

„Myslím, Matěji, že bychom se mohli dostat ven korytem potoka,“ řekl a na mnicha se ani nepodíval. Matěj si však dobře povšiml, jak mu na rtech cuká potlačovaný smích. „Zahlédl jsem tu rokli shora, když jsem prchal z Dukátového pole, je celá zarostlá nějakými velkými listy, ale strž je tak hluboká, že tam vír Divoké honby zaručeně nepronikl...“

„Převozník nás varoval, že tam číhá nějaké nebezpečí,“ namítl Matěj.

„No a co,“ vmísil se do hovoru Bernát, „když je to jediná možnost, obrníme se modlitbou a projdeme. Pamatujete si cestu, bakaláři?“

XI.

Stačilo projít smrkovým mlázím, jehož pružné větve a kmínky lépe odolaly náporu vichřice, a po čtvrt hodině spatřili pod sebou hlubokou rokli. Noc pokročila a měsíc už byl hodně vysoko, takže jeho paprsky padaly téměř kolmo, klouzaly po širokých listech, vršících se jeden nad druhým jako tašky na střeše, a naplňovaly prostor zvláštním stříbrným mžením.

Matěj v životě tak obrovské listy devětsilu neviděl. Pokrývaly souvislou vrstvou dno i stěny rokle a skrývaly pod sebou její skutečný tvar. Kdesi hluboko dole bublal, zvonil a cinkal potok.

Student se jako první odvážně vnořil do té záplavy a zmizel v ní po pás; snažil se sestoupit šikmo svahem a dostat se k neviditelnému potůčku. Matěj a mnich vstoupili za ním do prošlapané uličky. Zem pod listy, ke které nikdy neproniklo slunce, byla vlhká a pokrytá vysokou vrstvou zcela zetlelého humusu; nohy po ní klouzaly a každou chvíli některý z nich padl na rozprostřené obří deštníky, které se pod ním rozvlnily a měkce ho přijaly do své náruče. Horší pak bylo vyhrabat se ze spleti rozestupujících se tlustých stvolů.

Při jednom z těchto nečekaných pádů si Matěj všiml, že pod milosrdným zeleným příkrovem se skrývá „hřbitov“, tajemné podsvětí, kde umírající plesnivé listy jsou oplétány bělavými vlákny, kde pobíhají nohatí pavouci a raší bledé plodnice divných hub, kde se svíjejí na prst tlustí červi a králičí lebka smutně hledí prázdným očním důlkem... Sevřela ho úzkost, páchlo to tu hnilobou a ještě něčím... Něčím povědomým, odporným, a přesto nutícím znovu nasávat vzduch a dychtivě číchat. Zmateně hmatal kolem sebe, svíral tu vířící zelenou stěnu, trhal ji, lámal a drtil pod sebou, než konečně našel stabilitu a vystrčil hlavu nad vlnící se hladinu, aby se podíval, kde zůstali ostatní. V oné krátké chvíli stačil dokonale ztratit orientaci; předpokládal, že se bude dívat dolů do rokle, a překvapilo ho, že stojí čelem proti strmě stoupajícímu svahu. Dřív, než se stačil otočit, padla tma. Nečekaná a náhlá tma, bez jakéhokoliv předchozího varování: jako když někdo sfoukne svíčku.

„Hej!“ vykřikl Matěj. „Kde jste?“

„Tady,“ ozval se dost daleko vpředu studentův hlas.

„Počkejte na mě, počkejte, proboha,“ volal mnich o kus výš,

„nemůžu najít svůj růženec, někam mi spadl...“

„Nechte ho být, čekejte na místě, až zase vyjde měsíc. Ty taky, Matěji! Nikam nechod! Ten mrak nemůže být moc velký.“

Matěj se nejistě rozhlížel. Tma sice vymazala všechny konkrétní tvary, ale podivné stříbřité chvění zůstalo. Z okrajů listů jako by padaly planoucí modré jiskry. Potok teď zvonil mnohem výrazněji, znělo to jako drnkání strun, jimiž se rychle probírají neviditelné prsty.

A pak ucítil pach kouře; odněkud z rokle se valil čpavý, dusivý dým, ale nikde nebylo vidět plamen. Sevřela ho úzkost. Neměli jsme sem chodit, převozník měl pravdu! Už nikdy odtud nevyjdeme! Tam dole se právě pomalu otvírá pekelná brána a mezi vraty stojí Černý pán. „Čekám na tebe, Matěji!“ řekne svým hlubokým, sametově mrazivým hlasem...

Pevně sevřel v dlani klíč a vykročil do míst, kde, jak si pamatoval, svah stoupá a kde zůstala jejich prošlapaná cestička. Ale devětsilové listy ho i tentokrát zmátly: šlápl do prázdna a řítil se dolů.

„Matěji!“ zaslechl ze dvou stran zdvojený výkřik studenta a mnicha, nebyl jim však schopen odpovědět. Lupeny ho švihaly a propadal se jimi, kolem něj pršely ohnivé vodopády poplašených světlušek.

Najednou se zastavil v nepohodlné pozici s nohama nahoře a hlavou dole. Hučelo mu v uších, a ačkoliv věděl, že už dál padat nebude, měl pocit, že se s ním země houpe a pomalu otáčí. Lupení všude kolem šustilo prudkým pohybem, docela blízko vyprskl trylek ženského smíchu.

Pak zabliklo červenožluté světlo. Matěj s námahou nadzdvihl hlavu a uviděl, že zdrojem té podivné záře je starodávná lucerna, zdobená měděnými reliéfy draků, jejichž hřbetům zelená měděnka dodávala tu správnou ještěří barvu. Napřed Matěje napadlo, že svítlna je zavěšena na boku

velkého trouchnivého pařezu, ale pak ten tvor pozvedl světlo do výšky a ukázalo se, že ji ve spárovité ručičce drží malý mužík, ne větší než dvouleté dítě. Měl hnědou, vrásčitou tvář starce, vroubenou dlouhými, sněhobílými vousy, hlavu mu kryla žlutá hornická čepice. Očka, černá a pichlavá jako trnky, se nehnutě upírala na Matěje.

Kolem zase zašuměl smích, přelétavý jako vánek a dovádívý jak bublání potoka. Ze tří stran se nad pasáčkem sklonily ženské tváře s velkýma, strnule rozšířenýma očima a ohnivě rudými rty, z nichž ve smíchu blýskaly ostré zoubky. Dlouhé vlasy jim přepadly kolem tváří dolů a spojily se nad Matějem jako temný závěs, jako mračno vydávající zvláštní pronikavou vůni, hořkosladkou a omamnou...

Pitvorný stařeček se zamračil.

„Urcugum!“ řekl chraplavě a sfoukl plamének lucerny. Tma, která nastala, se zdála být ještě temnější než předtím.

Matěj se vzepřel rukama a pokusil se zvednout. Šlo to, neměl nic zlomeného. Ocítl se ve zvláštním duševním stavu: jeho hrůza dosáhla meze, za kterou už není nic... Prázdnost. Ještě žiji, říkal si, neublížili mi... Nevím, co chtějí. Vědí oni, co chci já?

Odněkud zazněl dívčí hlas, napřed jen tiše broukal jakousi melodii, ale pak se najednou vznesl do jiskřivých výšek a zpíval tajemná slova v neznámém jazyce.

Matěj se jako ve snu prodíral za písni. Zachvěl se, když mu nohy objal ledovým sevřením rychle běžící potok, ale nezadrželo ho to. Brodil se dál, klouzal po ohlazených oblázcích a celým tělem vnímal píseň, která už zněla docela blízko a prolínala s rozverným zurčením padající vody.

V tu chvíli vyhlédl měsíc trhlinou v mracích a ozářil výklenek pod vysokým balvanem, vklíněným mezi dva strmé svahy, odkud se z obou stran skláněly vějíře těch obrovských listů. Z mechového sametu na hřbetě kamene sklouzával

pramének vody, jiskřil a padal, aby se nakonec roztránil na tisíce mléčných krupějí o bílé ženské tělo. Nahá dívka mu nastavovala svá drobná, pevná prsa, břicho i klín, objímala ho rukama, jako by ho chtěla sevřít do náruče. Jak zakláněla hlavu, zplihlé havraní vlasy se jí lepily na oblé boky a opět se uvolňovaly a z jejich konců crčelo stříbro. Chvílemi se smála a chvílemi opět pokračovala v písni, která zřejmě neměla začátek ani konec, která plynula jako vodní proud... Matěj měl sucho v ústech a nemohl polknout, ačkoliv bylo kolem tolik vody.

Dívka najednou přerušila zpěv a prudce se ohlédla, jako by vytušila jeho upřený pohled. Poznal ji: byla to němá převozníkova dcera. Němá? Vždyť zpívala zcela zřetelná, i když nesrozumitelná slova!

Jen pouhou vteřinu se navzájem dotýkali očima. Vzápětí odněkud ze tmy zazněl podrážděný, vzteklý výkřik: „Urcugum!!“

Dívka sebou škubla a jediným skokem zmizela, vějíře listů se zakývaly a opět zmrtvěly; nezůstala po ní ani stopa, jen pramének dál jiskřivě padal z vrcholu balvanu do tůňky pod ním.

Tak přece je to rusalka, říkal si Matěj, rusalka, která žije s převozníkem a nezná lidskou řeč – proto předstírá, že je němá. A já jsem teď v její moci... Co se stane? Co bude? Zemřou? Přijdu o duši? Pane Bože... měl bych se modlit, jak mě to ten mnich naučil: Otče náš, Bože Všemohoucí... něco tak krásného jsem nikdy neviděl...

„Matěji!“ ozvalo se docela blízko volání. „Kde jsi, Matěji?“

Chtěl odpovědět, ale nemohl; hrdlo měl pořád tak sevřené, že nebyl schopen vydat sebemenší zvuk. Zděsil se: snad mě nepotrestal ten škaredý trpaslík němou? Možná, že i ona je zakleta do němoty a jen jednou v roce, o svatojánské noci, smí u pramene zpívat... Seběhl pod padající proud, nabíral ledovou vodu do dlaní a hltavě pil.

To už se sem blížil potokem Bernát, kutnu měl vykasanou a přesto promáčenou. „Tady je!“ zvolal s úlevou.

Z houští na svahu se vynořila studentova hlava: „Je celý?“

„Zaplat'pánbu! Alespoň na první pohled mu nic nechybí!“

„To jsem blázen,“ řekl student, když se rozhlédl, „vždyť jsme přesně na opačné straně, než kam jsem se chtěl dostat. Místo abychom spolu s potokem vyšli z lesa, vystoupili jsme až k jeho prameni. Les si s námi dělá, co chce.“

„Svatojánská noc je plná ošidného mámení,“ zamumlal mnich, „zrovna před chvílí jsem slyšel velice zlověstný zpěv. Jsme v bludném kruhu, ale svatý Antonín, ochránce ztracených, vyslyšel mé modlitby a ukázal mi cestu, podívejte.“

A skutečně: vpravo za pramenem se v serpentínách kroutila vzhůru úzká pěšinka, která připomínala temnou, hlubokou rýhu v kadeřavém porostu.

„Vypadá schůdně,“ usoudil student, „ale netuším, kam vede. Nejspíš ji vyšlapala zvěř, která tudy sestupuje k napajedlu...“

„Nemám chuť trmáčet se zpátky potokem,“ přerušil ho mnich, „chci být z téhle příšerné rokle co nejdřív pryč!“

„Co je s tebou?“ seběhl student k Matějovi, který si ještě pořád chladil obličej pod proudem studené vody. „Stalo se něco?“

Matěj jen zavrtěl hlavou.

Student ho chvíli zkoumavě a nevěřícně pozoroval, pak pokrčil rameny. „No, jak myslíš. Tak pojd’.“

Museli si pospíšet, protože mnich už byl daleko vpředu; zdálo se, že přímo prchá od zpívajícího pramene. Vytušil snad něco? Nebo dokonce viděl?

Zadýchání zdolali strmé stoupání a najednou se před nimi otevřela další rokle, či vlastně příkop, nad nímž z šedivé skály vyrůstala pochmurná zeď, stavěná z mohutných kamenných kvádrů. Směrem do lesa už byla rozvalená a jednotlivé zřícené

bloky zarůstaly na dně příkopu kopřivami a bezovým houštím. Ale její nároží na nejvyšším místě skalního ostrohu, které bylo možná zbytkem věže, se dosud hrdě vypínalo nad koruny stromů a musel být odtamtud daleký výhled do kraje – pokud by se tam ovšem dokázal někdo dostat, což se zdálo málo pravděpodobné.

„Hradisko... Starý Nižbor...“ vydechl student, jako by tomu, co vidí, nechtěl věřit, „dostali jsme se přesně tam, kam jsme nechtěli...“ Najednou se zarazil a zaposlouchal se do tmy: „Slyšíš to?“

Závan větru přinesl zvláštní zvuk: vřeštivý a přesto melodický. Zřejmě byl vyluzovaný nějakou soustavou píšťal.

„Dudy,“ vydechl užasle Matěj, jemuž další setkání s hudbou vrátilo řeč, „to jsou přece dudy!“

„Ctihodný bratr Bernát jistě oplývá radostí, když slyší pohanský nástroj dávných Bójů,“ řekl student pobaveně. „Slyšel jsem, že opat nechal všechny dudy z širého okolí spálit na hranici za slavnostního vyzvánění zvonů. Jenže nespálil ty, kdo je umějí vyrobit. Ta hudba prý lidi přivádí k šílenství, nutí je křepčit, dokud nepadnou. Barbaři hrávali na dudy v bitvách, a dokud slyšeli jejich hlas, pohrdali smrtí.“

„Mně spíš připadá, že je smutná,“ špitl Matěj a popošel blíž k okraji příkopu ve snaze zahlédnout skrytého hráče.

Měsíc právě stanul nad rozpadlým nárožím a proti jeho bledému kotouči se objevila silueta chlupaté postavy s kozlími rohy a dlouhým ocasem, která seděla na hraně hradební zdi s nohama bez obav spuštěnými nad propast. V podpaží mačkala měch dud a jejich teskně divoký nářek se nesl nad korunami stromů, rozechvíval les a stoupal jako trpká obžaloba k oslnivému měsíci.

„Ďa... ďábel!“ vyjekl Matěj a zděšeně couvl.

Ve stejné chvíli se objevil ve svahu příkopu kousek pod nimi mnich; vypadal téměř komicky, jak se jako nějaký šedý

brouk škrabal na kámen, vystupující nad keře naproti věži. Trochu se zapotácel, než chytil rovnováhu, vztyčil v ruce kříž ze dvou klacků a zakřičel hlasem, zalykajícím se hrůzou nad vlastní odvahou: „Odstup, satane! Zaklínám tě ve jménu Nejvyššího...“

Dál se nedostal.

Kozorohý ďábel se zachechtal, jeho hýkavý, mečivý smích se odrazil ozvěnou od zřícenin a zůstal v povětří ještě chvíli poté, co se obluda vrhla dolů z hradeb – a rozplynula se v měsíčním světle.

Mnich stál strnule s křížem pozvednutým a čekal, kde se protivník znovu objeví.

Ale nedělo se nic, jen stromy tiše šuměly ve vánku a měsíc ostře svítil na staré zdi.

XII.

Student se dotkl Matějova ramene.

„Pojď za Bernátem,“ řekl tiše, „myslím, že vyčerpал všechnu svoji odvalu a teď je z něj rozsypaná hromádka neštěstí. Chtěl ďábla zahnat od tebe, Matěji, chtěl se ti odvděčit za Divokou honbu.“

Sestoupili na dno hradního příkopu a našli tam mnicha, sedícího na kameni s hlavou v dlaních. Matěje se zmocnily rozpaky; rád by ho potěšil, ale nevěděl jak. „Budu se s vámi modlit, ctihodný bratře,“ navrhl, „a nevynechám ani jeden verš... dám si veliký pozor...“

Najednou jeho pohled zalétl stranou, kde se tyčila hradba vzrostlých kopřiv, a rázem zapomněl na zbožné předsevzetí.

Po vysokých stoncích i chlupatých, žahavých listech pomalu stékaly temné krůpěje krve, chvěly se na špičkách listů jako příšerná rubínová rosa. A znovu:... kap... kap... Krvavý déšť

padal odněkud shůry. Matěj pozvedl oči, pátral podél rozpraskané hradní zdi pořád výš a výš, až k puklině, kde se uchytilo několik vytrvalých břízek – a vyjekl hrůzou. Z šumícího březového listí se dívala rohatá kozlí hlava s černou bradkou a vypoulenýma očima, které se skelně leskly v měsíčním svitu. Vyplazený dlouhý jazyk se lehce chvěl a z jeho špičky pomalu, v pravidelných intervalech odkapávala krev.

„Obětovali černého kozla,“ řekl student, „netušil jsem, že ještě pořád přežívá ten starý obřad.“

Teprve teď Matěj pochopil, že to není ďábel osobně, ale odříznutá kozlí hlava, kterou někdo shodil shora z hradeb a která uvízla ve větvích břízy.

„Zatracení služebníci ďábla!“ zavrčel mnich.

„Uctívají rohatého Pána lesa,“ upřesnil student.

„A jaký je v tom rozdíl?“

„Pro vás, ctihodný bratře, asi žádný,“ ušklíbl se mladík.

„Co tím chcete říct?“

„Nic. Vůbec nic, máte úplně pravdu. Jsme dobří křesťané a víme, jak správný ďábel vypadá!“

„Vy už mu neuniknete,“ odsekl mnich, „a ani vaše vtipnost vám nepomůže!“

„Co je to?“ vmísil se Matěj do slibně započaté věroučné polemiky. „Že by už svítalo? Při svatojánském ránu prý slunce rozverně skáče po kopcích, než začne doopravdy stoupat, ale ještě nikdy jsem to neviděl... vždycky jsem zaspal.“

Student se soustředěně zadíval na rudou záři, třepotavě stoupající za hradními rozvalinami. Zakroutil hlavou. „Nelíbí se mi to. I když přichází od východu, nebude to slunce... Spíš požár...“

„Ďábel se mstí na majetku kláštera,“ řekl mnich a rychle vstal.

Někde na odvrácené straně Hradiska se ozval hluk, stále

zřetelněji k nim doléhala změt' rozvášněných hlasů. Vypadalo to, že nějaký velký zástup tam stoupá svahelem ke zříceninám.

„Zatraceně,“ zachmuřil se student, „zbytečně dlouho jsme se tu zdrželi. Obávám se, že přítomnost mnicha na obětišti by jim nebyla příliš po chuti. Leda že byste, ctihodný bratře, toužil po svatozáři mučedníka.“

Bernát po ní zřejmě netoužil, protože už vyhrnul kutnu a jeho tenké, chlupaté nohy jen kmitaly, jak spěchal příkopem dolů.

„Počkejte,“ zavolal za ním student, „takhle jim vběhnete rovnou do rány!“

Mnich se nerozhodně zastavil a jeho oči těkaly po starých zdech s výrazem myšky, která uvízla v pasti.

„Musíme poslat někoho nenápadného na výzvědy,“ usoudil student a zadíval se na Matěje.

„No, jasně,“ pokývl pasáček a hned si pomocí tkalounů pořádně upevnil kolem nohou hadry, které mu nahrazovaly boty, a pak schoval ruce pod halenu: takto obrněn se vrhl do pralesa bujných kopřiv, z nichž mnohé byly vyšší než on.

„Podívej se, kolik jich je a kudy jdou!“ volal za ním student. „A hned se vrať! Zařídíme se podle toho!“

Matěj se prodral až na úpatí bývalé věže a tam se vyšplhal po terasovitých blocích skály k nárožním kvádrům zdi. Odtud měl výhled na opačnou stranu hradu. Zjistil, že příkop, prokopaný v těchto místech skalním hřebenem, přechází v prudce klesající sráz, na němž mezi roztroušenými balvany roste řídký bukový les. Hluboko dole probleskovala říční hladina. Na výběžku skály, vysunutém jako lodní příď nad řeku, stála vydrancovaná kaple bez střechy a se začernalými otvory vytloučených oken. Kolem ní se vzhůru valila záplava ohně; desítky hořících pochodní v rukou šplhajících temných postav. Čadící a prskající plameny zmítané větrem vrhaly zlověstně krvavou, třaslavou záři a rozehrávaly na zdech hradu

rej obludně zvětšených stínů, jako by duchové dávných obrů vystupovali ze své pevnosti a hněvivě hrozili do údolí. To je zlé, uvědomil si Matěj, tudy neutečeme! Jedině na opačném konci hradu...

Otočil se, aby se co nejrychleji vrátil ke svým druhům – a stál tváří v tvář obrovskému chlapovi v beraním kožiše a s dlouhými, mastnými vlasy, padajícími mu až do půli zad. Sjel pohledem na jeho svalnatou tlapu, ve které třímal těžkou dřevorubeckou sekeru, a jen naprázdno polkl. „Dobré jitro, pane,“ špitl a chtěl kolem hromotluka rychle proklouznout.

„Já ti dám dobré jitro, skrčku!“ zavrčel chlap a hmátl po něm.

Matěj uskočil, ale vtom ho zezadu sevřely jiné ruce. Pokoušel se vyškubnout, zmítal se, kopal a kousal, až ho bolestivý úder srazil k zemi. Nad ním se sklonili tři muži.

„Tak co, už máš dost? Už tě ta vzteklina přešla?“

Matěj sevřel rty a zarytě mlčel.

„Mnich je tady, co?“ ozval se ten se sekerou. „Poslal tě na výzvědy, co? Dyt' my to víme...“

Z hradního příkopu zazněl ryk a vzteklý křik.

„Už ho mají!“ zahlaholil dřevorubec radostně, popadl Matěje a vlekl ho s sebou k místu, kde zůstali chlapcovi přátelé.

Naskytl se mu tam rozčilující podívaná. Spatřil Bernáta, jak se zoufale šplhá srázem ku hradu, zřejmě ve snaze dosáhnout malého otvoru na úpatí zdi, možná jen hlubokého výklenku, který nikam nevede. Čeho tím chce dosáhnout? Vždyť je to past! Ale kupodivu i student, kterého Matěj rozhodně považoval za chytřejšího a uvážlivějšího, postrkoval mnicha před sebou k tomuto slepému místu, odkud pro ně nebylo úniku! Zatemnilo jim snad nějaké kouzlo rozum? Student se neustále ohlížel přes rameno na zdivočelý dav, který je už takřka doháněl, výhruzně máchaje hořícími pochodněmi,

kosami, vidlemi a sekerami. Vedl je ryšavý chlap v bělavém dlouhém kabátě, jenž byl vyzbrojen starou husarskou šavlí. Neustále řval a pobízel ostatní; už se dostal těsně za studentova záda a rozmáchl se, aby srazil mladíka drtivou ranou.

Matěj zatajil dech.

Student však v téže chvíli prudce odstrčil mnicha a poslal ho tak o hezkých pár sáhů svahelem dopředu, načež se prudce otočil a zvedl nad hlavu ruce, mezi nimiž držel silnou, sukovitou hůl, kterou si zřejmě někde poblíž ulomil. Čepel šavle sklouzla po studentově holi a odštípla z ní třísku.

Chlap vztekle zařval a bodl zesponu. Ale student udělal jen úkrok stranou, přetočil hůl a rychlým švihem jejího konce srazil hrot šavle k zemi. Téměř současně vykopl nohou a podrážka jeho boty zasáhla chlapa doprostřed prsou. Ten jenom heknul, ztratil rovnováhu a pozadu letěl ze srázu, kutálel se a při svém pádu podrazil nohy několika dalším útočníkům, kteří už k prchající dvojici také dobíhali.

Student využil chvílky uvolnění a popolezl svahelem výš, vrazil mnicha do výklenku ve zdi a právě včas se otočil, protože se nad ním hrozivě vznesl les blyštivých kos a vidlí. Jeho obratné prsty a postřeh, osvědčené při kouzelnických tricích, se uplatnily i tady. Kroužil holí kolem sebe a stačil odrážet pršící údery. Třesk, zvonění kovu a vzteklé výkřiky naplňovaly vzduch. Stínoví obři zápasili na krvavě ozářené stěně nad jejich hlavami.

Matěj v tu chvíli dočista zapomněl na své neblahé postavení a spoluprožíval ten nerovný zápas pod hradní zdí, mačkal palce a hryzl si nehty, bezděčně uhýbal před údery, trpěl úzkostí za studenta, neboť věděl, že proti přesile nemá velkou naději, že se dříve či později unaví, pak mu někdo vyrazí hůl z ruky nebo ho zasáhne svištivé ostří kopy – a bude konec.

Student najednou podnikl výpad s holí drženou napříč před sebou a mohutným náporem srazil celou skupinu se svahu. Než

našli ztracenou rovnováhu a než se někteří posbírali zpátky na nohy, stačil hbitě vyšplhat po výstupcích zdi až nad otvor, ve kterém se skryl mnich. Rozviklal tam mohutný, uvolněný kamenný blok.

„Jestli se přiblížíte, shodím ho dolů,“ zařval, „a leckoho z vás to pěkně rozmačká na kaši!“

Útočníci se váhavě zastavili.

„Zpátky!“ houkl ten se šavlí. „Stejně nám neutečou!“

Vesničané se vraceli na dno hradního příkopu, zapalovali nové louče od dohořívajících zbytků a polohlasně se o něčem radili. Vtom se jejich hlouček rozvlnil, pohnul, z jeho středu vyrazil ryšatec se šavlí a rázoval přímo k Matějovi, hlídanému třemi strážci. Popadl chlapce za halenu pod krkem a neurvale ho dovlekl na úpatí svahu.

Matěj si povšiml studentova zdrceného výrazu; do téhle chvíle si student zřejmě myslel, že se pasáčkovi podařilo uprchnout.

„Klášter vás poslal? Dozvěděli se, že něco chystáme?“ zeptal se ryšavec.

„Ne,“ hlesl Matěj, „s klášterem nemáme nic společného.“

„A co ten mnich?“

„Patří k nám. Je to hodný člověk.“

V davu zlobně zahučelo.

Ryšatec se uchechtl: „Ještě jsem neviděl hodného mnicha. Nedělej ze sebe hlupáka! Jsi jeho otrok? Děláš mu poskoka, drmolíš modlitby, rozdíráš si kolena... Co to máš na krku? Kříž, co? Hnusné znamení hanby!“ Prudce roztrhl už tak chatrnou pasáčkovu halenu a odhalil jeho hubenou hrud'.

Strnul s pohledem užasle upřeným na klíč.

Vzbouřenci, tlačící se kolem zajatce, jako by ztratili řeč.

V náhlém tichu bylo slyšet jen praskání planoucích pochodní.

„Co to má znamenat?“ zeptal se posléze ryšavec nejistě.

„Proč nosíš klíč? Má to nějaký...“ rozpačitě se ohlédl po ostatních, „... nějaký tajný význam?“

Matěj pevně semknul rty. Vlastně neměl co říct, vysvětlování by bylo zdlouhavé a stejně pro tyto muže asi těžko pochopitelné.

Jeho mlčení je mátklo.

„Připomíná mi,“ ozval se kdosi v hloučku, „jednoho z Dávných... Urcugum...“

„Drž hubu!“ okřikl ho vůdce. „O takových věcech se nemluví!“ Přistoupil k Matějovi a urovnal mu halenu, což byl zbytečný pokus, protože její trosky už nechtěly držet při sobě. Přitom z jejích záhybů vypadlo modré ptačí pířko, dárek od převozníkovy dcery, a krouživě se snášelo k zemi.

Hromotluk se sekerou se pro ně hbitě shýbl a zvedl je na dlani. „Modré...“ řekl stísněně a rty se mu zachvěly.

Všichni o krok ustoupili.

„Co čumíš!“ okřikl ryšatec hromotluka. „Vrať mu to!“

Silák uctivě podal peřičko Matějovi a rychle couvl z jeho blízkosti.

„Odpusťte,“ zamumlal ryšatec, „měli jste se prokázat hned... nemohli jsme tušit... mnich je samozřejmě váš, vy nejlíp budete vědět, co s ním...“

A pak, jako by se mu ulevilo, že Matěj i nadále mlčí, nezlobí se a nic nenamítá, neurvale houkl na své divoké vojsko: „Jdeme! Tady už nemáme co pohledávat!“

Dav se pomalu vytrácel průkopem zpátky do lesa, světlo loučí zvolna zanikalo za zubatým vrcholem Hradiska.

Teprve teď, když opět padlo hluboké ticho, uvědomil si Matěj mnichův hlas, který zněl jako z podsvětí a úpěnlivě svolával všechny svaté.

„Můžete přestat, hříšný bratře,“ řekl student, „už vás, myslím, vyslyšeli.“ A pak se vyčerpaně sesul dolů ze svého obranného stanoviště.

XIII.

Konečně se nad linií dalekých kopců objevil šedavý svit, předzvěst nového dne. Měsíc vybledl a hvězdy se ztrácely jedna po druhé. Jen pradávný Lucifer, Světloňoš zvaný též Jitřenka, jiskřil s neztenčenou silou na fialovém nebi, které zvolna promodrávalo a bylo stále světlejší. Několik lehlých obláčků se zbarvilo nachovou červení a pak se obzor otevřel jako dvířka výhně, v níž se taví zlato.

Matěj tuhle každodenní a přesto dnes zcela mimořádnou proměnu neviděl. Únava a vyčerpání z probdělé noci ho udolaly, a když vystoupili od zřícenin královské pevnosti Nižboru až sem, na náhorní louku Hradiště, na legendární Dukátové pole, kde se na pahrbcích pravěkých valů vlnily zelené klásky psárky a bojínku, položil si Jen na chvíli“ hlavu do trávy – a rázem tvrdě spal.

Najednou ho něco zalechtalo v nose; kýchl a probudil se. Ucítil vlhkost: to země zhluboka vydechovala a lehká pára se srážela na studených listech. Posadil se a měl zvláštní pocit, že lesy, rozprostřené do daleka kolem hory, se odtrhly od svých kořenů a odplouvají po bílém moři, které je zaplavilo až do poloviny kmenů. Když jen trochu pootočil hlavu, udeřil ho do očí příval jasu, takže je musel rychle zavřít.

„Zase jsem zaspal!“ řekl našťvaně.

Student, rozvalený opodál s rukama pod hlavou, žvýkající stéblo a hledící na čistý azur nebe, se zasmál. „Přišel jsi o ten zázrak, Matěji! Slunce skákalo po kopcích jako míč. Nemám pravdu, modlivý bratře?“

Mnich se zašklebil do slunce a slastně zahýbal palci bosých nohou, které si chladil v rosné trávě. „Ba, pravda,“ povzdechl, „je to ten největší zázrak. Nikdy nepřestanu chválit první a nejskvělejší z Hospodinových slov: Budiž světlo!“

„Dobře by se lenošilo,“ protáhl se student a pak mrštně

vyskočil na nohy, „ale mám dojem, že ten klid je zrádný, že v temných úkrytech zrají zlé věci. Využijme toho, že den k nám obrací svou laskavější tvář, ať se odtud dostaneme co nejdál.“

„Za řekou už se nám nemůže nic zlého stát,“ mínil Bernát. „Klášter, to je ostrov jistoty, víry a milosrdenství v moři zla.“

„Doprovodím vás k přívozu,“ řekl student, „a pak se tiše vytratím.“

Mnich po něm vrhl polekaný pohled. „Nechtěl byste se přeplavit s námi? Umíte tak dobře zacházet s holí!“

Student se usmál a spiklenecky mrkl na Matěje. „Když o to tolik stojíte, statečný bratře, půjdu s vámi o kousek dál. Hlavně kvůli Matějovi, abych věděl, že on i klíč jsou v bezpečí.“

Sešli pěšinou kolem lesíka, kde narezlé kmeny borovic zářily jako pozlacené. Vonělo to ta pryskyřicí a schnoucím senem z dolní části louky, která už byla posečená a plná kupek, vrhajících neuvěřitelně dlouhé stíny. A ještě níž ležela vesnička. Znělo odtamtud kokrhání kohoutů a štěkot psů, ale nikde ani človíčka. Jako by vše bylo ponořeno do zakletého spánku. Z údolí za zákrutem řeky, kam nebylo možno dohlédnout, se valil černý dým, jehož chuchvalce pomalu a zlověstně houstly pod modrým nebem.

„To je u přívozu,“ zneklidněl mnich, „toho jsem se nejvíc bál. Jestliže na Nižboru se milý Pán Bůh smiloval a dopustil, aby si nás s někým spletli, nechtěl bych podruhé pokoušet osud.“

„Přece nás už znají,“ namítl student, „domnívají se, že máme nějaké tajné poslání v jejich zájmu. Možná mezi nimi koluje nějaká stará legenda o klíči; každopádně na ně silně zapůsobil! Využijme toho: drzá suverénnost bývá účinná, to se mi mnohokrát vyplatilo, když jsem sedláky mámil svými žertíky a vydělával si tak na živobytí.“

Matěj mlčel: uvědomil si, že student zřejmě prve z dálky nepostřehl, že nejdůležitější pro obrát situace bylo modré pírkó.

Ale nechtělo se mu teď o něm mluvit, protože by musel mluvit o převozníkově dceři, a to bylo něco, při čem by se určitě začervenal... Soukromé a téměř hříšné tajemství...

Za kopcem se ozvala střelba; rachot nepravidelných salv se jasně nesl svěžím ranním vzduchem.

„Nastala chvíle spravedlnosti, buď Bohu chvála!“ vykřikl mnich radostně. „Slyšíte? To jsou jistě císařští rejtaři!“

Obilný lán dole pod lesem se najednou rozvlnil spoustou utíkajících postav. Matěj i na tu dálku rozeznal ohnivě planoucí hlavu vůdce, který se zastavil u kamenné mohyly na konci pole, ukazoval šavlí a něco řval. Část prchajících se shlukla kolem něj.

A to už se z údolí od řeky vyhoupli jezdci, letěli vlněním zrajících klasů nachýleni nad vlající hřívy svých koní a kolem nich se rozprskávaly drobné obláčky, jak v plném trysku pálili z bambitek.

Několik venkovanů u mohyly se bezvládně zhroutilo, ale ostatní se ještě pevněji semkli kolem ryšavce a napřáhli vidle a kosa vstříc té živé smršti.

Pár vteřin poté se obě tělesa srazila a zahalila se oblakem zvířeného prachu. Ze změti těl a vzpínajících se koní vyšlehávaly krátké záblesky, jak se slunce odráželo od máchajících kosišť a čepelí rejtarských šavlí. Vzápětí se chumel rozpadl a jezdci honili jednotlivce, zoufale kličkující uličkami ve zdupaném obilí.

„Divoká honba,“ vydechl student ohromeně, „teď se teprve naplňuje, a přesto její předobraz žil již od včerejšího večera. Ano, pověst o Prokletém lovcu se pořád vrací a má nekonečně mnoho podob. Původně to prý byl majitel zdejšího hradu, vášnivý lovec, pobíjející zvěř na potkání, což vyvolalo zlobu Pána lesa – a ten ho proklel. Vesničané již včera věděli, že jejich pole bude zdupáno krvežíznivými přízraky, a marně se tomu snažili zabránit...“

„Dábelské bludy a mámení,“ odsekl mnich, „patříte s nimi do jednoho pytle, vy... vy, vždyť ani neznám vaše jméno, vy studente! Nevyprávějte mi tu falešné historky, které zpochybňují moc jediného právoplatného Boha! Tam dole vidíte, jak špatně skončí, kdo jim uvěřil... A vy se svými astrálními esencemi jste stejný kacíř. Pamatujte si: na jedné straně je Bůh a na druhé Dábel. Vedou spolu válku a vy si musíte vybrat, ke které z armád se přidáte!“

„Bylo by krásné, kdyby to bylo tak jednoduché,“ ušklíbl se student sarkasticky, otočil se k mnichovi demonstrativně zády a se zaťatými zuby se díval, jak se ta předem prohraná bitva mění v jatka.

Matěj si všiml dlouhovlasého hromotluka s dřevorubeckou sekerou, který strhl ze sedla jednoho z vojáků, vyšvihl se na jeho koně a řítí se k lesu. Rychle se blížil; na okamžik zmizel v prohlubni terénu a vzápětí se z vysoké trávy na hraně svahu vynořily rozšířené koňské nozdry a pootevřená huba s odletující pěnou. Slyšeli sípavý dech koně. Okovaná kopyta zběsile tepala půdu...

Zdola od pole to zapraskalo, jako když někdo láme svazky suchých klacků.

„K zemi!“ vykřikl student.

Nad hlavami jako by jim prudce přeletěl roj bzučících sršňů.

Hromotluk bezmocně rozhodil ruce, naklonil se na koňském hřbetě v podivném úhlu a poté se na pět kroků od nich zřítil do trávy zalit krví.

Matěj viděl, že oko smrtelně raněného se k němu stočilo, že ho poznalo a dřív, než definitivně zesklivatělo a zmrtvělo, objevila se v něm naděje.

Čekal, že ho zachráním, že vládnu tajnou mocí, pomyslel si Matěj a měl z toho velice nepříjemný pocit.

XIV.

Prošli zdupaným polem, nikdo jim nebránil a nikdo je neobtěžoval. Matěj si připadal jako v podivném snu, v mysli mu utkvávaly střípky obrazů: vesnické ženy s kamennými tvářemi madon pod křížem, sbírající mlčky mrtvé a raněné, rejtar vedoucí zrajícím obilím za uzdu bílého koně a jiný, sedící na hromadě žita, jemuž jeho druh obvazoval raněnou paži. Voják k nim vzhlédl, a když spatřil mnicha, uctivě pozdravil. Místy zůstaly v polehlém lánu ostrůvky stojících klasů, na něž usedali černí ptáci s hladovýma očima a zlobně pokrákávali.

Tak došli k přívozu, kde ještě doutnaly zbytky převozníkovy chatrče a kde se na silné větvi vrby ve smyčce provazu klátilo bezduché tělo ryšavého vůdce vzbouřenců. Tři vojáci hráli kostky o jeho zubatou šavli s ulomeným hrotem, kterou zřejmě považovali za vzácnou trofej.

„Kde je převozník?“ zeptal se jich mnich.

„Unikl nám, ctihodný bratře,“ uchechtl se jeden z vojáků, „ale jestli si polepšil, to nevíme. Skočil do svého člunu, pár našich za ním. Oni na jednom konci lodi a mířili na něj bambitkami, on na druhém se sekerou v ruce. Rozmáchl se a naši vystřelili. Tři kule mu skončily v hrudi, ale on přesto zaťal ostří sekery do dna člunu, rozštípl ho a vpustil dovnitř vodu. Loď šla ke dnu jako kámen. Je tu hrozný proud a záludné víry, dva naše kamarády jsme vytáhli v poslední chvíli a jednoho si řeka odnesla. Převozník padnul v lodi na kolena, ale ještě pořád nebyl mrtvý, díval se na nás a voda kolem něj stoupala, až se mu nakonec i přes hlavu převalily vlny...“

„Nebylo to jen tak,“ řekl druhý z vojáků, „já jsem jasně slyšel, jak ode dna něco syčelo a kvílelo...“

„Zkoušel jsem se chytit břehu,“ ozval se pobledlý mladík, který na vrbě sušil svůj promáčený vojenský kabátec, „ale

vtom mě něco slizkého popadlo za nohu, kolem kotníku jsem docela jasně ucítil sevření ledových prstů, a šklublo to se mnou zpátky, hodilo mě to do proudu a táhlo mě to ke dnu... Kopal jsem jako šílenec, a vtom mě další tlapa sevřela v pase a jiná se mi sápara po krku. Natáhnul jsem ruku po větvi, co byla nízko nad vodou – a vtom ta větev uhnula, zvedla se sama od sebe nahoru, abych na ni nedosáhl... Nevím, jestli dokážu ještě někdy v životě klidně spát a nebudu ze sna křičet hrůzou, že se topím...“

„Tam u dna žijí vodní příšery a převozník odešel k nim. Vždycky s nimi byl zadobře, musel jim dávat úlitbu, aby mu dovolily živit se řekou. Teď si vzaly jeho duši a vdechly ji do černé ryby,“ pokýval vážně ten první, Jeden kamarád ji viděl, jak vyplula z těch míst, kde se člun potopil, a byla nejmíň dva lokte dlouhá!“

„Panebože,“ povzdechl Bernát, „samá temná hrůza... Jak se teď dostaneme na druhou stranu řeky?“

„Jestli vám můžu radit, ctihodný bratře,“ řekl voják, „počkejte na našeho velitele. Musí sem dorazit každou chvíli. Je s ním nějaký mnich z vašeho kláštera, říkají mu Simplicimus, takový přívětivý člověk, ale přitom vysoká šarže ve vašem oboru; prý má nějaké kardinálské pověření. Právě on přijel včera večer narychlo k naší posádce v Berouně a žádal o naléhavou pomoc proti vzbouřencům. Byl dost vyděšený z toho, co se tu děje, ale pro nás je takováhle tlupa maličkost, něco jak pepřená okurčička, co se nabízí před pořádným obědem!“

Ostatní vojáci se tomu přirovnání pobaveně zasmáli, ale mnich byl dál nesvůj. Zřejmě je poslouchal jen na půl ucha.

„Kam se poděl osel?“ zeptal se najednou.

„Podle toho, ctihodný bratře, jakého máte na mysli. Dvounohých oslů jsme v téhle vesnici viděli víc než dost.“

Vojáci zaryčeli smíchem, ale vzápětí se zarazili, když si

povšimli Bernátových pevně sevřených rtů.

„Nezlobte se, bratře, to my jen tak... Rádi si zažertujeme. Ale jestli jste tu nechal nějaké dlouhouché zvíře, když jsme přišli, už tady rozhodně nebylo.“

Zdálo se, že ztráta osla se Bernáta hluboce dotkla. Chvilí zdrceně hleděl na pádící kalný proud a pak si dlaní přetřel oči. Prsty mu zůstaly vlhké. Popotáhl nosem a rychle se otočil, když zaslechl shora, z náspu nad řekou, skřípění a kovové řinčení.

„Něco vezou,“ řekl voják.

Z dolíku se vynořil selský žebřinač, tažený párem strakatých volků s velikými rohy. Vůz, zabraný zřejmě ve vesnici, drnčel a kolíbal se ve výmolech bídne cesty. Vojáci, jdoucí po obou stranách spřežení, nevybíravými kletbami a kopanci pobízeli unavená, tupě lhostejná zvířata. Na voze někdo seděl a Matěj najednou pocítil zneklidňující úzkost; tušil, kdo to je, mnohem dřív, než přijeli dostatečně blízko, aby ji bezpečně poznal. Ano, byla to převozníková dcera! Zablácená a potrhaná košile odhalovala křivky jejího těla, které měl stále před očima z té opojné chvíle u pramene; teď však místo vzrušení vzbuzovalo spíše lítost, jak bylo zubožené, plné modřin a krvavých šrámů. Její rozpažené ruce poutaly silné řetězy, připevněné k postranicím žebřinaču a pojištěné zamčenými visacími zámky. Při každém nárazu vozu články řetězů zlověstně zachřestily. Je jako ten přibitý na kříži, kterého všude vystavují, pomyslel si Matěj. Snažil se proniknout k jejím očím, ale ona klopila hlavu a dlouhé, divoce zcuchané vlasy tvořily neprostupnou oponu kolem její tváře.

„Snad abych... radši šel...“ špitl student; krátkým, povzbudivým stiskem sevřel Matějovo rameno a chvatně vykročil k pěšině, ztrácející se v hustých olších nad řekou.

V té chvíli však dva jezdci předjeli vůz a tryskem zamířili k přívozu. Jeden z nich byl rejtarský důstojník a druhý mnich,

jehož bílou kutnu zdobila fialová šerpa kolem pasu. Přet'ali dráhu, kudy chtěl student odejít, takže ten zůstal raději stát a pokynem hlavy je pozdravil.

„Kdo jste?“ houkl na něj fialový mnich.

„Bakalář Karlovy univerzity, usilující o titul doktorský. Letních vakací využívám ke studijní cestě...“

„Nevybral jste si zrovna dobrou oblast pro své studium,“ přerušil ho kardinálův pověřenec ostře, „duše lidí je tu otrávena zvláštním jedem. Řekl bych, že je to přímo epidemie – a zdroj nákazy je v místních lesích, příliš hlubokých na to, abychom je dokázali mít pod kontrolou. Neblahá válka, trvající téměř jeden lidský věk, všechno rozvrátila, kostely jsou vybité a zpustlé a zbídačelý lid se vrací k dávnému pohanství. Ale slyšel jsem, že také někteří studovaní hloubavci, kterým už nestačí ani sektářské kacířství luteránů, kalvinistů a starých husitů, se táhnou k místům pohanských kultů jako vosy k medu, mají hlavu plnou magie, alchymie a astrologie a mnohdy ani netuší, že ďábel je už vtáhl do svých sítí. Je škoda jejich duší, ale mnohem horší je, že svádějí jiné na zhoubnou cestu.“

„To je opravdu politováníhodné,“ řekl student a drze se mnichovi Simplicimovi díval do očí.

Ten, jako by jeho pohled nemohl déle snášet, se od něj najednou odvrátil, tvář mu roztáhl srdečný úsměv a popohnal koně k Bernátovi.

„Bratře,“ zvolal, „bud' Bohu chvála, že se s tebou ve zdraví shledávám! Už jsem se bál, že jsi padl do rukou té zlotřilé chásky. Jak vidíš, hodně se změnilo za ten rok, co jsi byl na cestách.“

„Ano, vidím, že jsi povýšil, bratře Simplicime,“ pousmál se Bernát.

Simplicimus se zatvářil skromně. „Je to spíš namáhavé břemeno odpovědnosti, ale někdo to dělat musí. Byl jsem jmenován hlavním inkvizitorem pro náš kraj.“

„A co se děje v klášteře? Co otec opat, nezhoršilo se jeho zdraví? Vezu mu zázračnou vodu.“

„To je skvělé, ale všechno si povíme až v klidu za zdmi kláštera. Vidím, že máš mladého pomocníka,“ usmál se na Matěje.

„Širotek, kterého mi Bůh přivedl do cesty. Vzal jsem to jako pokyn shůry, že se ho mám ujmout a vychovat z něj dobrého sluhu Božího.“

„Udělal jsi dobře,“ pokývl Simplicimus a najednou se na Bernáta ostře podíval: „Nesetkal ses, bratře, cestou sem s působením ďábla?“ V hlase měl zvláštní tón, jako by dával najevo, že něco ví, že ví mnohem víc, než by si mohl člověk myslet.

Bernát rozpačitě přešlápl.

Nastalo tísnivé ticho. Student vrhl po svém druhovi rychlý, kradmý pohled, byla v něm nejistota a strach. Zavalitý mnich uhnul očima.

Matěj křečovitě sevřel pod svou halenou klíč...

„Ďábel nás pronásleduje celou cestu,“ vyhrkl Bernát, „proto spěcháme do kláštera, kam za námi nemůže!“

„Ale?!“ povytáhl Simplicimus obočí.

„Zjistil jsem některé věci, které svěřím jen otci opatovi.“

„Nedůvěřuješ mi,“ usmál se trpce Simplicimus, „ačkoliv jako inkvizitor mám právo vědět některá fakta včas, abych mohl zabránit nejhoršímu. Ale jak myslíš, jsi starší a vždycky jsem si tě vážil. Pověz mi alespoň, jestli jsou nablízku osoby, podezřelé z magie a obcování s temnými démony.“

Matěj si dobře všiml, jak student pobledl, bezděčně pohnul rty a takřka úpěnlivým pohledem visí na Bernátovi.

„Vidím, že jsi měl dobrý lov,“ řekl Bernát, „chytil jsi čarodějnici.“

Student se ulehčené usmál.

Inkvizitorovi zacukalo koutkem úst, ale ovládl se. „Ano,“

řekl, „a velice nebezpečnou. Řekl bych, že právě ona měla na zdejší vesničany zhoubný vliv. Rád bych se dozvěděl víc o jejích praktikách, o dalších členech tajného bratrstva, kteří jsou zasvěceni – ale bohužel,“ pokynul jim, aby ho následovali, sklonil se z koně přes postranici žebříňáku, tvrdě nadzvedl dívčinu hlavu a stiskem prstů jí otevřel ústa, jako když se zkoumají zuby kupovaného koně.

„Vidíte to? Nemá jazyk, zřejmě už v dětství jí byl vyříznut. Leccos jsem už slyšel o sektě němých čarodějnic. Je zbytečné je vyslýchat, je zbytečné je mučit... No, co se dá dělat, vezme si své tajemství s sebou do pekel! Zítرا ráno ji upálíme. Těsně před východem slunce, to je ďáblova oblíbená hodina!“ A zasmál se skřípavě, jako by řekl dobrý vtip.

XV.

Palčivé slunce jiskřilo na vodní hladině a opíralo se do zad zpocených vojáků, kteří, vysvlečeni jen do spodků, stloukali na mělčině pod břehem široký vor. Zachmuření sedláci jim se svými povozy přivázeli od lesa čerstvě poražené, osekane kmeny, plačící spoustou lepkavých pryskyřných slz. Větve a odřezky házeli na hromadu v místě, které jim určil Simplicimus; obkládali jimi kůl zatlučený v zemi.

Matěj bezcílně bloudil sem tam po vysokém břehu, občas vrhl pohled na rostoucí hranici a pak na žebříňák rozpálený sluncem, kde spoutaná rusalka bezmocně visela mezi řetězy... Jestlipak tuší, co ji čeká? Marně se snažil od sebe zahnat tísnivé obrazy dívčího těla, svíjejícího se v hučících plamenech... To je strašné, říkal si, to přece nemůžou udělat! A pak zase sám sebe přesvědčoval, že čarodějnice je nebezpečná, že jedině oheň z ní vyžene démona, který prý vzlétá z kouře hranice v podobě netopýra s lidskou hlavou... A

zase musel myslet na ten hrůzný žár, na tu hrůzu, když se plameny blíží, olizují nohy a hrdlo se zalyká žhavým kouřem... Rozkašlal se; tak živá byla jeho představa. Znovu se zadíval na její pochýlenou hlavu zakrytou vlasy. Není už mrtvá? Proč nepřijdou tajemné bytosti z lesa, aby ji zachránily? Strašně si to přál: kéž by přišel ten škaredý trpaslík a vzkřikl strašným hlasem „Urcugum!“, až by všichni hrůzou zkameněli... Nebo ať se tu zjeví rohatý kozel s dudami a zahraje píseň tak zběsilou, že všichni v bláznivém tanci naskáčí do řeky, nebo tak tesknou, že se všichni rozpustí v slzách...

Slunce putovalo po nebeské báni, vzduch se tetelil žářem, ostře páchl pryskyřicí, spáleninou, bahnem a hořkými bylinami. Nic se nedělo, i vojáci odhodili sekery a zalezli do stínu pod břehem. Čas mrtvého ticha rušilo jen neúnavné vrzání kobylek.

Simplicimus si nechal natáhnout plachtu přes několik vztyčených kůlů a ve stínu tohoto improvizovaného přístřešku ulehl na pokrývky. Vedl učené hovory se studentem o filosofických a teologických otázkách; zdálo se, že se ho snaží nachytat při nějakém bludném názoru, ale student odpovídal šikovně a vyhýbavě; přitom však jenom stěží potlačoval svoji nervozitu.

Matěj si dodal odvahy a přiblížil se k žebříňáku s připoutanou čarodějnici. Měl pocit, že je k ní přitahován nějakou zvláštní silou. Zastavil se opodál. Vojáci, kteří ji měli hlídat, leželi ve stínu vozu a z těch míst se ozývalo jejich hlasité chrápání.

Proboha, říkal si Matěj, kdybych alespoň věděl, jak se jmenuje! Řekl bych jí, že není sama, že na ni myslím, že... K čemu to všechno! Kdybych byl statečný rytíř, pobil bych vojáky a jedinou ranou těžkého meče bych rozdrtil její okovy! Jenže jsem jenom pasáček, tetelící se strachem a hrůzou...

„Urcugum!“ zavolal tiše.

Prudce zvedla hlavu, jako by se něčeho polekala. Pak spatřila Matěje a rozpraskané rty se jí pohnuly v pokusu o úsměv.

„Co je to urcugum?“ zeptal se Matěj. „Zaklínadlo? Nebo jméno nějakého lesního tvora?“

Lehce zavrtěla hlavou. Její oči se vzdalovaly od Matěje, dívaly se skrz něj někam daleko, duše z nich odcházela a zůstávaly jen lesklé, skleněné střípky.

Matěj si povšiml džbánu, stojícího poblíž spících vojáků. Opatrně se přikradl blíž, nahlédl do džbánu, a když zjistil, že je skoro do poloviny naplněn vodou, rychle ho uchopil a vyšvihl se na postranici žebříňáku. Naklonil hrdlo nádoby k dívčíným ústům.

„Pij, rychle pij, než to někdo zjistí!“

Lačně se přisála rty ke kameninové obrubě, zteplalá voda jí v mohutných doušcích žbluňkala do hrdla, stékala jí po bradě a promáčela košili. Neodtrhla se, dokud ze džbánu nevysála poslední kapku. Pak zvedla oči k Matějovi – a on se opět zachvěl při tom uhrančivém pohledu.

„Tumáš,“ řekl a vtiskl jí do prstů připoutané ruky modré pírko, „nech si je. Pro štěstí. Stejně je tvoje a tak ti je vrátím. Třeba ti pomůže.“

Dívala se na něj se zvláštním výrazem: jako by umírající tělo ožívalo novou silou, jako by se do něj vracel ztracený duch...

„Co tam děláš? Ať už jsi dole!“ ozval se výkřik vojáka.

Matěj hbitě sklouzl z vozu a uhnul před rukou, která mu chtěla uštedřit ránu. „Měla žízeň. Dal jsem jí napít.“

„Copak nevíš, že bratr Simplicimus to zakázal? Budu si na tebe stěžovat...“

„V tom případě řeknu, že jste na hlídce spali. Jinak bych se k ní přece nedostal!“

„Ty hade! Jen až mi padneš do ruky, tak si to s tebou

vyřídím!“ zavrčel voják vztekle a vylezl na vůz, aby překontroloval, jestli zámky a řetězy dobře drží.

Po horkém dni přišla dusná noc. Od řeky stoupala podivná nažloutlá mlha a chvílemi zakrývala hvězdy. Krvelační komáři nenechali nikoho ani chvíli spát, jejich tenký bzukot zněl takřka výsměšně.

Matěj se přesunul ke studentovi, ležícímu nehnutě v trávě. „Spíte?“ zašeptal.

„To víš, že ne.“

„Nemohl byste... pomocí klíče přivolat démony, aby... aby zachránili převozníkovu dceru?“

Student těžce povzdechl. „Taková věc nejde dělat bez přípravy. Mohlo by se stát něco nečekaného... síly, které neumíme zvládnout, by se mohly rozběsnit... a kromě toho; Simplicimus jen čeká na důkaz, že se zabývám magií, aby mě mohl postavit na hranici vedle té čarodějnice.“

„Bojíte se,“ vzlykl Matěj, „všichni se bojíte...“

„A ty se nebojíš?“

Na to pasáček neměl odpověď. Zdrčeně se odplížil do tmy, díval se do míst, kde se matně rýsoval obrys vozu a dívčí postavy ukřižované mezi řetězy. Nehýbala se. Upadla do zvláštní strnulosti, možná že omdlela. Tentokrát však nebyla šance, aby se k ní přiblížil. Tři vojáci chodili sem tam, každý z jedné strany vozu; zřejmě si odpolední příhodu se džbánem vzali jako varovné ponaučení.

Matěj ulehl do trávy, zavřel oči a snažil se na nic nemyslet, usnout a zapomenout... Nešlo to.

Posadil se a zjistil, že blednoucí obzor zvěstuje svítání. Louka u řeky ožila ruchem. Simplicimus vyšel ze svého stanu provázen Bernátem, rejtarským důstojníkem a několika vojáky. Rychlými kroky mířili k vozu. Matěj se zachvěl; jdou pro ni. Ďáblova hodina nastala.

Pak se ozvaly zmatené a překvapené výkřiky.

„Světlo!“ volal Simplicimus. „Přineste někdo pořádné světlo!“

Vzplanuly pochodně a míhaly se tam jako rojení poplašených bludiček. Matěj rozehvěn vzrušením zamířil blíž. Možná ji našli mrtvou, pomyslel si, jistě věděla, jak odejít ze života, aby nemusela skončit v mučivých plamenech... Ale skutečnost byla mnohem překvapivější!

Řetězy s uzamčenými zámky visely zplihle z postranic žebříňáku. Bylo zřejmé, že je nikdo neotevřel – a přesto ta, která byla mezi nimi pevně spoutána, zmizela. Dočista jako by se vypařila nebo rozplynula!

Důstojník zblízka zkoumal okovy, které ještě nedávno svíraly její zápěstí a kotníky. „To není možné,“ opakoval tiše, „to není možné... jsou neporušené...“

„Dábel se zmocnil své kořisti!“ řekl Simplicimus hlasitě, aby ho všichni slyšeli. „My jsme chtěli zachránit její duši v očištném ohni, ale ona tak hluboko propadla peklu, že si ji démon temnot odnesl i s tělem.“

Vojáci se ustrašeně rozhlíželi kolem sebe, jako by se báli, že jim d'ábel stojí za zády. Oba mniši se začali modlit a ostatní se k nim postupně přidávali; mumlání prolínajících se hlasů znělo v tom pošmourném ránu podivně a téměř zlověstně.

Matěj cítil obrovskou úlevu. S úžasem se díval do míst, kde v duchu pořád viděl přikovanou dívku.

„To je veliké a obtížné umění,“ špitl mu student do ucha, „jen několik Největších dovede poručit svému tělu, aby se smrštilo natolik, že vyklouzne z pout...“

Matěj ho poslouchal jen napůl, protože ho zaujalo něco, co spatřil na podlážce žebříňáku mezi články řetězů.

Leželo tam modré pírkó.

XVI.

Před polednem vor konečně vyplul na řeku. Čtyři vojáci se snažili širokými vesly vzdorovat proudu, který ploché plavidlo strhával a unášel. Mnich Bernát seděl pro jistotu uprostřed voru na provlhlé rohoži a pevně semknutými očními víčky vzdoroval hrůze z rozvodněné řeky. „Je mi zle,“ vzdychal, „nesnáším houpání... určitě se zvrhneme... je to prokletá řeka... svatý Kryštofe, ochránče převozníků, stůj při nás!“

„Vzýváte nebezpečného svatého,“ usmál se student, „což nevíte, že Kryštof sloužil ďáblu a je patronem čarodějů?“

„Tiše!“ sykl Bernát a bázně se ohlédl na Simplicima. Ten se však zdál být hluboce ponořen do četby nějaké staré knihy.

Matěj ležel na břiše a nahlížel do kalné hlubiny, zlověstně klokotající a bublající kolem konců klád. Bylo tam plno proměnlivých tvarů; čím déle se díval, tím víc byl přesvědčen, že tam dole rozeznává plovoucí tváře, bledé a pokryté zeleným slizem, které se toužebně dívají k hladině... Raději odvrátil pohled, aby ho utopenci nezlákali k sobě, do studené říše věčného plynutí.

Ulehčené si vydechl, když se přiblížil protější břeh. Nebyl tak strmý, vzedmutá řeka Mže se tu široce rozlévala do vlhkých luk se skupinkami stromů, na jejichž prosychajících vrcholcích podobných vyběleným kostrám se jako podivné plody černala čapí hnízda. Vojáci zbrocení potem a zalévání vodní tříští horečně zabírali vesly a snažili se zbrzdit závratný let plavidla. Polostrůvky rákosu a osamělé, ve vodě stojící stromy se k nim přímo řítily a pak je prudce mýjely jako barevné rozmázlé šmouhy.

„Nemůžu se utopit,“ opakoval si Matěj polohlasně, „nemůžu se utopit, protože mám modré pírkó převozníkovy dcery... její matka i otec jsou v řece... nenechají mě padnout ke dnu... chrání mě převozníkova dcera...“

„Modlíš se?“ šeptal Bernát. „To je dobře, chlapče, to je dobře...“

Prudký náraz jimi otrásl, klády o sebe zaskřípěly a nadzvedly se. Matěj zvedl sklopenou hlavu a uviděl, že vor se šťastně vklínil do mělkého zálivu.

„Už můžete otevřít oči, zmáčený bratře,“ řekl student Bernátovi se smíchem, „přistáli jsme!“

„Zaplat'pánbu!“

Mnich si vykasal kutnu a seskočil z voru mezi bujně zelené traviny; vzápětí zděšeně vykřikl, protože se ocitl po pás ve vodě.

Tentokrát se ani Simplicimus neubráníl úsměvu.

Vojáci použili svá vesla jako bidla a odpichovali vor co nejdál do mokřiny. Bernát se rozčileně brodil za nimi.

Matěj zaslechl zvuk pleskajících křídel; zřejmě hlukem a povykáním vyplašili z rákosin čápa nebo volavku. Hledal očima velkého ptáka – a najednou mu sevřel útroby závan ledové hrůzy. Na jednom z ostrůvků, pod zlověstně vyběleným mrtvým stromem, stála černá postava. Muž v dlouhém kabátě až na paty a s širokým kloboukem na hlavě. Tvář, která pasáčka pronásledovala i v děsivých snech, tvář mrtvého z kotýzské jeskyně se svojí bledostí výrazně odrážela od tmavého límce a klobouku. Divoce planoucí oči se upíraly na jejich vor a spočinuly na Matějovi. Úzké rty se zvlhnily mrazivým úsměvem. Najednou se Černý pán pohnul, pomalu zvedl ruku v černé kožené rukavici, vztyčil ji s dlaní otočenou k pasáčkovi, jako by ho zdravil. Nebo dával někomu znamení?

Matěj se rychle ohlédl: student byl zcela zaujat Bernátem, kterému podával ruku, aby mu pomohl zpátky na vor, Simplicimus hleděl do knihy a povýšeně tak dával najevo nezájem k okolnímu dění, vojáci měli plné ruce práce s odstrkováním voru. Zdálo se, že nikdo kromě Matěje si tajemného Černého pána nevšiml.

Pasáček se vrátil pohledem k mrtvému stromu. Ale tam už nikdo nestál!

Matěj křečovitě tiskl klíč k hrudi, cítil, jak se mu jeho ostré zoubky zarývají do dlaně. Měl tisíc chutí prudce škubnout, přetřhnout šňůrku a odhodit to prokleté závaží, které ho dusí nepojmenovatelnou úzkostí a hrůzou.

Bernát, těžce dýchající při nezvykle rychlé chůzi, zřejmě vytušil jeho záměry. „Nepokoušej se zbavit klíče,“ vykřikl varovně, „je tvou povinností donést ho do kláštera!“

„Neboj se,“ ozval se chlácholivě student, „určitě tam dorazíme, než slunce zapadne. Za denního světla nemají temné síly takovou moc. Démoni jsou zhmotnělé myšlenky zlých lidí – a zlo se skrývá, jen nerado vychází na slunce.“ Jeho slova však nezněla příliš přesvědčivě, neboť se přitom pátravě rozhlížel po okolních stráních, snažil se proniknout pohledem do stínu keřů a pod skupinky stromů a v ruce pevně svíral svoji silnou hůl.

Uježděná široká cesta, na vlhkých místech dokonce zpevněná hatěmi z kulatiny, se vinula mezi nevysokými kopci, porostlými voňavým vřesem. Dým, podobný namodralé mlze, se vinul z železářských pecí v hutnických osadách, zleva se opět přibližovala temná stěna lesů, tyčila se tam pochmurná Krkavčí hora, která jako by svým názvem chtěla pasáčkovi něco připomenout... Nezazněl snad opět zlověstný skřek černého ptáka, přízračného skalníka, zvěstovatele věcí zlých a neblahých? Ne, to se Matějovi jenom něco zdálo...

Byli už dost daleko od řeky. Na konci vlhkých luk se ráno rozloučili se Simplicimem a jeho doprovodem. Inkvizitor hodlal ještě projet vesničkami, skrytými v okolních údolích, a zjistit, jestli tam nezalétla semínka zhoubných myšlenek od Hradiska. Nabídl jim, aby jeli s ním; Bernát však považoval za bezpečnější dorazit co nejrychleji ke klášteru a student s ním

byl tentokrát zajedno. Všem třem se zjevně ulevilo, když se zbavili svazující přítomnosti toho pochmurně přísného muže, i když si byli vědomi, že tím pouze vyměnili ohrožení známé za jiné, nekonkrétní a tím mnohem zlověstnější.

Slunce zářilo až marnotratně, bílá oblaka stála nehybně v závratně modrých výšinách, a přesto měl Matěj pocit, že jdou hlubokým stínem, že černý plášť děsivého pronásledovatele se nezadržitelně rozprostírá po celém obzoru. Bylo mu jasné, že Černý ho konečně dostihl, že našel ztracenou stopu a teď se jí nepustí. Ať už je to fext nebo sám ďábel, má na tomhle úseku cesty poslední příležitost získat svůj klíč zpátky.

Ale jak to provede? Co se stane? Co čeká za nejbližším rohem?

Ta nejistota byla horší, než kdyby se jim jakákoliv příšera postavila tváří v tvář.

Cesta se vyhoupla na náhorní planinu, do vysoko položeného sedla, a tady u starého kamenného rozcestníku se dělila na dvě. Pravá klesala do hluboce zařízlého údolí porostlého bujně listnatými stromy, takže odtud z nadhledu to vypadalo, jako by tam byla prostřena načechraná beráncí kožešina, z níž místy vyčnívaly ostré zuby bělavých skal. Levá vedla bokem stráně, pokryté ovocnými sady a vinohrady. Za ní se tyčila v místech, kde se údolí prudce ohýbalo jako ohnutý loket, neskutečná skalní stěna, rozervaný nebetyčný útes, korunovaný na svém vrcholu torzem olámaného kříže. Jako přízračná kulisa se vznášel v modravém oparu; teprve pozornější pohled prozradil, že u jeho paty se krčí jakési hnízdo nakupených střech a věží. Stoupal odtamtud hlas zvonů; melodické údery rozechvívaly nehybný polední vzduch.

Mnich se pokřižoval. „To je nejsladší hudba, jakou znám,“ řekl po chvíli, jen stěží přemáhaje dojetí, „zahání tísnivé myšlenky a ďábel ji prý nesnáší. Pojd'te rychle, dnes je slavný den, poutní den, svátek našeho svatého patrona Jana Křtitele.“

Jak sestupovali z kopce, klášter se jim opět ztratil, protože hadovitě se vinoucí pěšinu sevřela z obou stran hradba přerostlých ovocných stromů, trnkového houští a šípkových keřů. Sady byly zpustlé; už několik let o ně zřejmě nikdo nepečoval. Matěj bezděky přidával do kroku; radostná naděje v něm narůstala spolu se stupňující se hrůzou. Proč mě tak mučí, říkal si, proč všechno nechává až na poslední chvíli? Určitě po mě hmátne, až budu mít posledních pět kroků k bráně kláštera! Hraje si se mnou a tohle strašné napětí je snad součástí jeho pomsty! „Tak pojd’!“ vykřikl nahlas. „Vylez, fexte, ukaž se ty černej panáku! Neschovávej se!“

Mnich k němu přiskočil a rychle mu dlaní zacpal ústa: „Nehřeš a nepřivolávej na svou hlavu neštěstí. Buď rád, že tě přesvatá Panna chrání.“

Sestoupili do příčné rokle, po jejímž dně přicházela další cesta, ztrácela se vpravo i vlevo mezi zarostlými, místy skalnatými srázy. Přímo proti nim začínalo schodiště a po něm se vydali dolů. Kamenné stupně se rozestupovaly a z mezer mezi nimi rašila tráva, kouty se zanesly návějemí tlejícího loňského listí. Na odpočívadlech byla zastavení křížové cesty. Porézní kámen hrubě tesaných reliéfů rozleptala voda a tvář Kristova byla skoro nezřetelná, nazelenalá. Rezavá skvrna se usadila v obličejí vojáka, přitloukajícího hřeby do kříže, a dodala mu zvláštní potměšilý škleb. Husté trní, které obrůstalo ty zchátralé kapličky a dralo se až na schody, mělo v sobě agresivní vitalitu. V jeho nitru něco ťapalo, šustilo a praskalo...

„Klid,“ řekl student, „to jsou jen ptáci.“

Ano, ptáci! Někde nahoře se ozval pleskot velkých křídel, velké tělo s praskotem zapadlo do křoví...

„Pojd’te,“ řekl Matěj a chvatně seběhl další úsek schodů.

Konečně se objevil zurčící potok, překlenutý dřevěnou lávkou, a za ní mezi korunami vzrostlých lip, obklopených bzukotem včel, se otvíral oblouk brány, otevřené dokořán. Z

nádvoří vycházely skupinky svátečně oblečených vesničanů, kteří se vraceli domů z právě ukončené mše. Někteří vhazovali drobné mince do misky slepého žebráka, jenž k nim malátně zvedal hlavu s prázdnýma očima bez panenek, potaženýma mléčným zákalem. Při každém zazvonění mince o misku děkovně pokýval a jeho tělo, zkroucené na zemi u zdi, se nepřestávalo zimničně chvět.

„Dobré znamení,“ usmál se Bernát, „ten slepý tu sedává o každé pouti. Prý se jmenuje Ivan, právě tak jako blahoslavený poustevník, nad jehož hrobem vznikl náš klášter. A to mu přináší výhody: jeho miska nikdy nezůstane prázdná. Ani vám neřeknu, jak je starý. Sedává tu, co má paměť sahá – a vždycky vypadal úplně stejně jako teď.“

Zamířil k bráně, a když starce míjel, radostně na něj zahlaholil: „Bůh s tebou, Ivane! Teď u sebe nemám ani groš, ale bratři na tebe nezapomenou, neboj se!“

Slepec naklonil hlavu k jedné straně, aby zjistil, odkud hlas přichází, a pak něco nesrozumitelného zablábolil. Zřejmě byl i raněný mrtvicí nebo kdysi prodělal obrnu a jazyk se mu v ústech nechtěl pohybovat.

Mnich už vklouzl klenutou brankou pro pěší do nádvoří, student se pátravě rozhlédl na obě strany, povzbudivě kývl na Matěje a vstoupil za ním.

Matěj položil nohu na prošlapaný kamenný práh – a vtom ho něco pevně chytilo za rameno! Pokusil se otočit, ale nedokázal to. Všechny svaly v těle mu ztuhly, cítil v nich zvláštní škubání a třas, zkusil jim poručit a zjistil, že to nejde. Nemohl ani pootočit hlavou, aby se podíval, kdo za ním stojí. Myslí mu prolétla zmatená vzpomínka na staré pohádky, v nichž hrdina zkameněl... Ano, pomyslel si, dostal mě na samém prahu, před branou kláštera mě proměnil v kámen! Chtěl vykřiknout o pomoc. Nemohl, nebyl schopen ze sebe vydat sebemenší zvuk. Zoufale se díval klenutou chodbičkou

do sluncem zalitého nádvoří, kde se zvolna vzdalovali mnich a student... Proč se, proboha, neohlédnou? Copak jim není divné, že nejdu za nimi? Ten chlad se blíží k srdci, cítím to, za chvíli přestanu vidět, myslet i dýchat...

Jenom jako vzdálenou ozvěnu a mlhavý sen z jiných světů budu vnímat, jak se kolem mne střídají roční období, jak mě slunce bude rozpalovat a déšť mi bude omývat tvář a sníh mi hebce pokryje ramena... Děvčátka poběží do kostela s věnečky planých růží a než si to stačím uvědomit, budou se vracet belhající stařeny, chřestící růženci jako náhrdelníky z kostí. Ptáci si zbudují hnízdo v záhybu mé haleny a poznamenají mě svým trusem... Stanu se fextem, zvláštním fextem, který stojí všem na očích. Podivnému balvanu, co má vzdálené rysy člověka, se bude říkat Zkamenělý pastýř a můj příběh budou matky za zimních večerů vyprávět ustrašeným dětem...

To všechno mu proletělo hlavou za nekonečně dlouhou dobu, než student a mnich Bernát ušli pět kroků po dlažbě nádvoří. Najednou mu tváře ovanul něčí páchnoucí dech a sykavý hlas naléhavě zašeptal: „Nevstupuj do kláštera, Matěji! Jestli překročíš tenhle práh, stanou se strašné věci! Věci mnohem strašnější, než si dovedeš představit ve svých nejhrůznějších snech! Nedělej to! Vrat' klíč tam, kam patří! Tam, kam patří! Kam patří! Patří! Urcugum!“

To poslední tajemné slovo jako by ho probudilo z ustrnutí. Celým tělem mu projela bolestivá křeč, škulbl sebou a prudce se obrátil, aby zjistil, kdo to za ním stojí.

Nebyl tam nikdo.

Jen slepý žebrák Ivan, sedící zhrouceně pod protější zdí, k němu upíral svou nevidomou tvář a něco nesrozumitelného blábolil neohebným jazykem.

„Tak co je s tebou, Matěji?“ volal student z nádvoří. „Ten slepec tě snad uhranul, že na něj tak zíráš. Pojd'!“

XVII.

Matěj pocítil nezměrnou úlevu, že byl propuštěn ze zlověstné moci, ale nezabavil se neklidu. Slovo „urcugum“ mu připomnělo převozníkovu dceru. Byla snad i ona jednou z podob d'ábla, snažícího se vlákat pasáčka do svých tenat? V tomto případě se mu to málem podařilo. Ano, Bernát měl pravdu: démon tě spoutá jediným ženským vlasem...

Rozhlédl se po klášterním nádvoří a úžas z dosud nevídaného prostředí v jeho mysli na čas potlačil znepokojivý dojem z podivného zážitku u vstupní branky. Spatřil ambity křížové chodby, mřížované pruhy oslnivého jasu a temného stínu, které vrhaly masivní sloupy, z jejichž hlavic se na něj dívali podivní tvorové, příšerky, mající v sobě něco z rostlin, zvířat i lidí. Vpravo vrůstaly budovy přímo do vysoké skalní stěny, šedé a pórovité jako ztuhlá pěna. Z obezděné jeskyňky tam vytékal průzračný pramen, nad nímž visely zavěšené hole, berle a z vosku vyrobené zmenšeniny nohou a rukou; zřejmě obětní dary zázračně uzdravených poutníků. Přímo naproti bráně se zdvíhalo monumentální průčelí chrámu s obrovským kulatým oknem, vyplněným odvážnými kružbami pískovcové růžice. Slunce se odráželo od barevných čoček skleněných výplní a Matěj měl pocit, že je to obrovské zlověstné oko, které ho ostražitě sleduje.

Vyrušil ho křaplavý hlas zvonku; to Bernát tahal za červenou šňůru ve výklenku chodby. Zvonění přivolalo z temné kukaně mladého mnicha se zarudlýma očima, nepřítomně mžourajícího do slunečního jasu. Zřejmě byl vyburcován z nejhlubšího spánku.

Bernát ke spolubratrovi tlumeně hovořil, občas pokývl směrem k Matějovi. Student se držel vpovzdálí, pohvizdoval si a se zaujetím si prohlížel pitvorné tváře, vytesané na sloupech.

„Bratr Ignác nás ohlásí u opata,“ pokynul jim posléze

Bernát, „máme zatím počkat v knihovně.“

Vedl je schodištěm, jehož stěny byly pomalovány drastickými výjevy: lidská těla tam byla stínána, probodávána, lámána, čtvrcena, vařena v kotlích a stahována z kůže – a přesto ty nešťastné oběti měly ve tvářích výraz, jako když bratr Bernát pojídá šťavnatou pečení a zapíjí ji lahodným pivem.

„Svatí mučedníci,“ řekl Bernát, „o všech ti, Matěji, později něco povím, ale teď dávej pozor na schody, ať nezakopneš a nerozbiješ si nos.“

Otevřel nízké, skřípějící dveře a před nimi se v mlžném světle, plném neklidného víření prachových zrněk, objevila prostora dlouhého, klenutého sálu. Až k jeho stropu stoupaly zvláštní umělé stromy; dřevěné sloupy plné vyřezávaných listů, úponků, květů a plodů a mezi nimi na policích kožené hřbety knih, nekonečné řady; zaprášené, ohmatané, potřhané od častého používání, matně zářící zašlým zlatem vyražených liter. Vládlo tu hluboké ticho. Stísněně zůstali stát uprostřed sálu.

Čas jako by se zastavil. Nic se nedělo a nikdo nepřicházel. Matěje napadlo, že to je zakletá komnata ze starých pohádkových příběhů, jedno z těch míst, kde čas navěky usnul. Netrpělivě přešlápl na ozdobných dlaždicích; bosé nohy ho zábly.

Někde daleko bouchly dveře a ozvěna v sále dlouze doznívala. Za okny se ozval pleskot křídel, skrze kalné čočky skel zahlédli stín velkého ptáka...

Student se vydal podél regálů, s hlavou nakloněnou k jedné straně si potichu pročítal názvy na hřbetech knih. Pojednou užasle hvízdil: „Netušil jsem, že se zbožní mniši zabývají takovými věcmi... Kniha Zohar, Šalamounův klíč, Hermova smaragdová deska, Žaltář papeže Honoria, dokonce několik Kryštofek...“

„Ty knihy jsou tu ukryty před nepovolanými zraky,“ namítl

Bernát dotčeně.

„Myslíte, naivní bratře?“ pousmál se student ironicky, sáhl po silné knize s velice potrhaným hřbetem, vytáhl ji z přihrádky a otevřel na místě, kde byla mezi listy záložka.

„Co si to dovoluujete? Hned to položte, nemáte právo...“

Ale student už polohlasem četl: „... Tam, kde se sejde orel, lev a býk, čeká Stařec dní, aby posvětil Velké dílo a vynesl na světlo Klíč...“ zarazil se a rychle pohlédl směrem k Matějovi. „Proboha!“ vydechl, ale víc už říct nestačil, protože na protějším konci sálu skříply otvírané dveře. Student bleskovým pohybem vrátil knihu na místo a otočil se k polici zády.

Mnich, který právě vcházel, zřejmě nic nezpozoroval.

„Otec opat vás očekává,“ řekl.

Audienční místnost tonula v pološeru, ozářena jen malým okénkem a narudlou září z planoucího krbu. V křesle s vysokým vyřezávaným opěradlem seděl, téměř zády ke dveřím, muž zimomřivě zahalený do mnišského hábitu a hřál si nad plameny dlouhé, vyzáblé prsty. Zdálo se to zvláštní, když venku byl horký den počínajícího léta, jenže tady vystopoval ze starých kamenných stěn vlhký, lezavý chlad. Pasáčkovi z té zimy jektaly zuby – a možná nejen z ní.

„Bud'te vítáni v klášteře svatého Jana pod Skalou,“ pozdravil je muž od krbu příjemným, hlubokým, sametově zbarveným hlasem, ale neotočil se, aby se na příchozí podíval.

Bernát znejistěl. „Bůh s tebou,“ řekl rozpačitě, „kde je otec opat?“

„Já jsem opatem tohoto kláštera,“ prohlásil muž. „Můj předchůdce odevzdal svou duši do rukou Božích přede dvěma dny, právě o svatojánské noci. Všichni litujeme jeho skonu, ale přejeme mu věčnou blaženost,“

Bernátova tvář vyjadřovala krajní zoufalství. „To je moje vina!“ vykřikl. „Příliš dlouho trvala má cesta, kdybych dorazil

včas se zázračnou mariánskou vodou ze Svaté Hory, mohl být otec opat ještě mezi námi.“

„Děláš si zbytečné výčitky, bratře,“ řekl nový opat, „neboť Bůh určuje naše cesty a vpisuje je do postavení hvězd. Je marné vzpírat se osudu. Zákony, které vše řídí, jdou svojí cestou. Kdybys chtěl změnit běh světa, musel bys napřed změnit ty prvotní zákony.“

Student překvapeně zvedl hlavu.

Bernát tiše mumlal modlitbu, vleklo se ticho, rušené jen praskotem hořících polen.

„Prý jste mi něco důležitého přinesli,“ ozval se opat po chvíli.

„Ano, otče,“ vzpamatoval se Bernát, „je to věc temná a magická, která by mohla poplést mnoho duší chtivých moci a bohatství. Zachránil jsem tohoto nebohého chlapce a tohoto studenta, kteří už byli vlivem hrůzného amuletu málem strženi do ďábových osidel, a přivedl jsem je skrze mnohé nástrahy až sem. A ten zlověstný nástroj navždy ukryjeme v posvěcených stěnách našeho chrámu!“

„Mám z tebe radost, bratře Bernáte. Tvou zbožnost a horlivost dám za příklad mnohým mladším bratřím. Bratr Simplicimus ještě nedorazil?“

„Objíždí ještě několik poddanských vesnic, aby z nich vymýtil zbytky kacířství.“

„Netrpělivě očekávám jeho zprávy. Doufejme, že do večera se vrátí... Nu, hochu, pojď blíž a ukaž mi ten satanský zázrak.“

Matěj rozechvěle stáhl přes hlavu šňůrku a s klíčem na natažené dlani přistoupil ke křeslu. Záblesky ohně se odrážely od leštěného kovu, jako by celý klíč vzplanul drobnými plamínky. Opat ucukl rukou z jeho blízkosti.

„Ne,“ řekl chvatně a poprvé se v jeho hlase objevil náznak vzrušení, „nevezmu tu věc do ruky. Sám ji uložíš pod oltář během nočních vigilií. Važ si té pocty, chlapče!“

Pootočil se k Matějovi a záblesk plamene ozářil jeho tvář krvavým přísvitem. V tu chvíli měl Matěj pocit, že mu smrtelně ledová ruka sevřela srdce, zalapal po dechu...

Z opatského křesla na něj hleděla tvář mrtvého z jeskyně na Kotýzu, tvář nezničitelného fexta, tvář Černého pána. Na jeho úzkých rtech byl náznak triumfálního úsměvu.

XVIII.

Dlouho měl pocit, že padá děsivým prázdnem, nekonečným černým tunelem... „Matěji!“ volaly ho nějaké daleké, povědomé hlasy, toužil se k nim dostat, bojoval s tou podivnou závratí, a najednou spatřil těsně nad sebou obličej Bernáta a studenta.

„Zaplat'pánbu,“ vydechl mnich, „vyděl jsi nás, chlapče, nás i otce opata, když jsi tak najednou omdlel.“

Matěj se chvatně posadil a zjistil, že se nachází na tvrdém lůžku v úzkém klenutém pokojíku. Nade dveřmi visel černý kříž a v protější stěně tohoto krátkého vybíleného tunýlku se otvíral temně fialový čtverec malého okna. Zřejmě se již přiblížil večer.

„Kde to jsem?“ zeptal se.

„V mé klášterní cele,“ prohlásil Bernát s určitým náznakem hrdosti. „Přenesli jsme tě sem. Opat měl o tebe velkou starost. Už dvakrát se nechal ptát po tvém zdraví a dokonce nám nabízel svého osobního lékaře. Ale řekli jsme, že to zvládneme. Tady student se nám ani nepochlubil, že studoval i medicínu...“

„Opat!“ uvědomil si konečně Matěj důvod své hrůzy. „Ano, opat to byl! Poznal jsem ho! To je ten fext! On mě celou cestu pronásledoval! A váš klášter je dokonalá past, dostal mě, když už jsem si myslel, že jsem v bezpečí!“

„Tiše!“ okřikl ho Bernát. „Neurážej zbožného muže nápady své chorobné fantazie! Vsugeroval sis to, v každé přísné, hubené tváři hledáš podobu mrtvol, která tě kdysi vyděsila...“

„Ne, já se nepletu! Je to on, má i stejný hlas! Chtěl mě – a já jsem k němu sám přišel! Není kam utéct! A jeho pomsta bude strašná!“

„Bludy a ďábelská mámení,“ povzdychl mnich a obrátil oči k nebi. „Bože Všemohoucí, očisti nešťastnou duši tohoto chlapce a nech ji spočinout v míru a pokoji.“

„To nejsou bludy,“ řekl student zamyšleně, „tuším, že věc má hlubší souvislosti... Blesklo mi to hlavou ve chvíli, kdy jsem v knihovně otevřel knihu. Byla to Kabala. Mluví se tam o klíči, v němž je pomocí číselných znaků a symbolů zašifrováno tajné jméno Boží, což je vlastně vzorec stvoření světa. Kdo ho pochopí, mohl by celý proces spustit znovu, od začátku... ale samozřejmě, dosavadní svět by tím rozbil. Přesně to, co říkali staří spagyriové: vytvořit chaos a z něj zbudovat nový řád. To, co Apokalypsa nazývá zlomením sedmi pečeti. Poslední soud, ke kterému budou pozváni živí i mrtví. Ze všeho, co jsem tu viděl, usuzuji, že právě tenhle problém se ve zdejším klášteře velice důkladně studuje...“

„Snad tím nechcete říct, že opat by se chtěl vyrovnat Bohu?“ namítl mnich rozechvěle.

„Ne,“ ušklíbl se student, „chtěl by Boha předčít a překonat!“

„Jste nenapravitelný rouhač,“ odsekl rozezleně Bernát. „Pojďte a sám se přesvědčíte, jak hluboce se mýlíte. Opat teď koná v chrámě podvečerní nešporní modlitbu. Kdyby byl tím, co myslíte, Bůh by ho musel u oltáře zasáhnout bleskem svého hněvu. Jen se pojdte podívat!“ Zamířil ke dveřím, vzal za kliku, stiskl ji, několikrát škubl – a zůstal udiveně stát. Dveře nepovolily.

„Jsme zamčeni,“ řekl užasle, „ale přitom jsem vůbec neslyšel, že by někdo dával zvenčí na dveře závoru... Naše

cely nemají zámky, před spolubratřími není co skrývat...“

„Jsou i jiné způsoby, jak zatarasit dveře. Třeba silou vůle, mocným příkazem na dálku.“

„Ale to je... magie...“

„Zhmotnělá myšlenka je vždycky magie.“

Bernát zdrceně usedl na pelest vedle Matěje.

„Třeba by se dalo vylézt oknem,“ ozval se nesměle pasáček.

„Zkušenosti zlodějíčka se nezapřou,“ zasmál se student. „No, nemrač se, dobře víš, že jsem často používal stejnou cestu. Jenže tímhle okénkem se rozhodně neprotáhnu – a to už vůbec neberu v úvahu zbožné břicho našeho žravého bratra.“

„Půjdu sám,“ navrhl Matěj a vyskočil z lůžka, „zjistím, co se v klášteře děje, a přijdu vám říct.“

Student si nebyl jist, jestli je to nejlepší nápad. „Cítíš se dost silný?“ zeptal se. „Netrpíš závratí? Jsme hodně vysoko.“

„Je mi dobře, opravdu úplně dobře. A výšek se nebojím, už jako malej cvrček jsem šplhal za ovce po kotýzských skalách.“

„Bud' opatrný. Nenech se chytit.“

Matěj stiskl klíč na svém hrdle. „Mám tohle. Oni se ho bojí vzít do ruky, to znamená, že mě potřebují. Můžu si případně klást podmínky.“ A protáhl se okénkem na kamennou římsu pod ním.

Po pravdě řečeno, své statečné sebevědomí pouze předstíral. V záhadně zamčené cele se prostě cítil jako myš lapená do pastičky. Nesnesl pomyšlení, že by měl čekat, až si pro něj nějaká ruka sáhne. Potřeboval kolem sebe volný prostor, pocit svěžího větru ve tvářích, možnost zhluboka se nadechnout a pak utíkat, prodírat se, podlézat, šplhat, kličkovat, unikat... Ten instinkt malých, bojácných zvířátek v něm byl hluboce zakořeněn.

Přidržel se ozdobného ostění okna a opatrně se přes rameno podíval dolů. Klášterní dvůr se utápěl ve stínu a vypadal odtud

jako hluboká studna. Nebe už bylo skoro noční, ale vzadu nad strmými štíty střech se táhl rudý pruh, jako by tam někdo máznul štětcem namočeným v krvi. Obludné hlavy chrličů se tyčily zlověstně proti té rudé záplavě a trochu žhavého lesku se míhalo i v jejich vypoulených očích.

„Jen klid, jsou jenom z kamene,“ ujišťoval Matěj sám sebe, když pomalu, bokem vykročil po římse, sunul se zády po hrbolaté zdi a bosýma nohama opatrně ohmatával každý ozdobný výstupek stavby. Na chodidlech cítil příjemné teplo, nastřádané v pískovci během slunečného dne. Překonal dlouhý, nebezpečný úsek nad průčelím prelatury, přidržel se hřebene s černými růžicemi bizarních poupat, nohou se zapřel o bok chrliče, jakési fantastické kombinace žáby, netopýra a člověka, a pokusil se přitáhnout nahoru na jeho hřbet. V tu chvíli se mu pod prsty vydrolil kousek zvětralého kamene, ruka se mu smekla, ztratil rovnováhu a cítil, jak pozadu padá do hlubiny. Rychle zkusil přehmátnout, ale bylo už pozdě, pěst se mu sevřela do prázdna. Alespoň se vrhl celým tělem dopředu a sjel po hladkých žabích stehnech netvora. Do uší mu zazněl poplašený pleskot ptačích křídel. Zaťal zuby a když cítil, že jeho nohy opouštějí pevnou oporu, ještě jednou švihl oběma rukama vzhůru. V posledním okamžiku se mu podařilo obejmout dlouhý krk zrůdy, vysunutý daleko do prostoru. Chvíli se na něm bezmocně houpal, ale pak se vzepřel a zaklesl se i nohama. S vypětím všech sil se pomalu vytáhl nahoru.

Přepadl horní půlkou těla přes široce rozevřenou tlamu a zhluboka oddychoval. Ke svému úžasu spatřil mezi kamennými zuby ptačí hnízdo. Seděla na něm hrdlička, udiveně otočila hlavičku a její korálkové oko ho ostražitě sledovalo.

„Neboj se, ty hloupá,“ řekl jí Matěj a vysoukal se ještě výš, až do odtokového kanálku zaneseného pískem. Seděl teď rozkročmo na hřbetě chrliče jako na koni, jako jezdec na

bájném drakovi, jenž svým čenicem směřuje k ohnivě západní bráně. Celý klášter už zmizel v hlubokém stínu, zatímco obří útes nad ním dosud nachově zářil proti nebi. Z puklin a temných otvorů ve srázné vápencové stěně vyletovala spousta černých ptáků, kroužili v hejnech kolem polámaného, mechem obrostlého kříže na temeni skály, jako by prováděli nějaké rituální tance. Zablíkala první hvězda, pak druhá, třetí...

Matěje se zmocnil zvláštní, povznášející pocit; prožitá a překonaná hrůza z neodvratnosti pádu se proměnila v jakousi šťastnou euforii, v touhu letět s těmi ptáky vysoko a daleko, až tam, kde končí svět...

Najednou si však uvědomil, že brzy padne úplná tma a sestup se stane velmi nebezpečným. To ho vrátilo k realitě. Rozhlédl se, kudy dál. O něco níž si povšiml okna, ze kterého vycházela nažloutlá záře. Tak osamělé a ztracené pod samou střechou... Co tam může být?

Přelezl po oblouku vzpěry, pak se okrajem střechy dostal nad další chrlič a po krouceném sloupku, zdobícím nároží, úspěšně sešplhal až na úroveň svítícího okna.

Strnul, když zaslechl povědomé hlasy, skrčil se pod kamennou zárubní a zatajil dech.

Tam, uvnitř osvětlené místnosti, právě mluvil Simplicimus: „Mám obavu, že část Dávných se stáhla hlouběji do lesů. Les je jejich živel a pevnost...“

„Uctívači starého Velese, toho rohatého čerta, co tak smutně hraje na dudy?“ uchechl se ten druhý a Matěj poznal sametový hlas opata. „Ty se opravdu bojíš, že v nečekanou chvíli znovu udeří a překazí nám dílo?“

„Nedokázal jsem odhalit všechny jejích schopnosti, je to nad síly člověka...“

„Ano, slyšel jsem, že jejich prorokyně a vědma ti utekla přímo pod nosem! Ne, žádné výmluvy, nejsem na ně zvědav... Důležité je, že jsi potlačil vzpouru vyprovokovanou Dávnými a

dočasně omezil jejich vliv na naše vesničany. Teď musíme jednat, dokud se nevzpamatují. Nelze už déle čekat. I když chvíle není z kosmického hlediska nejvhodnější, té vhodné bychom se také nemuseli dožít. Máme nositele klíče!“

„To byl husarský kousek, Mistře,“ řekl Simplicimus obdivně, „jak jsi to dokázal?“

„Pátral jsem několik let, než jsem našel vhodný typ. Sledoval jsem toho pasáčka, studoval jsem všechny jeho zvyky, sny, touhy a úzkosti. V příhodnou chvíli jsem ukryl do skal jednu z jeho ovcí a přinutil ho tak, aby šel za jejím hlasem a našel utajený vchod. Ale pak bylo moje úsilí málem zmarněno. Během bouře se mi ztratil, vymknul se z mé kontroly, přestal jsem vnímat jeho přítomnost...“

„Jak si to vysvětluješ? Nedivil bych se, kdyby se to stalo mně, ale ty, Mistře...“

„Vstoupila mezi nás nějaká neznámá síla a přerušila všechny telepatické spoje. Nevím, kdo to může být... Snad někdo z Dávných... Byla to velmi úmorná práce, než jsem opět našel jeho ztracenou stopu. Ale podařilo se to, hlavně díky tomu hlupákovi Bernátovi, který bezděčně splnil mé přání a vedl mi ho do blízkosti kláštera.“

„A co ten student? Není nebezpečný?“

„Běžný případ. Možná nadaný, ale zatím nepronikl hlouběji do Velkého umění. A už nebude mít příležitost.“

Oba se zasmáli.

„Takže klíč máš konečně v rukou?“ ozval se opět Simplicimus.

„Zatím ne v rukou. Kletba trvá; ten, kdo zná jeho pravý účel, se ho do poslední chvíle nesmí dotknout. Klíč je neškodný jen pro ty, kdo neznají jeho tajemství.“

„Proč to tvůj prapraděd udělal?“

„Zalekl se toho, co odhalil. Raději odsoudil klíč k věčnému spánku, právě tak jako sebe. Nemohl tušit, že já po staletích

najdu řešení. Možná by na mě byl hrdý... A možná by mě proklínal, kdo ví? Prý to byl zvláštní člověk. Nikdo se v něm nevyznal. Říkají, že jsem mu hodně podobný. Toho kluka to vyděsilo; myslel si, že z tajné skalní hrobky v Kotýzu se za ním pustil sám nebožtík Magister Asmodeus!“

Matěj, zděšený a zmatený z toho, co právě vyslechl, zapomněl na své vratké postavení a snažil se vytáhnout na špičky a nahlédnout do tajemného pokoje. Ruka mu však sklouzla po ohlazeném mramoru, ztratil rovnováhu a rychle hmátl po zárubni okna, aby se zachytil. Klouby prstů přitom řinčivě udeřil do skleněných čoček zalitých v olovu, které tvořily okenní tabuli.

„Tiše!“ vykřikl Simplicimus. „Slyšels to?“

„Zase ti zatracení ptáci!“ zasykl opat a jeho spěšné kroky se blížily k oknu. „Nelíbí se mi to, mám dojem, že nás Dávní s jejich pomocí sledují...“

Světlo zhaslo. Pak někdo prudce rozrazil pootevřenou polovinu okna a vyhlédl do noci. Matěj, skrčený na římse pod oknem, viděl jen temnou siluetu hlavy a ramen proti světlejší obloze; připadalo mu, jako by ožil jeden z těch děsivých chrličů. Vteřiny se nekonečně vlekly. Matěj tajil dech, s hrůzou si uvědomoval, jak hlasitě mu buší srdce... Uslyší mé srdce, určitě ho musí slyšet! Neměl bych se na něj dívat, nebo jeho pohled přivábím k sobě... Ne, nebudu se dívat... Zavřel oči a přitiskl čelo na drsnou zeď. V duchu počítal: jedna, dvě, tři, čtyři... Možná už je pryč.

Opatrně vzhlédl. Nebe zastřelo cosi jako temný mrak.

„A přece!“ ozvalo se nad ním, dvě silné ruce ho uchopily za ramena a vtáhly ho oknem dovnitř.

XIX.

Matěj si připadal jako v kleštích, někdo ho tiskl ke zdi a zblízka mu dýchal do tváře. Okolní temnota byla plná zvláštních kořených vůní. Tohle je konec, říkal si v duchu, teď už jim neuniknu, teď už si na mě dají lepší pozor...

„Koho by napadlo, že poleze po zdi jako pavouk?“ ozval se těsně nad ním opatův hlas, jehož hebký samet byl zabarven stopou výsměchu.

Tmu ozářil slabý paprsek. V nejasném světle spatřil Matěj kontury podivných předmětů, pecí, nádob, baněk, křivulí a vypouklých čoček. Simplicimus se blížil s hořícím kahanem k opatovi, který ještě pořád svíral pasáčka. Jejich tváře ozářené zesponu, takže každý výstupek, vráska a záhyb vrhaly dlouhý stín, připomínaly zlověstné masky.

„Tak co, chlapče,“ pousmál se opat, Jistě víš, že není příliš zdvořilé poslouchat za dveřmi a natož za oknem. Co myslíš, jaký trest bys asi zasloužil?“

„Jestli na mě sáhnete,“ vykřikl Matěj a chytil klíč pevně do pěsti, „vyhodím ho z okna!“

„To neuděláš,“ řekl opat klidně, ale se zlověstně mrazivým přízvukem.

Nesmím se mu dívat do očí, pomyslel si Matěj, nebo mě uhrane, dočista mě omámí a podrobí své vůli...

„Neuděláš to, Matěji,“ slyšel pořád ten vemlouvavý hlas, „ne proto, že tě mohu ochromit a zbavit vůle – a to doopravdy mohu! – ale proto, že jsi rozumný a chytrý chlapec... Vlastně mladý muž, ano, dokonce vidím, že ti pod nosem raší první vousy... Proto se s tebou chci bavit jako muž s mužem, jako rovný s rovným. Dozvěděl ses z našeho rozhovoru něco o vlastnostech klíče a myslíš, že bys toho mohl použít proti nám? Mýlíš se, Matěji. Víš toho ještě pořád moc málo. Ano, my se klíče nedotkneme, když ho zahodíš, ale jsou tu ještě prostí

mniši, kteří nic netuší a které můžeme požádat, aby ho sebrali. Když už jsi ho donesl až sem, tady, na našem nádvoří, se nemůže ztratit. Zato ty můžeš něco ztratit. To nejcennější – svůj život. Bez klíče pro nás nemáš cenu. Ve chvíli, kdy ho zahodíš, zemřeš. Potká tě nehoda, poletíš za ním dolů. Každý uzná, že to byl od tebe nešťastný nápad lézt po římsách, kde noha tak snadno sklouzne... Ale já tě opravdu nechci strašit. Víš, mám pro tebe slabost, Matěji. Za tu dobu, co tě sleduji, jsem si tě oblíbil. Máš kuráž a srdce na pravém místě. A proto musíš právě ty dovést tu věc až do konce. Musíš podle mých rad odemknout magickou bránu a dokonat velké dílo. Získáš tím obrovskou moc nad celým světem, prohlédneš vším, nic se před tebou neskryje a všechno se ti podřídí. Budeš mocnější než králové, císařové a papežové – budeš spoluhráčem Boha. A my s tebou.

Já a tady můj přítel Simplicimus patříme do pradávného Bratrstva Moudrých, kteří studovali zákony koloběhu světů a předávali si z generace na generaci Velká tajemství. A dnes na úsvitu bude tisícileté dílo dovršeno! Mnozí nejslavnější učenci světa a nejpřednější šlechtici by dali nevím co za to, kdyby mohli být na tvém místě. Jenže tu věc může udělat jen člověk s upřímným srdcem a čistou duší – jenom ty! Staneš se novým Vykupitelem lidstva a tvé jméno bude další tisíce let vyslovováno s posvátnou bázní. Tak je to, Matěji!“

Pasáček byl zmaten z toho přívalu krásných i výhružných slov a nejistě těkal pohledem z opata na Simplicima, který se sladkým úsměvem přikyvoval. Vzpomněl si, že to není tak dávno, co s fextovým klíčem v ruce snil o truhlici zlaťáků; a najednou je mu nabízeno celé království, vlastně víc, celý svět! Stejně si to nedovedl představit a nic konkrétního za těmi slovy neviděl. I jeho někdejší sen o neomezeném množství makových buchet mu teď připadal směšný. Asi se opravdu během té cesty hodně změnil...

„Pojď se připravit, Matěji,“ řekl opat, jako by pasáčkův souhlas už pro něj byl samozřejmou věcí. „Musíš odpoutat svou duši od běžných starostí, od zbytečných myšlenek, které tíží jako závaží.“ Podal mu stříbrný pohár. „Vypij tohle. No, neboj se, jed to není... Víno s bylinami, které ti pomohou, abys vstoupil sám do sebe.“

Matěj se napil teprve, když viděl, se opat a Simplicimus si nalévají ze stejného džbánu; pak vyprázdnil pohár jediným dlouhým douškem, protože měl hrdlo vyprahlé žízní. Nápoj byl sladce nahořklý a příjemně chladivý. Po chvíli mu údy zmalátněly, měl pocit, že spí, a přesto neustále vnímal mihotavý plamének kahánku, vnímal ho a se zvláštním zaujetím sledoval neustálé proměny plamene. Počítal je a nemohl se dopočíst konce... Najednou ho někdo vyrušil.

„Matěji, je čas. Úsvit se blíží.“

Cožpak už uplynula celá noc? Zdálo se mu, že sedí jen chvíli. Necítil se ani trochu ospalý.

Prošli zšeřelou knihovnou, kde několik mnichů ve špičatých kápích polohlasně mumlalo litanie z obrovských knih, rozevřených na šikmých pultech čtecích stolků a obklopených planoucími voskovicemi. Byli hluboce ponořeni do svých slov a ani si nevšimli podivné trojice, tiše a přízračně procházející kolem nich.

Skřípla známá dvířka a kahánek v Simplicimově ruce ozářil fresky nad schodištěm. Zobrazená muka světců už nevypadala tak komicky jako za dne; v míhavém světle ohně z nich vyzařovalo něco zlověstného. Matěj měl dojem, že nakreslené figury se začínají pohybovat, že po něm stáčejí své vytřeštěné vizionářské oči a sledují každý jeho krok. Snad to bylo opojným vlivem kouzelného nápoje, ale pasáček se ulekl, když had, nakreslený na Stromě života mezi Adamem a Evou, začal zaplétat své tělo kolem větví ve složitých smyčkách a spirálách, v pootevřené tlamě mu zakmítal zdvojený jazyk a

ozval se ostrý sykot. Znělo to jako chvějivá ozvěna tajemného slova „urcugum“...

Vyšlí na nádvoří. Temné nebe bylo čisté a plné hvězd. Zvedl se vítr, studený vítr vanoucí od lesů za řekou; větve stromů v klášterní zahradě se kývaly a listí na nich neklidně šustilo. Možná, že právě odtud pocházel ten pocit hadího sykotu.

„Co Bernát a student?“ zeptal se Matěj.

„O ně si nedělej starosti. Až nastane vhodný čas, setkáš se s nimi.“

Opat zamířil ke kostelu, otevřel dvířka ve vysokých vratech pobitých bronzovými hřeby a zavedl je do zšeřelého prostoru pod stropem z mohutných začernalých trámů. Věčné světlo blikalo vpředu u oltáře jako ztracená krvavá hvězdička. Ale nešli se modlit, jak se Matěj zprvu domníval. Zamířili k podivnému otvoru na pravé straně chrámové lodi, k nízkému oblouku, vytesanému přímo do bělavé pórovité skály. Matěj se zachvěl, když plamen rozkmitaný průvanem ozářil rozlehlou jeskyni, která mu připomněla onu zlověstnou fextovu hrobku v kotýzských skalách.

„Starý kostel,“ řekl opat, když si všiml, jak se Matěj zděšeně rozhlíží, „tady kdysi žil poustevník Ivan a ve jménu Kristově léčil zdarma pohanské pastevece z okolí. Odvděčili se mu patřičně; obětovali ho svému kozlímu bohu Velesovi. Na planině Vráži svatého muže kamenovali a zranili ho až k smrti. Také prý musel svádět těžké boje s démony, jimž se říkalo Dávní a kteří střežili zdejší kouzelný pramen. Nakonec mu pomohl sv. Jan Křtitel, když se zoufalému poustevníkovi zjevil a věnoval mu magický ochranný předmět, mocný kříž, před jehož silou měli Dávní patřičný respekt. Jakmile spatřili posvátné znamení, prchali démoni z jeskyně tak zběsile, že mnozí prorazili svými těly díry ve stropě; ano, zrovna tamhle, co vypadá jako komín, je prý jednou z nich. Od té chvíle začali pasteveci poustevníka Ivana považovat za mocného čaroděje a

nechali se raději pokřtít. Je to moc hezká legenda pro malé pasáčky, kteří milují pohádky se šťastným koncem. Nemám pravdu, Matěji? Mimochodem, poustevník Ivan pocházel z chorvatského královského rodu a měl bratra, o němž legendy nemluví. To byl můj prapraděd...“

Matěj neměl dobrý pocit z opatova vyprávění, v němž se mísila samolibost se skrytým výsměchem, ačkoliv jinak velmi rád naslouchal tajemným příběhům. Vyrušilo jej skřípění kamene posouvaného po skále; to Simplicimus odtlačil stranou jednu z náhrobních desek lemujících po obou stranách podzemní svatyni a jako první vstoupil do nízké chodby. Ta pořád, zprvu mírně a pak dosti strmě stoupala, až posléze vyústila na boku travnatého pahorku, jenž byl na všech stranách ohraničen sráznými roklemi. Hluboko dole prokmitávaly mezi kmeny buků světlé střechy a věže kláštera, zatímco přímo naproti se zdvíhala kolmá stěna gigantické Skály.

Na vyzděné terase při vrcholu pahorku se jako temné siluety tyčily jakési postavy; byly to však jenom sochy. Zobrazovaly dva divoce vyhlížející muže; jeden polonahý, oděný pouze nevydělanou zvířecí kůží, pozvedal v natažené ruce dlouhou hůl zakončenou křížkem – a druhý v hrubé kutně, doprovázený plachou laní, ji od něj s poněkud nejistým výrazem přebíral... Matěj si najednou uvědomil, že poustevníková socha naprosto přesně zachycuje podobu slepého žebráka Ivana od klášterní brány. Všiml si toho už někdo?

Simplicimus s opatem nevěnovali sochám sebemenší pozornost; vedli pasáčka kolem nich až na západní výběžek pahorku, zvaného Křížový vrch, na místo, kde v zeleném kruhu vymezeném kameny obrostlými mechem stál podivný sloup, zašpičatělý balvan o něco vyšší než člověk, zrnitý a podivně zvrásněný. Při troše fantazie se na něm daly rozeznat naznačené obrysy nohou, hrudi, ramen a hlavy.

„Vesničané mu říkají Zkamenělý pastýř,“ usmál se opat, „a vymysleli si o něm pěknou historku, podle níž zkameněl za trest, protože jako první hodil kamenem po zbožném poustevníku. Horliví křesťané ho před staletími svrhli do rokle, ale našli jsme ho v korytě potoka a opět dopravili na původní místo. Nikoho ovšem po celou dobu nenapadlo, že je to zámek pro Asmodeův klíč. Podívej,“ ukázal na patu menhiru, kde pod nánosem zelených a žlutých lišejníků se už sotva znatelně rýsovala vyrytá spirála, „to je výmluvné označení. Spirála je znamením pithy, mystického víru, ze kterého se rodí vše, co je a co chce být... I náš svět tak vznikl. I lidská duše, démoni a andělé...“ v hlase se mu objevilo jen stěží potlačované vzrušení.

Ozval se šumot tichých kroků, a když Matěj zdvihl hlavu, uviděl přízračný zástup postav ve špičatých bílých kápích s temnými otvory pro oči. Mlčky přišli, mlčky se zastavili a strnuli po obvodě travnatého kruhu.

„Ještě je čas,“ řekl jim opat, „Lucifer ještě nevyšel nad draka Pythona, aby dal znamení. Ale ty, Matěji,“ obrátil se zpátky k chlapci, „se připrav. Vezmi klíč do levé ruky, tak, aby se pět jeho zoubků dotýkalo tvých pěti prstů počínaje malíčkem a horní spirála směřovala ven... Ano, správně, ten klíč se vlastně drží obráceně a odmyká se tím, co vypadá jako rukojeť... Tak, a teď se postav čelem k východu.“

Matěj sevřel klíč a najednou pocítil strach. Tohle je konec, pomyslel si, tak jako tak je to konec... Brzy se stane něco neodvolatelného a jsem na to sám... Tak strašně sám! Co mám dělat? Odtud se nedá uniknout! Kdo mi pomůže? Stiskl klíč v dlani tak křečovitě, až mu ostré kovové zoubky poranily kůži. Bezradně se rozhlédl po řadě bílých kápí. Jejich oči se ztrácely ve tmě vyříznutých otvorů... Lidé bez tváře... Není nic horšího než lidé bez tváře!

Maskovaní mniši počali mručet, hluboký tón rostl a násobil

se. Pomalu vykročili po obvodu kruhu a začali obcházet kámen zprava doleva.

„Až ti dám pokyn, Matěji,“ naklonil se k němu opat a šeptal, aby nerušil zvukovou vibraci, „vložíš spirálu klíče sem,“ a ukázal na spáru, která obkružovala obvod kamene, takže to vypadalo, jako by v těch místech byl kdysi Zkamenělý pastýř sestaven ze dvou částí, „a pak budeš chodit dokola, pořád dokola podle rytmu, klíč přitom za žádnou cenu nepustíš z ruky... on ti to, myslím, ani nedovolí... Spirála klíče se spojí s kamennou spirálou uvnitř sloupu, obě se prolnou a uvolní prvotní energii vesmíru...“

Mniši pořád zrychlovali svůj podivný tanec a současně s tím stoupala výška jimi vydávaného tónu. Byl to mohutný zvuk, který pasáčkovi duněl celým tělem a bolestivě mu tepal v zátylku. Měl pocit, že z nepříjemného vlivu toho zvuku unikne jedině tím, když se dá také do pohybu, když bude v rytmu neviditelných bubnů kroužit kolem kamene.

„Ještě ne,“ šeptal opat, jehož tvář rudnula jakousi strašlivou námahou, „ještě ne, Matěji!“

Východní obzor zbledl a vymazal hvězdy, jen zářivá Jitřenka stála nad propastí rodícího se ohně. Opat strnul čelem k ní a pozdvihl ruce se vztaženými dlaněmi. Jeho hlas vynikl nad sborový hukot mnišských hrdel, ale zachovával stejný neúprosný rytmus: „Odo cicale Qaa, od Ozodzodama pelapeli ladamanada!“

Zdálo se, že ten zvuk hřmí až v hlubinách země. Pahorek se otřásl a menhir se pohnul. Jitřní hvězda teď zdánlivě seděla na jeho špičatém vrcholu a zářila tam jako broušený dýmant.

„Teď,“ sykl Simplicimus za Matějovými zády, „teď!!!“

Matějovi klíč klouzal v potíci se ruce. Celé tělo se mu chvělo strašlivou zimnicí. Zkusil se modlit: „Pane Bože... svatý Ivane... bratře Bernáte... maminko... urcugum...“

„Neváhej! Rychle!“

Roztřesenou rukou pozvedl klíč a překvapilo ho, že plane oslnivě bílým světlem. Odevšad ze země kolem kruhu teď vyšlehovaly bílé plameny a ozýval se ohlušující praskot. Ohnivý vír se stočil do spirály nad jejich hlavami, kvílel jako vichřice a probleskovaly z něj proměnlivé tvary šklebících se tváří, napůl lidských a napůl zvířecích...

„Ne!“ křičel Matěj. „Ne... já nechci... Jeho hlas zanikal v hukotu a vytí... Vrací se Divoká honba, ale mnohem strašnější než tam na Hradisku, protože v točícím se kruhu hlava příšery požívá vlastní ocas...

Užasle pozoroval svou ruku, která se sama, proti jeho vůli, dala do pohybu a přibližovala planoucí spirálu klíče ke spáře v kameni...

Peříčko, vzpomněl si v poslední chvíli, mé modré pírkó pro štěstí... Rychle po něm druhou rukou pátral pod halenou a protrpěl chvíli úzkosti z obavy, že ho ztratil... Oddechl si, když ucítil na prstech jeho hebkost, rychle ho vylovil a položil na spirálu klíče, těsně před tím, než byla nezadržitelnou silou vtažena do otvoru.

Bílá zář pohasla, ozval se ohlušující praskot a kámen pukl odshora až dolů. Mniši zděšeně vykřikli, kruh ztratil svůj rytmus a rozpadl se.

„Co se děje!“ zařval opat nepřičetně. „Kdo to rozbil posvátný vír? Kde je ten prokletý pasáček? Jak to, že ještě žije? Jak to, že kámen ještě nerozdrtil jeho tělo a nepřijal jeho duši?!“

„Nějaká chyba v procesu, Mistře,“ vykřikl Simplicimus, bledý jako křída.

„Ještě se to dá napravit, Lucifer ještě nepohasl!“ vykřikl opat, přiskočil ke zkoprnělému pasáčkovi, rozhalil kutnu a vytáhl zpod ní dlouhý, tenký meč, jiskřící zelenavým svitem. Pozdvihl ho v sepjatých rukou s hrotem namířeným na Matějovu hrud’.

„Jahamiah, génie sedmdesátý! Ty vládneš Mocným slovem, které tvoří vše z ničeho! Nasyť se touto krví a tvoř!“

A prudce, vši silou máchl dolů, aby zlověstným hrotem proklál chlapcovo tělo.

Ale Matěj neváhal: od chvíle, kdy Zkamenělý pastýř pukl, jako by se probral z omámení – už byl opět sám sebou, tím, který je zvyklý uhýbat a kličkovat... Vrhł se opatovi pod nohy a proklouzl mezi nimi jako hbitá ještěrka. Meč se těsně za jeho patami s křupnutím zabořil hluboko do země.

„Chyťte ho!“ zaječel opat a jeho hlas už nezněł sametově ani lahodně; bylo to spíš vytí vlkodlaka, kterému uniká vytoužená kořist.

Mniši v kápích se rozběhli, aby Matějovi odřízli ústupovou cestu. Uskočil před nimi, v předklonu podběhl pod vztaženými rukama toho krajního a zamířil k jediné schůdné cestě, klesající odtud ke klášteru. Ale i tam se vynořila tlupa dalších postav. Kam teď?

Na okamžik se zastavil a horečně vážil své možnosti. Vtom jako by se na něj shora zřítíl balvan; naštěstí koutkem oka postřehl velké tělo, vrhající se po něm z terasy pod sochami, a uhnul natolik, že těžká tlapa obrovitého mnicha sevřela jen rukáv jeho haleny. Matěj sebou škubl, ozval se praskot párané látky a rukáv zůstal v silákově ruce. Pasáček couvl a ta chvilka nepozornosti, kdy nesledoval, co má za zády, se mu nevyplatila. Klopýtl o nastavenou nohu, ztratil rovnováhu a zřítíl se na šterkem vysypanou cestu. Bolestivě si odřel lokty a kolena, ale hlavně si s úžasem uvědomil, že v levé ruce ještě pořád svírá klíč. Neměl čas o tom přemýšlet. Mladý mnich, který mu tak úspěšně podrazil nohy, po něm skočil jako šelma. Vtom se něco mihlo vzduchem, zasáhlo mnicha do brady a srazilo ho zpátky. Byla to prudce vržená, rotující hůl.

„Vydrž, Matěji!“ volal student, který se právě vynořil na vrcholu stoupání cesty. Obrovitý mnich vykročil proti němu,

ale student pouhým nakloněním těla uhnul před máchnutím jeho pěsti, vzápětí ho za ni chytil a prudkým tahem dopředu znásobil setrvačnost toho rozmachu. Obr se příliš vychýlil z těžiště, nestačil už zabrzdit, přeletěl přes studentovo nastavené rameno a žuchnul sebou na záda jako těžký žok. Zdálo se, že toho má dost a jen tak nevstane.

Student pokročil k mladému mnichovi, jenž klečel v trávě a svíral si dlaněmi krvácející obličej. Sehnul se a sebral svoji hůl, ležící vedle něho. „Je mi líto, bratře,“ řekl přitom, „pamatuj si, že přílišná horlivost se někdy nevyplácí.“

Pak se otočil k Matějovi: „Jsi v pořádku? Můžeš běžet? Tak běž, já je zdržím. Nezlob se, nemohli jsme dřív. Zkoušel jsem proti zámku různé figle, ale povolil až teď.“

Nadhodil si hůl v dlani a postavil se do šermířského střehu. Skupina mnichů se váhavě zastavila asi deset kroků od něj.

Od kláštera se sem valil s velkým funěním Bernát. „Matěji! Matěji!“ vykřikoval sípavě a máchal baculatou rukou. „Vinicí... běž vinicí... tam je vždycky otevřená branka...“

Maskovaní mniši samozřejmě také slyšeli tu radu a rozběhli se kolem sousoší, aby u branky byli dřív. Určitě by se jim to podařilo, kdyby na ně student razantně nezaútočil. Jeho kmitající hůl je okamžitě obrátila na ústup.

Matěj rychle proběhl za studentovými zády. „Díky!“ křikl.

„A ten klíč hod’ do nejhlubší tůně,“ volal za ním student, „Jinak si najdou jiného nešťastníka, aby jim ho přinesl!“

XX.

Matěj proběhl brankou v kamenné zdi a ocitl se ve staré vinici. Kopec pod ním strmě klesal řadou zelených schodů. Na širokých vinných listech a hroznech s malými, ještě nezralými bobulemi se třpytila ranní rosa. Slunce rychle stoupalo a

zkracovalo stíny.

Pasáček váhal jen chvíli; pak se pustil dolů, skákal z jedné terásky na druhou. Za sebou zaslechl hlasy. Mniši se rozběhli po viničných pěšinkách, ale přece jen nebyli tak obratní, jejich břicha a dlouhé kutny jim bránily v tak krkolomném sestupu, jaký zvolil Matěj. Zdálo se mu, že má vyhráno, ale jen do té chvíle, kdy seskočil z poslední zídky a ocitl se na uježděné silnici, sevřené z obou stran svahy úzké rokle. Ležel tu dosud hluboký, vlhký stín. Protější, velice strmý a místy skalnatý sráz, porostlý navíc hustým, trnitým křovím, byl na první pohled neschůdný. Matěj si s trpkostí uvědomil, že Divoká honba ještě zdaleka nekončí, že ta hrůza zdivočelé, štvoucí smečky se pořád vrací... pořád... nekonečný kruh...

Hlasy mnichů, pokřikujících na sebe ve vinici, se rychle blížily. Také za zatáčkou silnice se ozval dusot běžících nohou. Než si pasáček uvědomil, že mu nezbývá nic jiného než prchat pořád dál po cestě a nechat se zahnat tam, kam oni budou chtít, objevil se Bernát. Tvář měl rudou a lesklou potem, lapal po dechu a třesl oči, jako by byl v posledním tažení. A vykulil je ještě víc, když spatřil Matěje.

„Co tu děláš, proboha? Měl jsi se držet ve svahu, utíkat přes vinice a sady až ke starému rozcestníku nahoře... Silnice je jako past! Vede dnem rokle kolem potoka a nedá se z ní nejmíň míli nikam uhnout! A opat už nechal zapřáhnout své nejrychlejší koně!“

Jako na potvrzení mnichových slov se v dálce ozval hrkot rychle jedoucího kočáru. Teď bylo pozdě vyčítat si, že zvolil špatnou cestu.

Z viniční věžičky, zpola ukryté v hustém břechťanu nad zatáčkou, se ozval praskot, uvolněný popínavý šlahoun se sesul na cestu a na něm se dolů zhoupnul student. Podíval se oběma směry a rychle zhodnotil situaci. „Utíkej!“ křikl na Matěje.

Vzápětí se kousek před nimi vynořil z úvozu kočár. Řítil se

prostředkem cesty, kola rachotivě nadskakovala ve výmolech a rozstříkovala kaluže. Opat stál na kozlíku a dlouhým bičem švihal hřbety zpěněných koní, jako by si na těch zvířatech chtěl vybít svou zuřivost. Simplicimus, sedící vedle něj, se jednou rukou křečovitě držel postranice a druhou ukazoval na bezmocné figurky, rozhozené před nimi na blátivé šachovnici cesty. Blížili se k nim s každou otáčkou kol.

Student se rozkročil a namířil svou hůl proti vysoko vztyčeným koňským hlavám. Vpil se pevným pohledem do očí zdivočelých zvířat, řítících se přímo na něj. Něco říkal, zřejmě zaklínadlo, ale jeho slova zanikala v rachotu kočáru. Neuhnul ani o píď z prostředku cesty, ačkoliv se zdálo, že musí být brzy smeten, rozdupán kopyty a rozdrcen koly vozu.

Matěj věděl, že by měl raději využít času k útěku, ale nemohl se odtrhnout od toho nervy drásajícího divadla.

Takřka v poslední chvíli se koně začali vzpínat, ržáli a snažili se zbrzdit let těžkého vozu. Voj se zvedala a kočár se začal smekat k jedné straně. Simplicimus zřejmě usoudil, že se každým okamžikem zvrhnou, a chystal se vyskočit.

Opat však práskl ve vzduchu bičem a strašlivým hlasem zařval: „Ia-ial geiad iel!“

Jako by se na chvíli zablesklo; vše se na vteřinu ozářilo bílým zásvitem, v němž vybledly barvy i tvary. Hůl ve studentově ruce se roztříštila na třísky a on sám odletěl stranou, odmrštěn mocnou, neviditelnou silou. Koně znovu zabrali, nakloněný kočár se vyrovnal a opat křikl na studenta, kutálejícího se v kotrmelcích příkopem: „Jsi dobrý – ale na mě nestačíš!“

„Otče opate!“ zvolal Bernát a hlas mu vzrušením přeskakoval, „Vzpamatuj se! Šílenství ti zatemnilo rozum! Za své hříchy budeš zatracen na věky věků!“

„Uhni, hlupáku!“

Bič, svištící jako svíjející se had, zasáhl mnicha a srazil ho

do bláta. Bernát se zvedl na ruce a bezmocně se díval za vzdalujícím se kočárem. „Teď už vím, jakou podobu má ďábel!“ procedil skrze zaťaté zuby.

Matěj utíkal, co mu síly stačily, ale věděl, že na silnici nemá šanci, že co nejdřív musí uhnout někam do svahu. V tu chvíli se stěny úvozu před ním rozestoupily do nadějně modrého prostoru v sedle s kamenným rozcestníkem. Na vteřinku se u něj zastavil, aby se rozhlédl a rozhodl kudy dál.

Ano, bylo to jasné: vlevo se tyčily holé pahorky, zbarvené do fialová vřesem – tam se vyšplhá a zbaví se tak kočáru. Budou za ním muset pěšky, a v tu chvíli pasáček získá zpátky ztracené výhody. Jen jestli bude mít dost sil, aby tam doběhl...

Kočár už burácel v ústí úžlabiny a Matěj se chtěl znovu dát na útěk, když vtom si povšiml, že nad načechranými korunami břízek a olší v mělkém údolí, kam klesala kolem potoka vpravo odbočující travnatá cesta, poletuje hejno ptáků. Na dálku mu připadali bílí, ale když prolétali stínem, potemnělo jejich peří do modra. Vzpomínka na modré pířko ho ovlivnila natolik, že se bezděčně pustil touto cestou, a teprve po pár desítkách metrů si uvědomil, že udělal hloupost, že to nemá žádnou logiku, protože cesta do údolí neposkytuje naději... Ale už bylo pozdě na návrat. Kočár prudce zahrnul kolem rozcestníku a řítil se za ním.

Matěj už nemohl, začalo ho pronikavě píchat v boku, těžce chytal dech, v uších mu hučelo a před očima se mu dělala mlha, chvílemi se mu cesta ztrácela a měl pocit, že se řítí do prázdna.

Jsem ztracen, pomyslel si, když se vpotácel do stínu řídkého lesa, jehož půda připomínala hebký koberec ze samých mechových polštářů. Alespoň uhnul z cesty, i když věděl, že tenhle lesík nebude pro opatův kočár přílišnou překážkou. Kdyby tu alespoň byla houština nebo stromy blíž k sobě!

Měkký, houpavý mech zbrzdil jeho kroky, klopýtl o skrytý

kořen a upadl. Kočár také uhnul z cesty a kymácivě se dral k němu. Těžká kola vyrývala do mechu hlubokou černou rýhu.

„Ne... nechci...“ vzlykl pasáček a opět odklopýtal pár kroků dopředu. Tam, příliš daleko pro jeho síly, prosvítal mezi větrovým skalnatý hřeben. Na jeho srázu něco chrastilo, kutálely se tam drobné kamínky, rozverně poskakovaly a cvrnkaly dole do stromů. Nějaké velké zvíře se tam prodírá... Proč mi neprijde na pomoc?

„Urcugum,“ zašeptal a opakoval to pořád dokola jako zaklínadlo, „urcugum, urcugum...“

Kdesi vysoko zazněl pronikavý skřek, po lesní půdě se mihly stíny letících ptáků.

Kočár mu zaskřípěl přímo za zády, ucítil pronikavý pach zpocených koní. Úzkostně se ohlédl přes rameno. Mohutné kolo se otáčelo těsně nad ním, mokrá hlína a kusy mechu odletující od kopyt ho udeřily do tváře, z výšin jako z nějaké pojízdné hradní věže se dolů nakláněl opat, ve tváři měl vítězný škleb a jeho ruka s dlouhými roztaženými prsty se snažela dolů, aby sevřela pasáčkův krk... Znovu upadl a v jeho tepající hlavě to zběsile šumělo, jako by se tam valily vlny mořského příboje... Nikdy moře neviděl, ale slýchal o něm... moře... a mlha... Oči se mu opět rozostřily, větve stromů pro něj ztratily své jasné obrysy, zůstala z nich jen spleť černých čar, která tvořila podivné a fantastické obrazce, neustále se měnící a přeskupující v nekonečné hře světél a stínů... Není to snad tanec rusalek, ten opojný tanec ve víru vlajících vlasů, který roztoužené mladíky vhání do náruče smrti? Ano, a tamhle bliká zelená dračí lucernička... To je přece ten škaredý, vousatý trpaslík z Hradiska! Přišel se podívat, jak bídne skončím?

Jistě jsou tu i další obyvatelé lesa, stačí na ně jen pomyslet a už se vynořují: jsou to bizarní obludy z jehličí, mechu, smrkových šišek a suchého listí, ševelí a tence vyjí, stahují se

kruhem ze všech stran: hejkalové, bludičky, rarášci, bejválci, hejmoni, lulkyně, jezinky, plivníci, pavůzníci, prašivci, ohniváci, polednice... Z tůně pod skalou, pokryté vrstvou navátého listí, vystrkují své žabí huby vodníci, na větve stromů usedá hejno skalníků s krkavčími hlavami a žluté, syčící plameny z jejich zobáků prozařují šero lesa. Z koruny starého dubu, který vysoko vévodí houfu bělavých bříz, se ozvaly dudy; jistě tam v ševelícím listoví sedí dobře ukrytý démon Veles a hraje divokou píseň o své věčné, nenaplněné touze. Dole se o rozpukaný kmen prastarého stromu opírá Ivan, žebrák od klášterní fortny, v ruce drží křížovou hůl Jana Křtitele – a ačkoliv má být slepý, hledí upřeně na pasáčka žlutě zářícíma očima. Světcovo vetché tělo ovíjí mnoha láskyplnými závity obrovský bílý had a pronikavě syčí: „Urcugum...“

„Na co čekáte,“ řekne Matěj na troud vyschlým jazykem a vlastně ani neví, jestli mu z hrdla vychází nějaký zvuk. „Na co čekáte? Co chcete? Aha, už vím... Vemte si ho! Je váš!“

A posledním zbytkem sil mrští klíčem doprostřed toho zvláštního shromáždění. Klíč letí obloukem, vzplane a rozprskne se v roji sršících jisker jako bludná hvězda létavice...

A v tu chvíli na všechny padne stín. Stín vrhaný postavou, která se vztyčuje z mechu, jako by rostla ze země. Není větší než člověk, a přesto její stín pokrývá celý les. Vlastně to není stín, to pouze z jejího těla vystupuje záře, v jejímž svitu vše potemní. Není jí vidět tvář, na pozadí oslnivé zlaté aury se tyčí jen černá silueta ženské postavy. Vystoupila z hlíny a je černá jako úrodná prst... Ano, je to sama Matka Země, Věčná Panna, Černá matka Boží... Vyzařuje z ní úsměv zachráněné převozníkovy dcery i hebký dotek těšící mateřské ruky, ztracené v prvotních mlhách dětské vzpomínky... Rozhodí kolem sebe modrý plášť, tak modrý jako jarní nebe, a přikrývá jím všechny své podivné potomky.

Matěj ví, že by se měl modlit, ale má v hlavě prázdno, žádnou myšlenku, dočista nic, ani strach, ani radost... možná jenom úlevný klid...

Opat je nad ním pořád ještě nakloněný s rukou vztaženou, jako by zkameněl, vzepjatí koně strnuli s předními kopyty dva lokte nad zemí, ale bělmo jejich očí je plné hrůzy, protože oni už svým zvířecím instinktem vycítili, že je zle. Čas ještě pořád stojí, nepohne se ani o vteřinu až do té chvíle, kdy Černá matka ve zlobném gestu ukáže prstem na kočár...

Ticho se roztráсило jako skleněná tabule a Matěj byl rázem ohlušen divokým ržáním koní, praskotem, mlaskavým klokotáním promíšeným zděšenými lidskými výkřiky. Probudil se z ustrnutí, cítil, jak se mu půda houpe pod nohama, mohutným skokem se vrhl dopředu a prudce objal kmen starého dubu. Srdce mu bušilo až někde v hrdle, chvíli se bez hnutí držel, než se nakonec odvážil ohlédnout. Za ním se v zeleném rámu mechů černalo okrouhlé jezírko vyplněné kašovitou hmotou, která se ještě rozbouřeně pohupovala a na jejímž povrchu mlaskavě pukaly velké bubliny. Kočár, koně, Simplicimus i opat – všechno to zmizelo beze stop v hlubinách země.

Lesem se rozlehlo volání. Poznal hlasy Bernáta a studenta.

„Tady jsem!“ ozval se rozechvěle. „Dávejte pozor, je tu bažina!“

Brzy mezi stromy prokmitla mnichova kutna a studentův baret s věčně polámaným perem. Užasle a s respektem se vyhnuli nově vzniklému jezírku, drželi se pevné půdy u stromů. Bernát jako první přešel s rozpaženými rukama po způsobu provazochodců po vystouplém kořeni až k Matějovi. Díval se přitom raději k nebi, aby se neděsil zrádné hlubiny pod sebou. Popadl pasáčka kolem krku, objímal ho, oslintal mu ucho, jak pořád dojatě mumlal: „Matěji... to jsem rád, Matěji... Bůh nenechá padnout své věrné, vidíš, že ti nebylo ke

škodě, když jsem ti ukládal půst a nechával tě klečet v koutě... Ale já jsem také hřešil a slíbil jsem proto přesvaté Panně, že když tě zachrání, budu živ až do konce života jen o suchém chlebu a vodě!“

„Pozor na ukvapené sliby, horlivý bratře,“ zasmál se student a přeskočil k nim. „Nechápu to,“ řekl, když si důkladně prohlédl jámu, „pocit zázračné moci zřejmě opatovi zatemnil mozek. Rozumný člověk by si všiml, že vjíždí do rašeliniště, že pod mechem je bahnitá hlubina.“

„Božím mlýnům se nikdo nevyhne,“ pokýval Bernát.

„Co klíč?“ vzpomněl si najednou student.

Matěj si sáhl do záňadří a teprve, když nahmatal konec přetržené šňůrky, uvědomil si, že klíč je jinde. Ukázal na černou tůň.

„Nejspíš bude tam. Vzpomínám si, jak jsem ho hodil... Všechno mi připadalo jako ve snu, viděl jsem zástupy lesních tvorů a Černou matku... Byla to pravda, nebo pouhé mámení?“

„Všechno je sen a všechno je pravda,“ prohlásil student zadumaně, „záleží jenom na tom, z které strany se díváš.“

XXI.

Mnich Bernát je doprovodil až za Mži, kde už byl zbudován nový přívoz. Nebe bylo šedé a řeka měla barvu olova. Lehce mžilo, po matném zrcadle hladiny se rozběhly drobné kroužky; pomíjivé stopy padajících kapek. Matěj se díval na černé spáleniště převozníkovy chatrče, na pustá pole a vrchol Hradiska, ztrácející se chvílemi v mlhách. Byl si jist, že tahle místa už nikdy neuvidí. Student pokýval nad něčím, co si myslel, ale nevyslovil. Bernát stál proti nim s kápí staženou přes hlavu, občas se zimomřivě otrásl a ve tváři měl velice nešťastný výraz. Nikdo se neměl k tomu, aby začal s loučením.

„No,“ řekl nakonec student s poněkud nuceným humorem, „modlit se za nás nemusíš, hladový bratře, protože myslím, že tvůj půst tě vyčerpá na duchu i na těle.“

„Přece nechceš toho chlapce vláčet s sebou po svých prostopášných cestách!“

„Už to není žádný chlapec. Podívej, rostou mu vousy... Naučím ho to kouzlo s prstenem a pár triků s kartami. Budeme sehraná parta, vid', Matěji. My se ve světě neztratíme.“

„Mám strach o jeho duši.“

„Jen se přiznej, že nám závidíš.“

„To v žádném případě,“ ohradil se mnich dotčeně a pak se zatvářil pokud možná co nejskromněji, „budu mít teď v klášteře hodně práce. Spolubratři mě přišli požádat, jestli bych na sebe nevzal těžký úděl opata.“

„Ale né! To je nám novinka!“ zvolal student. „Upřímně blahopřeju! Ale varuju tě, pokorný bratře, když se budeš takhle nafukovat pýchou, určitě nezhubneš.“

„Někdo to břemeno nést musí. Je třeba přísně potrestat všechny, kteří propadli tomu ďáblu v opatské kutně. Do týdne mám arcibiskupovi předat návrh na jejich vyloučení z řádu.“

„No jistě,“ ušklíbl se student, „zase se budou rozdělovat inkviziční ohníčky. Ďábel strašně rád smaží pobloudilé duše.“

Mnich jen něco zavrčel a zachmuřeně se obrátil zpátky k přívozu. Matějovi to přišlo líto; rozloučení se jim nějak nevydařilo. Už se chtěl za Bernátem rozběhnout, když tu z vrbových a olšových houštin lemujících řeku zaznělo naříkavé hýkání.

Bernát ztuhl s nohou nakročenou a nevěřičně natočil hlavu tím směrem. Chvatně shodil kápi, aby lépe slyšel. „Je to pravda, nebo už mám také mámení?“ zeptal se rozechvěle.

Oslí hlas se ozval znovu.

Mnich radostně vykřikl, pozvedl kutnu a rozběhl se přes

mokřinatou louku k řece.

Matěj a student chvátali za ním. Prodrali se houštinami a ocitli se na malé travnaté světlince, jíž vévodila stará, nachýlená vrba. Osel byl pevně přivázan k větvím stromu. Nelíbilo se mu to; trhal hlavou, vzpíral se, chodil dokola a hlasitě protestoval.

„Zázrak,“ volal mnich, „zázrak! Ty chudáčku,“ objal oslovu hlavu vlhkou deštěm, „vždyť já jsem tě už oplakal!“

Matěj se sehnul k opratím a poznal povědomý dvojitý uzel. Rychle se ohlédl k rákosinám. Nikoho tam neviděl, ale cítil přímo hmatatelně přítomnost skryté bytosti.

„Děkujeme!“ křikl do šumění deště. „Za všechno!“

Podíval se na studenta, ten chápavě pokývl, přimhouřil oko a špitl: „Tak jdeme. Necháme tu ctihodného Bernáta s jeho životním štěstím.“

Pustili se proti proudu spěchající řeky. Nedošli ještě k první zátočině, když za sebou zaslechli volání: „Počkejte! Počkejteéé!“

Otočili se a spatřili mnicha, jak se za nimi žene na svém oslu, který takřka bez pobízení pádí, jako by byl závodním koněm. Za pár okamžiků byl Bernát u nich, promáčený a pokrytý cákanci bahna.

„Jedu s vámi,“ řekl jakoby nic. „Někdo přece musí dohlížet na vaši morálku!“

Všichni tři se rozesmáli.

A když konečně vykročili na cestu, prosvítlo modrou trhlinou v mracích slunce a nad krajem se vzklenula duha jako obrovská sedmibarevná brána.